

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΕΤΟΣ 1^{ον}

Αρ. 9^{ον}

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ Ι. ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25-515

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 45

ΦΡΑΚΑ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΡΩΝ
ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΣΜΟΚΙΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

ΕΚΕΙΝΕΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΗΡΑΝ
ΤΟ KISSINGA

ΕΚΕΙΝΕΣ
ΠΟΥ ΤΟ ΕΠΗΡΑΝ

Πωλείται εις ἅπαντα τα φαρμακεία
Γεν. Ἀντίπρ **ΤΖΟΥΡΟΣ & ΚΑΡΡΑΣ** Πλατεία Ἀγ Θεοδώρων 9
Διαφ. ΦΟΙΝΙΣ

Γ. Ν. Μουμουτζής

Ἱατρός δερματολόγος. Ἐπὶ δεκα-
εξαετίαν Ἐπιμελητής τῆς ἰδιαιτέ-
ρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ.
Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ἐδὲς Κε-
φαλληνίας καὶ Τεγέας 1.
Ὡραὶ 8-11 π.μ. καὶ 4-7 μ.μ.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ, προϋπηρετήσασα
ὡς νοσοκόμος, ζητεῖ θέσιν πλησίον
οἰκογενείας νὰ περιποιεῖται ἀσθε-
νῇ, ἔστω καὶ φυματικόν, καὶ νὰ
τοῦ κρατῇ συντροφιά. Πληροφορί-
αι εἰς τὰ γραφεῖα μας.

Κρατήσατε

τὴν συνέχειαν τῶν
"ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ",
ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου

ΟΙΚΙΑ διώροφος ἐν Γλυφάδῃ
μέ ὅλα τὰ χρειώδη, μέ κήπον καὶ
ἄφθονον νερὸ ἀνταλλάσσει-
ται μέ ἀνάλογον ἐν Ἀθῆναις
διαμέρισμα εἰς πολυκατοικίαν.
Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Τὸ ἐντυλάρισμά σας
στὸ Κερματήριο

ΜΑΝΩΛΗ Θ. ΧΑΤΖΗ
Νίκης 10

Συνιστῶμεν τὴν **ΟΦΘΑΛΜΟ-
ΛΟΓΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ** τοῦ κ.
ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ. Ὑψηλοῦ
τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανε-
πιστημίῳ.
Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι. Τηλ. 1-60

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Παντὸς εἶδους ὁρολόγια, παλαιο-
μα, εἰκόνες Βυζαντινῆς, παντὸς
νομίσματα Καποδίστρια (Φοῖβε)
ράζω μέ τιμὰς ἀνωτέρας ὅλων τῶν
λαῶν καταστημάτων.
Ὅστις μᾶς πωλήσει τὸ χρυσοῦς
ὁρολόγιον, ἀναλαμβάνομεν τὴν πω-
λίσιν τῆς μηχανῆς τοῦ εἰς νυκτε-
ρινὰ. Μὴν πωλήσετε τὰ κοσμήματά
προτοῦ μᾶς ἐπισκεφθῆτε, καὶ τίσει
τὸ συμφέρον σας.

Χ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁρολογιοποιὸς — Χρυσόχοι-
Εὐτόλιδος καὶ Ἀθηνᾶς 56, ἐν-
μετοικεῖον Θεάτρου.

«ΓΚΡΑΣ»

Ἐνα σὶκ δῶρο εἶνε ἐπὶ

«AIR DE GRACE»

λεπτεῦ—μεθυσιτικῶ.
Τιμαὶ . 60, 100, 150.
«ΓΚΡΑΣ» Περικλῆσους

ΚΟΛΩΝΙΑ

ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΛΟΥ

Ασυναγωνιστὸς καὶ παση-
στος. Μὲ πλούσιον ἀρώμα, ἀ-
πὸ καταπληκτικῶς. Κατέχει
ὅλας τὰς τάξεις, λόγω τῆς
τητὸς τῆς.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ: Πλατεία Παναθ-
ναίων, ἀπὸ τοῦ 101 καὶ 102

...ΖΩΟΚΛΟΠΑΙ!...

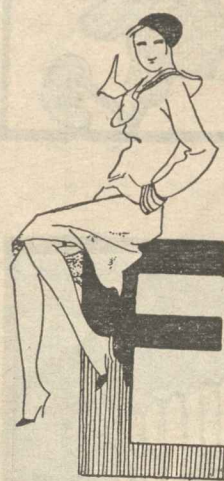
Μπήκαν κλέφτες στὸ μαντρί, κι' ἔκλεψαν τὸ λαγιαρνί!

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

(Γελοιογρ. τοῦ κ. Φ. Δημητριάδη).

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΚΛΕΦΤΗΣ

ΤΟΥ JACQUES LOZÉRE

ντιόταν.

«Η θεία μου κοιμόταν σ' ένα άλλο δωμάτιο, έντελως μόνη της, κι' αυτό μ' έκανε ν' άπορώ πώς δεν φοβόταν να μένη ολομόναχη όλη τη νύχτα!

«Η θεία μου... «Α, ήταν μιά ώραία, μιά πολύ ώραία γυναίκα, κυρίες μου, ή θεία μου! «Αν και ήμουν πολύ μικρός, θυμάμαι ότι συχνά, κοιτάζοντας το θείο μου και τη γυναίκα του ευρισκα, με το μικρό μου μυαλό, ότι εκείνη ήταν πολύ νέα και πολύ ώραία για το θείο μου, ό οποίος δεν ήταν πολύ νέος, και καθόλου ώραίος.

«Αλλά τους θεωρούσα εξ ίσου καλούς και τους δύο και τους αγαπούσα πολύ.

Μιά νύχτα, κοιμόμουν βαθείά, όταν ξαφνα με ξύπνησε μιά φωνή.

«Ανοίξα τα μάτια μου και είδα να στέκεται στη μέση του δωματίου ένας άνθρωπος ύψηλός, μ' ένα τουφέκι στο χέρι.

Πήγα να φωνάξω, άλλ' ό άνθρωπος αυτός κινήθηκε ξαφνα και άνεγνώρισα τον Μορέν, τον άμαξηλάτη μας.

Συγχρόνως άκουσα τη φωνή του θείου μου.

—Μία σιγά έλεγε στον άμαξη, το παιδί φοβάται.

—Τόν είδα, τόν είδα καλά, ψυθύρισε ό άμαξη στο θείο μου. Τόν είδα να περνά την αλλη. Είχα σηκωθεί για να δέσω το άλογο. Τά σκυλιά ουρλιάζαν κι' έβλεπα πνιν να σηκώνω. Τόν είδα λοιπόν που προχωρούσε προς το σπίτι, σιγά-σιγά. «Υστερα τόν είδα να σταματάει μπροστά στο παράθυρο του μικρού σαλονιού, κι' έπειτα ν' άνοιξη τα παραθυρόφυλλα, τα όποια, καθώς φαίνεται, δεν ήσαν κλειστά από μέσα. «Ετσι πήδησε στο σαλόνι. Δεν θέλησα να κάνω φασαρία. Προτίμησα να τόν αφήσω να πασιφί σάν ποτιάζ την παγίδα. Σκαρφώλοσα από το παράθυρο, ένα λεπτό β-στερα από αυτόν. «Η πόρτα του σαλονιού είχε μείνει άνοιχτή. «Άκουα τόν άγνωστο ν' άνεβαίνει τη σκάλα. Περπατούσε σιγά πολύ σιγά. Τότε, γρήγορα-γρήγορα, ξεκούεσα από τόν τοίχο του διαδρόμου το τουφέκι αυτό, το όποιο παίρνατε μαζί σας όταν πάτε στο κινηγι. «Εφτασα μετά στο δεύτερο πάτωμα κι' είδα τόν άγνωστο να προχωρή κατ' εθείαν άριστερά, χωρίς να διατάξη καθόλου και να σταματάει μπροστά στην κάμαρα της κυρίας...

—Τι λές!... Τι λές!... έκανε ό θείος μου. Και παίρνοντας από ένα συρτάκι ένα περίσσορο, ρώτησε:

—Γιατί δεν πυροβόλησες;

—Δεν ξέρω κι' εγώ γιατί, έλεε ό Μορέν, μιά στην άρχη νόμισα πως δεν είχε κλέφτης. Αλλά φαίνεται δεν ήθελε παρά να βεβαιωθεί αν ή κυρία κοιμάται, γιατί εξακολουθώ να προχωρή. Και δεν σταμάτησε ταρά μόνο στο βάθος του διαδρόμου μπροστά στην πόρτα της βιβλιοθήκης. Την άνοιξε και μπήκε μέσα.

—Καλά, έκανε ό θείος μου, πάρε αυτό το κερλ και άποδομήστε με.

Κι' έφυγαν και οι δύο. Καταλαβαίνετε βέβαια πως εγώ, ύστερα από όσα άκουσα, μόλις έμεινα ολομόναχος, άρχισα να τρέχω κάτω από τα σκεπάσματά μου, Σκέφτηκα ότι δεν βρισκόμουν καθόλου σ' ασφάλεια, μόνος εκεί,

εξαλωμένος στο γυβάτι.

Σηκώθηκα λοιπόν, έτσι καθώς ήμουν, μισό-γυμνός, μόνον με το ποικαματάκι μου, και τουρ-τουρίζοντας βγήκα έξω στον διάδρομο, τρέχοντας, για ν' ανταμώσω όσο το δυνατόν πιο γρήγορα τόν θείο μου και τόν Μορέν. Με μεγάλο κόπο, οδηγούμενος μόνον από μιά άχτίδα του φεγγαριού, έφτασα ως το δωμάτιο της θείας μου. «Εκεί όμως μιά άλλη τρομάρα μ' έπερίμενε. «Ενας άνθρωπος βγήκε ξαφνα από το δωμάτιο, μ' όπιστρος καθώς έφηνε, και εξαφανίστηκε στη σκάλα.

—Βοήθεια! έπαιρησα να φωνάξω, άλλ' ά-ξαφνα έννοιωσα να με σηκώνει κάποιος, και μιά φωνή γλυκύα μου ψυθύρισε σιγά, πολύ σιγά.

—Έρρίκα παιδί μου, σόπα, σόπα!...

«Υστερα άκουσα τόν κρότο ενός σώτη κι' όταν συνήλθα κάτω από τόν φόβο μου, είδα ότι βρισκόμουν στο δωμάτιο της θείας μου. Στο θωπό φως μιας λάμπας διέκρινα τη θεία μου, γονατισμένη κοντά μου.

Την ίδια στιγμή ή φωνή του θείου μου άκούστηκε, φοβερή και τρομαχτική άπ' έξω:

—Ανοίξε!... «Ανοίξε γρήγορα!...

—Έρρίκα, έσπινε και μου έλεγε τότε, άγωνώντας ή θεία μου, σε παρακαλώ, σε βιτενέω, πες πως δεν είδες τίποτα, πως δεν άκουσες τίποτα. Γιατί, αν μιλήσεις, είμαι χαμένη.

—Έξυπνησε τούς ύπηρέτες, τού έλεε ό θείος μου.

«Ας έρευνήσουμε όλοι μαζί, παντού, σε όλο το σπίτι, από το υπόγειο ως τη σοφίτα. Αλλά... Είσαι βέβαιος ότι είδες τόν κλέφτη;

—Αλήθεια, έκανε ή θεία μου, είσαι βέβαιος, Μορέν;

—Τι λέτε, κυρία, τι λέτε, φωνάξε ό Μορέν. Τόν είδα τόν παρακολούθησα, δίημα προς δίημα.

—Ξέρω κι' εγώ, έλεε ή θεία μου. Κάποτε ό άνθρωπος όνειρενόταν και με άνοιχτά μάτια.

—Μάλιστα, μάλιστα, έβεβεβαίωσε ό θείος μου.

Πόσο έχει έντυπωθεί στην μνήμη μου αυτή ή σκηνή!...

Μου φαίνεται πως βλέπω ακόμα μπροστά μου την θεία μου πιο άμωρη από πάντα στο άμυδρο φως, με το μακρύ άσπρο νυχτικό της, με τα μαύρα της μαλλιά, λιτά και οχιμένα άπάνω στους ώμους της, με τα μεγάλα της μάτια, λαμπερά σάν μαύρα διαμάντια, δλάνοιχτα, γεμάτα τρώμο κι' έκκληση.

«Ο θείος μου πάλι, από άγριος και άπειλη-τικός, έγινε ξανά ήμερος και καλός και είχε πάρει ένα ύφος μετανοούντος.

Μόνο ό Μορέν κύτταζε ακόμα γύρω του με δυσπιστία.

—Πάμε, Μορέν, έλεε ό θείος μου. Κι' εσύ, Έρρίκα, πήγαινε να κοιμηθής.

—Άφησε το παιδί μαζί μου, έλεε ή θεία μου. «Ας κοιμηθεί έδώ άπάντη. Θέλετε να πεθάνη από το φόβο του; Τό τρελλάνετε με την ιστορία αυτή του κλέφτη.

«Ο θείος μου και ό Μορέν έφυγαν, κι' έτα έμεινα μόνος με τη θεία μου. «Εκείνη τότε με πήρε στην άγκυλιά της κι' άρχισε να με φιλή, να με φιλή, ενώ δάκρυα θερμά έτρεχαν από τα μάτια της, άπάνω στο πρόσωπό μου.

Την άκουγα να μουμιονοίζει:

—Ποτέ πειά... Τό όρριζόμα... Ποτέ πειά... Τέλος πάντων, ή θεία μου καθώς θά όμολογήσετε κι' εσείς, κυρίες μου έπαιξε με θαν-μωσία ψυχραιμία τόν φόβο της, και δεν θά σάς φανή παράξενο αν σάς πώ, ότι από τότε έγινε ή τελευταία σύζυγος του κόσμου.

«Αλλ' από εκείνη τη νύχτα, ό θείος μου δεν είχε πειά καμιά έμπιστοσύνη στόν Μορέν, και ή θεία μου, έπειτα από λίγον καιρό τόν έδιώ-ξε, βεβαιώνοντας ότι είχε έπικίνδυνο να έχη κανείς στην ύπηρεσία του έναν άμαξηλάτη, ό όποιος... παθαίνει παρασώψεις!

Κι' εγώ, μόνον έπειτα από χρόνια, όταν με-γάλωσα, κατάλαβα τί όλο έπαίξα εκείνο τό βράδυ και τί έσήμαιναν τα λόγια αυτά της θείας μου: —«Ποτέ πειά! και τί της ήταν ό μυστηριώδης εκείνος κλέφτης...

—Και γιατί λοιπόν κλειδώσατε την πόρτα; Γιατί δεν μιλούσατε;

—Και οωτάς γιατί, έλεε ή θεία μου. Τό παιδί έτρεμε από το φόβο του. Κι' εγώ δεν έτρεμα λιγώτερο, ύστερα άπ' όσα μου έλεε για τόν κλέφτη...

ΖΑΚ ΛΟΖΕΡ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΟΙ ΕΞΕΧΟΝΤΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ο Κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

παρότρυνε ν' αναδειχθί μέσα στους σιναδελφους του.

Τό στάδιο του ό κ. Μεταξάς τό άρχισε ως στρατιωτικός. Έλά-χιστα όμως είχε εκείνον πόν τόν είδαν στην πραγματικότητα με τη στολή του στρατιώτη. Λέγουμε στην πραγματικότητα, γιατί υπάρχει μιά λογογραφία τών Βαλκανικών πολέμων, που έικνολοφώρησε σε χι-λιάδες αντίτυπα, όπου ό κ. Μεταξάς, μαζί με τόν βασιλέα Κωνσταν-τίνω και τα λοιπά μέλη του Έπιτελείου βρίσκονται γύρω από ένα τρα-πέζι. Εκεί, ό άρχηγός τών Έλευθεροφρόνων φοράει τη στολή εκ-στρατείας.

Από τόν στρατό ό κ. Μεταξάς μετεπήδησε στην πολιτική. Και δεν χρειάστηκε να κοπιάση πολύ για νά γίνει άρχηγός κόμματος. Άμέσως κατόπιν έγινε άρχηγός έπαναστατικού κινήματος. Ήσυχ, βλέπετε, τότε τα κινήματα... της μόδας.

Τό άνεπαναστατικό κίνημα του κ. Μεταξά έσχεδιάσθη με μεγά-λη μυστικότητα. «Ο ίδιος, όπως έγινε είς συστήματος έχέμυθος στις έπεσεως του, δεν είχε άνακινώσιμες τις λεπτομέρειες παρά μόνο στους πρωτεργάτες. «Ετσι, ύπάρχον και στενοί του φίλοι, οι όποιοι ός την τελευταία στιγμή άνηούσαν τα πάντα. «Η μυστικότητα του αυτή έγινε άφορηή να δημιουργηθή την παραμονή του κινήματος μιά χαοτική σκηνή:

«Ο κ. Μεταξάς τό βράδυ εκείνο έπήγε στο σπίτι του κ. Κοτζιά. Τά μενάνθητα όμως, ενώ όλοι έκοιμόντο, ό άρχηγός έφηνε κρυφά. Τό πρωί ό άδοδεσπότης έπληροφωρήθη από τις έφημερίδες, ότι ό φίλος του —τόν ό-ποιο φαναζότανε στην πλαϊνή κάμα-ρα— είχε περάσει τόν Ίσθμό!

«Αν στη στρατιωτική και πολιτική του δράση ό άρχηγός τών Έλευθερο-φρόνων διακρίνεται για την μελέτη και την ταχινάτη έκτέλεσι τών σχε-δίων του, στην οικογενειακή του ζωή είχε ήσυχ και έχει έλάχιστες άπα-θήσεις. Τρώει λιτά —τό βράδυ τό δείπνο του άποτελείται πάντοτε από γάλα και φρούτα— και διαβάζει. Τά βιβλία του είναι πολλά και ποικίλα. Στρατιωτικά, πολιτικά, φιλοσοφικά και λογοτεχνικά. Γιατί και αυτός, παρ- όλες τών τί άλλες ασχολίες, αισθά-νεται μεγάλη χαρά, μελετώντας έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Τού ά-ρέσει περισσότερο ή ποιησις και από όλους τούς ποιητάς άγαπά έξεχωριστά τόν Δάντε, τού όποιοι μάλιστα απαγ-γέλλει συχνά στίχους άπ' έξω.

«Εκείνο όμως που διακρίνει την οικογενειακή ζωή του κ. Μεταξά, εί-νε τό κοινωνιολογικός του πνεύμα.

Τά έξοδά του είναι μετρομήνια. Είναι άδύνατον να πληρώση κάτι και να μην καταγορήνι το έξοδό στο σχετικό βιβλιόμα. Απτό έχει πάλι τά έξοδα της ήμ'ρας προσθένται σ' άλλο βιβλιαράκι και στο τέ-λος κάθε μήνα γίνεται... ίσολογισμός.

Οί φίλοι του κ. Μεταξά διηγούνταν ένα σωρό χαριτωμένα άνε-δοτα, στα όποια φαίνεται ή προσπάθειά του να κόμη παντού οικο-νομίες.

Μιά μέρα, έτρωγε μαζί με δυό γνωρίμους του δημοσιογράφους σ' ένα έστιατόριο.

Ξαφνικά, στο πάτω το ένός δημοσιογράφου έπεσε μιά μπιγνα.

—Νά πάση ή δογή! φώναξε ό άτυχος σινάδελφος.

—Γιατί κάνετε έτσι; παρετήρησε ό κ. Μεταξάς.

—Μά δε βλέπετε; Πάει όλο τό φαί χαμένο!

«Ο άρχηγός όμως τών Έλευθεροφρόνων είχε βρει τη λύσι.

—Γι' αυτό σκάς; έλεε. Τώρα θά ίδης τί θά γίνει!

«Έπρε τό πάτω του φίλου του κι' άφού έβγαλε τη μπιγνα, τό έ-βαλε πάλι στη θέση του, λέγοντας:

—Τώρα μπορείς να τό φάς! «Αν όμως έχεις παραξενιές... τό κανονίζω εγώ!

«Η εικόνα και τό χιούμορ του άρχηγού τών Έλευθεροφρόνων δεν είναι πράγματα σπάνια. Κάποτε τόν έπεσεκέρθη ένας συνάντημός του από την Πόλη.

«Απτό τόν άρχηγό τών Έλευθεροφρόνων, ό κ. Μεταξάς, είχε τέσσερες ξέ-νες γλώσσες: Γερμανικά, Γαλλικά, Άγγλικά και Ιταλικά. Στη Γερμανία, έ κ. Μεταξάς έσπούδασε μαζί με τόν μακαρίτη Ξενοφών-τα Στρατιγύ. Ήσαν τότε στη Στρατιωτική Ακαδημία 42 μαθηταί.

«Όταν έτελείωσαν τις σπουδές των και έφθόκατο ό καθένας να πάη στην πατρίδα του, συμφώνησαν να διατηρήσουν τη φιλία τους και να συναντιώνται μιά φορά τό χρόνο.

«Η συμφωνία εκράτησε λίγα χρόνια. Ήπειτα ήλθε ό πόλεμος κι' οί φίλοι σκά... Έίχαν γίνει οί περισσότεροι στρατιώτοι. Στο τέ-λος του πολέμου, όταν ή άλληλο-γραφία επανέληφθη, ό κ. Μεταξάς έπληροφωρήθη, ότι από τούς 42 συμ-μαθητάς του ζούσαν μόνο έξη! Οί άλλοι είχαν σκοτωθεί σε διάφορες μάχες.

«Αξίζει να σημειωθή, ως δείγμα της στρατιωτικής αξίας του άρχι-γού τών Έλευθεροφρόνων, ότι στην πολεμική Ακαδημία του Βερολίνου μαζί με τα πορτογαλά διασήμων στρατηγών είχε και ή εικόνα του κ. Μεταξά με την ύποσημειοσι:

«Ούδέν πρόβλημα ύλτων διά Με-ταξά». ***

«Από τά άνέκδοτα της πολιτικής ζωής του άρχηγού τών Έλευθερο-φρόνων θά παραμείνουν άληθινόν-τα τά λόγια του, όταν άπέτυχε στις εκλογές τού 1928 και άπεφάσισε να άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

—Πηγαίνω, έλεε, να ζήσω σάν άνθρωπος!

«Η φράσις αυτή έκαμε τότε ζωη-ρή αισθησι. Πραγματικά ό κ. Με-ταξάς άφίνοντας τη πολιτική ά-ρχισε να ασχολήται με την περιου-σία του. Και πρώτα-πρώτα έκαμε ό ίδιος τό σχέδιο μιάς πολιτικο-τικής, την όποιαν και, έκτισε στην άφήση την πολιτική.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

'Η μεγάλη έπιτυχία τών «Παναθηναίων» 'Ανέκδοτα άπ' τη ζωή του Τρότσκι

(Γραμμένα από τον ίδιο)

ΣΤ'.
ΟΛΙΣ άκουσα τή λό-
για του, είπα στο δό-
κτορα Άντλερ :
—Σχωρέστε με, δό-
κτορ, πού ήρθα να
ταράξω την ήσυχια
σας...
—Αφήστε τα αυ-
τά κι' ελάτε στο σκο-
πό της επισκέψεω-
σας, μου είπε ο Άν-
τλερ κάπως άπότομα.
Μά ο τόνος του, άντί να με τρομάξει, άπε-
ναντίας με καθησύχασε.
—Είμαι Ρώσος... ψυθούρια. Δραπέτης από
τη Σιβηρία.
—Ω! είνε περσιτό να μου τό πητε... Τό
μάντευμα κιάλας...
"Επειτ' από λίγη ώρα, έφευγα από τό σπι-
τι του, έχοντας στη τσέπη μου τ' άπαράτητα
χρήματα πού μου χρειαζόντουσαν γιά να συνε-
χίσω τό ταξίδι μου. ***

Στη Ζυρίχη δέν έμεινα παρά λίγους μήνες.
"Εφυγα κι' από κει γιά τό Λονδίνο, όπου έ-
φτασα ένα πρωί πολύ νωρίς. Με χειρονομίες,
έδωσα σ' ένα άμαξά να καταλάβη σε ποιά μέ-
ρος ήθελα να πάω. Αυτό τό μέρος ήταν τό
σπίτι του Λένιν.

"Όπως με είχαν δασκαλέψει στην Έλβετία,
χτύπησα τρεις φορές τό ρόπτρο της πόρτας
του. 'Η Ίδια ή Κρουτσάγια, ή γυναίκα του
Λένιν, μου άνοιξε. Τήν είχα σκησώσι άπ' τό
κρεβάτι της. "Αν ήμουν περισσότερο πολί-
σιμένος, δέν ήθ' άφήγαν να τούς άνησυχίσω τέ-
τοια πρωινή ώρα, αλλά θά περμένα μιά-δύο
ώρες στό σταθμό.

Ο Λένιν με δέχτηκε στο κρεβάτι
του κι' από τό πρόσωπό του κα-
τάλαβα τη διακειολογημένη του εκ-
τίληξη γιά την επισκεπή μου πού τούς
έκανε σε τέτοια ώρα.

"Ετσι γνωρίστηκα γιά πρώτη φο-
ρά με τό Λένιν.

Τό ίδιο πρωί κάναμε μαζί ένα με-
γάλο περίπατο στο Λονδίνο. Στο δρό-
μο μου έδειχνε τό Ουόστμινστερ και
πολλά άλλα σπουδαία κτίρια. "Εγώ
πάλι του μιλούσα γιά τις συζητήσεις
πού κάναμε στη Σιβηρία γιά τό ζή-
τημα της οργανώσεως κέντρων πού
νά διευθύνη όλη την επαναστατική
κίνηση. Τού έκανα μάλιστα λόγο και
γιά τη μελέτη πού είχα γράψει γι'
αυτό τό ζήτημα.

"Όταν γυρίσαμε άπ' τόν περίπατό
μας, ή Κρουτσάγια μου είχε δώσει
κιάλας κατοικία. Με άδήγησε σε μιά
γειτονική κατοικία σ' ένα σπίτι, στο
όποιο κατοικούσαν ο Ζατούνιτς, ο ο-
ποίος άπεπεράθη στο 1878 να σκο-
τώση τόν κυβερνήτη της Πετρούπο-
λεως, επειδή μιστίγγωσε ένα φοιτητή,
ο Μάρτωφ, ένας άπ' τούς ιδρυτές
του ρωσικού σοσιαλδημοκρατικού
κόμματος και συνδιευθυντής της «Ισ-
κρα» με τό Λένιν κι' ο Μπούμαν-
φελντ, ο οποίος διεύθυνε τό τυπο-
γραφείο της «Ισκρας». Στο σπίτι
αυτό βρισκόταν ένα δωμάτιο και γιά
μένα.

"Ετσι άρχισε ή σύντομη περίοδος
της ζωής μου στο Λονδίνο. Ρίχτη-
κα τότε με άπληστία στο διάβαμα
της «Ισκρας» και τών φυλλαδίων
πού εξέδιδε κάθε τόσο. Σιγά-σιγά
μάλιστα άρχισα κι' εγώ να συνε-
ργάσω στην έφημερίδα αυτή. Στην
άρχη έγραφα μικρά χρονικά, κατό-
πιν άρθρα και στο τέλος κύρια άρ-
θρα.

Έκείνη την εποχή έκανα μιά διά-

λεξι στο Ουάιτ—Τσάτελ, κατά την όποία ά-
ναμετρήθηκαν με τόν πατριάρχη τών Ρώσων
έξοριστων Τσαϊκόφσκυ και με τό γέρο άναρ-
χικό Τσερεζέφωφ, οι όποιοι ύποσέληζαν άπό-
ψικ· αντίθετες άπο τ' δικές μου. Ξαφνιάστη-
κα ειλικρινώς, ακούγοντας τά παδικά επιχει-
ρηματα, τά όποια χρησιμοποιούσαν οι σεβάσι-
μοι αυτοί γέροι γιά να καταπολεμήσουν τό μαρ-
ξισμό.

Μιά Κυριακή πάλι πήγα μαζί με τόν Λένιν
και την Κρουτσάγια σε μιά εκκλησία του Λον-
δίνου, στην όποία είχε οργανωθεί μιά σοσιαλ-
δημοκρατική συγκέντρωση, διασκοπόμενη από...
θερησκευτικούς ψαλμούς. Άγορητής ήταν κά-
ποιος έργάτης τυπογράφος πού μόλις είχε γυ-
ρίσει από την Αυστραλία, κι' ο οποίος μίλησε
γιά τη σοσιαλιστική επανάσταση. "Επειτα όλη
ή όμήγυρις σηκώθηκε κι' έψαλε:

«Θεί παντοδύναμε, κάνε ώστε να μην ύ-
πάρχουν πειά ούτε βασιλείς, ούτε πλούσιοι...».

Δέν πίστευα πειά ούτε στα μάτια μου, ούτε
στ' αυτιά μου...

"Όταν βγήκαμε από την εκκλησία, ο Λένιν
μου είπε:

—Υπάρχουν, στο άγγλικό προλεταριάτο, έ-
να πλήθος επαναστατικά και σοσιαλιστικά στοι-
χεία, τά όποια είνε διασκορπισμένα, μιά όλ' αυ-
τά συνδυάζονται με τόν συντηρητισμό με τη
θερησκεία και τις παραδόσεις, κι' έτσι δέν κα-
ταρθώνουν τίποτε.

Μετά την επιστροφή μας άπ' τη σοσιαλδημο-
κρατική συγκέντρωση, γεμιάσαμε όλοι μαζί
στην κοινή τραπέζια της κατοικίας μου. "Ο-
λοι άρχισαν τότε ν' άστεϊωνονται εις βάρος μου,
γιατί δέν κατάρθωνα ποτέ να βρούμε μόνος μου
τόν δρόμο του σπιτιού μου. Δέν ήνιόμουνα κα-
τίσιον τās όδους και κατέφευγα διαρκώς στη

Ο Τρότσκι κατά τό 1917.

συνδρομή τών πόλισμεν.

Η μέτριας γνώσεως μου της άγγλικής, τις ό-
ποιες είχα αποκτήσει κατά τη διάρκεια της φυ-
λακισέως μου στην Όδησσό, δέν μεγάλωσαν
σχεδόν καθόλου κατά την παραμονή μου στο
Λονδίνο. "Ημουν πολύ άπασχολημένος από τις
ρωσικές ύποθέσεις και δέν μου έμεινε καιρός
γιά την τελειοποίησή μου στα άγγλικά. Τό κέν-
τρο τών σοσιαλδημοκρατικών ιδεών βρισκόταν
τότε στη Γερμανία και παρακολούθησα από
κοντά τόν άγώνα μεταξύ τών έσθροδοξών και
τών άναθεωρητικών.

Στό Λονδίνο όμως, και άργότερα στη Γε-
νεύη, συναντούσα πολύ πού συχνά τόν Ζάσουλνιτς
και τόν Μαρτώφ από τόν Λένιν. Με τούς δύο
τελευταίους, όχι μόνο συγκατοικούσα, αλλά έ-
τρωγα και δειπνούσα μαζί, ενώ ο Λένιν ζούσε
κλεισμένος σχεδόν μέσα στο σπίτι του. "Ετσι,
κάθε συνάντησής μους τόν, έκτός τών επίσημων
συνγκεντρώσεων, έπαιρνε σημασία ένός μικρού
γεγονότος.

Η μουσικές συνήθειες, ή όποιες τόσο άρε-
σαν στον Μαρτώφ, ήσαν έντελώς άγνωστες
στον Λένιν, ο οποίος ήξερε ότι ο χρόνος, παρ'
όλη τη σχετικότητα του, είνε τό πιο άπόλυτο ά-
γαθό. Περιοδώς άφες δόξοληρες στό Βρεττα-
νικό Μουσείο, μελετώντας και γράφοντας εκεί
τά άρθρα του. Με τη βοήθειά του, κατόρθωσα
να εισαγώρησώ κι' εγώ στην κολοσσία αυτή τη
βιβλιοθήκη. Τό αίσθημα πού έννοιωσα τότε, ή-
ταν μιά άπέραντη διήνα γνώσεως, μιά τό πλύν-
θος τών βιβλίων κι' έκανε ν' άσφυκτιώ.

"Επειτ' από λίγον καιρό όμως άναγκάστηκα
να ξαναγυρίσω στην ήπειρωτική Εύρώπη. "Ε-
πειτα από τις «δοκιμαστικές» διαλέξεις μου στο
Ουάιτ—Τσάτελ, μ' έστέλναν να μιλήσω στις
Βρυξέλλες, στο Παρίσι και στη Λιέγη. Θέμα
τών διαλέξεών μου ήταν ο «Ιστορικός
ύλισμός», θέμα πού ένδιέφερε έξαιρετι-
κά τόν Λένιν, ο οποίος μάλιστα με
συμβούλευσε να γράψω κι' ένα σχετικό
άρθρο γιά τη «Ζάικα». Μά δέν είχα
την τόλημ να κάνω τόν θεωρητικό,
κοντά στον Πλεχάνωφ (1) και τούς
άλλους.

Άπ' τό Παρίσι ανακλήθηκα σε λί-
γο τηλεγραφικά πάλι στο Λονδίνο.
"Ηθελαν να με στείλουν κυρτά στη
Ρωσία: Παραπονόντουσαν εκεί κά-
τω ότι είχαν σχηματισθεί «κενά», ότι έ-
λειπαν άγωνιστά και ζητούσαν την έ-
πιστροφή μου. Μά δέν πρόφτασα να
γυρίσω στο Λονδίνο και τό σχέδιο αυ-
τό είχε τροποποιηθεί. Ο Άναρχικός
Ντάνιτς, ο οποίος βρισκόταν τότε στο
Λονδίνο και μου φερόταν πολύ καλά,
μου είπε τότε ότι αυτός είχε έλέμει
εινοϊκά γιά μένα, λέγοντας ότι έπρεπε
να ζήσω στο έξωτερικό γιά να μορφω-
θώ, κι' ότι ο Λένιν είχε μείνει σύμφω-
νος μαζί του.

Μου άρεσε βέβαια να εργαστώ στη
Ρωσία, μέσα στην οργάνωσή της «Ι-
σκρα», μά μου άρεσε περισσότερο να
μείνω λίγον καιρό ακόμα στο έξωτερι-
κό. Ξαναγύρισα λοιπόν στο Παρίσι,
όπου ύπρχε μιά μεγάλη παροικία Ρώσων
φοιτητών, πράγμα πού δέν ύπρχε
στο Λονδίνο. Τά επαναστατικά κόμμα-

(1) Γεώργιος Πλεχάνωφ (1856—1918),
ένας από τούς μεγαλύτερους θεωρητικούς
του Μαρξισμού. Συνεργάστηκε επί πολύ
στην «Ισκρα» κι' εξέδωσε μεγάλη επί-
δραση σ' αυτή. "Υπήρξε ο πιο σεβάσιμος δι-
δάσκαλος του Λένιν. Κατά τη διάρκεια ό-
μως του Εύρωπαϊκού πολέμου έτάχθη με
τό μέρος της Άντάντ και συνέταξε σποδές
έργατες να πολεμήσουν τη Γερμανία, νομι-
ζοντας ότι έτσι θά εκμηδενιζόταν ο μιλι-
ταρισμός στην Εύρώπη. Κατά τό τέλος της
ζωής του, μολονότι αντίθετος τών Μπολσε-
βίκων, έλεγε ότι: «δέν επιτρέπεται να πο-
λεμήθ' ένόπλιος ή έργατική τάξις και έτσι
άκόμη πλανιέται». Μετά τόν θάνατό του, ή
Κυβέρνησις τών Σοβιέτ του άπένευμε με-
γάλες τιμές.

τα άλληλοπολεμώντουσαν τότε με λύσσα, πού
ν' άποκτήση τη μεγαλύτερη έπιδραση στους
φαιττάς αυτούς. Ίδου τι γράφει στ' «Απο-
μνημονεύματάς, της σχετικής με την άφιξή μου
στο Παρίσι, ή συνεγιάς της «Ισκρα» Ν. Ι.
Σέντοβ:

Τό φθινόπωρο του 1902 ήλθεξε πλού-
σιο σε διαλέξεις στη ρωσική παροικία τών
Παρισιών. Ο ήμιλος της «Ισκρας» μάς έ-
στειλε γιά να μιλήσουν πρώτα τόν Μαρτώφ
κι' ύστερα τόν Λένιν. Κατόπιν άπ' αυτούς έ-
φτασε ένας νεαρός σύντροφος, ο οποίος ή-
ταν δραπέτης της Σιβηρίας και του όποιου
μάς έκρυψαν τό όνομα. Η Κατερίνα 'Αλε-
ξάνδροβνα, παλιά συντρόφισσα της «Έλευ-
θερίας του Λαού», μου άνέθεσε να του βρω
ένα δωμάτιο. Δέν δυσκολέτηκα καθόλου. "Υ-
πήρχε ένα δωμάτιο έλεύθερο στο σπίτι στο
πλάι κατοικούσα. Στοιχίξε δώδεκα φράγκα
τόν μήνα, μά ήταν πολύ μικρό, στενό, σκο-
τεινό, όμοιο με φυλακή. "Όταν τό περιέγραφα
στην 'Αλεξάνδροβνα, έκείνη μου έκοψε την
νοστήνα και μου είπε:

—Είνε καλό! Είνε καλό! Περιστό να πής
περισσότερα!... Θα του άρέσει!... "Ας τό
πάσι!...

"Όταν ο νεαρός σύντροφος έ-
γκρατασώθηκε σ' αυτό τό δωμά-
τιο, ή 'Αλεξάνδροβνα με ρώτησε:

—Ε, λοιπόν, έτοιμάζει τη
διάλέξή του;

—Δέν ξέρω τίποτε, της ά-
πάντησα. "Όλη τη νύχτα τόν ά-
κουγα να σφυρίζη μέσα στην κά-
μαρή του...

Πές του να έτοιμασθή καλά
και ν' άφήση τό σφύριγμα.

Η 'Αλεξάνδροβνα ήταν πολύ ά-
νήσυχη γιά τόν νεαρό σύντροφό
μας κι' άναρωτιόταν αν θά μιλού-
σε μ' έπιτυχία. Μά ή άγωνία της
δέν ήταν καθόλου δικαιολογημέ-
νη. Η διαλέξεις του Τρότσκι—
γιατί αυτός ήταν ο νεαρός σύν-
τροφος— ξεπέρασε κάθε έλπιδα
έπιτυχίας κι' ή παροικία τών Ρώσων
φοιτητών έμεινε κατενθουσιασμένη.

Κατόπιν έπιμόνου άπαιτήσεως
τόν Ρώσων Μαρξιστών φοιτητών,
ο Λένιν ξαναγύρισε στο Παρίσι να
κάνη τρεις διαλέξεις. Θυμάμαι ότι
στην πρώτη του διάλεξι, ο Βλαδύ-
μιρος Ίλιτς φαινόταν πολύ συγχι-
νημένος μά μόλις άνέβηκε στο βή-
μα, κατόρθωσε ν' άναστήση όλη
την ψυχρομάχη. Ο καθηγητής
Γουάιτσοφ, ο οποίος είχε ρθει γιά
να τόν άκούση, εξέφρασε τις έντι-
μώσεώς του με δύο λόγια: «Είνε ά-
ληθινός καθηγητής», είπε. Άποκα-
λώντας τόν Λένιν «καθηγητή», νό-
μιζε ότι του άπένευμε τόν μεγαλύ-
τερο έπαινο.

Τό ίδιο βράδυ, ο Λένιν, ή Σέν-
τοβνα, ο Μαρτώφ κι' εγώ πήγαμε στην «Οπε-
ρά-Κομικ», γιά ν' άκούσουμε μελόδραμα. Η
μετάδρασις μας αυτή στην «Οπερά-Κομικ» συν-
δέεται με μ' άνάμνησι μου πού δέν έχει καμιά
σχέση με τη μουσική. Ο Λένιν είχε άγορά-
σει έκείνη την ημέρα καινούργια παπούτσια πού
τόν στένευαν τρομερά και τόν έκαναν να ύπο-
φέρει. "Επειδή κατά σύμπτωση τά δικά μου
παπούτσια ήσαν πολύ φαρδιά, άποφασίσαμε να
τ' αλλάξουμε. Η άλλαγή αυτή έγινε στη γκα-
λερία του θεάτρου, όπου βρισκόμαστε έγκατε-
στημένοι όλοι. Στην άρχή μου φαινόταν ότι τά
παπούτσια του Λένιν πού έρχόντουσαν άνωδώς
στο πόδι μου. Μά όταν περάτησα λίγο, άρχι-
σα να ύποφέρω τρομερά, ενώ ο Λένιν με κο-
ρούδευε γιά τό μαρτύριό μου.

Ο Λένιν είχε φύγει γιά τό έξωτερικό, όταν
ήταν πειά όμοιος άνδρας, δηλαδή σε ήλικία
τρώντα έτών. Στη Ρωσία, μέσα στους κήλους
τών φοιτητών, στους πρώτους όμίλους τών σο-
σιαλδημοκρατών, στις παροικίες τών έξοριστών,
είχε καταλάβει πάντοτε την πρώτη θέση. Άνα-
γνώριζε πειά κι' ο ίδιος τη δύναμή του, γιατί,
απόλυτα, κι' όλοι οι όλλοι την άναγνώριζαν.
"Όταν έφυγε γιά τό έξωτερικό, ήταν τέλειος κα-
ταρτισμένος θεωρητικός, κι' είχε συγχρόνως
και μεγάλη πρακτική επαναστατική πείρα. Στη
έξωτερική συνεργαστική στην άρχή με τόν
Πλεχάνωφ, λαμπρό σχολαστή του Μάρξ, ο ή-

ποιος είχε έμπνεύσει πολλές γενεές, θεωρητικό
πολιτικό, δημοσιογράφο, ρήτορα, ο οποίος είχε
φήμη πανευρωπαϊκή και σχέσεις σε όλη την
Εύρώπη. Μά γιά τόν Πλεχάνωφ άρχισε πειά,
έκείνα τά χρόνια, ή εποχή της καταπτώσεως.
Έκείνο όμως πού γκρέμισε τόν Πλεχάνωφ, έ-
δινε δυνάμεις στον Λένιν: ή προσέγγισις της
Έπαναστάσεως. "Όλη ή δράσις του Πλεχάνωφ
ήταν να προετοιμάση την Έπανάστασι με τις
ιδέες. "Υπήρξε ο προπαγανδιστής του Μαρξί-
σμου, όχι όμως κι' ο πολιτικός επαναστάτης του
προλεταριάτου. "Όσο λοιπόν ή επανάστασι πλη-
σίαζε, τόσο έννοιωθε τό έδαφος να γλιστρή
κάτω από τά πόδια του. Τό έννοιωθε κι' ο Ι-
διος αυτό κι' αυτή ήταν ή κυριώτερη άφορμή
της άναπαύσεως πού άισθανόταν πρὸς τούς
νέους.

Πολιτικός διευθυντής της «Ισκρα» ήταν ο
Λένιν. Μά τό μεγαλύτερο μέρος της έφημερί-
δος τό γέμισε ο Μαρτώφ, δημοσιογράφος πού
έγραφε εύκολα κι' άτελείωτα με τόν ίδιο τρόπο
πού μιλούσε. "Αν και ήταν τότε ο κυριώτερος
συνεργάτης του Λένιν, ο Μαρτώφ δέν έννοιω-
θε πειά τόν έαυτό του έν άσφαλεία. Μιλούσαν
άκόμα σε ένικό, μά κάποιος νηγρός της είχε άρ-
σει μιάλας μεταξύ τους. Ο Μαρτώφ απόβλεπε

καθ' προπύτων, από τόν Πλεχάνωφ, με τόν
όποιο είχε έρθει σε μεγάλες συγκρούσεις γιά
διαφόρους λόγους. Κάποτε μάλιστα μιά σύγ-
κρουσις ήταν τόσο δυνατή, ώστε κοινό φί-
λοι βάλθηκαν να τούς συμφιλιώσουν. Η Βέρα
Ίδάνοβνα είχε μάλιστα τότε τό έξής χαρακτηρισ-
ριστικό γιά τούς δύο αυτούς άρχηγούς:

—Ο Πλεχάνωφ είνε ένα σκυλί «λεβερξέ»...
Δαγκώνει, μά παρατάει τό θύμα του. Ένώ ο
Λένιν είνε ένα «μυλωνιτάκι» πού, όταν δαγκώ-
σει, δέν άρπινει πειά...

Στόν Λένιν άρεσε πολύ ο χαρακτηρισμός αυ-
τός και συχνά έλεγε: «Δαγκώνει και δέν άρπι-
νει, έξ;».

"Όλ' αυτά εγώ δέν τά ύπομνήσκουμι, όπως
έπίσης δέν ύπομνήσκουμι πόσες διενέξεις προ-
καλούσε τό ζήτημα της επίσημης προσλήψεως
μου στο προσωπικό της «Ισκρας». Ο Λένιν με
ύποστήριζε σχεδόν με πείσμα.

Γιατί όμως ο Λένιν επέμενε τόσο; Άπλού-
στατα, ήθελε ν' άποκτήσει σταθερή πλειοψηφία
στην έφημερίδα, γιατί όσάκις παρουσιαζόταν
καμιά σοβαρή διαφωνία ή συντάξις χωριζό-
ταν σε δύο όσους όμίλους: στους παλαιούς, δη-
λαδή τόν Πλεχάνωφ, τόν Ζάσουλνιτς και τόν
'Αξελρόντ, και τούς νέους, δηλαδή τόν Λένιν,
τόν Μαρτώφ και τόν Ποτρέσοφ.

Ο Λένιν λοιπόν δέν είχε καμιά
άμφιβολία ότι στα πιο σοβαρά
ζητήματα, θά λάβαινα τό μέρος
του και θά τούδνα την πλειοψη-
φία.

Η πρότασι του όμως να γίνω
επίσημος μέλος της συντάξεως
της «Ισκρας», συνάντησε μεγάλη
αντίδρασι έμ' μέρος του Πλεχά-
νωφ. Αυτό μάλιστα έγινε από τό-
τε άφορμή να μ' άναπαθήση ζωη-
ρά ο Πλεχάνωφ. Η αντίπαθεία
του αυτή άπέναντί μου βόσπηξε
πολύ. Δέν του πέρασε σχεδόν πο-
τέ. Τόν Άπρίλιο του 1904 ο Μα-
ρτώφ, σε μιά επιστολή του πρὸς
τόν 'Αξελρόντ, μιλούσε γιά «ένα
μίσος προσωπικό του Πλεχάνωφ,
ταπεινωτικό γι' αυτόν κι' έλαχι-
στα εύγενές άπέναντι κάποιου προ-
σώπου». Τό πρόσωπο αυτό ήμουν
εγώ.

Έντομεταξύ, ή επίσημη πρό-
σλήψή μου στην «Ισκρα» άνεβλή-
θη γιά τό Συνέδριο του κόμματος
πού θα συνήρχετο σε λίγον καιρό
στις Βρυξέλλες. Συγχρόνως άπο-
φασίστηκε και ή μεταφορά της
συντάξεως της «Ισκρας στη Γε-
νεύη. Η ζωή ήταν εκεί πολύ πιο
φτηνή από τό Λονδίνο και ή έ-
πακοινία μας με τη Ρωσία εύ-
κολώτερη. Ο Λένιν, ο οποίος ά-
γαπούσε πολύ τό Λονδίνο, σηκα-
τένευσε πάλι τη θέλησή του στη
μεταφορά αυτή.

Στη Γενεύη άφιερώθηκα όλο-
κληρως στις προπαγανδιστικές
εργασίες γιά τό συνέδριο. Οι καλοί αντιπρό-
σωποι έφταναν κι' είχαμε μαζί τούς ότελει-
τες συζητήσεις. Τη διεύθυνσι όλης της προπα-
γανδιστικής εργασίας την είχε ο Λένιν. Ο
κυριώτερος σπαςός του Συνεδρίου ήταν να κα-
θοριστούν ή άμοιβαίες σχέσεις μεταξύ του κεν-
τρικού όργάνου της «Ισκρας» δηλαδή, και
της κεντρικής επιτροπής, ή όποία έδρανε στη
Ρωσία. "Εγώ είχα την ιδέα ότι ή συντάξις
της «Ισκρας» έπρεπε να άποταχίξη στην κεν-
τρική επιτροπή.

—Αυτό δέν γίνεται! μου είπε ο Λένιν όταν
του είπαν τη γνώμη μου. Πώς είχε δυνατόν
να μάς διευθύνουν από τό βάθος της Ρωσίας;
Άποτελούμε ένα κέντρο σταθερό, είμαστε ιδεο-
λογικώς πού δυνατοί κι' έμεις θά διευθύνουμε
τά πάντα από δω!

—Όστε θέλετε την άπόλυτη δικτατορία της
συντάξεως της «Ισκρας; ρώτησα.

—Και τί κακό βλέπετε σ' αυτό; μου άπάν-
τησε. "Ετσι πρέπει να ήνη, όπως έχουν τά
πράγματα σήμερα.

Τά όργανωτικά σχέδια του Λένιν μου προ-
καλούσαν μερικές άμφιβολίες. Μά δέν φαντα-
ζόμουν ποτέ πως θά προκαλούσαν στο Συνέδριο
άναστάτασι.

(Άκολουθεί)

Ο Λαυρέντιος των Μεδίκων

Ο Έρρικος Φόρντ θεωρείται σήμερα ως ο πλουσιότερος άνθρωπος του κόσμου. Αν θελήσουμε όμως να τον συγκρίνουμε με τους πολυεκατομμυριούχους της αρχαιότητας, θα ιδούμε ότι ο Αμερικανός εργοστασιάρχης αυτοκινήτων είναι μπροστά τους απλώς ένας πλούσιος άνθρωπος... Κανείς, πράγματι, από τους σημερινούς εκατομμυριούχους δεν μπόρεσε να υπερβάλει στον πλούτο τους πλουσιωτέρους άνδρες της αρχαιότητας. Για να λάβετε μια ιδέα της μυθικής πολυτελείας, με την οποία ζούσε ο Ρωμαίος Λούκιλλος, αρκεί να σας αναφέρουμε το εξής: "Όταν γιόρταζε στη Ρώμη ή Βίλλα Λουντοβίτζ", στο μέρος άκριτος που δρισκεύοντο άλλοτε η περίφημη έπαυλα του Λουκούλλου, οι εορτές ανακάλυψαν τους πιο καταπληκτικούς νεροσωλήνες, που μπορεί να φανταστεί κανείς!... Οι νεροσωλήνες, λοιπόν, αυτοί της Βίλλας του Λουκούλλου ήταν κομωμένοι δολόκληροι από χοντρό και καθαρό ασήμι...

Ο Λούκιλλος όμως αποθανάτισε προπάντων τ' όνομά του με τα περίφημα συμποσιά του, τα οποία εστοίχιζαν πάντοτε κολοσσιαία ποσά. Από τότε ο κόσμος δεν ξαναείδε πλουσιωτέρα και πολυτελέστερα συμποσία. Τα συμποσία, μάλιστα, αυτά είχαν σκανδαλίσσει τόσο την Κοινή Γνώμη της Ρώμης, ώστε ψηφίστηκαν δύο γνωστοί νόμοι, ή lex Orchia και ή lex Fannia, οι οποίοι περιόριζαν στα συμποσία τον αριθμό των προσκαλεσμένων και καθόριζαν ένα ανώτατο ποσό εξόδων...

Ότ'όσο οι πλούσιοι της αρχαιότητας δεν ήταν τόσο ευγνώστοι όπως είναι οι σημερινοί μας πολυεκατομμυριούχοι. Πονόσαν και συλλογιζόντουσαν συχνά και τους άλλους, τους φτωχούς ανθρώπους. Έτσι κάποτε ο Ίούλιος Καίσαρ, ο οποίος, εκτός των άλλων, φημιζότανε και για τή πλούτη του καθώς και για τή φιλάνθρωπία του, κάλεσε σε γεύμα όλους τους κατόικους της Ρώμης για να γιορτάσει με το συμποσιο αυτό, στο οποίο έλαβαν μέρος δυο εκατομμύρια πρόσωπα, μία θριαμβευτική νίκη του!

Μία άλλη φορά πάλι—κι' αυτό, μά την αλήθεια, μάς κάνει να νυστάζουμε την ετυμολογική εκείνη εποχή—πλήρωσε για ένα δολόκληρο χρόνο τα ενοίκια όλου του ρωμαϊκού λαού!...

Τέτοια παραδείγματα όμως, όπως καταλαβαίνει κανείς εύκολα, δεν δρισκουν σήμερα μινιμάς ανάμεσα στους δισεκατομμυριούχους του Νέου Κόσμου.

Αν θελήσουμε τώρα να ρίξουμε μία ματιά στον Πρόδοτο, στο Διόδωρο και στον Πλούταρχο, θα συναντήσουμε μερι-

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΙ

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η μυθική πολυτέλεια της επαύλεως του Λουκούλλου. Ένα συμποσιο του Ίουλίου Καίσαρος με 2.000.000 καλεσμένους. Οί θησαυροί του Φαραώ Ραμσή του Γ'. Ο Χέοφ και οι εργάτες της πυραμίδος του. Πόση ήταν ή περιουσία του Κροίσου; Οί εκατομμυριούχοι του Μεσαίωvος. Η δύο λέσχες των Αμερικανών εκατομμυριούχων.

κώς καταπληκτικές πληροφορίες για τή πλούτη στην αρχαιότητα, τα οποία άμυνώνουν όλη την αίγλη της κολοσσιαίας περιουσίας του Φόρντ και του Γιαπωνέζου βαρώνου Όκουρα, ο οποίος ζή σήμερα στο Τόκιο και θεωρείται ως ο πλουσιώτερος άνθρωπος της Ανατολής.

Ένας, λοιπόν, από τους πρώτους δισεκατομμυριούχους της αρχαιότητας ήταν ο Φαραώ Ραμσή, ο οποίος βασίλευε στην Αίγυπτο έδω και τρεις χιλιάδες χρόνια. Ο βαθυπλούτος αυτός Φαραώ είχε θησαυρίσει μυθικά ποσά κι' είχε τή μανία να θέλει διαρκώς να τή αυξάνη. Ο Διόδωρος, λοιπόν, υπολογίζει ότι ή περιουσία του Ραμσή του Γ' ήταν τουλάχιστον 400.000 τάλαντα, τα οποία αντιπροσωπεύουν σήμερα 500 εκατομμύρια δολάρια. Πρέπει όμως να μη ξεχνάμε ότι εκείνα τα χρόνια ή αξία του νομίσματος ήταν απείρους μεγαλύτερη από τήν αξία που έχει σήμερα, αν συλλογιζόμαστε ότι ένα δολόκληρο καλοθερμένο βωδι εστοίχιζε τότε 200 περίπου σημερινές δραχμές, κι' ότι τή μεροκάματα ενός καλού εργάτη ήταν μία δραχμή. Οι περισσότεροι, μάλιστα, από τους εργάτες έπαιρναν εκείνα τα χρόνια 50 ή 60 μόνο λεπτά τήν ημέρα. Αν θελήσουμε, λοιπόν, να υπολογίσουμε με τόν τρόπο αυτό τήν περιουσία του

Ο Σολομών, ο πλουσιώτερος άνθρωπος των αιώvων.

Ραμσή του Γ' σε σημερινές δραχμές, θα ιδούμε ότι ο πανάγατος αυτός Φαραώ είχε θησαυρίσει 2 τρισεκατομμύρια!...

Για να κρύψη και να φυλάη άγρυπνα τή πλούτη του ο Ραμσή ο Γ' έχτισε μία ειδική οικοδομή από γρανίτην, δίπλα άκριτως στ' ανάκτορά του. Ο Πρόδοτος όστόσο μάς δίνει τήν πληροφορία ότι για τόν αρχιτέκτονα ο πειρασμός αυτού τού χρηματοκιβωτίου του Φαραώ ήταν τόσο μεγάλος, ώστε έφταιζε μία απόκρυφη δίοδος από τήν όποία θά μπορούσε να φτάνη, όποτε ήθελε, στα ύπγεια δπου ήταν σωριασμένο τή χρυσάφι...

Όταν όμως έτελείωσε ή οικοδομή, ο αρχιτέκτονα του Φαραώ φοβήθηκε και δέν τήν γρησιμοποίησε. Πρίν πεθάνει όστόσο άπεκάλυψε τήν τρομερή μυστική στ' παιδιά του, τα όποια δέν έδίστασαν να γρησιμοποίησουν τήν απόκρυφη εκείνη δίοδο κι' έκλεβαν έτσι όποτε ήθελαν τόν βαθύπλουτο Φαραώ, χωρίς, φυσικά, εκείνος να καταλαβαίνει τίποτε. Και μόνο ύστερα από πολλά χρόνια έτυχε ν' ανακαλυφθή τή μυστική εκείνη πέρασμα και να καταλάβουν οι θησαυροφύλακες του Ραμσή του Γ' ότι τούς έλειπαν μερικά εκατομμύρια, πράγμα τή όποιον ήταν, φυσικά, άνάξιο λόγου...

Παρόμοιες ιστορίες, τίς όποιες αναφέρει ο Πρόδοτος, θά μπορούσαν να φανούν σήμερα ως υπερβολές αν ή άνασκαφές που έγιναν, κατά τα τελευταία χρόνια, στην Αίγυπτο, δέν φανέρωναν τούς θησαυρούς που ήσαν θαμένοι μέσα στους τάφους του Φαραώ.

Ο Χέοφ, ο όποιος έγινε Φαραώ άργότερα από τόν Ραμσή τόν Γ', έπί εύκοι δολόκληρα χρόνια γρησιμοποίησε 100.000 εργάτες για να χτίση τήν περίφημη πυραμίδα του. Όλα αυτά, λοιπόν, τα μεροκάματα αν θελήσει κανείς να τή υπολογίση με νόμισμα τής εποχής μας θά ιδή ότι ο Χέοφ έπρεπε να πληρώση 14 δισεκατομμύρια χρυσά γαλλικά φράγκα στους εργάτες του!...

Ο πιο γνωστός, όμως, απ' όλους τούς αρχαίους πολυεκατομμυριούχους είναι ο Κροίσος, τή όνομα του όποιου έμεινε παροιμιώδες και συνώνυμο του ανθρώπου που έχει μυθώδη κι' άνυπολόγιστα πλούτη.

Πόσο μεγάλη ήταν άραγε ή περιουσία του Κροίσου;

Για να σχηματίση κανείς μία ιδέα γι' αυτήν άρκει να συλλογιστή τήν περίφημη δώρα του, τα όποια προσέφερε κάποτε στο μαντείο τών Δελφών.

Ο Κροίσος για να έχη τούς θεούς με τή μέρος του, σε μία έκτακτηία του έναντιόν τών Πεερών, τούς προσέφερε μία πυραμίδα αποτελουμένη από 117 πλίνθους, μερικώς από τίς όποιες ήσαν από καθαρό χρυσάφι και χύζιζαν δυο καντάρια ή κάθε μία!... Σ' αυτό τή μνημειώδες δώρο του προσέθεσε ακόμη και μεγάλη χρυσά και άργυρά κύπελλα, βαρύτητα δακτυλίδων...

δια και άνυπολόγιστα χρυσά νομίσματα... Όλος αυτός ο θησαυρός υπολογίζεται σήμερα ότι είχε αξία 200 περίπου εκατομμυρίων χρυσών φράγκων. Για να κάνη, λοιπόν, ο Κροίσος μία τέτοια προσφορά στο μαντείο τών Δελφών, φαντάζεται κανείς εύκολα πόσο τεραστία θά ήταν ή περιουσία του.

Φαίνεται όμως ότι πιά πλούσιος κι' απ' τόν Κροίσο ήταν ο Σολομών, ο όποιος είχε ένα εισόδημα υπολογιζόμενο σήμερα σε όκτώ δισεκατομμύρια φράγκα.

Έκτός από τούς βαθυπλούτους τής αρχαιότητας, υπήρξαν και κατά τόν μεσαίωνα μερικές οικογένειες με κολοσσιαίες περιουσίες. Κατά τόν 14ον αιώνα έζούσαν στην Αγγλία μερικοί πλούσιοι, όπως ο Ούλλιαμ ντε λα Πόλ και ο Ντίκ Ουάιγκτον, οι όποιοι θά μπορούσαν θανάσιμα να συγκριθούν με τούς Κροίσους τής εποχής μας. Ο Ούλλιαμ ντε λα Πόλ έδανισε μία μέρα στο βασίλειό του ένα εκατομμύριο στερλίνας. Έκανε, μάλιστα, πώς έβλεπε τή δανειό του και δέν του τή ξαναχίτησε πειά... Μία άλλη φορά πάλι, ο Ντίκ Ουάιγκτον έλεγε στους φίλους του ότι ή φίλια του βασιλέως άπαιτούσε μερικώς θυσίες εκ μέρους του και για να τή άποδείξη αυτό έκαψε, κατά τήν διάρκεια μιας μεγάλης γιορτής, μπροστά στο βασίλειό του, τα έγγραφα τα όποια πιστοποιούσαν ότι τού είχε δανείσει δύο εκατομμύρια στερλίνας!...

Άγνωστο είναι πόσο μεγάλη ήταν ή περιουσία που είχε θησαυρίσει κατά τόν 15ον αιώνα ο Λαυρέντιος των Μεδίκων, ο έμπορος και τραπεζίτης, ο όποιος έθιμαζε ως ο πιο πλούσιος άνθρωπος τής εποχής του. Φαίνεται όμως ότι ήταν πολύ πιά πλούσιος από τόν Φόρντ...

Σήμερα στην Αμερική υπάρχουν έπτά άνθρωποι, οι όποιοι έχουν έτησιο εισόδημα περισσότερο από πέντε εκατομμύρια δολάρια!... Αυτοί οι ετυχιισμένοι ονητοί είναι οι δυο Φόρντ (πατέρας και γιός) ο Ροκφέλλερ, ο Μέλλον, ο Γουίθνεϋ, ο Βάντερμπιλτ και ο Μόργκαν.

Από τήν στατιστική πάλιν του Υπουργείου τών Οικονομικών τών Ηνωμένων Πολιτειών βλέπουμε ότι υπάρχουν άκριτοι θνητοί, οι όποιοι έχουν έτησιο εισόδημα περισσότερο από ένα εκατομμύριο δολάρια. Ίδω ένας τέτοιος μικρός πίνακας:

7 Αμερικανοί έχουν εισόδημα περισσότερο από 5.000.000 δολάρια, 9 έχουν 4.000.000 δολάρια, 15 έχουν 3.000.000 δολάρια, 25 έχουν 2.000.000 δολάρια, 43 έχουν 1.500.000 δολάρια, 14 έχουν 1.000.000 δολάρια.

Οι Αμερικανοί εκατομμυριούχοι και πολυεκατομμυριούχοι, έντοίτοις, ατζάνονται και έλαττώνονται αναλόγως τών διακυμάνσεων του Χρηματιστηρίου τής Γουόλ-Στρήτ. Συνήθως όμως ο αριθμός των ατζάνεται καταπληκτικός.

Τό 1914 υπήρχαν 60 Αμερικανοί που είχαν εισόδημα περισσότερο από ένα εκατομμύριο δολάρια. Ύστερα από δυο χρόνια, τό 1916, ο αριθμός τους είχε τριπλασιασθεί. Έξωρα, όμως, ύστερα από πέντε χρόνια, δέν υπήρχαν παρά μόνο οι 7 Αμερικανοί με τή εισόδημα που αναφέραμε. Άλλα πρίν περάσουν τρία χρόνια έγιναν 75 και τόν επόμενο χρόνο, τό 1925, έφτασαν στους 207!...

Στή Νέα Υόρκη, όλοι αυτοί οι εκατομμυριούχοι έχουν ιδρύσει μία περίφημη λέσχη, στην όποια δέν γίνεται κανείς δεκτός ως μέλος αν δέν έχει περιουσία... με έξη μηδενικά, υπολογιζόμενη πάντοτε σε δολάρια.

Άλλα εκτός απ' αυτή τή λέσχη, υπάρ-

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

ΠΟΘΟΣ

Όποιος γνωρίζει τί είναι πόθος, αυτός μαντεύει τί ύποφέρω, μόνος έδω και χωρισμένος απ' όλες τίς χαρές, που ξέρω.

Κάποιος—άλλοίμονο σε μένα!— πού υ' αγαπά κι' υ' γνωρίζει, είχε μακριά μου κι' εκεί πέρα πάντα τή θέλημα μου γυρίζει. Τί ζάλη τώρα και τί λαύρα κλειώ μέσ' σ'α στήθη, έγώ τή ξέρω κι' όποιος γνωρίζει τί είναι ο πόθος, αυτός μαντεύει τί ύποφέρω.

Μετάφρ. Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

ΣΕ ΣΕΝΑ

Σε σένα, όταν κυπτάζεται στή θάλασσα ή (Σελήνη όταν κι' έσε παθίνει, "Όταν ο ήλιος τή πρωί τή άπιστο κύμ' αείνει... ο νους μου είναι σε σένα!... Έσένα βλέπω, όταν πλανώ τ' άνήσυχό μου (μάτι σ'α μακρινό τή δρόμο, Έσένα τή μεσάνυχτα στή κρύφια μονοπάτι (πού όλοι περνούν με τρόμο, "Όταν τ' άγέρι ανάλαφρα τή θάλασσα γαί (δενεί, άκούω τή λαλιά σου, "Όταν, δαυδ τή σώμα μου τήν ερμηιά γυ (ρεύει, ζήτω τήν άγκυλιά σου, Είσαι έδω πέρα, άγάπη μου, και σε κρατώ (απ' τή χέρι, γυρνά σ'α γόνατά μου... "Ο ήλιος πειά θαίλεσε κι' έχω για φως τ' (άστέρια... Μετάφρ. Π. ΡΑ-ΓΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΑΟΥΣΤ

Βοσχές 'στολίστη για χορό φόρεσ' ό,τ' είχε πλείον λαμπρό, ήταν σωστό καμιά... Γύρω στή φλαμουριά πολλοί χορεύαν κι' όλοι σαν τρελλοί έπέτα τή δοξάρι. Κι' εκεί που απρώγονται, ζητά μέσ' στο χορό να μπει, πατά μία νέα στο ποδάρι... Η λυγρή γυνάικε με διζ και λέγει: «Κύτταξ' άνθρωπιά!» Χαρά στο παλτηκάρι!... "Ο γύρος πήγαινε φωτιά, χορεύανε δεξιά ζεβά, πεταίε ποδιά ζωνάρι... Άνάλανε φουσοκοπού, γόφοι σ' άγκωνες άκουμπούν ζευγάρι στο ζευγάρι, «Νά μη αού τή πουλάς αυτό!»...

χει και ή πένθιμος «Λέσχη τών αυτοκτονούντων», μέλη τής όποιας γίνονται πολλές φορές οι εκατομμυριούχοι που κατεστράφησαν σε κράχ του Χρηματιστηρίου κι' έπήραν τήν άπόφαση να τινάζουν ένα βράδυ τή μυαλά τους στον άέρα, μέσα στο νεκρικό θάλαμο τής παράξενης αυτής Λέσχης τών άπελπισμένων, άλλοτε πολυεκατομμυριούχων. Απ' αυτή, λοιπόν, τήν σύντομη έρευνά μας βλέπουμε ότι ο πλουσιώτερος άνθρωπος τού κόσμου ήταν ο Σολομών, παρ' όλους τούς Φόρντ και τούς Ροκφέλλερ τής εποχής μας.

Συχνά ο νέος άπάτα τή νέα, πού θά πάρι!... Τή σέρνει σε παραμεριά κι' άγολογάει, ή φλαμουριά φωνές, κραυγές, δοξάρι.

Ο ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ

Ένας μεγάλος βασιλιάς, πιστός στον έρωτά του, τή λυγρή πού άνάπασε είδε νεκρή μπροστά του. Ένα ποτήρι δόλφινος τούχε ή φτωχή χαρίσει, και γύναι, σαν έπινε, τή μάτια του, μία δροσι. "Πόθε κι' ή μέρα του ή στερνή στον τάφο του να νείρη, έδωκε χάρη, θησαυρούς, άλλ' όχι τή ποτήρι. Τήν άγονιά προσκάλεσε, τή λεβεντιά, τή κούλη στον πύργο τών τετράπυλ, πού βλέπει σ' άκρογιάλι. Τής χαρωπής του τής ζωής δυο - τρείς σταλιές ρουφάει και τή ποτήρι τή χρυσή στή θάλασσα πεταί. Τό είδε να πέφτη να κρουστή κυλώντας στα νερά κι' έδούστη έχει τή μάτι του και δέν ξανάπιε πλειά.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ

Η ήσυχία μου πάει, βαρειά μου είναι ή καρδιά, άχ! δέν τήν ξαναδρίσκω ποτέ, ποτέ μου πειά. Σαν δέν είναι μαζύ μου, χαράς είναι ή ζωή μου, κι' όλη ένα γύρω ή πλάσι, λές κι' έχει σκοτεινιάσει. Τό δόλιο μου κεφάλι σαν γόνα σαλευμένο, τή δόλιο λογικό μου, κατακουματισμένο. Η ήσυχία μου πάει, βαρειά μου είναι ή καρδιά, άχ! δέν τήν ξαναδρίσκω ποτέ, ποτέ μου πειά. Π' αυτόν στή παραθύρι, κι' αυτόν μούλα, βγαίνω, έγω σ'α δρόμο, υόν γι' αυτόν, γι' αυτόν πηγαίνω. Τό άγέρογό του όγμα, τή εγνένη κορού, και τή χαμόγελό του και τής ματιάς του ή δαυή, κι' ή μαγεμένη δροσι, πού τρέχει απ' τή υιλιά του. Κι' ό! πού τή γέρι σφίγγει, κι' ό! από τή οίκτημά του!... Η ήσυχία μου πάει, βαρειά μου είναι ή καρδιά, άχ! δέν τήν ξαναδρίσκω ποτέ, ποτέ μου πειά. Τό στήθος μου σε κείνον να άκούω λαχταρά, άχ! να υπορύνει πάντα να τον κρατώ σφιχτά. Κι' όσο υπορώ, όσο θέλω, γλυκά να τόν φιλώ και μέσα σ'α φιλιά του να εδύσω, να γαλώ! Μετάφρ. Κ. ΣΑΓΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΚΥΝΗΓΙ

δες νησί με σκοτεινά κι' άδιαπέραστα παρθένα δάση, μέσα στα οποία κατοικούν ή φυλές των τελευταίων ανθρώπων και α' έγω τραυμάτι χλίμα, στη όποία δεν υπάρχουν ν' ανθέξουν πολύ καιρό οι Εθνοπαίοι.

Έδω όμως κι' έρχομαι γρόνια, έμένα δεν με τρώαζε τίποτα. Κι' επειδή είχα μεγάλα εισοδήματα, ξεκίνησα από μέρα για το έξωτικό αυτό νησί, αναζητώντας παράξενες περιπέτειες. Η Βόρνεο με μάγεψε από την πρώτη στιγμή. Αυτό το ανεξήγητο μυστήριο της, έβλεπε το πάθος μου. Αφού λοιπόν έκανα διάφορα μακρινά κι' επικίνδυνα κυνήγια στο Σαραβάκ και στις άλλες περιοχές της Βόρνεο, έγκυκλοστάθηκα τέλος για ένα γόνο στο Σαν-Ντόγκ, στο ανατολικό μέρος του νησιού, κοντά στο παρόντο δάσος, άναμεσα στ' απέραντα τέλματα που γεννούσαν τον κίτρινο πυρετό...

Έκει στο Σαν-Ντόγκ, μέλις ήσυχία λίγο από τον πυρετό που δεν υπήρχε να τον αποφύγω και που μ' έλάντλοσε, περνούσα τον καιρό μου ψάχνοντας να βρω σπάνια έντομα και άγνωστα λουλούδια. Πή πολύ όμως απ' όλα μ' ενδιέφεραν ή συνήθειες της ζωής των άγριων.

Ποιοι είναι αυτοί οι άγριοι; Έτσι, λένε τους ούραγκοτάγκους οι Κινέζοι της Βόρνεο. Αυτά τα ζώα, ωστόσο, μ' έσκανοάλιζαν όσο δεν φαντάζεσαι και διστάζω ακόμα αν πρέπει κι' αν είναι σωστό να τα λέω ζώα... Οι ούραγκοτάγκοι αυτοί έχουν τέτοια εξυπνάδα, δείχνουν τόσο σινοσύ, ότι έχουν ένα είδος πρωτόγονης γλώσσας, με την οποία συνεννοούνται θανάσιμα, κάνουν τόσο οικονομική ζωή κι' έχουν τέτοια λογική στί: ιδέες τους, ώστε πολλές φορές, βλέποντάς τους, λησμονώ μίπως βρισκόμουν μπροστά σε μια μυστηριώδη φυλή πρωτοτόνων ανθρώπων...

Αυτή ή ιδέα μου, που ήταν ακαθόριστη έλθαι στην άρχη, ριζώθηκε μέσα στο μυαλό μου από την ήμερα που ο Κινέζος μου υπάκουος Χό-Τάγκ μου άπνηθήκε μια παράξενη ιστορία, την όποία ήθελαν να επιβεβαιώσουν και δέκα άλλοι μάστορες...

Έκείνη την ήμερα είχα κάνει μια εξερεύνηση μέσα στο δάσος κι' ήμουν ύπερφορμένος που οι Ιθαγενείς της συνοδείας μου είχαν κατορθώσει να γυμνήσουν με μια σφήκα στο μάτι, έναν πελώριο μί ας. Μόλις λοιπόν τον έφεραν στη σκηνή μου, ήμουν έτοιμος να τον γδάρω για να σολάξω το δέμα του και τον σκελετό του, όταν έξαφνα, έκει που με βοηθούσε ο Χό-Τάγκ, γύρισε άπτόμενα και μου είπε:

—Γιατί έλθεις; κι' έστ' ού το: «μίσος».

Ένω διολογώ ότι έβλεπα μ' άνοιγτο το στόμα μου στ' αυτήν παρόξενη αυτή έρώτηση και δεν ήξερα τι να το άπαντήσω. Έπειτα όμως προσπάθησα να το έξηγήσω ότι το: κυνήγισα για να ικανοποιήσω την επιστημονική μου περιέργεια.

—Τότε λοιπόν, μου είπε ο Χό-Τάγκ, δεν το: έλθεις; για τον ήδιο λόγο που το: έλθεις; ούτος άπορώμενος μίστερ Βάλμπον...

—Ποιος είναι αυτός ο μίστερ Βάλμπον; τον ρώτησα σκαμπαλισμένος.

—Ο άνθρωπος αυτός, μου είπε ο Χό-Τάγκ, πριν να τρελλάθ' ή-

ταν ένας από τους πλουσιωτέρους καλλιεργητές της Βόρνεο... Έπειτα όμως, πούλησε όλες τις φυτείες του κι' άρχισε να κυνηγάει και να εξολοθύνει με πάθος τους μί ας... Η ιστορία του είχε σωστή τραγωδία κι' αν θέλετε να την ακούσετε, είμαι πρόθυμος να σας την άφηγηθώ...

Ο Χό-Τάγκ όταν είδε ότι άδειχνα μεγάλο ενδιαφέρον στα λόγια του, άναψε τη μακρινή έδεννινη πίπα του και γαένοσ μέσα στους καπνούς του όπιου, άρχισε να μου εξιστορή την πιο παράξενη περιπέτεια που έγω ακούω στη ζωή μου.

—Ο μίστερ Βάλμπον ήταν ένας θαύπλουτος Άγγλος που είχε έρθει να εγκατασταθ' στη Βόρνεο, έδω και είκοσιέντε γρόνια... Έκείνη την έποχή ήταν πολύ δύσκολο να ζήσουν κανείς στο άγριο αυτό νησί και λίγοι, μ' την αλήθεια, Εθνοπαίοι: κατοικούσαν ν' ανθέξουν στο τρομερό κλίμα του νησιού. Ένας λοιπόν απ' αυτούς ήταν κι' ο μίστερ Βάλμπον...

Ο έκεκτονικός αυτός Άγγλος είχε δυο σπουδαίους λόγους να θέλη να μένη στη Βόρνεο. Από τις δουλειές του εκέρδιζε πολλά λεφτά, μ' το σπουδαιότερο ήταν ότι είχε άγαπήσει με τρέλλα μια γυναίκα...

Μ' ένα ταξίδι του στη Μαλαισία, είχε γνωριστεί με μια όμορφη Άγγλο-ινδή μί ας... Η έξωτική καλλονή της που έκανε τόση εντύπωση, όποτε την έλεψε άμέσως και την έπρεσ μαζ' του στη Βόρνεο, όπου κι' οι δυο τους άογισαν να περύνουν μια άτέλειωτη Σελήνη του μέλιτος... Δεν έλειπε τίποτα από την εύτυχία τους. Κι' έστρεψα μάλιστα από λίγο καιρό άπόκτησαν κι' ένα γαριτωμένο κοριτσάκι, που έγινε ή μοναδική γαρά της ζωής τους...

Η όμορφη όμως νυνίκα του μίστερ Βάλμπον πέθανε ύστερα από λίγο καιρό, απ' έ δάνκαμα ενός φαρυκακού ρευδισού κι' ή θαύπλουτος Άγγλος θά τρελαινότανε δίχως άλλο, αν δεν είχε τη συντροφιά της μικρούλας του κόρης, της Μάμπελ...

Ο μίστερ Βάλμπον από εκείνη την ήμερα δεν άφανε ποτέ μονάχο το κορίτσι του και κάθε φορά που έφανε για το δάσος, την έκλειδωνε στο σπίτι του κι' έβαζε να την φυλάνε δυο πιστοί Κινέζοι υπάλληλοι του, άρματωμένοι ως τα δόντια...

Μία νύχτα όμως που έλειπε ο μίστερ Βάλμπον, ή μικρούλα Μάμπελ, που ήταν τότε πέντε γρόνια, γάβηκε μυστηριωδώς από το σπίτι του. Όταν γύρισε ο Άγγλος, το βόηκε άδειο!... Μπροστά στη δουατί της βόηκε τον έναν υπάλληλο του νεκρό, με το στήθος έσπασμένο και παραιοσφωμένο το πρόσωπο ά-

πο τα νύχια κάποιου άγνωστου θηρίου. Κοντά στο παράθυρο πάλι της Μάμπελ βόηκε τον άλλον Κινέζο, κατακατωμένο κι' αυτόν κι' έτοιμοθάνατο. Ο υπάλληλος όμως αυτός, πριν ξεθυνώσει, υπήρξε ν' άρωρώση τις έκαυμένες λέξεις:

«—Ένας μί ας!... Ένας μί ας έπρεσ την Μάμπελ μαζ' του!...»

Κι' έπειτα πέθανε, εξαντλημένος από τις πληγές του.

Ο μίστερ Βάλμπον δεν άργησε να καταλάβη το φοικιαστικό δράμα της κόρης του. Το δράμα αυτό επιβεβαιώθηκε όταν παληό θύλο της φυλής των Ντοά. Οι Ιθαγενείς, δηλαδή πιστεύουν ότι οι θηλυκοί ούραγκοτάγκοι καμιά φορά, όταν πεθάνουν τα παιδιά τους, δεν διστάζουν να καπνέουν στα γαριά και να κλέψουν ένα μικρό παιδί από τους ανθρώπους, που τ' ανατρέφουν έπειτα μέσα στο παρόντο δάσος σαν να ήταν δική τους. Άν οι Ιθαγενείς επιγιορήσουν να τους το πάρουν πίσω, οι θηλυκοί ούραγκοτάγκοι το κομματιάζουν από τη λύσσα τους. Μά, όπως είχε φανεί ένα παιδί των ανθρώπων δεν μπορεί να ζήσει μαζ' τους κι' ύστερα από λίγο καιρό πεθαίνει από τις στενοσίαι και τις κακουχίες.

Ο πατέρας της Μάμπελ, τρελλός από την άπελπισία του, έπούλησε όλες τις φυτείες του, άρμάτωσε ένα καραβάνι από θαλασμούς Ντοά κι' άρχισε να έξερευνά από τη μια άκρη ως την άλλη τη Βόρνεο, ψάχνοντας μήπως έλθαίνει την κόρη του κι' έξολοθύνοντας ήτοι ούραγκοτάγκους συναντούσε στο δρόμο του...

Έτσι ο μίστερ Βάλμπον έπέρασε δέκα ή λήλκαρα γρόνια, έγοντας καταντησει κι' αν φάντασμα από την χίτρινο πυρετό κι' από την τραγική άπελπισία του.

Μία μέρα, όστόσο, έδω και τέσσερα γρόνια, κάποιος Ιθαγενής ήθελε την έδωσή της, ότι μια θλιβερή φυλή ούραγκοτάγκου άράνιζε τις φυτείες του Σαν-Ντόγκ.

Ο μίστερ Βάλμπον δεν είχε πεία το καράβι του μαζ' του κι' όμως δίχως να σολοιστή τίποτα, έπρεσ μαζ' του δυο Κινέζους υπάλληλους και ξεκίνησε σαν τρελλός για να εκδιχθ' με λύσσα τους άσπονδους έθνους του. Τη ήμερα εκείνη λοιπόν έφτασε σ' ένα έξωστο που παρόντο δάσος κι' έκει πέρα συνάντησε έναν πελώριο άρσενικό μί ας: άνάμεσα στα γαριά κλαδιά ενός δένδρου. Πίσω του έδε πως έκινιταν και μια άλλη σκιά και κατάλαβε αμέσως ότι θά ήταν, σύντροφός του. Ο ούραγκοτάγκος όταν τον είδε, για να την προστάξει, άογισε να θολάξει άγρια και να τρέξει τρομακτικά τα βήτα του. Ο μίστερ Βάλμπον όμως που είχε συνήθεισ' αυτή τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα. Ο ούραγκοτάγκος έβγαλε μια πένθυμη κοπή που είχε συνήθεισ' ατ' αυτά τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα. Ο ούραγκοτάγκος έβγαλε μια πένθυμη κοπή που είχε συνήθεισ' ατ' αυτά τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα.

Ο ούραγκοτάγκος έβγαλε μια πένθυμη κοπή που είχε συνήθεισ' ατ' αυτά τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα. Ο ούραγκοτάγκος έβγαλε μια πένθυμη κοπή που είχε συνήθεισ' ατ' αυτά τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα. Ο ούραγκοτάγκος έβγαλε μια πένθυμη κοπή που είχε συνήθεισ' ατ' αυτά τα κυνήγια, προχώρησε άκούα λίγο, έπάρκωσε την καλαμίνη του και τον χτύπησε κατάστηθα.

Έκείνη τη στιγμή όμως ένας παράξενος όγκος έπεσε από ψηλά άπάνω στον μίστερ Βάλμπον. Ο κυνήγος παραπάτησε από το βάρος, ένοιωσε δυο σκληρά γόνα που προσπαθούσαν να τον σταγγαλίσουν!... Κατάλαβε λοιπόν ότι ή σύντροφος του ούραγκοτάγκου είχε πέσει άπάνω του για να τον πνίξει και να εκδιχθ' έτσι την ήμια του άρσενικού μί ας. Ο μίστερ Βάλμπον δεν υπολόγε να την ήδη, γιατί είχε ναντώσει στη όλη του, με καταλάβει ότι είχε να κάνει μ' ένα μεγάλο και δυνατό μί ας. Μπο-

Βαριασιόν σ' ένα παλιό τραγούδι

Τά όνειρα είναι επικίνδυνα, Δυσδαιμόνα!...

άγρη... Και όμως όνειροπολεί!

Ο Δυσδαιμόνα, κόρη έξαισία που σ' έκλεισε ή θεοική φαντασία ενός τραγικού ποιητή, ενώ όνειροπολεί, καθισμένη στο μπαλκόνι, τα γαλήνια κύματα του καναλιού χαϊδούν άπαλά, τρυφερά, στοργικά, με γλυκύτατο φλόισσο, τους μαμαρένιους τοίχους του παλατιού. Η Δυσδαιμόνα είναι νέα, όμορφη, άγρη... Και όμως όνειροπολεί!

Πρόσεξε, όμως, Δυσδαιμόνα! Τά όνειρα

στα στην κίνηση λοιπόν, συγκέντρωσε όλες τις δυνάμεις του, άρμάσε το καράβι του και δίχως να διστάσει, το κάρφερε στο πλευρό του θηλυκού ούραγκοτάγκου... Το ζώο τότε άπρεσ ένα οδολισια που φάνηκε σαν άνθρωπο στον κυνήγο κι' αοριάστηκε άπάνω στο πτώμα του άλλου μί ας... Ο μίστερ Βάλμπον, δίχως να γάση καιρό, έωρησε πάλι για ν' άποτελειώση και το δεύτερο θύμα του, με εκείνη ακρίβεια τη στιγμή τρελλάθηκε πεία στ' αλήθεια!... Άπάνω στο πτώμα του ούραγκοτάγκου ήταν μια νυνίκα!... Μία γυναίκα νέα άκούα με κτηνώδες πρόσωπο, με όσώστο μια λευκή γυναικά!...

Ο κυνήγος, έσφονίζοντας από τη φοικη του, έσκυψε άπάνω της, σήκωσε το ματωμένο πρόσωπό της κι' είδε κατάπληκτος ότι τα μακαριστικά της έμιαζαν λιγάκι με τα χαρακτηριστικά της κόρης του!

Έγες σκετώσει λοιπόν με τα ήδια του τα γέρια την Μάμπελ, την άγαπημένη κόρη του, νομίζοντας την για τη συντροφισσα του «μίσος».

Ποιος έφρει... Υστερα από τρεις ήμέρες, οι Κινέζοι υπάλληλοι του, που είχαν γαεί μέσα στο παρόντο δάσος, τον βόηκαν τρελλό πεία κοντά στα δυο παρόξενά έκείνα πτώματα...

Ο μίστερ Βάλμπον, με λίγο καιρό, κατορθώσε με τις περιποιήσεις των γιατρών να γίνη καλά και τότε άσηγήθηκε σ' όλους την τραγική του περιπέτεια. Αυτό ήταν το τελευταίο του κυνήγι...

Ο δυστυχισμένος Άγγλος ύστερα από ένα γρόνο, εξαντλημένος από τον πυρετό και την άπελπισία του, πέθανε στη νοσοκομείο του Σαν-Ντόγκ...

Η ιστορία αυτή, που μου την άφηγήθηκε άγρη και με μονότονη φωνή ο Κινέζος υπάλληλος μου, με τρώε τόσο πολύ, όποτε δεν ξανακυνήγησα πεία τους ούραγκοτάγκους της Βόρνεο...

ΟΥΓΙΛΙΑΜ ΧΟΠ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

είνε επικίνδυνα!...

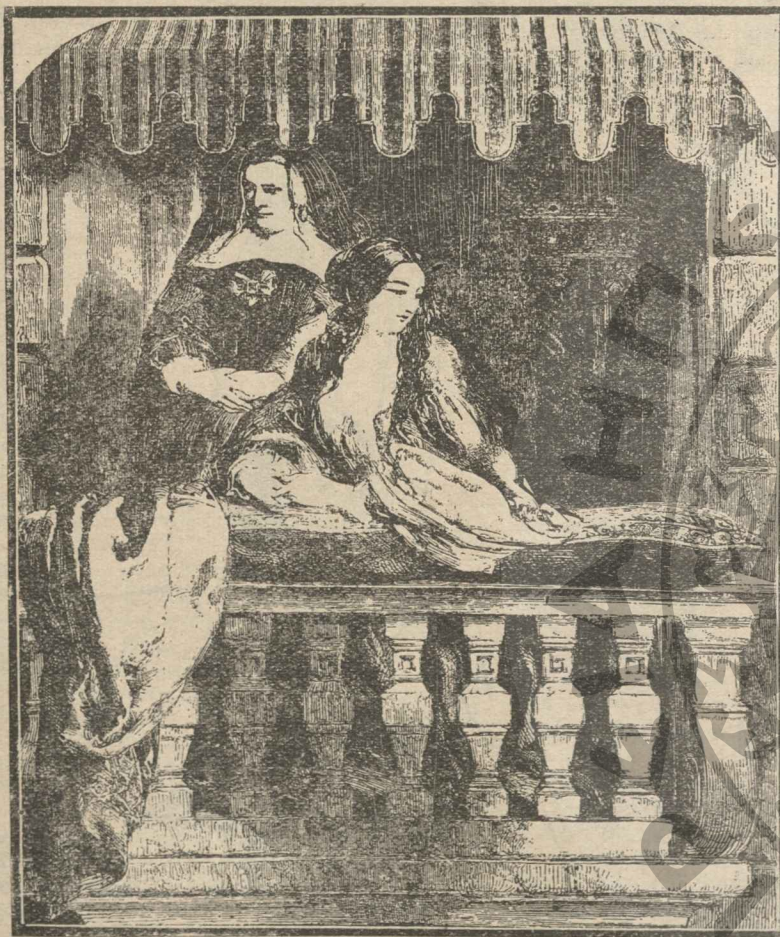
Κάθεσαι στο μπαλκόνι, Δυσδαιμόνα, και συλλογίζεσαι:

—Το πρόσωπό του είναι μαύρο, μαύρο σαν την άναστη νύχτα... Στην άρχη, τον φοβήθηκα, όταν τον είδα για πρώτη φορά να κροβτώ... Γυρνούσα άλλος τ' κεφάλι μου για να μ' ή βλέπω τον άποκρουστικό αυτόν άνθρωπο... Έστρεφα από φόβο όταν ή τροφός μου μου έξιτορούσε τα κατωράματα αυτού του παλαιστή, που σκότασε με τη σάβα του παλαιού άπιστους... Σιγά-σιγά, όμως, γαίσε να το καταλάβω πως, άογισαν να τρεβούν ή πολεμικές του διηγήσεις. Η ισχυρή φωνή του άνηγρόσε βαθιά στην καρδιά μου... Την έβλεπα, όρθιο στο καράβι του, να έμψωνη τους άντρες του με το θάρρος του. Την έβλεπα να πέφτει στη θάλασσα, να κολυμά σαν δελφίνι και να γαίνη στη στεριά. Τον παρακολούθησα με τη φαντασία μου, ενώ εκείνος συνέχιζε την άφήγησή του και ανατριχίαζε από φόβο... Και, έξαφνα, βόηκα πως μέσα στην άναστη νύχτα του μαύρου προσώπου του, έλαμψαν έσφονικά δυο άστέρια στα μάτια του!...

Όνειροπολείς, Δυσδαιμόνα! Πρόσεξε όμως, γιατί τά όνειρα είναι επικίνδυνα!...

Κάθεσαι στο μπαλκόνι, Δυσδαιμόνα, και συλλογίζεσαι:

—Μπορεί να τον άκούη κανείς μέρες όλόκληρες, γαίσε να κροβέται. Με τα λόγια του έναλυντανέει όλη ή πλάση, με τις μύριες όμορφές της. Είδα, είδα με τα μάτια τα δικά του, είδα κάτι σπηλιές σκοτεινές, γεμάτες άγρια θηρία, και ή φυγή του άνατρεσε από φόβο. Είδα κάτι θεράτα βουνα να ύψωνουν τις κορυφές τους ως τ' άσνερα και υο φάνηκε πως μεγάλωνε και το δικό

Η Δυσδαιμόνα.

μου άνάστηκα. Είδα την έσημα ν' άπλώνεται άπέραντη, βουδή, τρεμει και το αίμα μου πάγωσε από φόβο. Είδα τους κάμπους, σταμένους με λουλούδια, να γαμογελούν και φορά που τ' άεράκι φυσούσε πάνωθέ τους, κι' ένοιώθα την φυγή μου ν' άνοίγη κι' αυτή σαν λουλούδι!...

Πλέκεις όνειρα, Δυσδαιμόνα! Μά τά όνειρα είναι επικίνδυνα!...

Κάθεσαι στο μπαλκόνι, Δυσδαιμόνα, και όνειροπολείς:

—Όταν ή Όθέλλος μιλάει για μάχες, γινομαί και γω γενναία και τολημή! Όταν μιλάει για κινδύνους, για πληγές, για πολεμικές επιθέσεις, για άλογα που γλιωντρίζουν, για καπνούς, για θόρυβο, για τώμα, για ούλίσματα, τον βλέπω όλοόλογο, με το σταθ' στο γέρι, να όομα στη πληθος των έχθρων. Τον βλέπω να διασχίη το δάσος των λυγρών που είναι γυρισμένες εναντίον του και θέλουν να τον τρυπήσουν... Τον βλέπω—και θέλω να τρέξω κοντά του να τον βοηθήσω. Η άγωνία μου και τ' αναφυλλήτα μου με πνίγουν—και δεν μπορώ να κρατήσω το δακρύ μου που μουσκέζουν το μαζ' μου...

Πρόσεξε, Δυσδαιμόνα! Είναι επικίνδυνα τα όνειρα!...

Πρόσεξε, Δυσδαιμόνα! Τον άγαπάς το βάρος αυτή στρατηγ'! Θάβη, όμως, μια μέρα που θά μετανοήσης...

Και ή μέρα αυτή ήρθε, Δυσδαιμόνα! Τά όνειροπολήματά σου σ' έκαναν να δής το πρόσωπο του υαύρου γά λαιπή σαν ήλιος. Κι' έβινες δική του. Το άσπιλο χιόνι που λαμποκοπά στις άπάτητες βουνοκορφές, έπεσε στο μαύρο βόσσο της ρούνας. Μά ήταν τόσο μεγάλη ή άγάπη του, Δυσδαιμόνα, όποτε δεν έγασες τίποτα από την άγνότητά σου... Και ή μαυροπόσσωπος Όθέλλος έβινε έστατικό: μπρος στο θάνα άβ-τό...

Όστόσο, τα όνειροπολήματά σου δεν σ' άφταν να δής το φείδι τον Ιάνο που σεργιάνε κάτω από τα πόδια σου, θράζοντα τη μικρή, σαρκασκή γλωσσά σου. Ήσουν τόσο νύφαινα, έσπιναν όλο τον κόσμο καλό σαν και σένα. Μία γυναίκα όμως, είδες την άντιστάση όμ' σου κόσμου. Έδες την άλήθεια, τέτοιο έπος είχε στην παγκοσμιοκάτση... Μά και πάλι δεν ήσπεσε στα μάτια σου... Και ή στιγμή άκούα που τα γέδια του τραγικού υαύρου έσπιναν τον κυνισμό λαμό σου, και εκείνη την κρίση και άποφασιστική στιγμή, δεν άπορούσε, Δυσδαιμόνα, ν' άντικρύσει την παγκοσμιοκάτση, γιατί όνειροπολούσε. Και ή Όθέλλος, που σου έκλεισε σιγά-σιγά το γάμα της ζωής σου, δεν έπρεσ ποτέ να είναι νύ αση ή γεννητός άντρας, που έκανε κάποτε την παρόξενη του καδιά να γυμνήσ' όνατα.

Ένα όνειροπολήμα σάβηκε ή ζωή σου, Δυσδαιμόνα!

Όστόσο, είχα ή πιο έσφονισμένη μίσος σ' όλες τις έσφονισμένες γυναίκες του κόσμου, και δεν κατάλαβε ποτέ πως είναι επικίνδυνο να όνειροπολείς... Πλάτρωσε τα γυαλά σου όνειρα με τη ζωή σου, δεν έπαφες ποτέ να πιστεύεις αυτό. Η φλόγα της καμιά σου είχε μεταβλήσει τον κόσμο σ' ένα νύφμα, Δυσδαιμόνα, τραγική Δυσδαιμόνα!

Αυτή είναι η Γκρέτα Γκάρμπο!...

(Άρθρο γραμμένο από τον Τζων Τζίλμπερτ)

ΠΟ τη στιγμή που γνώρισα τη Γκρέτα Γκάρμπο, την άγγιξα μ' έναν παρόμοιο έρωτα κ' έλπιζω ότι δεν της ήμουν τελείως αδιάφορος. Κι' όμως, αν κ' έπαιζα με μάζω σε πολλά φίλμς κ' έζησαμε ημέρες και ημέρες ό ένας κοντά στον άλλον, με τη μεγάλη εκείνη οικειότητα που δημιουργεί η κοινή δουλειά κ' η αμείωτα του στούντιο, αν και δεν της έγραφα ποτέ τα εισητήριά μου, η Γκρέτα έμεινε για μένα ένα κλειστό βιβλίο, ένα μυστηριώδες άνοιγμα που δε ήθελε να δείξει την καρδιά του...

Ποτέ δε μπόρεσα να καταλάβω ακριβώς τι συλλογίζετο και τι επιθυμούσε η Γκρέτα Γκάρμπο. Ίσως αυτό το μυστήριο να ήταν για μένα η μεγαλύτερη της γοητεία. Τό άκατακίητο «σέξ-άπτιλ» της είχε κόπι το άπειρο. Όπου κ' αν μπει, είτε σε σαλόνι, είτε σε στούντιο, οι άνδρες σταματούσαν έμέσως τη συζήτηση τους ή τη δουλειά τους και την κυττούσαν με θαυμάσιμα μάτια. Λέγε ότι είχε δύσκολη με τους σκηνοθέτες της κ' ότι κάνει πάντα ό,τι της περάσει από το κεφάλι... Όσοσο δεν θυμάμαι να την είδα ποτέ θυμωμένη. Φεύγει μόνο σιωπηλή κ' αδιάφορη, όταν τύχει να φιλονικήσει με το σκηνοθέτη της και γίνεται άφαντη δόκιλος εβδομάδες. Κανείς δεν ξέρει τότε που βρίσκεται, τι κάνει και πως ζή...

Βρίσκω ότι είναι αδύνατο να συζητή κανείς μαζί της και να δέλη να την κάνει να παραδεχτεί μιά γνώμη διαφορετική από τη δική της. Μιά ημέρα οι διευθυντάι μας προσπαθούσαν να την πείσουν, τρεις δόκιλες ώρες, να δεχθεί κάποιο ρόλο. Τη στιγμή όμως που ήσαν βέβαια ότι η Γκάρμπο είχε πειστεί, εκείνη τους εκάταξε με το κρύο και μαγνητικό βλέμμα της και τους είπε με το απλοϊστερο ύφος του κόσμου: «Πρέπει να επιστρέψω στο σπίτι μου». Κι' έφυγε αδιάφορη από το στούντιο, αφήνοντας τους δυστυχισμένους διευθυντάι μας μ' άνοιχτο το στόμα από την κατάληξη τους...

Αυτή ακριβώς είναι η τελευταία φράση της σε κάθε συζήτηση: «Πρέπει να επιστρέψω στο σπίτι μου». Και φεύγει άμεσως, δίχως να κάνει ούτε στιγμή...

Μιά φορά έκανε να φανή στο στούντιο πολλές ημέρες κ' έπειδή υπέφερα όταν δεν την έβλεπα, αποφάσισα να πάω να την δω. Όταν έφτασα στη βίλλα της, η καμαριέρα της μου είπε ότι είχε πάει στην «πλάζ». Έπληθξα λοιπόν στ' αυτοκίνητό μου, διέτρεξα δώδεκα χιλιόμετρα ανά βολή κ' έφτασα τέλος στη Σάντα-Μόνικα.

Έρριξα παντού κ' ύστερα από πολλή ώρα κατόρθωσα να την δω. Η Γκρέτα ήταν μόνη κ' έβγαλε εκείνη τη στιγμή από την θάλασσα. Έγώ όμως ήμουν μακριά και δεν με είδε. Πλησίασα λοιπόν κρυφά και στάθηκα περίεργος να ιδω τι θα κάνει.

Η Γκρέτα ξαπλώθηκε στην άμμο, μόνι, μπροστά στην έσπληνη θάλασσα, με το βλέμμα χαμένο στα γαλάζια κύματα. Έπέρασε έτσι ένα ώλοκληρο τέταρτο της ώρας κ' όμως δε θυμάμαι να την είδα να κάνει ούτε την παραμικρή κίνηση... Τέτοιες στιγμές η Γκρέτα, αν κ' είναι μακριά από την άγνομημένη της Σουηδία, νοιώθει ότι είναι λίγο ευτυχισμένη εδώ στην Καλλιφονιά.

Η ύπνοση αυτή γυναίκα δεν καταλαβαίνει ή μάλλον δεν θέλει να καταλάβει τις συμβατικές φιλοφρονήσεις και την έθιμοτητα του στούντιο. Θέλετε ένα παράδειγμα: "Ένας σκηνοθέτης έπιθυμούσε μια ημέρα να την άγνομημένη της Σουηδία, νοιώθει ότι είναι λίγο ευτυχισμένη εδώ στην Καλλιφονιά."

φίλο τους. Έκείνος δέχτηκε πρόθυμα κ' δλόκληρες ώρες προσπαθούσε να πείσει την Γκρέτα ότι έπρεπε να δεχτεί την πρόταση του φίλου του, γιατί θα έπαιζε μαζί του καλύτερα από κάθε άλλη φορά...

Η Γκρέτα, όπως πάντα, δεν του έδωσε καμιά θετική απάντηση και την άλλη ημέρα όταν συνάντησε τον σκηνοθέτη στο στούντιο δεν του ανέφερε τίποτα. Έκείνος τότε, σκανδαλισμένος, θέλησε να μάθει ποιά ήταν η απόφασή της κ' άρχισε να της επαναλαμβάνει τα λόγια που της είχε πει την προηγούμενη ημέρα κ' ο φίλος του.

Όταν τελείωσε, η Γκρέτα τον εκάταξε με το παγερό βλέμμα της και του εκήλυνε καθαρά: «...μιά δεν επιθυμώ διόλου να έργασθώ μαζί σας...».

Ο σκηνοθέτης φυσικά θεώρησε αυτή την άρνησή της ως μιά προσωπική πρόβλη κ' ήταν κυριολεκτικά άτακτος. Έγώ το κατάλαβα από την πρώτη στιγμή κ' όταν έφυγε, είπα στην Γκρέτα ότι δεν έπρεπε να του μιλήσει με τόσο απότομο τρόπο. «Μά, έπαινε κ' εκείνη, δ' ε ν θ έ λ ω να έργασθώ μαζί του!...»

Η Γκρέτα Γκάρμπο — μου έλεγε μιά ημέρα ο Βίλλιαμ Μάκ — είναι η πιο δύσκολη καλλιτέχνης απ' όσες έγνώρισα στη ζωή μου. Δεν έχει βέβαια κανονικά και αρμονικά χαρακτηριστικά, έχει όμως κάτι καλύτερο. Μιά αούληκτη γοητεία κ' ένα μαγνητικό «σέξ-άπτιλ» που σαγηνεύει άμέσως τους άνδρες. Όταν άρχισε ο ηχητικός κινηματογράφος, πολλές κόσμοι μου έλεγε ότι ήθελε πειά ό καρός που το «σ-πέρφρανο παγώνι» θ' άνοιξη το στόμα του και θ' άκουσθι ή παράφωρη και άνταρτική φωνή του. Έννοούσαν δηλαδή ότι η Γκρέτα Γκάρμπο δεν θα μπορούσε να παίζει στον ηχητικό κινηματογράφο. Η φωνή της όμως όταν μιλεί άγγλικά ή όταν εκφράζεται στη γλώσσα της, είναι, καθώς ξέρετε, πολύ σημαντική και δεν παρουσιάζει καμιά διαστροφή άντιθεσι με την όμορφη της.

Ο φίλος μου Μάκ είναι ένας από τους λίγους ανθρώπους που έχουν καταλάβει το μυστηριώδες έλγητρο της Γκρέτας. Είμαι κ' εγώ σύμφωνος μαζί του σ' αυτά που λέει για τη φωνή της. Η Γκρέτα άλλως τε μιλεί και γεωμικά με μιά τέτοια εύκολία σαν να ήταν μητρική της γλώσσα. Τ' άγγλικά τ' έμαθε μέσα σε λίγο καιρό και με μιά εύκολία που προέβλεπε σ' όλους κατάληξη. Έχω προσέξει ότι η καλύτερες καλλιτέχνιδες μαθαίνουν γρήγορα μιά ξένη γλώσσα. Πολλές γαλλίδες και πολλές ρωσίδες που ήρθαν στο Χόλλυγουντ για να έργαστούν στον κινηματογράφο, κατόρθωσαν μέσα σε λίγες εβδομάδες να μάθουν άρετα άγγλικά, ώστε να μπορούν να παίζουν με επιτυχία άκόμη και τους πιο δύσκολους ρόλους. Στην ιδιαιτελική της ζωή, η Γκρέτα περνά δόκιλες ημέρες δίχως να μιλήσει σε κανένα. Της άρσσει ή σιωπή και το μυστήριο. Αν συλλογιστεί όμως κανείς τη ζωή που έκαναν ή μεγάλες καλλιτέχνιδες, βλέπει ότι πάρα πολύ λίγες από αυτές ήσαν φίλμαρες. Η Σάρα Μπρονάρ και η Έλεονώρα Ντούζε ήσαν σιωπηλές στην ιδιαιτελική τους ζωή. Κι' όμως ένας συγγαμής πρέπει να φυλάει τις σκέψεις του για τα βιβλία του ή για τα θεατρικά του έργα, έτσι και μιά ήθοισις πρέπει να φυλάει τη ζωηρότητά της, το μυστήριο της και την περιπέθειά της για την σσηνή.

Η βορεινή αυτή μάγισσα που έσαναυρισε πάλι στο Χόλλυγουντ για να συνεχίσει την θεαμβεντική καριέρα της, δεν περιμένει ποτέ από το σκηνοθέτη της να της πη πως θα παίζει. Είναι τρομερά έξυπνη. Διαβάζει μιά φορά το ρόλο της, άκούει μ' ένα άφηρημένο ύφος τις εξηγήσεις του σκηνοθέτη κ' έφαρνα, χωρίς να ξέρει κανείς πως και με ποιά μαγική δύναμη, ένοσωνάνει την ήρωίδα του κωνοτήριου της έργου.

Ο Φρέντ Νίμλο ο σκηνοθέτης του «Μπέν-Χούρ», ό όποιος συνεγράφηκε πολλές φορές με την Γκρέτα, θέλησε μιά ημέρα να μου εξηγήσει τον άνηματικό χαρακτήρα της: «Η Γκρέτα Γκάρμπο, μου είπε, έχει μιά καταληκτική ειλικρίνεια, ή όποια της κάνει κακό τις περισσότερες φορές άντι να την άφελι... Δεν έnthουάσεται καθόλου και νομίζει κανείς ότι ή έπιτυχία της δεν της κάνουν καμιά εντύπωση. Βρίσκω μάλιστα ότι είναι ή πιο σεινή απ' όλους τους άστέρες... Δεν ντύνεται ποτέ όπως παρουσιάζεται στον κινηματογράφο, γιατί δεν της άρσσουν ή επιδείξεις. Έκείνη όμως που μου κάνει κατάληξη είναι ή άσπληκτη τέχνη της. Πότε μπόρεσε ν' άποτήση τόσο πειρά; Πώς πρόφτασε να νοιώσει τόσο βαθειά τη ζωή; Έδώ άκριβώς είναι το άνεξήγηστο μυστήριο της ζωής της. Όλα αυτά όμως μπορούν να εξηγηθούν με το ξυφίνο ταλέντο της. Η Γκρέτα είναι γεννημένη για μεγάλη καλλιτέχνη. Δεν άποκαλείται ποτέ την ψυχρή της και γι' αυτό κάθε τόσο παρουσιάζει κ' από ένα κωνοτήριό χαρακτηριστικό της προσωπικότητός της...»

ΤΖΩΝ ΤΖΙΑΜΠΕΡΤ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΚΟΠΕΛΛΑ Η ΧΗΡΑ;

προβολικού.

Οι δικοί του έμειναν σύμφωνοι. Και όλοι βάλθηκαν άμέσως να του βρουν μιά νύφη. Η περίοδος αυτή των άναζητήσεων βάσταξε τρεις εβδομάδες. Έφαρνα ο Άδριανός Μπλάν έκανε μιά νέα δήλωση, έπισου σημαντική με την πρώτη.

— Βρίσκω, μου είπε, σ' άδύναμο.

— Και ποιά είναι το δίλημά μου; — Νά, μου άρσσουν δύο γυναίκες, μιά κοπέλα και μιά νεαρή χήρα. Και δεν ξέρω ποιά απ' τις δύο να προτιμήσω.

— Μά δεν υπάρχει ζήτημα, του άπάντησαν ή δύο άδελφές του — άνταρτες και ή δύο — μάγισα πειραγμένες. Νά προτιμήσεις από μιά κοπέλα, μιά χήρα; Θά ήταν άσείο!

Νά παντρευτεί ο άδελφός τους μιά χήρα; Τέτοιο σκάνδαλο δεν θα μπορούσαν ποτέ να το άνεχθούν. Αν όλοι οι νέοι άρχιζαν να παντρεύονται χήρες, τότε τι θα γινότουσαν τούτες κοπέλλες; Θά έμειναν στο φάρι; Και τι δικαιούνη θα ήταν αυτή, τι δημοκρατική ίσότης, μερικώς γυναίκες να παντρεύονται δύο φορές κ' άλλες ούτε μιά φορά; Α! όχι, αυτό δεν θα το επέτρεπαν ποτέ.

Όστόσο, ή μέρες περνούσαν και ο Άδριανός Μπλάν δεν άναράσσει άκόμη. Η άδελφός του έντωμεταξύ είχαν βάλει λυτούς και δευτέριους για να τον πείσουν να πάρη την κοπέλα και ήσαν σχεδόν βέβαιες ότι είχαν επιτύχει αυτό που ήθελαν. Γι' αυτό και το έλεγαν κάθε τόσο, βέβαιες για τη νίκη τους:

— Μά, καίμεινε Άδριανέ, τι άντρας είσαι σ' ό που δεν μπορείς να πάρης μιά άπόφασι. Άποφάσισε έπ' τέλους!

— Νά, άποφάσισα, Άδριανέ, έπανέλαμνε όνά και ή μητέρα του, ή όποια όστόσο δεν είχε καμιά διάθεση να παντρευτεί ό γυνός της, πριν απ' τις κόρες της.

— Δεν βάζωμαι, διαμαρτυρούταν ο Άδριανός.

— Η Έλισάβετ είναι μιά έκτακτη κοπέλα. Θά κάνει μιά πρώτη τάξως σύζυγο!

— Της άρσσει ή φασαρία, ή κίνησης.

— Αυτό άκριβώς χρειάζεται. Θά πη πως άγανά τη δούσα, την έργασια.

— Την άλλη πάλι δεν τη βλέπω καθόλου.

— Πισάν άλλη; ρώτησαν κ' ή τρεις μαζί γυναίκες, προσροισμένες ότι δεν καταλαβαίνουν πισάν έννοια.

— Την κ. Ντιμπάρ.

— Νά, δεν μάζ έρχεται πειά. Θά πη πως σ' άποφάνει.

— Δεν είμαι βέβαιος γι' αυτό.

Έπειδή ή άναποφασιστική αυτή του Άδριανού παρατεινόταν, ή οικογένεια του άνταρσε να ζητήσει τη γνώμη των άγγεων, ή οικογένεια του άνταρσε να ζητήσει τη γνώμη των άγγεων, ή οικογένεια του άνταρσε να ζητήσει τη γνώμη των άγγεων.

Έάνδρου Μπλάν, ό όποιος έμεινε στο Παρίσι. Ο Άλέξανδρος Μπλάν ήταν ένας διακεκριμένος άρχιτέκτων και ένας θαυμάσιος οικογενεάρχης, ό όποιος κατέβαλε μοναδικό ζήλο για να παντρευτεί τ' άξια παιδιά του. Αν δεν είχε παντρευτεί κανένα άκόμη, αυτό βέβαια ήταν άπλη άτυχία. Ο Άλέξανδρος Μπλάν έμοιράζε τον καιρό του μεταξύ του γραφείου του στο Παρίσι και των έπιθεωρήσεων που έκανε στην άνωκοδόμησι των καταστραμμένων κατά τον πόλεμο περιφερειών της Γαλλίας. Έτσι συνέβη να περάσει κάποτε κ' από το Άρράς, όπου έμεινε ή οικογένεια του Άδριανού.

— Η μητέρα του Άδριανού και ή άδελφός του τον πήραν άμέσως έδιατείρας και τον κατέστησαν ένιμερο της υποθέσεως. Ο θεός Άλέξανδρος είχε έπιβολή και έπρεπε να τη χρησιμοποιήσει και για τον Άδριανό και να μη τον άφήσει να παντρευτεί τόσο γρήγορα, ή τουλάχιστον αν παντρευόταν, να κάνει ό,τι υπάκουσε ή λογική.

Ο Άλέξανδρος Μπλάν έγινε έξω φρενών όταν άκουσε ότι ήθελε να παντρευτεί ο άνεμής του.

— Έποχή που τη διάλεξε ο χειριστής για να παντρευτεί! Έδώ χλάει ο κόσμος, δεν ξέρουμε τι θα γίνουμε αύριο, κ' αυτός θέλει να φορτωθι μελάδες!

Όστόσο, άφού σκέφτηκε λίγο, πρόσθεσε ο θεός: — Δεν καταλαβαίνω. Θέλει να παντρευτεί και διασάξει;

— Νά, θέλει να παντρευτεί, μά έχει διαταγμός για το πρόσωπο που πρέπει να πάρη.

— Αν διασάξει, δεν είναι μεγάλο το κακό. Διασάξει μου μεταξύ κοπέλλας και χήρας;

— Η νύφη του και ή κόρες της του εξήγησαν τότε ότι ο Άδριανός έδιατάζε μεταξύ μιάς κοπέλλας και μιάς χήρας. Αυτό ήταν έξωφρενικό, σκανδαλώδες, άκατακίητο. Έπρεπε με κάθε τρόπο να πεισθι ο Άδριανός να πάρη την δίδα Έλισάβετ Μεριό, ή όποια ήταν σε θέση να έξασφαλίσι από πάσης άπόφθεως την άτυχία του.

— Πώς; φώναζε έπ' τέλους ο άρχιτέκτων πριν τελειώσουν ή τρεις γυναίκες την άνάπτυξη των επιχειρήματων τους, διασάξει ο άνεμής μου μεταξύ μιάς κοπέλλας και μιάς χήρας; Γά τότε θα πη πως είναι παλαβός! Για φέρτε μου τον έδω, να τον περιλούσω όπως του άξίζει! Σάν να μπορούσε να υπάρξη και ή κήνος άμφοβόλας σ' ένα τέτοιο ζήτημα!

— Έ, δεν είν' έτσι, θείε μου; — Νά διατάξη μεταξύ μιάς κοπέλλας και μιάς χήρας! Μά τούστους λοιπόν το μυαλό του;

— Η Γενεβιέβη κ' ή Μαρσέλ ήσαν ένθουσιασμένες που ο θεός τους ύποστήριζε τόσο την άποψή τους.

— Μά, συνέχισε ο Άλέξανδρος Μπλάν, άς την παντρευτεί το ταχύτερο!...

— Και βέβαια, θείε μου, αυτό του λέμε και μεις.

— Έμπρός, γρήγορα, έπισπεύστε την προετοιμασία του γάμου, γιατί ήρωδύμαι μήπως χάσουμε τη χήρα αυτή.

— Τη χήρα αυτή, θείε μου; Είπατε τη χήρα αυτή; Μά έμεις σ' έκαλέσαμε για να πείσουμε τον Άδριανό να παντρευτεί τη δίδα Μεριό, τη φίλη μας.

— Τη δεσποινίδα Μεριό, βλέπετε, θά συλλογιστούμε τώρα! Μά δεν μου λέτε, τρελλαθήκατε δ' ό; Μά σε τι χρόνια ζούμε; Θεέ μου, για να λέτε τέτοιες παλαβομάρες; Στραβάθρατε, λοιπόν, και δεν βλέπετε τι είναι το σωστό; Δεν μου λέτε, παρακαλώ, ή χήρα αυτή κατοικεί στο σπίτι της; — Φυσικά. Ποιά θέλετε να κατοική;

— Ακριβώς αυτό θέλω κ' εγώ. Νά κατοική στο σπίτι της. Και είνε καλή ή κατοικία της;

— Πολύ καλή. Μά γιατί μάζ ρωτάτε;

— Άκου, λέει, γιατί π' ρωτά; Και ή ύπνοση της; Έχει ύπνοση;

— Υπνοση; — Μά νά; μαγειρίσσι, καμαριέρα;

— Μά και βέβαια έχει καμαριέρα και καμαριέρα.

— Τό έρω πως θα πεθάνω... Ηέλα όμως, πόν ξεφυγίσω να άποκαρστήσω διά χειραφίας το κομμένο χέρι μου. Δεν πιστεύω να το πετάξατε!...

— Πώς! φώναζε ο άρχιτέκτων, όταν άκουσε και την έλποφροσία αυτή, σταύρωσε τα χέρια του και κτύπησε τις άνεμής του μ' ένα άπέρντο όπλο.

— Και διασάξει άκόμη; Και διασάξει κ' ο Άδριανός; Μά, θεόκοντα πλάσματα, όταν μιά χήρα έχει σύμμερο σπίτι και ύπνοση, πρέπει τρώγοντας να την πάρη ένας νέος, όποια και νάναι.

— Δεν τάχαμε σκεφθεί, — Δεν τάχαμε σκεφθεί; Και ή μητέρα σας που σ' έκαλέσει μινάτο; Και δεν μου λέτε, σ' έκαλέσει, αν πάρει τη φίλη σας ή άδελφός σας, που θα τη βάλει; Και ποιά θα τους ύπνοση; Ούτε σ' όποια ύπνοση ξενόιασσι σημα, ούτε ύπνοση... Ένώ τόσο έχει έτοιμα σπίτι και ύπνοση. Μά αυτό είναι τύχη άνέλπιστη! Και έ...

ταν συλλογίζομαι ότι και οι δικοί μου οι δύο γιοι θέλουν να παντρευτούν δυο κοπέλλες! Δυο κοπέλλες άκούτε; Δυο κοπέλλες. Ποιά θα τις βιάσουμε; Ω, αν μπορούσα να σ' πάρω τη χήρα σας και να τη δώσω στους γιους μου!

Μιά βδομάδα μετά τη συνομιλία αυτή, ο ύπολοχαγός Άδριανός Μπλάν παντρεύεται τη δεσποινίδα Έλισάβετ Μεριό. Τη χήρα την είχε ξεμυάλισι έντωμεταξύ ο θεός του και την είχε δώσει σ' έναν από τους γιους του...

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΕΝΑΣ ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ

Ο περίφημος Γάλλος γιατρός Λορδών εκλήθη μιά μέρα στο σπίτι ενός άσθενους για να κάνει έγχειρση. Κατά τη διάρκεια της έγχειρσεως, ο σοφός γιατρός έληγγώθη στο χέρι και παρ' όλες τις άντιστηπικές προφυλάξεις που έλαβε, ή γάγγραινα εξεδηλώθη στο μέρος που είχε πληγωθεί κ' επέσπευθη με μεγάλη ταχύτητα σ' όλο του το μπόρσο.

Ο Λορδών κάλεσε τότε ένα συμβούλιο από τους σοφότερους συναδέλφους του, οι όποιοι έγνωμάτευσαν ότι έπρεπε το συντομότερο να γίνη άποκοπή του προσβεβλημένου χεριού του.

— Πολύ καλά, άπάντησε ήσυχα ο Λορδών. Άλλά μην άργείτε, σ' έκαλέσω, γιατί νοιώθω πως ή γάγγραινα προχωρεί.

Υπόστη λοιπόν με θαυμαστό θάρρος την άποκοπή του χεριού του, χωρίς να δεχτεί κανένα άνασθητικό.

Η μόλυνσις όμως είχε μεταδοθεί και στο άλλο σώμα του κ' έτσι ο δυστυχής γιατρός δεν είχε πειά καμιά έλπίδα σωτηρίας. Οι σανάδελφοί του θέλησαν όστόσο να του άποκοψουν την άλλη μιά, αλλά εκείνος το είχε καταλάβει ότι δεν του έμειναν πια πολλές μέρες ζωής.

Σε κάποια στιγμή λοιπόν έρώσε τους γιατρούς που τον παραστέκαν άνησυχία και τους είπε χαμογελώντας παρ' ό:

— Τό έρω πως θα πεθάνω... Ηέλα όμως, πόν ξεφυγίσω να άποκαρστήσω διά χειραφίας το κομμένο χέρι μου. Δεν πιστεύω να το πετάξατε!...

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

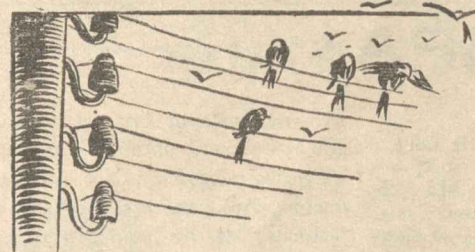
Μιά μέρα ο Πάπας Λέων ο Π' προσέφερε σ' έναν σοφό, αλλά γνωστό για τα πολλά έλαττώματά του καρδινάλιο, ένα σπάνιο πόθο.

Ο καρδινάλιος έλαμψε από χλοισ και άπάντησε με άταρσεία στον Πάπα:

Εύχαριστώ πολύ άγίατα πάτερ, αλλά δυστυχώς δεν έχω τό έλάττωμα του καρδινάλιου.

Και ο Πάπας του άπάντησε άμέσως με μεγάλη έτοιμότητα:

— Καρδινάλιέ μου, αν ήταν έλάττωμα το κάπνισμα... θά το είχα άναμφόβολο!...

Η ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΜΑΣ ΣΕΛΙΔΑ

ΓΥΜΝΟΙ "Η ΝΤΥΜΕΝΟΙ ;

(Η προπαγάνδα κατά του εν-
δύματος).

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. Γ. ΦΤΕΡΗ

ΠΑΡΙΣΙ, Φεβρουάριος.—Η τελευταία φωτογραφική έκθεση του γυναικείου γυμνού εις τὰ σαλόνια τῆς «Ρεναισάνς», ἐ-
να ἀπὸ τὰ καλλιτεχνικώτερα καὶ πρωτο-
τυπότερα γεγονότα τῆς Παρισινῆς περιό-
δου, ἔδωσαν εἰς τοὺς «νατουρίστες» τὴν
εὐκαιρίαν νὰ ἐπαναλάβουν τὴν καμπάνι-
αν. Νατουρίστες—γινὰ νὰ ἐξηγήσωμε
τὸ κίνημα ἐπειδὴ δὲν ἔξερον ἀν' ἑφτασε
ἀκόμη στὴν Ἑλλάδα—εἶνε οἱ ὁπαδοὶ τῆς
ἐπιστροφῆς εἰς τὴ φυσικὴ κατάστασι τοῦ
ἀνθρώπου, ὅπως τὴν ἔζησαν οἱ Ἀἰῶν καὶ
ἡ Εὐα, ἀλλὰ πρὸ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρ-
τήματος. Ὅταν γυρνοῦσαν ἐλαιοτάσιδι
μέσα στὰ λειβάδια τοῦ Παραδείσου, Γί-
ατι μὲν ἔφαγαν τὸν ἀπηγορευμένο καρ-
πὸ, τοῦλάχιστον κατὰ τὰς πληροφορίες
τῆς Βίβλου, «διηγοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί
των καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν καὶ ἔ-
ραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἐν-
αυτοῖς περιβάματα». Καθὼς βλέπετε ἡ ἱστορία
τῆς ραπτικής ἀρχίζει μετὰ τὴ φοβερώτερη
λοιδώρα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καὶ
ἀντιστρόφως μαζὺ μετὰ τὴν κατάργησι τοῦ
γυμνοῦ, τελειώνει ἡ ἐποχὴ τῆς ἀνθρωπι-
νῆς ἀθωότητος. Ὅλα αὐτὰ τὰ περίφημα
καταστήματα τῆς μόδας, τοῦ Πατοῦ, τῆς
Λανθὲν, τῆς Βιονὲ κ.λ.π. ἔχουν τὴν κα-
ταγωγὴν τοὺς σ' ἓνα σκάνδαλο δημοσίου
ἠθῶν, τὸ ὅποιον ἐλλείπει εἰδικῆς ἀστυνο-
μίας κατὰ τὰ χρόνια τῆς Γενέσεως, ἐτι-
μήρησαν οἱ ἴδιοι οἱ Δημιουργοὶ ἐπὶ τό-
που. Μὲ ἄλλα λόγια οἱ ἀγωνιζόμενοι ὑ-
πὲρ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν Ἀδამίαν πε-
ριβολὴν, δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶν καὶ
θρησκευτικὰ δοκούμενα γὰρ νὰ ὑποστη-
ρίζουν τὴ θεωρίαν των. Ἐκεῖνο ποὺ συμ-
βαίνει σήμερον, δηλαδή, τὸ νὰ καταγγέ-
λονται ἐπὶ προσβολῇ τῶν δημοσίων ἠθῶν
ἓνας ἄνδρας ἢ μία γυναῖκα ποὺ θὰ ἐτολ-
μοῦσαν νὰ κυκλοφορήσουν εἰς τὸ δρόμο ὁ-
λόγυμοι, εἶνε ἀντίθετο πρὸς τὴν νομολο-
γίαν τῆς Βίβλου, ἀπὸ τοῦτον καθαρά
ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδὴ διήλθαν γυμνοὶ οἱ
πρωτόπλαστοι, ἔστω καὶ μετὰ λίγα φύλλα
συκῆς, ἐπρόδωσαν στὸν Ἰεχωῦδὰ τὸ ἀ-
μαρτήμα τους.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε τὴν Παλαιὰ Δια-
θήκην γὰρ νὰ γυρίσωμε στὴν ἔκθεσι τοῦ γυ-
μνοῦ, ὅπου ὁ φωτογραφικὸς φακὸς, κα-
θὼς εἶπε ὁ φίλος Μωρίς ντὲ Βαλέφ μετὰ
τὰ ἐγκαίνια, ἐξεδικήθη τὸ γυναικεῖο κορ-
μὶ γὰρ ὅλες τῆς παραμορφώσεως ποὺ ὑφί-
σταται ἀπὸ τοὺς μονόδρομους ζωγράφους.
Μία μεγάλῃ συλλογῇ ἀπὸ θαυμαστὰ σώ-
ματα, σ' ὅλες τῆς εὐγενεῖς πόλεις ποὺ ἔ-
ρει νὰ παίρνῃ αὐτὸ τὸ ἐξάισιο ζωντανὸ
λουλούδι, εἰς τὸ ὅποιον ἀφιέρωσε τοὺς πῦθ
ἐκστατικὸς στίχους τοῦ Ὁβίτωρ Οὐγ-
κὼ. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, μίαν ἀπολύτου
εὐπρεπείας. Μὰς ἐνδιαφέρει ἡ ἡθικὴ ἀ-
ποψὶς γιὰτὶ συνδέεται μετὰ τὸ θέμα τοῦ
«νατουρίσμου» καὶ τοῦ γυμνισμοῦ. Ὅταν
ἐγγνώσθῃ ὅτι θὰ ἐκτεθοῦν σὲ μιά ἐπίσημην
καλλιτεχνικὴ αἰθούσα ἡ φωτογραφίαι γυ-
μνῶν γυναικῶν, πολλοὶ ἄνθρωποι ἔαψαν
στῆσαν μετὰ τὸ θάρρος τῶν ὁργανωτῶν τῆς
ἐπιδείξεως, γιὰτὶ εἶχαν ὑπ' ὄψιν τοὺς τῇ
δυσφημίᾳ τοῦ γυναικείου γυμνοῦ ἀπὸ
τοὺς πλανοῦντας πωλητὰς τῶν εἰκόνων.
Ἡ ἔκθεσις διέφευσε τῆς ἀνησυχίας τους.
Ἐπέρσσε ὅλο τὸ Παρίσι, ἡ σεβαστότερες

προσωπικότητες, ἡ σεμνότερες οἰκογένει-
ες, μετὰ κορίτσια καὶ μετὰ νέα παιδιά. Θεω-
ρεῖται δὲ ἀναμφισβήτητο ὅτι κανένα μάτι
δὲν ἔδωκεν ἀφορμὴν σὲ καμμιὰ σκέψιν νὰ
προσβληθῇ ἢ νὰ ταραχθῇ. Τόσο πολὺ ἐ-
ξευγνίξε τὴν ἐντύπωσιν τοῦ θεατοῦ ἡ ὡ-
ραϊότης τῆς φόρμας. Ὅστε ἀπὸ τὴν πλειο-
πλῆθος τῶν ἠθῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἔχουν δι-
καιοῦς οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἐνδύματος. Δὲν εἶνε τὸ
γυμνὸ σῶμα ἀλλὰ τὸ ντυμένο ποὺ προκα-
λεῖ τὸν πειρασμὸν, ἀφίνοντας τὴν ἀπλή
ἀνθρωπίνην βρασί νὰ γίνῃ περιέργεια τῆς
φαντασίας. Ἐδιαβάσαμε τελευταίως τῆς ἀ-
ναμνήσεως ἐνὸς Γάλλου ἐπισκεφθέντος Ἀλ-
λοτε τὴν Κεντρώα Ἀφρικὴν, ἀπὸ τῆς ὁ-
ποῖας προκύπτει ὅτι τὸ γυμνὸ δὲ μεγαλῶ-
νει καθόλου τὴν γυναικεῖαν προκλητικότη-
τα. Δὲν παίζει, μάλιστα, κανένα ρόλο
στὴν ἐλξί τῶν φύλων, ὅπως τοῦ ἐδόθη ἡ

Ὁ ἐν Παρίσιος ἀναποκρίτης μας,
διακεκριμένος λογοτέχνης Κ. Γ. Φτέρης.
(Σκίτσο τοῦ Κ. Φ. Δημητρίου).

εὐκαιρία νὰ ἐξακριβώσῃ προσωπικῶς.
Στρογγυλότερες, στάσεις, καμπύλες, προ-
εξοχές, ἐλξὶ αὐτῇ ἡ πινακοθήκη τοῦ ἀν-
θρώπου μοντέλου εἰς τὴ φυσικὴν του πα-
ραστάσι καὶ κίνησι. Ἄφινεν ἀδιάφορα τὰ
μάτια. Ἡ γυναικὶς εἶνε χαρούμενος σὺν
τὰ πούλια καὶ ἡλιοκαμμένους σὺν τὰ ἀ-
γάλματα. Ἐχουν μὴ μακρὰ πλεξίδα
στὶς πλάτες καὶ περπατᾶνε δλωσιδίου
γυμνῆς, χωρὶς τὴν παραμικρὴν σύγγυ-
σι, μετὰ τὰ ὥρατα θερμικωμένα κορμιά τους.
Κι' ἂν καμμιὰ φορά τύχῃ νὰ ἔαψαν στυλ
ἀπὸ τὰ ἀδίκαια δλωμένα τῶν ξένων,
τὰ μελαγχρινὰ τους μαῖμουδίστικα χέρια
δὲν κρύβουν τὰ σημεῖα ποὺ φαντάζεσθε,
ἀλλὰ τὰ γελαστὰ μοῖτρα. Ὁ Γάλλος ἐπι-
στήμων βεβαιώνει ὅτι παρακολουθοῦσιν ἐ-
πίμονα εἰς πρῶτες ἡμέρας αὐτὴν τὴν παρέ-
λασι τοῦ γυμνοῦ. Ἐπειτα ἐσυνήθισεν τε-
λεῖως. Τὰ κορμιά, παρὰ τὴν ποικιλίαν τῶν

τύπων, ἔχασαν τὴν προσωπικότητά τους
σὴν-σὴν, δηλαδή ἔγιναν ὁμοιόμορφα. Κι'
ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή, καθὼς συνδίδει με-
τὰ τὰ ὁμοιόμορφα πράγματα, δταν εἶνε
πολλὰ, ἐξουδετερώθησαν γιὰ τὸ μάτι. Ἀ-
κριβῶς τὴν ἴδια ἐντύπωσιν ἔδοκίμασε καὶ
ὁ Μωρίς Ντεχομπρά, ἐπισκεφθεὶς πρὸ
καιροῦ ἓνα γυμνικὸ κέντρο τοῦ Βερολί-
νου, ὁπότεν ἐξαπελύθη, ὡς γνωστόν, τὸ
«νατουρίστικὸν» κίνημα. Στὰ σαλόνια, κύ-
ριοι, κυρίες καὶ δεσποινίδες ἐπερπατοῦσαν
ὅπως ἐγεννήθησαν ἀπὸ τῆς μητέρας των,
γυμνῆς νὰ μεταχειρίζονται οὐτὲ τὸ λεπτὸ
«κάσ-σέξ». Ἐγδύθη καὶ ὁ ἴδιος, σύμ-
φωνα μετὰ τὸν κανονισμὸ τῆς ὁργανώσεως,
γιὰτὶ ἀλλοιούτικα δὲν θὰ εἶχε δικαίωμα
εἰσόδου. Στὴν ἀρχὴ νοιώθηκε μιά στενο-
χώρια, τὴν ἀντιδρᾶσι τῆς συστολῆς, ἀνά-
μεσα σ' αὐτὸ τὸ θεόγυμνο ἄγνωστο πλη-
θος ποὺ περιφέρεται δίπλα σας. Νομίζετε
ὅτι ὅλοι σὺν κινεῖται. Δὲν σὺν προσέχει
κανεῖς. Τὸ γυμνὸ ἔπαισε παιὰ νὰ δημι-
ουργῇ ἐκπληξί, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἐγίνε
ὁμοιόμορφα. Ἡ μακαρίτισσα ἡ Φρίνι,
ἂν ἐδικαζότανε σ' αὐτὴ τὴν αἰθούσα, θὰ
τᾶβρισκε ἄσχημα μετὰ τοὺς «ἡλιαστὰς». Ἀ-
δύνατον νὰ τοὺς συγκινήσῃ. Ὁ δικηγό-
ρος τῆς ὑπερασπίσεως, δηλαδή τὰ ὀπίσθια
τῆς, ὅπως λέει σ' ἓνα του ποίημα ὁ Πι-
ρόν, τὸ ὅποιον ἀπήγγελε ὁ γερο-Κλεμάν-
σος δταν εἶχε κέφια, θὰ περνοῦσιν ἀπὸ
ἐδῶ ἀπαρατήρητον. Ὅπως ὅποτε θὰ ἔ-
ρινε ψυχρὸς τοὺς ἐνόρκους. Ὅλη ἡ σάλα
—τὸ βεβαιώνει ὁ Ντεχομπρά—ἦτο γεμά-
τη ἀπὸ ἡμισφαίρια! Εἰς τὸ τέλος ἐσυνή-
θισεν καὶ αὐτὸς τόσο ποὺ νὰ αἰσθανθῇ ἓνα
εἶδος ἐκπληξέως, δταν ξαναδιήλθε ντυμέ-
νος στὸ δρόμο.

Ἀλλ' ἐρωτᾶται, ἡ κατάργησις τοῦ ἐν-
δύματος συμφέρει ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιει-
νης;

Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος
τῆς θεωρίας. Οἱ «γυμνοσοφισταὶ» ὑποστη-
ρίζουν ὅτι συμφέρει, ὅτι ἐπιβάλλεται μύ-
λιστα. Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ ἐπιχειρή-
ματα ἐνὸς εἰδικοῦ ἀναπτυχθέντος δημο-
σί. Ἀπὸ δεκαεπτὰ τὸ ὀλιγώτερον αἰώ-
νων ὑπεδουλώθημεν εἰς τὸ φόρεμα, καθε-
στὼς ἀντίθετο πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν
καὶ ἐπομένως ἀνθυγιεινόν. Τὸ σῶμα ἔπαυ-
σε νὰ ὀρίσταιται ἀμέσως τῇ ζωογόνο φυ-
σικῇ ἐπίδρασι, ἀπὸς παρεμβλήθησαν τὰ
ἐμπόδια τοῦ ρούχου. Ἐπεί, ἀπὸ τότε ποὺ
οἱ ἄνδρες καὶ ἡ γυναῖκες ἐντύθησαν, θεω-
ρεῖται βέβαιον ὅτι ἐμεγάλωσε ἡ φυσιολογι-
κὴ εὐαισθησία τοῦ εἶδους καὶ ὅτι συνε-
πῶς ἡλαττώθη ἡ ἀντίδρασις. Οἱ Ἕλλη-
νες καὶ κατόπιν οἱ Ρωμαῖοι ἐφοροῦσαν
πολὺ λιγώτερα πράγματα, γὰρ νὰ μὴ στε-
νωρῶνται καθόλου τὸ σῶμα, οἱ δὲ Σπαρ-
τιάται εἶχαν εἰσαγάγει εἰς τὰ ἦθη τῆς
νεότητος τὸν ἀέριον γυμνισμὸν. Ἐξοῦσαν
ὑγιεινότερα. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ κανένας
δὲν ἔχει παρὰ νὰ προσέξῃ τὸν ἀσχημαν-
τὸ ρόλο ποὺ ἐπαίχον οἱ γυμνοὶ κατὰ τὴν
Ἑλληνικὴ καὶ Ρωμαϊκὴν περίοδον, ἀντιθέ-
τως πρὸς τὴν ἰδικήν μας, ὅπου ὁ γυμνισ-
μὸς εἶνε παντοῦ περιζήτητος, ὡς πρώτη κοι-
νωνικὴ ἀνάγκη. Ἐδῶ, κατὰ τὴν γνώμην
τοῦλάχιστον τῶν «νατουρίστων» φαίνεται
καθαρά ὅτι ὁλεθρία ἐπιπορὴ τοῦ ἐνδύμα-
τος. Ἐχει ἀποδειχθεῖ ἀπὸ τὴν στατιστι-

κὴν, ὅτι τὸ τρίτον τῆς συγχρόνου θνησι-
μότητος ὀφείλεται εἰς τὰς νόσους τῶν ἀ-
ναπνευστικῶν ὁργάνων, ἀποτέλεσμα τῆς
ἀδυναμίας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ
νὰ διατηρήσῃ τὴν θερμικὴν ἰσορροπίαν
του. Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ρούχου πολ-
λα ἀπὸ τὰς πνευμονικὰς ἀσθενείας θὰ
περιορισθῶν, γιὰτὶ τὸ ἀνθρώπινον κορμὶ
θὰ ἀναλωθῶνται ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ ἀπὸ
τὸν ἥλιον. Γιὰτὶ οὐτε ὁ ἀέρας, οὐτε ὁ ἥ-
λιος, μετὰ τὸν τρόπον τοῦ τυλίγουμε τὰ σώ-
ματά μας, δὲν δύνανται νὰ μᾶς ἐπηρεά-
σουν ἀποτελεσματικῶς. Ἡ θεραπευτικὴ ἰ-
διότης τοῦ πρώτου ἀνεγνωρίσθη πολὺ ἀρ-
γὰ, δὲν δὲν γὰρ τὴν εὐεργετικὴν ἀκτινοδρ-
σίαν τοῦ δευτέρου, ἐκείνη ἐξουδετεροῦται
κατὰ μέρος ἀπὸ τὰ μεσολαβούντα
ἐνδύματα. Ἐκεῖ στήριζεται ἡ ἐπιστημο-
νικὴ θεωρία τοῦ «νατουρίσμου» διὰ τὴν
πλήρη χρησιμοποίησιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτι-
νων. Ὑπερβυθίζεται σκεπτικῶς ὅτι αἱ ἐπο-
χαὶ κατὰ τὰς ὁποίας τὰ ἀντρίκια καὶ γυ-
ναῖκες φορέματα ἦσαν πῶς βαρεῖα καὶ
πικρὰ, εἶεναν ὡς παραδείγματα ρυπαρό-
τητος καὶ νοσηρότητος εἰς τὴν ἱστορίαν.
Τὸ νερὸ προσέλαει τὴν ἀπαστορῆν, ἡ ὑ-
γίειν δὲν ὑπελογίζετο. Ἡ βασίλισσα Ἰ-
σαβέλλα, βεβαιούται ὅτι ἔφερε τὸ ἴδιον
παιδικὸν ἐπὶ...ἐφτά ὀλόκληρα χρόνια,
ἀπ' αὐτὸ δὲ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν
καθαριότητα ποὺ διέκρινε τοὺς σταυροφό-
ρους, τοὺς ἱππότες καὶ τῆς πυργωδέσποι-
νης, ἀπὸ τοῦ μπάνιου ἦτο ἄγνωστο ὡς τὸ
μεσορράννημα τῶν Βερσαλλίων. Θεωρεῖται
μάλιστα πιθανότατον ὅτι αἱ φοβεραὶ ἐπι-
δημίαι ποὺ ἐξέρισαν κατὰ τὸν Μεσαίωνα
τοὺς πληθυσμούς τῆς Δύσεως, δὲν εἶνε
καθόλου ἄσχετοι μετὰ τὴν τυραννίαν τοῦ
ρούχου. Οἱ συντηρητικοὶ ἐντοῦτοι διαφω-
νῶν ἀποκλείοντες τὴν δυνατότητα τῆς ἐ-
πιστροφῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν πρωτό-
γονον κατάστασιν.

Πάντως τὰ κρούσματα τοῦ «νατουρι-
σμοῦ» πολλαπλασιάζονται τελευταίως, ἂν
καὶ ἡ Γαλλία, μετὰ τὸν εἰρωνικὸν πνεῦμα
ποὺ τὴν χαρακτηρίζει, δὲν παρέχει κα-
τάλληλον ἔδαφος. Οἱ μόνοι ποὺ ἐμεταλ-
λεύονται τὴν κίνησιν εἶνε οἱ ἐπιχειρημα-
τίαι τῆς Μονιάρτσος. Μετὰ τὴν παραμυθί-
αν τῆς Ρωσικῆς μόδας, ἔβαλαν σὲ ἐνέργειαν
τὴν «Αὐτοῦ ἐπιτήδεος» ἓνα πο-
λυτέλες νυκτερινὸν κέντρο, ποὺ χαλάει τὸν
κόσμον μετὰ τῆς σατυρικῆς τοῦ διακόσμου.
Σὲ μὴν πελορία τοιχογραφία τοῦ ἐσωτερι-
κοῦ, ἓνας ζωγράφος ἔχει βάλει τελείως
γυμνὰς τῆς γνωστότερας φιγούρας τοῦ πο-
λιτικοῦ καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου.
Ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια δὲν φοροῦν
ἀπολύτως τίποτε. Βλέπετε τὸν Ζαρντιέ,
τατσίδι, τὴν Μιστεγκιέ, τὴν Ζοζεφίνα
Μπαίκερ, τὴν Γκαμπὺ Μορλαί, πληθὸς ἄλ-
λων, καὶ ἐν τῇ μέσῳ, μετὰ τὴν πίπιν του,
μετὰ τῆς ποδάρου του καὶ μετὰ τῆς δεσποτικῆς
κοιλίας τοῦ τόν Ἐδουάρδου Ἐρριώ.

Ἡ Γκαμπὺ Μορλαί διευρυνήθη πρὸς
τὸν διευθυντὴ τοῦ καμπαρέ γιὰτὶ τὴν πα-
ρουσιάζουν ὀλιγόμην, ζητώντας ἢ νὰ τὴ
οὐδύνουν ἢ νὰ τὴν ντύσουν. Ἐπειδὴ δὲ
δὲν ἔγινε τίποτε ἐντομιμαζῶν, ἔβαλε ἓνα
δικηγόρον νὰ καταγγείλῃ τὴν ὑπόθεσιν.
Θρίαμβος, δηλαδή, καὶ γιὰ τὴν Γκαμπὺ
Μορλαί καὶ γιὰ τὸ καμπαρέ τῆς Μονιάρ-
τσος. Ἡ ἀρίστη κάνει μὴ πρώτη τά-
ξις διαφήμισι καὶ ἡ ἐπιχειρήσις χρυσῆς
δουλειᾶς. Αὐτὸς, ἄλλωστε, εἶνε ὁ κυριώ-
τερος προορισμὸς ὅλων τῶν καλλιτεχνι-
κῶν σκανδάλων.

Γ. ΦΤΕΡΗΣ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΒΛΑΜΗ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΑΝΙΩ

Βάλε αὐτὴ, μωρὴ Μανιώ, καὶ ἔκον νὰ κάνης χάρι,
μ' αὐτὸ, ποὺ μοῦ συνέδθηκε καὶ ὁ νοῦς σου δὲν
(τὸ βάσει).

Προχθές λοιπὸν μὴ σύντομη σημείωσις, λαβαίνω
σὲ φάκελλο τριανταφυλλὴ καὶ μοσχουρισμένο.
«Παρακαλεῖται ὁ κύριος Μιστόλης, νὰ δειλίσῃ
καὶ τῆς κυρίας Φιλοφίης τὸ ράδιον, νὰ τιμῇσῃ.
Βάσω καὶ ἐγὼ τὴν γράφω μου ἑστέτα μετὰ καμιά,
τὸ μαῖον πανταλὸν μου τὸ κρεμεῖ ζωνάρι.
Ἐνα γαστροφάλλο στ' αὐτὴ, τὸ μαῖον καυοφύλακα
καὶ πᾶ καὶ φί, στῆς Φιλοφίης ἀράδιον τὸ κονάκι.
Μὲ δώσανε, στὴ μέση τους καὶ ὅλοι τους μετὰ
(κατὰ τὴν)

καὶ σὰ νάμουν φανόμειον, ὅλοι τους μ' ἐξέτα-
(ἔαν...)
Σὲ λίγο ἀρχίζει ἡ μαντιὰ, παντοῦ νὰ με συ-
(σταίνω)
καὶ τὸ «Μεσοεὶ Μιστό», ποὺ λές νὰ δίνῃ καὶ
(νὰ παίρνῃ)
Ξάφνου, στὸ πάνω, μὴ μικρὴ μὴς στοργυ-
(λοκαθίζει)
καὶ στὰ καλά καθούμενα ἀρχίζει νὰ στοργυλίσῃ
ποὺ νόμισα, γὰρ μὴ στιγμή, πῶς θὰ λαοθυ-
(μῶσις)

καὶ ἔτρεξα καὶ τῆς ἔδωσα λεμόνι νὰ μωρῇ.
Καὶ νὰ σὲ λίγο ἡ μάνα τῆς, πορτοῦ τελεωσέι
(ἀκόμη)
γιὰ τὴ φωνὴ τῆς μοῦ ζητᾶ τὴν ἐδικήν μου
(γνώμη).
«Ἄκου, τῆς λέω, παστρικά καὶ αὐτὸ τὸ φη-
(λεῖω).
μοῦ φαίνεται, κυρὰ μαντιὰ, πῶς εἶνε ὑστερικὸ
καὶ πῶς τὸ μόνο γιαντικό, ἂν θές νὰ με πι-
(στέφης),
εἶνε τὸ συντομώτερον, νὰ πᾶς νὰ τὸ παντοῦ-
(ψῆς)...»

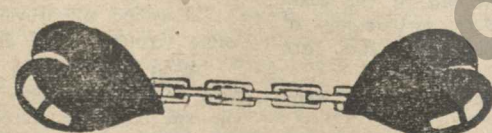
Ἡ αἰτία στιγμὴ ἀρχίνασαν, ποὺ λές, τὰ τρα-
(ταμμένα)
καὶ μοῦδωσαν ἡ κυρὰ νὰ πῶ, μὴ δαχτυλίδιον
(μύνη),
ποὺ νὰ πνιγῇ, δὲν ἔσωνε, ἀκόμα οὐτε μεριγγα-
καὶ κόλλησε, στὴ γλώσσα μου, πρὶν φτῆσαι,
(στὸ λαοῦν...)
Ὅταν πειὰ σερβιρίστηκα καὶ πῆγα γιὰ νὰ κά-
(σο),
δίπλα μου βλέπω ἔαφρικὰ, μωρὴ Μανιώ, ἓνα
(μπαράσο),
ποὺ ἔτρεμε καὶ γυάλιζε, σὰ νάταν ἑλεστίνια...
Πιὸ ἄσπρο καὶ πιὸ παχουλὸ, δὲν εἶδα στὴν
(Ἀθήνα)!

Τότε ἄναψα ποὺ λές, Μανιώ, σὰ νάφαγα πιπέρι
καὶ δίχως τσιμιόμιος ἔβαλα ἀμέσως χέρι...
Αὐτὴ γυνὴ καὶ μετὰ μ' ἐκείνη τὰ μεγάλα
τὰ μάτια τῆς καὶ σιγανά, μὴν ἀκούσθῃ ἀπ' τῆ
(σάλλα):
—Ἐσπεί, μοῦ λέει, ντὲ κοσὸν...—«Τί
(θές ν' ἀκούσης νὰ σοῦ πῶ,
ποὺ τῶνοιωσες πῶς σ' ἀγαπᾷ...»
Κι' ἀρχίζω ἀμέσως, ὁ Μανιώ, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ
(το θέλει,
νὰ λέω λογάκια ἔξαφνου, νὰ λέω λογάκια μελῶν.
—Ἐλα μαζί μου, ὁ Μανιώ, νὰ σὲ χορτάσω
(γλῆνα),
ποὺ νὰ λιγώνῃς καὶ νὰ λές, ὁ Μιστό, ποὺ σὲ
(βόσκω)!

—Ἰδιότης, μοῦ λέει.—Καὶ βέβαια οἱ δύο τῆς
(λέω, μονάχα).

Τὸν τρίτον τί τὸν θέλουμε μετὰ τὴν παρὰ τάχα;
Μ' αὐτὴ σπᾶνεται εὐτὺς καὶ μ' ἀπορροπτεῖται
καὶ ὡς τῶς ἀκόμα, τὸ γιατί, ὁ νοῦς μου δὲν
(τὸ βάσει...)

Ο ΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

ΛΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΑΣ

Οἱ ἐπιθυμούντες νὰ συμβουλευθῶν τὸν
ιατρὸν τῶν «Παναθηναίων», πρέπει νὰ γρά-
φουν στὸν φάκελλο τῶν ἐπιστολῶν των τὴν
φράσιν: «Δ ε α τ ο ν Ἰ α τ ρ ο υς».

Θ. Κ ο φ., Σαχόν. Καίτοι τὸ σημεῖον ποὺ
παρουσιάζεται ὁ πόνος δὲν εἶνε τυπικὸ, δὲν μπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ ἀποκλείσῃ μὴ πιθανὴ σκολιόκρσι-
διτιδα. Μόνον μὴ προσεκτικῇ ἔξετασις ἐπιτο-
πῶς ἀπὸ χειρὸς ὁ ἰατρὸς νὰ ἐξεκαθαρί-
σῃ τὸ ζήτημα. Πεταχθῆτε στὴ Θεσσαλονικίαν
καὶ ἔξετασθῃτε ἐγκαίρως. Δὲν ἐπιτρέπετε ν'
ἀμελεῖτε καὶ ν' ἀναβάλλετε, γιὰτὶ μπορεῖ μὴ
σκολιόκρσις μετὰ ὑποκλινὴ χρονία ἐξελίξῃ
σὲ ἀνάγκασιν καμιά μέρα νὰ τρέξετε ἐπει-
γόντως γιὰ ἐγχείρησιν. Ἰκαὶ τότε ἡ ἐγχείρησις
σας δὲν θὰ εἶνε πειὰ ἐντελὴς ἀκίνδυνη, ὅπως
θὰ ἦταν τώρα.

Π λ η γ. Κ α ρ ο δ., Ν. Φάληρον. Μοῦ γρά-
φετε: «Ἐίμαι 16 ἐτῶν καὶ ἀγαπῶ ἓνα γό-
νον. Ἀπανηστέ μου, σὰς παρακαλῶ, πῶς μπο-
ρεῶ νὰ βεβαιωθῶ ἂν μ' ἀγαπᾷ ἢ ἐκείνος,
γιὰτὶ κοινοῦ νὰ τρελλαθῶ. Σὰς γράφω ἐπι-
πιστευτικῶς καὶ μὴ με παρεξηγῆτε». Νὰ σὰς
παρεξηγήσω, ἄς; Ὁχι, βέβαια. Οἱ γιανοὶ
δὲν παρεξηγοῦν ποτὲ τίποτε. Τί θέλετε ὅμως
νὰ σὰς κόμῃ σὲ παρομοίαν περιστάσει ἓνας γι-
αντὸς, ποὺ εἶνε συνήθισμένος νὰ θεωρεῖται μόν-
ον τοὺς σωματικὰς πόνοις; Τὸ μόνο ποὺ μπο-
ρεῖ νὰ σὰς βεβαιώσῃ εἶνε ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλ-
λος νὰ τρελλαθῆτε καὶ ὅτι μετὰ τὸν καιρὸ θὰ...
σὰς περῶσι.

Α γ ν ο σ τ ο ν, Ἐνταῦθα. Ἡ ἐπικρατε-
στέρη γνώμη εἶνε ὅτι ἡ χιονίστρας ὀφείλεται
στὴς ἀναμικρῆς ἢ χλωροτικῆς καταστάσεως. Γι'
αὐτὸ ὡς προληπτικὸ μὲν συνιστάται γενικὴ το-
νωτικὴ διαίτα καὶ τροφή. Τὸ μοιροῦνταίον ἐ-
σωτερικῶς κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας (Δε-
κέμβριον—Μάρτιον) θὰ σὰς ἀφελῇ ἀσφαλῶς.
Θεραπευτικῶς δὲ σὰς συνιστῶ εἰς ἐκτακτικῆς
τοιαύτης:

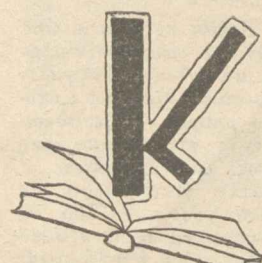
Acide tannique	1,0
Glycérine	
Alcool camphré	25,0

Ἄ ξ ι ο δ., Θεσσαλονικίαν. Ἐάν ἀποκλεισθῇ
μὴ πιθανὴ νεφρομῆλη, κατὰ τὰ ἄλλα ἡ πάθη-
σις σας δὲν δικαιολογεῖ καμμιὰ ἀνησυχίαν. Ὁ
πόνος μπορεῖ κάλλιστα νὰ ἀποδοθῇ σὲ μὴ το-
πικὴ ὑπερταμία παροδική. Τὴν ἡλεκτροθεραπείαν
δὲν σὰς τὴν συνιστῶ, ὅχι μόνον γιὰτὶ εἶνε ἀ-
νεφάρστη, ἀλλὰ καὶ διότι, σὲ περιπτώσεσι ὅπως
ἡ δική σας, δὲν δίνει κανένα βεβαιὸν ἀποτέλε-
σμα. Χρησιμοποιοῦσατε καλύτερα ἓνα φιαλίδιον
Testogane (drag.)

4 κουταλάκια τὴν ἡμέραν. Καὶ πάλι γράφετέ
μου.

Μ. Σ κ ο δ., Ζυγόν. Ἀπανθῶ στὰ

Η καλλιτεχνική ζωή της Κυβέλης

του την παρουσίασε.

— Σου παρουσιάει, του είπε, μια μικρή καλλιτέχνηδα με μεγάλο ταλέντο. Λέγεται Κυβέλη.

— Ο Χρηστομάνος την εντύπησε διάσπαστα. Έπειτα παρατήρησε το κορίτσι με προσοχή απ' το κεφάλι ως τα πόδια. Έχαινε γέλιο αινιγματικό απ' έπειτα είπε :

— Τάχα νύχνη κάτι να προσφέρει στο θέατρό μας ;
— Ο Λεονάρδος τότε είπε στην Κυβέλη να παρουσιάσει δείγματα της τέχνης της στο Χρηστομάνο. Κι' εκείνη με προθυμία άρχισε ν' απαγγέλλει, να παίζει μικρούς ρόλους που της έμαθε ο κ. Σιγάλας, να μιμείται.

— Όσο εκείνη προχωρούσε, τόσο ο Χρηστομάνος την επρόσεχε πιο πολύ. Εύρισκε μέσα στην υπόκριση της σπουδαία θεατρικά προσόντα. Και στο τέλος, ήταν φανερό πειά πως θαύμαζε την μικρή καλλιτέχνηδα.

— Ο Λεονάρδος ήταν χαρούμενος. Επείστε πειά ότι η προστατευμένη του θα προσληφθεί στο θέατρο του Χρηστομάνου.

Μα ο Χρηστομάνος έφάνη επιφυλακτικός. Προσεπάθησε να κρατήσει τον ενθουσιασμό του. Εφαίνετο μάλιστα συλλογισμένος.

— Έ, λοιπόν ; ρώτησε ο Λεονάρδος.

— Άν ήταν μεγαλειότητα... είπε τέλος.

— Τι θα πη αυτό ; Μπορεί κάτι να παίζει.

— Όχι, φίλε μου, είπε με απόφαση ο Χρηστομάνος. Δεν μου κάνει. Είπε καλή, μα μικρή ακόμα.

Τότε η Κυβέλη, αν πιστεύουμε τον κ. Λάσκαρη και τις έγκυρες πληροφορίες, ήταν μόλις 14 χρόνων. Μα όπως μας πληροφορούν άλλοι καλά πληροφορημένοι, όπως βεβαιώνουν, ήταν 17 χρόνων. Φαίνεται όμως ότι ήταν ακόμα άσχηματιστη και τρομερά αδύνατη.

— Ο Χρηστομάνος λοιπόν, με πολλές φιλοφρονήσεις, έδωσε, ότι δεν μπορεί να πάρει την Κυβέλη στο θέατρο που θα ίδρυε. Κι' ο Λεονάρδος με τη μικρή έφυγαν άπρακτοι απ' το σπίτι του.

Πέρασαν μερικοί μήνες. Ο κ. Σιγάλας στο μεταξύ έδωκε και έλασε στην Κυβέλη, δλο και της έμαθαν νέους ρόλους, δλο κι' έτελειποιούσε την ευφυΐα της.

Και κατόπιν απ' τη νέα αυτή εργασία, άπερασίθη να πάη ο ίδιος ο κ. Σιγάλας να την παρουσιάσει στον Χρηστομάνο.

Το καλοκαίρι επρόκειτο πειά η «Νέα Σκηνή» να κάνει την πρώτη της εμφάνιση. Και το καλοκαίρι έφτανε πειά, Έπρεπε να βιασθούν.

Εφρόντισαν λοιπόν οι Λεονάρδοι να φορέση η Κυβέλη μια μικρή φουστάνια, ώστε να φαίνεται μεγαλειότητα και παρακάλεσαν τον κ. Σιγάλα να τη συνοδεύσει στο σπίτι του τόσο δύσκολου Χρηστομάνου.

Τέλος δλο ήταν έτοιμα. Και μια μέρα η Κυβέλη παρουσιάσθη στον Χρηστομάνο, συνοδευμένη απ' τον κ. Σιγάλα.

Και πάλι ο Χρηστομάνος έκανε τον αυστηρό και τόν δύσκολο. Ο κ. Σιγάλας όμως επέμεινε.

— Μά, κύριε Χρηστομάνε, αυτή τώρα πειά είνε σχηματισμένη δραματική καλλιτέχνης κι' έχει και ταλέντο τεράστιο...

Πάλι ο Χρηστομάνος έχαινε γέλιο αινιγματικό.

Τότε ο κ. Σιγάλας έβαλε την Κυβέλη να παίζει εμπρός στο Χρηστομάνο μερικούς καθαρά δραματικούς ρόλους. Παρατηρώντας τη φορά αυτή, η νέα καλλιτέχνης ήταν πειά δραματική ήθοος σχηματισμένη, ικανή να παρουσιάσθη στη σκηνή.

— Ο Χρηστομάνος ήταν φανερό ότι τώρα την ήθελε στο θέατρό του. Μα ήθελε να μην πληρώσει πολλά. Έκανε τον ξινό να της δώσει όσο το δυνατόν λιγότερα χρήματα. Ο κ. Σιγάλας, πολύπειρος σ' αυτά τα ζητήματα, το κατάλαβε και χωρίς περιττές ελπίες στο Χρηστομάνο :

— Άκούστε με, κύριε Χρηστομάνε. Θα της δώσετε τώρα στην άρχη 120 δραχμές το μήνα.

(Το ποσό αυτό αντιστοιχεί με 2.400 σημερινές δραχμές).

— Ο Χρηστομάνος έξηγέθη.

— Πώς ; Πώς έπαιτε, κύριε Σιγάλα ; 120 δραχμές ; Μα σεις θέλετε να με καταστρέψετε !

— Τότε, πόσα νομίζετε σεις ότι πρέπει να δώσετε σε μια τέτοια καλλιτέχνηδα ; ρώτησε ο κ. Σιγάλας.

— Πόσα πού λέτε είνε αδύνατον να της δώσω. Θα της δώσω 90 δραχμές το μήνα. Είπε καλά.

(90 δραχμές είνε περίπου 1800 σημερινές).

— Ο κ. Σιγάλας επέμεινε.

— Μά, κύριε Χρηστομάνε, αυτή αξίζει πολύ. Είπε ταλέντο έξαιρετικό...

— Άφήστε τα αυτά, διέκοψε ο Χρηστομάνος. Άφήστε τα, κύριε Σιγάλα. Έχω εγώ ταλέντα στο θέατρό μου, ταλέντα και ταλέντα. Θα ιδήτε μόλις τα παρουσιάσω...

Μα ο κ. Σιγάλας δεν υπεχώρησε.

— Όχι, κύριε Χρηστομάνε. Δεν έχετε ταλέντα σπουδαία. Τά ξερω αυτά που έχετε. Τιποτέ ! Δεν είνε τίποτε μπρός σ' αυτό που σάς παρουσιάζω.

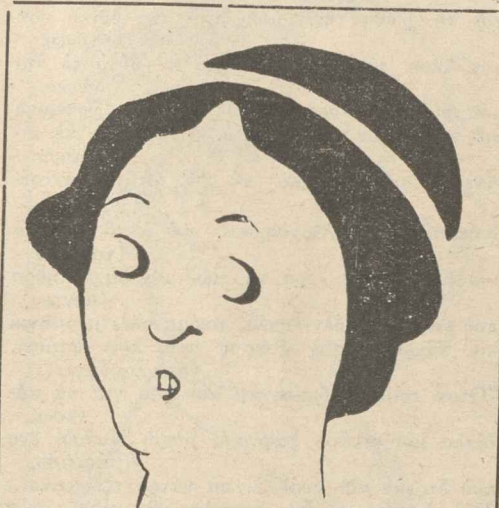
Και πραγματικά, στο θέατρο που έχαινε ο Χρηστομάνος, δεν είχε κανένα ισχυρό γυναικείο ταλέντο. Η Ελισσαμένη Ξανθάκη, που κατόπιν έπαιζε σπουδαίους ρόλους στη «Νέα Σκηνή», δεν είχε ακόμα μπει στο θέατρο του Χρηστομάνου. Έφτανε μερικούς μήνες κατόπιν απ' τη Σμύρνη.

Μα ο Χρηστομάνος ήταν πεισματάρης ! Δεν έννοουσε να υποχωρήσει.

— Δέξασθε να την αφήσετε να έλθη με 90 δραχμές το μήνα ; ρώτησε συμπερασματικά.

— Όχι, είπε ο κ. Σιγάλας.

Κι' έφυγε απ' το σπίτι του Χρηστομάνου μαζί με την Κυβέλη. Πάλη άποτυχία !

Η κ. Κυβέλη

Πέρασε ακόμα λίγος καιρός. Ίσως μήνες, ίσως μόνο μερικές ημέρες.

— Ο Χρηστομάνος συνήνησε τον κ. Σιγάλα στο δρόμο και τον ρώτησε μέσα σοβαρά, μέσα ειλικρινά :

— Καί τι την έκανες εκείνη τη μικρούλα, που μοι έφανε ως μεγάλη καλλιτέχνηδα ;

— Την Κυβέλη ;

— Ναί.

— Η Κυβέλη θα ρθη μαζί μου στην Αίγυπτο. Θα κάνουμε εκεί παραστάσεις και θα δοξασθώ. Δεν χάνεται τέτοιο ταλέντο !

— Ο κ. Σιγάλας αυτή τη φορά ήταν θυμωμένος. Άν κι' είχε ναυαγήσει πειά το σχέδιο του ταξιδιού για την Αίγυπτο, τάλεγε αυτά με βεβαιότητα και με θυμό, για να στενοχωρήσει τον Χρηστομάνο.

Μα αυτή τη φορά κι' ο Χρηστομάνος άλλαξε πειά θρος. Έβαφνα έμωλίκωσε τη φωνή του, έχάιδε στον ώμο τον κ. Σιγάλα και του είπε :

— Μην κάνεις το θυμωμένο, Σιγάλα. Άς έρθει η Κυβέλη στη «Νέα Σκηνή».

— Μα θα την πάω μαζί μου στην Αίγυπτο, επέμεινε ο κ. Σιγάλας.

— Άφήστε τα αυτά, άγαπητέ. Θα την πάω την Κυβέλη...

— Μα όχι με 90 δραχμές βέβαια.

— Όχι. Φέρη και θα της δώσω 120 δραχμές το μήνα. Θα μου την φέρεις ;

— Ο κ. Σιγάλας υπεσέθη. Και την ίδια ημέρα η Κυβέλη προσελήφθη στη «Νέα Σκηνή» του Χρηστομάνου ως τακτική ήθοος...

Μόλις η Κυβέλη προσελήφθη στη «Νέα Σκηνή», έγινε χαρά. Τώρα πειά θα βγί έπσημα στο θέατρο. Θ' αναδειχθί και θα δοξασθί !

Μα όταν άρχισε να παγαίη στις πρόβες και να συναντάται εκεί με τους νέους της συνάδελφους, είρθη σ' ένα περιβάλλον άγνωστο και άξεστο. Γρήγορα κατάλαβε, ότι καμιά απ' τις γυναίκες του θέατρου δεν την χώνευε. Όλες ζητούσαν να την πολεμήσουν, να τη βιάσουν, να την εξοντώσουν. Κι' αυτή ανέπτυξε τη σχετική άμυνα κι' έγινε ένα αγριονόστιο.

Έτσι την θυμούνται οι εμίστας, όταν την πρωτογνώρισαν. Ήταν ένα άγριο κατσίκι, που έφροβετο να μιλήσει σε κανένα, που ήθελε να νάναι μόνη, που δεν έπλησίαζε με άρελεια κανένα.

— Ο φόβος του άγνωστου κι' η καλλιτεχνική ζήλεις την είχαν τελείως άγριώσει. Κι' έμεινε άγρια μερικούς μήνες.

Άλλά σιγά-σιγά η Κυβέλη άρχισε να ήμερώνη. Έγινε και τους άλλους εμίστας. Έπλησίασε και τους νεαρούς άνδρες της σκηνής και είδε, ότι αυτοί δεν της έφρονοντο άσχημα, όπως η γυναίκες του θέατρου. Στο μεταξύ πήγε στη «Νέα Σκηνή» κι' ο παλιός της γνώριμος κ. Μήτσος Μυράτ. Κι' ως ν' άρχισουν η παραστάσεις της

«Νέας Σκηνης», η Κυβέλη είχε ήμερώσει κάπως, τουλάχιστον απέναντι των άνδρων.

Η Κυβέλη κατοικούσε και τότε ακόμα στο σπίτι του μαστρου Ντάνου του μπαλματή, στην οδό Μιχαήλ Βόδα. Κι' η κυρά Μαρία, η θετή της μητέρα, την συνόδευε κάθε μέρα ως το θέατρο, όπου έφτανε η πρόβες ή ως το γραφείο του Χρηστομάνου, στην οδό Φειδίου. Πάντα την συντρόφευε με προσοχή και την πρόσεχε σαν άληφνη κόρη της. Κι' όσο της παρίσταναν πως έχει μεγάλο ταλέντο, τόσο την άγαπούσε σαν κάτι που γινότανε από μέρα σε μέρα πιο πολύτιμο.

Ο Χρηστομάνος την έβλεπε συχνά να συνοδεύη την Κυβέλητα κι' έρώτησε πού είνε. Του είπαν ότι είνε η μητέρα της νέας καλλιτέχνης. Κι' από την ημέρα εκείνη, ο Χρηστομάνος την άνόμασε :

«Η Κ υ β ε λ ο μ ή τ ω ς».

Ήταν πειά καλοκαίρι του 1901. Ο Χρηστομάνος έβλεπε, ότι ο θίασος της «Νέας Σκηνης» ήταν έτοιμος για να φανή εμπρός στο Κονόν. Έξηγούσε λοιπόν να βρή μια ευκαιρία για να κάνει μια έκτακτη πρώτη εμφάνιση του θίασου. Και κατόπιν, σύμφωνα με τα διδάγματα της εμφάνισως αυτής, να προβή σε αποφάσεις για δραματική εργασία.

Έκείνη την εποχή είχε αναγγελθεί, ότι θα γίνετο μια έκδρομή Ρουμάνων φοιτητών ως την Αθήνα. Στην έκδρομή αυτή μάλιστα είχε δοθεί και πολιτική σημασία, η σημασία μιας Έλληνο-Ρουμανικής φιλίας. Επρόκειτο να γίνουν επίσημες εορτές, δεξιώσεις, γεύματα και τιμητικές παραστάσεις. Έσυλλογίσθη λοιπόν κι' ο Χρηστομάνος να κάνει την πρώτη εμφάνιση της «Νέας Σκηνης» με μια πανηγυρική παράσταση προς τιμήν των Ρουμάνων.

Η παράσταση αυτή άπερασίθη να δοθί στο Δημοτικό θέατρο από τους εμίστας της «Νέας Σκηνης», με το ακόλουθο πρόγραμμα :

— Ρωμαίος και Ιουλιέττα του Σαίπηρ (άποσπασμα), με την δίδα Κυβέλη Άδριανού τον κ. Μ. Μυράτ, «Όνειρον Θερινής Νυκτός» του Γ. Γιαννίντσιο (ή σκηνή της τραγικής σε μετάφραση του κ. Λαμπιλέτ), με την κ. Θεώνη Παπά (την Μυρτώτισσα). Εύγενης Έπαίτης (κωμωδία). Ο Θάνατος του Περικλέους του Δ. Κορομηλά (Μονόλογος και άσματα).

Σ' αυτή λοιπόν την παράσταση που έγινε προς τιμήν των Ρουμάνων, η Κυβέλητα έπαιξε το πρώτο βάττιμα της σκηνής ! Παρουσιάσθη ως Ιουλιέττα και έκανε πολύ καλή εντύπωση. Έννοείται πως έπαιξε η μικρούλα το κέρατο της πρώτης εμφάνισως εμπρός σε μεγάλο Κονόν. Έγινε κατακόκκινη κι' είχε τρομάξει !

Όσο, ήταν μά άμορφη Ιουλιέττα. Και το παίξιμό της, με την παιδικάτη άδεξιότητα και άπειρία την έκανε πιο γοητευτική.

Στην παράσταση αυτή όμως οι άλλοι ήθοοι έκαναν άρετές γκάφες. Μάλιστα ο τότε εμίστας και σήμερα δημοσιογράφος κ. Δήμος Βροτακόπουλος, έχασε τα λόγια του επάνω στη σκηνή, είπε λόγια που έπρεπε να πη άλλος και σκόδωντας στον υποκόλο του είπε :

— Παρόν, πώς το είπατε ; Φυσικά έγινε τέλειο θαλάσσιμα και ο Χρηστομάνος τραβούσε τα μαλλιά του στα παρασκήνια ! Μα και ο κ. Μ. Μυράτ ως Ρωμαίος, φαίνεται πως δεν έπαιζε δαιμόνια, αν πιστεύουμε την κοινή της εποχής εκείνης...

Αντίθετα η Μυρτώτισσα έπαιξε λαμπρά !

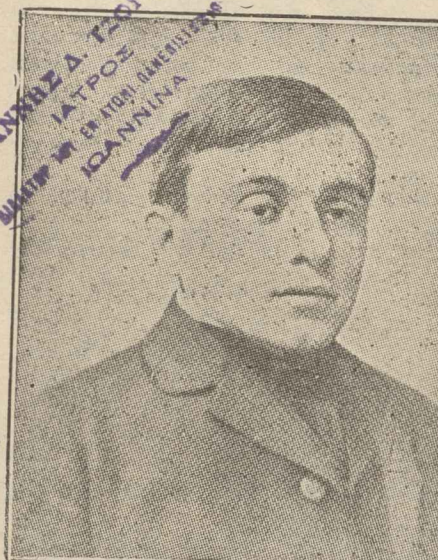
Μετά την παράσταση αυτή ο Χρηστομάνος επρόχωρησε στην έτοιμασία για την δραματική εμφάνιση της «Νέας Σκηνης». Η γκάφες δεν τον έτρωξαν, μα τα καλά ταλέντα του θίασου του, όπως η Κυβέλητα και η Μυρτώτισσα, τον ενίσχυσαν να προχωρήσει...

Έτσι άπεράσισε να δώσει την πρώτη τακτική παράσταση του θίασου της «Νέας Σκηνης» στο θέατρο «Βαριετέ» την 22αν Νοεμβρίου 1901. Θα έδιδετο η «Άλχηστις» του Εύριπίδη.

Ο Χρηστομάνος έδούθη ν' άρχιση την ημέρα αυτή τας παραστάσεις της «Νέας Σκηνης», διότι δυο μέρες κατόπιν, δηλαδή την 24ην Νοεμβρίου 1901, θα έδιδετο, όπως και έδωθε πραγματικά, η πρώτη παράσταση του ίδιου θέατρου τότε «Βασιλικού Θεάτρου» με δυο μονόπρακτα και με ποικίλον πρόγραμμα. Ο Χρηστομάνος λοιπόν με τον θίασο του ήθελε να σιναγωνισθί και να χτυπήση την προσοχήν του «Βασιλικού Θεάτρου». Το θέατρο αυτό, που γι' αυτό έφροβεν ο ίδιος ο Βασίλειος Γεωργίου Α', είχε συσταθεί από την 1ην Οκτωβρίου άπ' έδωσε την πρώτη του παράσταση μόλις την 24ην Νοεμβρίου κι' αυτή όχι μ' ένα έργο, μα με μικρά κωμικά...

Ο Χρηστομάνος λοιπόν έδούθη να χτυπήση το «Βασιλικόν Θέατρο» άμέσως με την ίδρυσήν του.

Η παράσταση της «Νέας Σκηνης» με την «Άλχηστις» του Εύριπίδη, με μετάφραση του ίδιου του Χρηστομάνου, ετοιμάζετο πυρετωδώς. Σ' αυτήν όμως δεν έλαβε μέρος η Κυβέλη. Παρουσιάσθη ως πρωταγωνίστρια η δία Ελισσαμένη Ξανθάκη, που τότε είχε φθάσει από την Σμύρνη. Έλαβαν όμως μέρος ο κ. Σωτήρης Σίλτης, ο κ. Πάνος Καλογερίδης, ο κ. Νίκος Παπαγεωργίου, ο Πέτρος Λέων, ο Άριστέλης Ζήνων, ο κ. Μ. Μυράτ και η Έλένη Πασιγιάνη.

Ο ιδρυτής της «Νέας Σκηνης» Κώστας Χρηστομάνος

Έδόθη λοιπόν η παράσταση αυτή και η «Νέα Σκηνή» έκέρδισε πειά τη σημασία του Άθηναίου Κονού.

Η δεύτερη τακτική παράσταση της «Νέας Σκηνης» έδόθη όλιγο κατόπιν με την «Άγριόπαρτα» του Ίψεν. Αυτή είχε πιο μεγάλη επιτυχία από την πρώτη. Σ' αυτή έλαβε μέρος και η Κυβέλη στο ρόλο της Έδδής.

Έπαιξε με πολλή τέχνη και άρελεια και παρουσίασεν ένα ιδεώδη ρόλο !

Από την παράσταση εκείνη έστερεώθη η έκτιμηση του Χρηστομάνου στο ταλέντο της.

Στην τρίτη τακτική παράσταση της «Νέας Σκηνης» έπαίχθη η «Λοκαντιέρας», η γνωστή κωμωδία του Γκολντόνι. Σ' αυτή η Κυβέλη έπαιξε το ρόλο της Διανείρας κι' έθαύμασεν ! Ήταν ένα θαύμα δροσιάς, όμορφιάς και χάρες ! Είχεν όρατο γέλιο, γοητευτικό χαμόγελο, πλαστικές χειρονομίες ! Παρουσίασε θαυμαστό θέαμα γοητείας και θεατρικό ταλέντο μαζί.

Ο Χρηστομάνος τώρα πειά έγοητεύετο και ο ίδιος από το ταλέντο της νεαρής του καλλιτέχνης !

Την πρόσεχε πειά, την άγαπούσε σαν παιδί του, την έντυνε ο ίδιος πριν βγεί στη σκηνή και την καμάρωνε όλος χαρά !

Μπότε λοιπόν από το 1901 η Κυβέλη στην τροχιά των θαύμων της !

Μά άς ιδούμε τώρα και τις άρχες της αισθηματικής της ιστορίας. Άγαπούσε τότε, ασθάνετο κανένα βέλος του γυνού της Άφροδίτης ;...

Είπαμε, ότι η Κυβέλητα μπήκε στη «Νέα Σκηνή» φτωχοκόριτο. Και μικρούλα ακόμα. 14 χρόνων κατ' τους μόν. 17 κατ' τους δέ.

Μά δεν ήτο μόνον μικρή και πτωχή τότε. Ήταν και κακοτηγμένη, κακοχτενισμένη και φοβισμένη από όσα έβλεπε γύρω της...

Έπειτα όμως, σιγά-σιγά, σε διάστημα όλιγων μηνών, άλλαξε. Γίνεκε όραία, κομψή και χαριτωμένη. Τότε οι εμίστας άρχισαν να την προσέχουν. Μάλιστα μερικοί απ' αυτούς και μερικοί άλλοι φίλοι του θεάτρου, άρχισαν να της κάνουν κόρτες...

Της έφρογχαν τους πρώτους άσροβολισμούς... Έκείνη έννοιωθε πως γύρω της άρχισαν να βράζουν κάποια αισθήματα, πως άρχισαν να γεννώνται σιγαλήσεις... Άυτόσο ήταν πάντα ψυχρή. Κ' έλεγε απλά και κατηγορηματικά :

— Έγώ δεν άγατώ.

Την ίδια εποχή οι θεοί της γυναικείας, ο μαστρου Ντάνος κι' η χοντρο-Μαρία, παρετήρησαν πως είχε σχηματισθί, πως ήταν πειά όμοια κορίτσι, κι' άρχισαν ν' ανταλλάσσουν τις σκέψεις των για την άποκατάστασι της ψυχικής της.

Η κυρά-Μαρία άνησυχούσεν ιδιαίτερα. Έβλεπεν ότι η Κυβέλητα είχε γίνει ιδιαίτερα όραία και κομψή. Ήταν όμως και ζοφίη... Έφάντασε πολύ και ήταν γεμάτη ζοφή...

— Τι θα το κάμωμε το κορίτσι ; έρωτούσε τον Ντάνο με άνησυχία.

— Τι να το κάμωμε ; Να του βρούμε ένα γαμινό να το παντρεύουμε.

— Άγιος ο λόγος σου ! Από το σπίτι σου και στού Θεού ! αυτή Έβάδηναν λοιπόν κι' οι δυο να βρούν γαμινό. Και για να μην πάνε μακρότερα, έσυλλογίσθησαν τον κ. Σιγάλα. Αυτός ήταν και νέος, μόλις 36 χρόνων τότε, φαιτητής με μέλλον, καθηγητής της άπαγγελίας και κοσμικός κύριος. Μα άγαπούσε και την Κυβέλητα. Και αυτός, στα μάτια των γυνών, ήταν και ο προστάτης που της βόηκε δουλειά στη «Νέα Σκηνή».

Τον εύγνωμονούσαν λοιπόν και τον άγαπούσαν κι' ήθελαν να τον κάμουν γαμινό τους. Χωρίς πολλές άναβολές του είπαν τον πόθο τους. Έκείνος στην άρχη δεν άπέκρουσε την ιδέα. Άγαπούσε την Κυβέλη κι' έκτιμούσε το ταλέντο της. Και με χαρά του θα την έκανε γυναίκα του.

Μά τι έλεγε κι' η Κυβέλη ;

Της το είπαν κι' εκείνης, μα το άκουσε μάλλον άδιάφορα. Και όταν της το είπε κι' εκείνης, εκείνη του άπάντησε ψυχρά :

— Βλέπουμε...

Ο κ. Σιγάλας έβλεπεν αυτή την ψυχρή διάθεση της Κυβέλης και δεν έδειξε καμιά δία. Δεν ήθελε να έπεισθί και να φθάση γοήγορα σε μια λύσι. Εφάνη εύγενής και διατακτικός. Και το ζήτημα έμειναν έκωρυξες επί πολύν καιρόν.

Οι δυο γέροι έθεωρούσαν τον κ. Σιγάλα ως τον άσραβωνιστικό της Κυβέλης, μα κι' εκείνη δεν είχε αποφασίσει τέτοιο πράγμα, ούτε κι' ο Σιγάλας είχε πεισθίσει ότι μπορούσε να πραγματοποιηθί εύκολα τέτοιος γάμος... Και η άριστία αυτή τραβούσεν έτσι...

Είπε φανερό ότι η Κυβέλητα έννοιω τον καιρό δεν άγαπούσε με κανένα αισθηματικό τρόπο ούτε τον κ. Σιγάλα ούτε κανένα από τους εμίστας και τους θαυμαστές που την περιτομήσαν. Κι' όμως κάποια άγάπη κορυφή και παρόξυνη την κατακρίνουν έξω...

Είπε περίεργο και όμως δεν είνε ψέμμα. Η Κυβέλητα άγάπησεν άσφαρτα τον Χρηστομάνο, τον ιδρυτή της «Νέας Σκηνης». Ήταν ένας έρωτας παράξενος, ιδεολογικός, ρομαντικός, δυσκολοεργάτος.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η συνέχεια.

Η ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΒΕΝΤΕΤΤΑ

Μία ιερή υποχρέωσις τῶν Μανιατῶν. Ἡ ἱστορία τοῦ Γιάννη πού ἐσκότωσε τὴ μάνα του. Γλέντια τῶν στρατιωτικῶν στοὶ σπῖτι τοῦ καταζητουμένου. Τὸ μοιρολόγι τοῦ Γεώργιου. Οἱ συγγενεῖς τοῦ σκοτωμένου ὑπὲρ τοῦ φονηῆ!

Εἶ.
ΤΑΝ κανέναν
Μανιάτην σκο-
τω ν' ἐγὼ γὰρ
«γδικιωθῇ» δὲν
πῆγαινε ποτὲ νὰ
παραδοθῇ στὴν
«ἐξουσία», ἀλλὰ
γινόταν κατὰ
κανόνα «φυγό-
δικος». Μὲ μὴ ἀ-
κριβὲς ἀποδείξεις
καὶ μὲ συν-
τροφὸν τοῦ ἀνώ-
ριστο τοῦ τουφεκί, ἐφευγεν ἀπὸ τὸ σπῖτι
τοῦ καὶ ἐπαίρνε τὰ δουλιὰ. Σὲ καταδιώξει
τοῦ ἐθελοντὰ ἀποσπασμάτου εὐζώνων ἢ
χωροφυλάκων καὶ τότε ἀρχίζεν ἕνα ἀτέ-
λειωτο κυνηγητό. Γιατὶ δὲν ἦταν διόλου
εὐκολο στοὺς στρατιωτικούς νὰ πιάσουν
ἕνα φυγόδικον ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶχε παντοῦ
φίλους. Μέσα στὰ χιόνια, ὅταν τὸ ἀπό-
σπασμα ἀνεκάλυπτε τὰ ἴχνη τοῦ καὶ δὲν
ἤθελε πολὺ γιὰ νὰ τὸν πιάσῃ, δὲν εἶχε ὁ
κυνηγούμενος παρὰ νὰ χτυπήσῃ τὴν πρῶ-
τη πόρτα ποὺ θὰ συναντοῦσε. Θὰ τὸν ἐδέ-
χοντο ὅσοι καὶ ἂν ἦσαν, θὰ τοῦ ἐδιναν
στεγνὰ ροῦχα καὶ ἄλλὰ καὶ ζεστὸ φαῖνὰ
πάρη δύναμις. Γιατὶ ἐπὶ τὴν Μάνη τὸ νὰ δώ-
σῃ κανεὶς ἀσυλὸν σὲ φυγόδικον, εἶνε ὑπο-
χρέωσις ἱερή.

Ὁ φυγόδικος δὲν πηγαίνει σὲ ἀγνωστα
σπίτια παρὰ ὅταν ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη.
Συνήθως τρέχει σὸ σπῖτι κάποιου
«κουμπάρου». Κι' ἔχουν φροντίσει οἱ Μα-
νιάτες νὰ γίνουν κουμπάρους καὶ στὰ πῶ μα-
κρονὰ χωριά.

Ἰστορίες φυγόδικων, ποὺ δείχνουν ὅτι
μόνο τὶς ἀφάνταστες περιπέτειές των, ἀλ-
λὰ καὶ τὴ νουτροπία τῶν Μανιατῶν σὲ
μὴ τέτοια περίπτωσι, ὑπάρχουν ἀπειρες.
Ἔχουν, βλέπετε, ὅλοι σχεδὸν οἱ Μανιά-
τες, ποὺς λίγο, ποὺς πολὺ, ἀνακατεῖται
σὲ ὑποθέσεις φυγόδικας.

Διηγούνται, λοιπόν, ὅτι τὸν παλὸ καί-
ρὸ κάποιος σκότωσε τὴ γριὰ μὴτέρα του.
Ἡ ἀφορμὴ ἦταν ἀσήμαντη. Ὁ φονηῆς ἦ-
ταν μοναχογιός. Μία ἀδελφὴ εἶχε μόνο
κι' ἐκεῖνη παντρεμένη. Μὲ τὴ μὴτέρα
τοῦ εἶχε μαρᾶσει τὴν περιουσία τοῦ πα-
τέρα τοῦ καὶ εἶχαν ὀρίσει ὡς σύνορον σ' ἕ-
να χωράφι μὴ θαλανιδιά. Τὴ θαλανιδιά
αὐτὴ τὴν εἶχε τὴ μὴτέρα καὶ τὴν ἀλλήν ὁ γιός. Γρήγορα ὁ γιός
ἐπληρώθη ἀπὸ τὴν περιουσία τοῦ πα-
τέρα τοῦ καὶ εἶχε πάντοτε τὸν ἴδιον καρ-
πό.

Μία χρονιά ποὺ τὸ δέντρο ἦταν γεμάτο,
ἡ μὴτέρα εἶπε ἀποθραῦς σὸ γιό της:

— Αὐριο θὰ πάω νὰ ραβδίσω τὸ ρου-
πάκι!

— Ὁχι δὲν θὰ πάς! Εἶνε ἡ δικὴ μου
σειρά! φώναξε ἐκεῖνος.

— Θὰ πάω! ἐπέμενε ἡ μὴτέρα του.

— Ἄν θὰ πάς θὰ σὲ σκοτώσω!

Ἡ γριὰ, χωρὶς νὰ πολυλογιάσῃ τὴ
φοβέρα τοῦ γιου της, τὴν ἀλλήν μέρα τὸ
πρῶτ' ἐπῆγε σὸ χωράφι, ὅπου ἦταν ἡ θα-
λανιδιά. Ἀνέβηκε σὸ δέντρο καὶ ἄρχισε
νὰ ρίχνῃ τὸν καρπὸ τοῦ, ὅταν σὲ λίγο φά-
νηκεν ὁ γιός της.

— Κατέβα κάτω! ἐφώναξε καὶ ἐπρό-

τεινε τὸ τουφεκί του.

— Ὁχι, δὲν κατεβαίνω!

— Δὲν κατεβαίνεις; «Ε, νὰ λοιπόν!

Μία τουφεκιά ἀκούστηκε καὶ ἡ γριὰ,
χτυπημένη κατὰκαρδία, σωριάστηκε χά-
μω. Ὁ γιός της, πρὶν οἱ ἄλλοι πάρουν
εἶδησι, ἐπῆγε σπῖτι τοῦ, ἀλλάξε ροῦχα καὶ
ἐφυγε. Ἐνα ἀπόσπασμα δῆλξε σὲ κατα-
διώξει τοῦ, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Στὸ
τέλος οἱ στρατιωτικοὶ θαρῆθηκαν καὶ πα-
ράτησαν τὸ κυνηγητό. Ὁ φυγόδικος ἐπῆ-
ρε θάρρος καὶ κρυφὰ ἐπῆγαινε τὴ νύκτα
σπῖτι τοῦ. Στὸ χωριὸ τὸ ἤξεραν ὅλοι, ἀλ-
λὰ ἦταν μεγάλη ἀτιμία νὰ τὸν μαρτυρή-
σουν. Ὅτι δὲν δὲν ἔκαναν οἱ ξένοι, τὸ
ἔκαναν οἱ δικοὶ τοῦ. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ, ποὺ
ἔμενε σ' ἄλλο χωριό, εἰδοποίησε μὴ μέρα
τὸ ἀπόσπασμα καὶ τὸ σπῖτι τοῦ φονηῆ
ὁρισκόταν ἕνα πρῶτ' ὥριμον. Ὁ ἐνωμο-
τάρχης, ποὺ ἦταν ἐπὶ κεφαλῇ, χτύπησε
τὴν πόρτα. Ἄνοιξε μὴ θεία τοῦ καταζη-
τουμένου.

— Ποῦ εἶνε ὁ Γιάννης; ρώτησεν ὁ
ἀντιπρόσωπος τῆς ἐξουσίας.

Ἡ γυναίκα, μαθημένη ἀπὸ τέτοιες δου-

λειές, δὲν τὰ ἔχασε.

— Βρέ, καλῶς τὰ παιδιά! εἶπε καὶ ἄ-
νοιξε τὴν πόρτα νὰ περάσουν οἱ εὐζῶνοι.

Ἐπειτα ἀρχισε νὰ εἰσιμᾶζῃ γιὰ νὰ περι-
ποιηθῇ «τὰ παιδιά».

— Κόττες, μωρή! Σφάζε κότες! διέ-
ταξε μὴ κόρη, ἐνῶ ἡ ἴδια ἔτρεξε νὰ φέρῃ
κράσι.

Αὐτὸ γινόταν πάντοτε ὅταν «ἐπλάκωνε»
σ' ἕνα σπῖτι τὸ ἀπόσπασμα. Οἱ συγγενεῖς
τοῦ καταζητουμένου ἔδιναν καὶ τὴν ψυχὴ
τοῦ γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς διώκτες.

Ἐσφάζαν κότες καὶ οἱ πῶ πλοῦσοι ἐ-
σοῦδελιζαν ἀρνιά καὶ κατσίκια. Τὸ κράσι
ἔτρεχε χωρὶς νὰ σταματήσῃ καὶ τὸ φα-
γοπότι κρατοῦσε δυὸ καὶ τρεῖς μέρες. Οἱ
μερακλιωμένοι στρατιῶτες ἄφιναν τὰ ὅπλα
τοῦ καὶ ἔστησαν στὴν αὐλὴν τὸ χορὸ καὶ
τὸ τραγοῦδι:

Κόρη τοῦ παραθύρου
Γαρουφαλιά δὲν πρέπει
Τὶ ἐὼν εἶσαι τὸ γαρσάφαλο
Κι' ὅπου ἔχει μάτια ἂς βλέπει...

Τὴ φορὰ δὲν αὐτὴ τὰ «παιδιά» εἶχαν
ἀγρίψει. Καὶ μὲ τὸ δίκην τους. Τόσους
μὴνες παιδεύτηκαν μὲ τὸ φυγόδικον ἐκεῖνο
καὶ νὰ τὸν ἀρῇσουν νὰ φύγῃ, μὲσ' ἀπὸ τὰ
χέρια τους;

— Ποῦ τὸν ἔχετε κρυμμένο; φώναξε ὁ
ἀποσπασματάρχης. Οἱ εὐζῶνοι ἐφάσαν
παντοῦ, ἔκαναν τὸ σπῖτι ἀνω-κάτω, ἀλλὰ
τίποτε. Καὶ ἦσαν ἐτοιμοὶ νὰ φύγουν ἀπρα-
κτοί, ὅταν ἕνας ἀνεκάλυψε πίσω ἀπὸ μὴ
«κασσέλλα» μὴ τρύπα. Ἐκεῖ μέσα ἀσφα-
λῶς θὰ εἶχε μπεῖ ὁ φυγόδικος. Ἀλλὰ πῶς
θὰ τὸν ἐβγαῖαν ἐξῶ; Ἐβῆσαν ἕνα σκυλί
ἀλλὰ ἐκεῖνο φοβόταν νὰ προχωρήσῃ. Καὶ
ἐπειδὴ μὲ ἄλλο τρόπο ἦταν ἀδύνατον νὰ
τὸν ἐξαγαγᾶσουν νὰ δῇ, ἀναφαν θειάφι.
Ὁ φυγόδικος ἐκινδύνευε νὰ σκάσῃ ὅταν
εἶδαν τὸ κεφάλι τοῦ. Ἦταν στὰ χέρια
τοῦς!

Ἄν ὅμως ὁ φονηῆς ἐπῆγε φυλακῇ, ἡ
τύχη τῆς ἀδελφῆς τοῦ ποὺ τὸν κατέδωσε
δὲν ἦταν καλύτερη. Καγεῖς ἀπὸ τοὺς συγ-
γενεῖς τῆς δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἰδῇ καὶ ἐπέ-
ρασε τὴ ζωὴ τῆς περιφρονημένη ἀπὸ δι-
κούς καὶ ξένους!

Τὰ βάσανα τῆς ζωῆς τοῦ φυγόδικου
μὰς τὰ δείχνει ἕνα μοιρολόγι ὅπου ὁ φ-
ονηῆς ἀναγκάζεται νὰ παραδοθῇ σὸ ἀπό-
σπασμα, ἂν καὶ ἡ γυναίκα τοῦ τὸν εἶχε
εἰδοποιήσῃ λέγοντάς του δυνατὰ:

— Ὅπου καὶ ἂν εἶσαι, Κωσταντῆ,
Στὸ σπῖτι μας νὰ μὴν ἐρεῖς;
Τὶ ἤθελε χωροφυλάκοι...

Ὁ Κωσταντῆς δὲν διστάζει νὰ
παρουσιαστῇ. Ἡ γυναίκα του τὸν κατα-
κρίνει γι' αὐτὸ ποῦκανε. Καὶ ἐκεῖνος δι-
καιολογεῖ γιὰ τοῖς λόγους ἀναγκάστηκε νὰ
παραδοθῇ.

— Γυναίκα, βαρυστήχισα
Στὰ χιόνια καὶ στὰ πάγουρα,
Καὶ θεὸν νὰ πάω στὴ φυλακῇ...

Κι' ἐνῶ οἱ χωροφύλακες τὸν δένουν στὰ
σίδερα «σὰ νὰ ἦταν κλέφτης καὶ ληστής»,
ἡ γυναίκα τοῦ ζητάει τὴ γνώμη τοῦ τι
πρέπει νὰ κάνῃ:

— Γιὰ ἀκονομάσου, Κωσταντῆ,
Πόθω δυὸ λόγια νὰ σοῦ εἰπῶ.
Νὰ κάτσω, ἢ νὰ παντρευτοῦ,
Ν' ἢ κολογηθῇ νὰ πάω νὰ μποῦ,
Ποῦ εἶνε καὶ ἄλλες κολογηθῆς
Καὶ χῆρες καὶ χαρμένους
Καὶ καλομοῖρες καὶ ἀρραβένες;...

Ὁ ἀντρας τῆς δὲν εἶνε ἀπαιτητικὸς
καὶ τῆς ἀποκρίνεται:

— Ἄκου, γυναίκα, νὰ σοῦ εἰποῦ,
Δάδε λιγὰν ὑπομονή
Κι' ὄντες ἡ δικὴ μου γενή,
Καὶ γὰρ ὄντες πάω στὴ φυλακῇ
Θεὸν σοῦ στείλω μὴ γραφή,
Κι' ἂν ἕνα χρόνον δικαστοῦ,
Κάθουσα καὶ μὲ καρτερὰς,
Κι' ἂν δικαστοῦ πέντε καὶ ὀκτώ,
Ἄντρε, γυναίκα, σὸ καλὸ...

Φυγόδικοι ἐδῆλξαν πολλοὶ στὴ Μάνη
τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὀθωνος. Ἦσαν οἱ Μανιά-
τες ποὺ δὲν ἤθελαν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴ
νέα ἐξουσία καὶ ὁ Ὀθων ἀναγκάστηκε νὰ
μεταχειριστῇ τὴ βία γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ
νὰ ὑποκύβουν. Ἐστειλε στρατὸ μὲ τὸν
Βασιλὸ Φέδερ—τὸν Φέδερ, ἔπος τὸν ἔ-
λεγον οἱ Μανιάτες—κι' ἐκυνήγησε τοὺς
ἀντάρτες. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Γεώργιος,
ροῦς, ἐπιδόθηκε, ἀλλ' ἐνῶ τὸν μετέφεραν
στὴν Τρίπολιν νὰ δικασθῇ, ἀπεπειράθη νὰ
δραπετεύσῃ. Τὸ ἀπόσπασμα τὸν κατέδιω-

ξε καὶ ἐκεῖνος ἀνέβηκε σὲ μὴ στέγη. Ἀ-
πὸ ἐκεῖ ἐπεσε κάτω καὶ σκοτώθηκε. Στὸ
χωριὸ τότε ἐκυκλοφόρησαν διάφορες δια-
βάσεις. Ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι ὁ Γεώργιος
ζοῦσε καὶ ἄλλοι ὅτι εἶχε σκοτωθῇ. Ἡ ἀ-
δελφὴ τοῦ ἀποφάσισε νὰ πάῃ νὰ μάθῃ τὴν
ἀλήθεια καὶ εἶπε στὴν μητέρα της:

— Γιὰ δὸς μου, μάνα, τὴν ἐκὴν νὰ πάω
(στὴν Τριπολιτῆν).

Νὰ φέῃ ἀλήθειες παστρικάς.

— Μὲ τὴν ἐκὴν μου αἰ, Πετροῦ!

Καλὰ νὰ πᾶς, καλὰ νὰ ρηῖς!.. Βανοῦ τὴ
(στράτα στὰ μπροστὰ)

Καὶ παίρνουν διπλὰ τὰ βουνὰ καὶ πάουν στὴν
(Τριπολιτῆν).

Πάουν στὸν Φαρμακόπουλον, εἰσαγγελέας ἡ-
(τανε).

Κι' ἀρχίζει καὶ μὲ ἔξεταξε καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπε-
(κρίθηκα).

Εἰμαι τοῦ Γεώργιου ἀδελφῇ, ἡ Μπουραζά-
(ναὶν ἡ Πετροῦ).

Κι' ἤλθα νὰ ἰδοῦ τὸν Γεώργιο ποὺ τὸν ἐν-
(ταρσίστετε).

Καὶ νὰ μὲ δώσῃς ἀδεία.

Διάταξε τὸν κλητῆρα τοῦ ἡδὰ καὶ ἐφερε
(παπᾶ,

Πῆγα καὶ τὸν ἐξέχωσα, τὸν εἶδα, τὸν ἐγνόη-
(ρίσα).

Στρουταῖς μετάνοιες τοῦκαμα καὶ τὸν ἐπαρε-
(κάλωνα:

— Σῆνω, Γεώργιο, νὰ φύγῃς, νὰ πάμε στὰ
(Μικλιάνικα,

Νὰ πάμε στὰ Μικλιάνικα ποὺ μ' ἔστειλεν ἡ
(μάνα μας!

Ἐκεῖνος μ' ἀποκρίθηκε:

— Φύγ' ἀπ' ἐπὰ, μωρή Πετροῦ,

Τ' εἶσεις μὲ παραδοῦσάσε τὸν Φέδερ τὸν
(Βαβαρό.

Μόνο σὸ Λάμπρο μοναχὰ νὰ εἰπῇς τὰ χαιρε-
(τίσματα

Γιατὶ ἦταν μὲ τὴ γνώμη μου!..

Ἄν οἱ συγγενεῖς τοῦ φονηῆ καὶ τοῦ
σκοτωμένου κάνουν «ψυχικὸν», τότε ὁ συ-
γόνδικος παραδίδεται στὴ Δικαιοσύνη. Μέ-
σα ὅμως στοὺς θρούς τοῦ «ψυχικοῦ» ὑπάρ-
χει καὶ ὁ ἀκόλουθος: Οἱ συγγενεῖς τοῦ
σκοτωμένου ἢ δὲν πηγαίνουν καθόλου στὸ
δικαστήριον νὰ μαρτυρήσουν ἢ ἂν πᾶνε κα-
ταθέτουν ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου!

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὅταν ἡ περίφημη εὐνομένη τοῦ Λουδοβί-
κου τοῦ XV μακαριστὰ Περικλίου τοῦ πορτο-
γαλῆ, εἶχε πὸ κοινὸν νὰ πῇ σὲ κυρίες τῆς
τιμῆς ποὺ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὴν περιστοι-
χίζαν θαυμάσιες:

— Ἀγαπητές μου, δὲν πρέπει νὰ κλαῖτε ἔ-
τσι γιατί θὰ χαλάσετε τὰ ὠραία σας μάτια.
Ὡ!... πᾶντε πᾶν!... Δὲν ὄλω νὰ πάω στὸν
ἄλλο κόσμο συνοδευόμενη ἀπὸ τὰ κλάμματά
σας...

— Ἀλλὰ, μακαριστὰ, εἶπε τότε μὴ ἀπὸ τὶς
κυρίες τῆς τιμῆς, πῶς νὰ μὴ νοιώθουμε σπα-
ραγμὸν στὴν καρδιά μας, ὅταν σκεπτόμαστε
ὅτι σὲ χάνουμε;... Γιατὶ δὲν χάνουμε μόνο
μὴ καλὴ κυρία ἀλλὰ καὶ μὴ καλὴτερὴ φίλη!
Τὰ μάτια τῆς μελωδίατικῆς ἑλπίσαν τότε
ἀπὸ εὐχαιριστῆ καὶ ψιθύρισε:

— Ὡ! ἂν κλαῖτε γιὰ τὴ φίλη καὶ ὄχι γιὰ
τὴν κυρία, τότε κλάψτε, ἀγαπητές μου, κλά-
ψτε!...

Γνωμικά

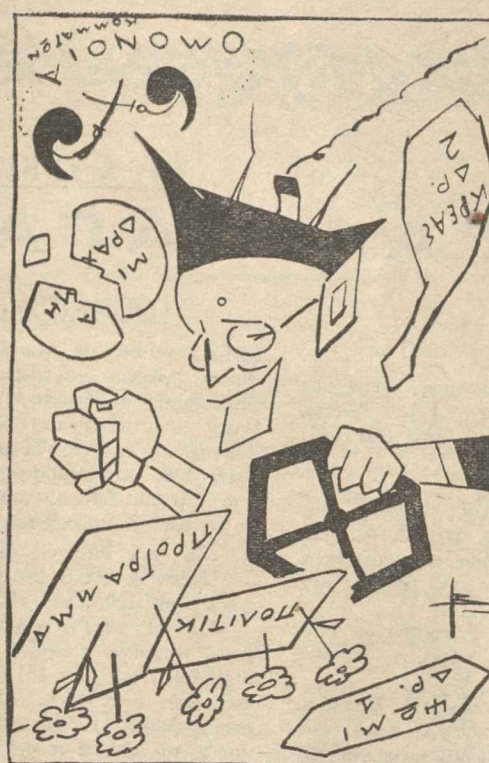
— Ἡ συναθήσις τῆς ἀγνοίας εἶνε τεράστιο
ἔθνη γιὰ τὴν κατὰκτησιν τῆς γνώσεως.

— Ἐάν δὲν φυτέψουμε τὸ δέντρο τῆς γνῶ-
σεως ὅταν εἴμαστε νέοι, δὲν ὀφείλουμε τοὺς καρ-
ποὺς τοῦ καὶ τὴν σκιά του, ὅταν θάμαστε γέροι.

Τέσσερις φιλό-
— Ἡ καλλιέργεια τοῦ νοῦ εἶνε ἕνα εἶδος
τροφῆς γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ.

Κι' ἐν ὅτι...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΝ ΜΑΣ ΕΚΘΕΣΙΝ

Πορτραίτο τοῦ κ. Βενιζέλου
(Τὸ κ. ΑΝΤ. ΒΩΤΗ)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ

Ὅλα παντοῦ χαμογελοῦν! Ἡ πεῖνα; Λόγια
(κούφια.

Τὸ σκάφος κλυδωνίζεται; Ἀς εἶν' καλὰ ἡ
(σκοῦφια.

Γαλήνη ἀναμφισβήτητη, κομμάτι τῆς ἡμέρας,
ἀκραιφνὴ τῆς δραστικῆς καὶ πάμφθηναν ὁρμήας.
Στὸ στίβο τῆς πολιτικῆς ἀκωρόστο γερόντιο,
πυγμῇ, θαρρεῖς, τοῦ Καραντιᾶ, μειδία τῆς
(κόντιο).

Πηδαιλόχος ἀριστος, πρὸ χρόνον ἀρχηγός
(μας,

ἂν καὶ καθόλου φίλαρχος δὲν εἶν' ὁ Φύλας
(χὲς μας.

Συντάσσει ἀνθρώπων πολιτικὰ προγράμματα,
ποὺ μὲ αὐτὰ καὶ διποδοὶ θὰ φᾶνε καὶ τετράπο-
(δοι,

τέλη καὶ φόρους καταργεῖ καὶ κάνει χίλια θά-
(ματα!!!

Μὰ ὅλα φρουτωριστικὰ... εἶν' ἀπὸ τὴν ἀν-
(ποδῆ.

Α. Β.

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ

Φωνές, ἀντάρτα, ταραχή καὶ κόσμον χαλασμός!
Ὅλη ἡ Ἀθήνα ἀνάστατη πέρα ὡς πέρα...

Στὸ πόδι κάθε γειτονιά, κάθε συνοικισμός,
καὶ σὸν μαρτυροῦν νὰ θωριάσῃ σὲ δλον τὸν ἀέρα.

— Μὴ κανονία ἀκούστηκε... Τί εἶνε, τί σημα-
(δαίνει;

Ἐνας τὸν ἄλλον ἐρωτοῦν διαβάτες τρομαγμέ-
(νοι,

καὶ κάποιος λέει: — Κίνημα ἔκαμ' ὁ Κεραυνός!
Κίνημα! Μπάμ! καίεται ἡ γῆ καὶ τρέμ' ὁ οὐ-
(ρανός)

τοὺς Ἀθηναίους ἔπαισε ἀπὸ τὴν τρομάρα!...
Ἀπ' ἀκρὴ σ' ἀκρὴ χαλασμός, φωνές, βοὴ καὶ
(ἀντάρτα!...

Τρέχουν, φουσὸν καὶ ξεφουσὸν ὅλοι οἱ πολί-
(τοῖμοι,

Εἶνε σὸ πόδι ὁ στρατός, ταρτατατᾶ, τρομ-
(πέτες)

Σπαθᾶται ἀφρίζουν καὶ πηδοῦν στὰ ὅπλα μανι-
(μάνα.

Ὁ Κεραυνός, ὁ Κεραυνός ἀρχισε τὶς σκαλῆ-
(τες!

Τέλος γαλήνη γίνεται καὶ ὅλα ἡσυχάζουν.
— Μωρὲ δὲν ἦταν τίποτε, γιατί σὰς ἤρθε τρέλ-
(λα;

— Κι' ὁ κρότος, ποὺ ἀκούσαμε; οἱ πῶ δειλοὶ
(φωναῖσαν.

— Ὁ κρότος; Ἐσπασε, καλὰ κάποιον ἀπὸ
(σκιμωῖλα!...

Τ' ΑΛΑΤΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ Τ' ΑΝΑΛΑΤΑ

Εὐδύμα Λόγια

Ὁ κακοπληρωτὴς κύριος στὸν παραπονούμε-
νο ὑπὲρ τῆς:

— Γιατὶ ἀνησυχεῖς, παιδί μου; Οἱ μισθοί σου
τρέχουν ὀλοένα.

— Ναί, κύριε, ἀλλὰ τρέχουν τόσο πολὺ, ποὺ
δὲν θὰ μπορέσω νὰ τοὺς φτάσω ποτὲ!...

Μεταξὺ πεθεροῦ καὶ ὑποψηφίου γαμπροῦ:

— Λοιπόν, θέλετε νὰ πάρετε μὴ ἀπ' τὶς κό-
ρες μου; Πρέπει νὰ μάθετε διὼς πρῶτα τοὺς
δρους μου.

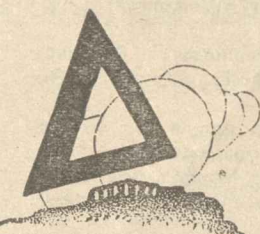
— Ἀκριβῶς αὐτὸ ἤθελα νὰ μάθω.

— Ἀκούστε: Δίνω 50 χιλιάδες προῖκα στὴ
μικρότερη, 100 στὴ δεύτερη καὶ 150 στὴν πρῶ-
τη καὶ μεγαλειότερη.

— Καί... δὲν ἔχετε καμμιὰ ἄλλη πῶ μεγα-
λειότερη;

Η ΜΝΗΣΤΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΥ

(Από τα «Απομνημονεύματα» του Ίταλου στρατηγού REALE BUGGERI).

ΙΟΙΚΟΥΣΑ τότε μία μεραρχία πυροβολικού στο Μιλάνο... Τά μεγάλα γυνάσσια είχαν πειά τελειώσει και τα στρατεύματα ξαναγύριζαν στις πόλεις του στρατωνισμού των... Ένα πρωί, ενώ οι ασχολίες καθάλα στ' αλλού μου κι' επιτηρούσα την άσκησή τους, ξαφνικά ανάμεσα στους χωρικούς, τους οποίους είχαμε στρατολογήσει με τους άρματες τους, για τη μεταφορά των πυρομαχικών, είχαμε ξαφνικά και με πείδια τραυματίες, δεμένα στα πόδια του με σπάγους. Παρ' όλο όμως το τροσάλλιο εξωτερικό του, το πρόσωπό του φαινόταν τόσο εξυγνεμένο κι' είχε τόσο λεπτά κι' αριστοκρατικά χαρακτηριστικά, ώστε τα άφθονα των γένεια κι' η απλυσία του δεν καθάρωναν να τα κρύψουν απ' το μάτι ενός προσεκτικού παρατηρητού...

Έγνεψα σ' έναν αξιωματικό του Έπατελίου μου, να με ακολουθήσει και καλλιπάσει μαζί προς το μέρος του αλλοκίτου αυτού χωρικού. Μόλις λοιπόν βρεθήκαμε κοντά του, τον ρώτησα απότομα:

— Δικός σου είναι αυτός ο άρματας;...
— Όχι, Έξοχότητε... 'Ο δικός μου είναι πιο πίσω, προς το τέλος της φάλαγγος των μεταγωγικών...

Τα λόγια του αυτά τα είπα με μεγάλη ψυχραιμία, δγάζοντας συγχρόνως με σεβασμό τον λερωμένο σκούφο του...

Η ύποψίες μου δυνάμωσαν τότε ακόμη πιο πολύ. Έπρόσεχα πάντοτε πως ο μεγάλος μου βαδισός και τα χοντρά γαλόνια της φανταχτερής στρατιωτικής στολής μου συγχίζαν τους αλλοκίτους χωρικούς που παρουσιάζονταν μπροστά μου, και τους έκαναν να σαστίζουν στα λόγια τους και στα φροσιμάτα τους. Γι' αυτό κι' η ψυχραιμία στοίσις του χωρικού εκείνου, καθώς κι' η άνεσις του με την οποία φρενόταν μπροστά μου, μ' έκανε να τον λοξοκιντήξω ύποπτα, και να προσθέσω:

— Θα ήθελα να δω με τα μάτια μου τον άρματά σου και τα ζώα σου...
— Ευχαριστώ, Έξοχότητε... Πηγαίνω μία στιγμή να σάς τα φέρω...

Κι' έκανε να φύγει με μία παράξενη προθυμία.

— Όχι... Όχι... Περίμενε ένα λεπτό... του είπα.

Συγχρόνως έγνεψα στον έπατελή μου με σημασία. 'Ο έπατελής κάλπασε άμέσως προς το κέντρο της φάλαγγος των μεταγωγικών, και μπόρεσε σε λιγάκι τον διοικητή της ταγματάου Β...

Ο χωρικός τότε χλώμιασε σαν πτώμα. Κι' ενώ ο ταγματάρχης Β..., με βεβαίωνε πως τέτοιο άτομο ποτέ του δεν είχε άγκαλάσει για μεταφοράς, κι' ούτε το γνώριζε μάλιστα καθόλου, ο ύποπτος άρχισε να τρέμει, δίχως να βγάδι καν μιλιά από το στόμα του.

Φίλε μου, του είπα τότε, μιλιάς θανιάσσια Ιταλικά, άνθρωποι γραμματισμένου, κι' ο τόνος της φωνής σου δείχνει πως όσο είμαι έγω άρματης, άλλο τόσο είσαι και σβ... Έχω την ύποψια μάλιστα πως μαγειρεύεις δραμοδουλίες, εις βάρος του στρατού... Και για να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το ζήτημα, θα σε κρατήσουμε στη φυλακή για λίγες μέρες...

Ο χωρικός δεν έλεε λέξη. Είχε άνακτήσει όμως έντομεταξύ την ψυχραιμία του, και περιορίστηκε να μου ρίξει μία βλοσυρή, απάσιχη, απειλητική ματιά. Έπειτα, σκιδόντας το κεφάλι του άφησε να του περάσουν τα σίδερα στα χέρια, δίχως καμιά αντίσταση...

Πέρασαν λίγες μέρες. Στο διάστημα αυτό, το Στρατοδικείο του Μιλάνου έχοντας πειά στα χέρια του πάμπολλες άποδείξεις για την έννοχη του ψευδοχωρικού εκείνου, τον καταδίκασε σε τουφεκισμό επί κατασκοπείας. Και σ' 24 ώρες μέσα, ο νεαρός κατάσκοπος πλήρως με τη ζωή του τον φόρο στην άμειλητη Δικαιοσύνη, η όποια προστατεύει την ασφάλεια του Έθνους απ' τις έχθρικές έπιβουλιές.

Ήταν άνθρωπολογαγός του Αύστρου-ουγγρικού στρατού, λεγόταν Τσέκκο Μαρκέτσι, και κατογόναν απ' τη Βουδαπέστη. Τον είχε στείλει το Γενικό Έπατελίο του στρατού της πατρίδας του, για να παρακολουθήσει από κοντά τα μεγάλα γυνάσσια του στρατού μας στον κάμπο του Μιλάνου. Είχε κρατήσει λεπτομερείς σημειώσεις για τη δύναμη των συνταγμάτων, για τις νεώτερες μεθόδους των γυμνασίων του στρατού μας και για τον αριθμό των κανονικών μας...

Η σημειώσεις αυτές βρέθηκαν στο δωμάτιό του, κρυμμένες με προφύλαξη στις σανίδες του πατώματος. Είχε νοικιάσει το δωμάτιό του από μία οικογένεια άνωταίτων χωρικών, στους οποίους είχε πως έχονταν απ' τη Νότιο Ιταλία με λίγα παραόκια, πως σκόπευε ν' άγοράση

κανένα χωροφάει στο χωριό τους και πως θα μινε όριστικά εκεί, άηδιασμένος απ' τους κατατρεγμούς των συγγενών του για κληρονομικά ζητήματα...

Παρ' όλη τη μεγάλη ταραχή του — κατά την ημέρα που τον πρωτοανακάλυψε — αντίκρισε τα τουφέκια του έτελεστικού άποσπάσματος με ψυχραιμία άφάνταστη. Πέθανε σαν ήρωας!

Κόντευα πειά να ξεχάσω την πένθυμη αυτή ιστορία, άποροφρημένος καθώς ήμουν απ' τα πολλά καθήκοντά μου. Ένα πρωί όμως, μόλις είχα φτάσει στο στρατηγείο μου, άρχισα να δέχομαι τις άναφορές των σωματαρχών, μπη-νε βρισκόταν στο γραφείο μου ο ύποπτος μου και μου άνήγειλε πως κάποια δεσποινίς άριστοκρατικού παρουσιαστικού, που ζητούσε επίμου άκόρβια μουσική, δίχως να φανερώνη τ' όνομά της...

Τη δέχτηκα άμέσως στο ιδιαίτερο σαλονάκι που βρισκόταν πλάι στο γραφείο μου, προσωοιμένο για τις έμπιστευτικές συνδιαλέξεις μου, κι' άφου την προσάλασα να καθίση, κάθησα κι' ένώ άντικρυ της, περιεργός ν' άκούσω τί ήθελε από μένα...

Η δεσποινίς αυτή, μία γλυκειά σλαβική καλλονή με μάτια παράξενα πρασινογάλαζα, ποδγαζαν κάθε τόσο άνταίγιας φωτειρές, άνοιξε τότε το κάλοχρηματισμένο και κόκκινο στοματάκι της και μου έλεγε με σιγαλή φωνή, στην

ποία μου φάνηκε πως ξεχώρισα έναν συγκαταμένο τόνο κρυφής μουσίας.

— Με συγχωρείτε: πού σ' άνησυχούσα, στρατηγέ μου, και σ' άνησυχούσε πού με δεχθήκατε άμέσως, χωρίς να ζητήσετε το όνομά μου... Άλλως τε, τί σ' άνδιαφέρει αυτό το πράγμα;... Μά... αλήθεια, δεν πρόσθεξε ή έξοχότης σας ότι απ' το κεφάλι ως τα πόδια είμαι στα κρέπια βουτηγμένη;...

Την κύτταξα με περιέργεια άνήσυχη κάτωως τώρα, παραξενεμένος απ' τις άσυναρτησίες της. Έκείνη πάλι είχε πάρει πειά να μιλήσει, και βύθισε τα φρενιά της μάτια με αλλόκοτη έπιμονή στα δικά μου.

Τη ρώτησα, τέλος, διασταχτικά:

— Πού θέλετε να καταλήξετε, δεσποινίς;... Ποιά είστε;... Δεν έννοω καθόλου για ποιά σκοπό μου λέτε αυτά τα πράγματα...

Τά χείλη της άρχισαν να σιγοτρέμουν, τ' άχρητα της να κινούντα νευρικά και τ' άμτια της να βγάζουν φλόγες. Κι' άμέσως ξέσπασε:

— Ποιά είμαι;... Και τί σ' ανιάζει εσάς ποιά είμαι;... Με ρωτήσατε καθόλου, όταν πριν από λίγες μέρες μου δολοφονούσατε τη μόνη άγαπημένη μου ύπαρξη στον κόσμο; Έ;... Έννοείτε τώρα ποιά είμαι;... Είμαι ή μνηστή του Τσέκκο... Ναι... Τού λατρευτού μου Τσέκκο, τον όποιο στείλατε στο Χάρο με τόσο ήσυχη συνείδηση, συντριβοντας για πάντα την έρημη και κινούντα νευρικά μου... Τί θ' άπογίνω τώρα, πού μου σβύσατε παντοεινιά τη μοναδική χαρά, πού φωτίξε ως τώρα την πνευμένη μου ζωή;... Γιατί συντρίψατε με τόσο άσπλαχνία μία δύστυχη όρφανή που δεν σ' άφταξε σε τίποτα, στερώντας την από το μόνο άγαπητό μέν στήριγμά της σ' αυτόν τον κόσμο;... Γιατί;... Γιατί;...

Σηκώθηκα άμέσως, ταραγμένος από χίλια-δύο άόριστα συνασθήματα, και κάλυπτας μία έλαση ύπόλοις μπροστά της, κατόρθωσα να τραυλήσω:

— Άντιόχια πολύ και σέβουμαι τον πόνο σας, δεσποινίς... Μά γιατί άποτεινέσθε σε μένα;... 'Ο νόμος είναι άμειλικτός, ή Δικαιοσύνη κάνει το καθήκον της κι' ο μνηστήρ σας — σαν αξιωματικός — ήξερε πολύ καλά τις συνέπειες της κατασκοπείας του... Πούδς φταίει λοιπόν πταγματίας;...

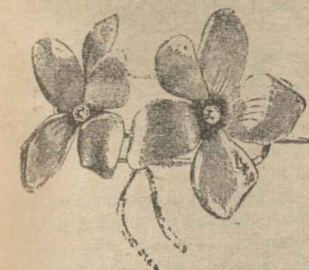
Μόλις άκουσε τα λόγια μου αυτά, ή νέα γυναίκα έγινε έξω φρενών. Άφρο λύσας φάνηκε στις γωνίες των άλικων χειλών της, τ' άμτια της άστραυτοβόλησαν και ούρλιαξε ξαναμμένη:

— Έσύ... Έσύ φταίς μονάχα... Μόλις, πριν από δύο μέρες έφτασα απ' τη Βουδαπέστη, μα πρόλαβα να τ' άμωό δια... Έσύ ήσουν ο αίτιος να τον πιάσουν, και στο Στρατοδικείο πάλι ή δική σου ή μαρτυρία βάρυνε περισσότερο απ' όλες... Με σπάρδαξε, μου ξέσχιζε την ψυχή και μου κουρέλιασε τη ζωή μου... Μά θα σ' έκδικηθώ τώρα, δολοφόνε!

Και πριν προλάβω να τη συγκρατήσω, οίχτηκε άφρισμένη κι' έξολιχέτο έπάνω μου και κάρφωσε στο στήθος μου ένα κομμάτι σύγγραφείο σπλέττο, βγάζοντάς το ξαφνικά απ' το μανίκι του παλτού της...

Τό χέρι της ήταν λεπτό κι' αδύναμο, κι' ή πληγή που μου άνοιξε έπιπόλαια κι' άκίνδυνη. Τό αίμα όμως πετάχτηκε δραμτικά, ποδβάρη έλη τη στολή μου και λέρωνε τώρα το πάτωμα, ενώ έγω έντομεταξύ την είχα άποσπεί, της συγκρατούσα με δύναμη τα χέρια και φώναζα τον ύποπτος μου, με ήσυχη και ψυχραιμη φωνή.

Ο θόρυβος όμως της πάλης και ή δαστερικέ κραυγές της άτυχης κοπέλλας, προκάλεσαν τη

Ο ΕΡΩΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

(Ο πιο έρωτοπαδής λαός του κόσμου)

σπουδαία ύπόθεσι, για την οποία τρεξίδεμε. Κατόρθωσα μάλιστα να γνωρίστη με τη γυναίκα που τού είχα εμπνεύσει τον κεραυνόβολο αυτόν έρωτα, να την κίνη ν' ανταποκριθώ στο αίσθημά του και στο τέλος να την κλέψω. Απ' την εποχή εκείνη, τη λατρεύει χωρίς και τ' άμποση να την παντρευτή, γιατί ο άντρας της ξη άκμα και δεν της δίνει το διαζύγιο. 'Ωστόσο ή Τζίνα — έτσι τη λένε — έδω και δύο χρόνια, άγαπά τρελλά ένα νέο και ώραιο ποιητή, τον Μαλασπίνα. Κάποτε ο Μαλασπίνα αυτός άρρώσθησε, ή Τζίνα ήταν αδύνατον να τον συναντήσει, γιατί την έπιτηρούσε ο ζηλιάρης τραπέζιτης που έπαυονταν τις σχέσεις τους. Τότε ή Τζίνα, τρελλή από τη λαχτάρα να ιδή τον άγαπημένο της, σούφτηκε το ακόλουτο τέχνασμα:

Ανέθηκε στο άμάξι της, λέγοντας ότι θα πήγαινε στην εκκλησία και σε λίγη ώρα σταματούσε μπροστά στη μητρόπολη. Η μητρόπολη, καθώς ξέρετε, έχει ένα ύπόγειο πέρασμα που βγάζει σε μερικά παλαιοτάδικα. Η Τζίνα λοιπόν κατέβηκε από τ' άμάξι της, διέσχισε το πέραςμα, άγόρασε σχοινιά και ρούχα άνδρικά από ένα παλινατζή και ύστερα, με την ίδια πάντα ταχύτητα,

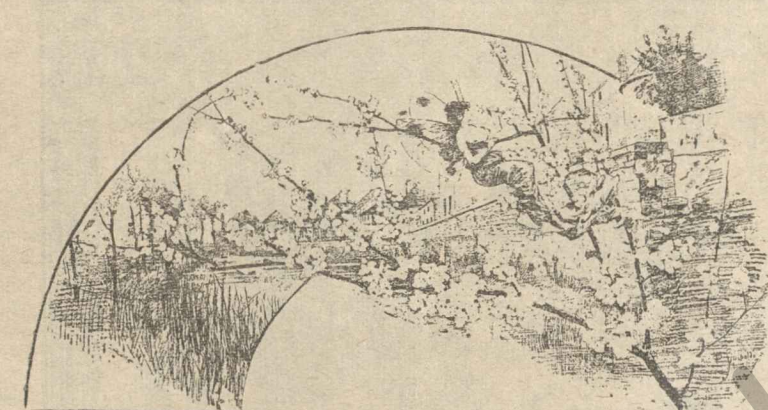
λα, τραβήχτηκε από την άγκαλιά του Μαλασπίνα. Την άλλη βραδιά όμως, στις δύο μετά τα μεσάνυχτα, ξαναπήγε πάλι με τον ίδιο τρόπο στο δωμάτιο του άγαπημένου της. 'Ο φίλος της είχε παραλήρημα απ' τον πυρετό, και μέσα στο παραλήρημά του δεν μίλησε παρά μονάχα για την Τζίνα και για την άγάπη του γι' αυτήν.

Η άρρώστεια του Μαλασπίνα βάρσθησε δεκατρείς μέρες άκμα. Σ' όλο αυτό το διάστημα ή Τζίνα πήγαινε κι' έδλεπε κ' ά θ ε β ο ά δ ν τον φίλο της, με τον τρόπο που σ' είπα.

Η διήγησις αυτή, που νομίζε κανείς πως εινε βγαλμένη από κανένα διήγημα του Βοσκαιόν ή από κανένα δράμα του Σαίξπηρ, ένθουσίασε τον Σταντάλ. Τού έδειχνε ποιά εινε το άληθινό έρωτικό πάθος και τί τόλημ μπορεί να δώσει. Παραδύλλοντας τις Ιταλίδες με τις Παριζιάνες, έγγραφε: «Η ιστορία αυτή θα φανείταν γελοιοδεστική σε μία Παριζιάνα, κι' έγω πού έχω το θράσος και τη διηγοίμαι, κινδυνεύω να γελοιοποιηθώ. Δεν επιδοκίμαζω, βέβαια, τέτοιες τριλλές. Άλλά με συγκινούν, μ' ένθουσιάζουν. Άδριο, αν ξαναδώ τη Τζίνα, θα εινε αδύνατον να την

παραβλέψω, γιατί την έπιτηρούσε ο ζηλιάρης τραπέζιτης που έπαυονταν τις σχέσεις τους. Τότε ή Τζίνα, τρελλή από τη λαχτάρα να ιδή τον άγαπημένο της, σούφτηκε το ακόλουτο τέχνασμα:

Ανέθηκε στο άμάξι της, λέγοντας ότι θα πήγαινε στην εκκλησία και σε λίγη ώρα σταματούσε μπροστά στη μητρόπολη. Η μητρόπολη, καθώς ξέρετε, έχει ένα ύπόγειο πέρασμα που βγάζει σε μερικά παλαιοτάδικα. Η Τζίνα λοιπόν κατέβηκε από τ' άμάξι της, διέσχισε το πέραςμα, άγόρασε σχοινιά και ρούχα άνδρικά από ένα παλινατζή και ύστερα, με την ίδια πάντα ταχύτητα,

τα, ξαναγύρισε στο άμάξι της. Για να μη γίνη αντίληπτη, είχε χρώσει τ' άνδρικά ρούχα κάτω από το φρεμά της και τα σχοινιά τα είχε τυλίξει γύρω από το σώμα της. Όταν έφτασε στο σπίτι της, προσκοιήθηκε την άφροστη και κλείστηκε στο δωμάτιό της. 'Ως τη μία μετά τα μεσάνυχτα, έφτανε με τ' άσχοινιά και σκόλια. Την ώρα εκείνη άφρεσε τ' άνδρικά ρούχα, έδεσε γερά τη σχοινένια σκόλια στο μπασίον του σπιτιού της και χρησιμοποιώντας την, κατέβηκε σιγά-σιγά από το ύψος εκείνο στο δρόμο! Στη μίμηση βρισκόταν στο σπίτι του φίλου της.

Ο Μαλασπίνα δεν μπορούσε να πιστέψη τα μάτια του. Τού φαινόταν πως έβλεπε όνειρο. 'Ωστόσο, την ώρα που απέφασσε τέλος να φύγει ή φίλη του, κατά τις τρεις το πρωί, της έλεγε:

— Άγάπη μου Τζίνα, όση ευτυχία και αν αισθάνθηκα βλέποντάς σε, προτιμώ να μιν ξαναβλέψω. 'Ο θυρωρός του σπιτιού μου εινε πληρωμένος από τον Τζιλιέτι και άμπορε να σ' αντίληφθ. Είμαι φτωχός και σ' δεν έχεις τίποτε. 'Ο Τζιλιέτι σ' έχει γεμίσει με πλούτη. Θάμουν άπαρηγόρητος αν γινώμουν ατία να χωρίσης μαζί του.

Η Τζίνα, χωρίς να πη λέξη, κλαίγοντας και φιλώντας τον τρελ-

πλησιόσω χωρίς ένα αίσθημα θανασμού. Και όταν της μίλησε, ή καρδιά μου θα χτυπά σαν να ήμουν παιδί είκοσι χρόνων, πράγμα που θάταν αδύνατον να μου συμβή στη Γαλλία».

Και πραγματικά χτύπησε ή καρδιά του Σταντάλ όταν ξαναείδα τη Τζίνα Πιετράγκρονα, και τόσο δυνατά μάλιστα, ώστε το χτυποκάρδι αυτό βάσθηξε δεκα όλόκληρα χρόνια.

Νά τώρα και μία άλλη χαρακτηριστική ιστορία για τον έρωτα στην Ιταλία, που τη διηγείται επίσης ο Σταντάλ:

«Η κ. Τεοντολίντα Ρ. ήταν συνδεμένη έρωτικά από δεκαετίες με τον Γάλλο συνταγματάρχη Μελιό. Σ' έναν άπορημένο χορό όμως, ή Τεοντολίντα άντελήφθη ότι ο άγαπημένος της την έπρόδιδε με κάποια άλλη.

Μόλις λοιπόν ο συνταγματάρχης γύρισε κατά τις πέντε το πρωί στο σπίτι του, έλαβε ένα γράμμα γραμμένο σε κανα γαλλικά, με το όποιο του ζήτησαν άναποποίησι για την προσβολή που είχε κάμει στην Τεοντολίντα. Τον καλούσαν έν όνόματι της στρατιωτικής του τιμής να πηδήσει, συνοδευόμενος από ένα φίλο του και παίρνοντας μαζί του ο-

πλα, σ' ένα δάσος, κοντά στο Μιλάνο. 'Ο Μαλιέρο έτρεξε άμέσως και ξύπνησε ένα φίλο του, και μ' όλο το χιόνι και το τρομερό κρύο έκείνης της αγγής, οι δύο φίλοι βρέθηκαν τα χαρσάματα στο προσδιορισμένο μέρος. Έκει συνάντησαν ένα κοντό μονάχα άνδρα, τυλιγμένο με γούνες. Προφανώς, αυτός είχε καλέσει τον Μαλιέρο σε μονομαχία. Ύψηρχε και ένας μάρτυρας. Άλλ' ο μάρτυρας άνήθηκε έπιμόνως να μιλήσει.

— Τόσο το χειρότερο! έλεε ο Μαλιέρο.

Κατόπιν, οι δύο μάρτυρες γέμισαν τα όπλα και μέτρησαν την άπόστασι που θα χωρίζε τους άντιπάλους. Δώδεκα βήματα μόνον! Έτσι είχε όρισει ο προσδιλήτης. Έντωμεταξύ, ο κοντός κύριος πλήσιωσε, έτοιμος να πυροβολήσει... Τότε ο Μαλιέρο πού είχε κινήσει σε μεγάλο βαθμό ή περιέργειά του κιντήθηκε καλύτερα τον άντιπάλ του και προς μεγάλην έκπληξιν του είδε ότι ήταν... ή Τεοντολίντα, ή φίλη του!

«Δυσκολεύτηκαν, προσθέτει ο Σταντάλ, πολύ να την άποσπείσουν. Τρία όλόκληρα χρόνια ήταν άπαρηγόρητη γιατί την είχε άπατήσει ο φίλος της, και για να μην τρελλαθί από τον καύμό της, περνούσε τις ώρες της μαθαίνοντας άγγλικά στις κόρες της. Η περιπέτεια αυτή έγινε γνωστή σε όλο το Μιλάνο. Και όμως, δεν λιγόστεψε καθόλου μ' αυτό ή έπλόρηψ της Τεοντολίντας. Τέτοιο σεβασμό έμπνέει στην Ιταλία το μεγάλο και γνήσιο έρωτικό πάθος».

Μά ο Σταντάλ δεν θαύμαζε μονάχα τη δύναμη του πάθους των Ιταλίδων. Θαύμαζε και τη άμορφιά τους. Τον Οκτώβριο του 1816, όταν γύρισε στο σπίτι του από ένα μεγάλο χορό που είχαν δώσει οι έμποροι και οι βιομηχανοί του Μιλάνου, σ' ένα κατώο, έγγραφε στο 'Πμερολόγιο του:

«Ποτέ στη ζωή μου δεν είδα τόσο άμωρφες γυναίκες. Η άμορφία τους σε κάνει και κατ'εξέχιν τα μάτια σου. Τά χαρακτηριστικά των γυναικών του Μιλάνου εινε λεπτά και θερμά συγχρόνως. Έχουν μαλλιά και φρενιά θανυσίον καστανού χρώματος. Σηνήθως εινε ψυχρές και άλλητες, μα όταν τό πάθος ταράξει την ψυχή τους, τότε όλη ή δαστερική τεκτονία τους ζωγραφίζεται στο πρόσωπό τους...».

Καταλαβαίνει κανείς βότερα απ' αυτά γιατί ο Σταντάλ άγάπησε τόσο πολύ την Ιταλία και τις Ιταλίδες και γιατί έξέφρασε την έπαυμία στην έπιτάφια ήλιόκα του να γραφή την όλην Μιλανέζος!

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΙΑΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

— Η πρώτη λέξη των γυναικών εινε: «Ουδέποτε!». Η τελευταία: «Πάντοτε!».

— Η γυναίκες αγαπούν για την άγάπη. Οι άνδρες χαιρν τον γυναικών.

— Στον έρωτα των γυναικών ύπάρχει πάντα το σμάρφρον. Στο γάμο τους έπίσης. Μόνον οι άνδρες αγαπούν και παντρεύονται, χωρίς σμάρφρονολογικούς ύπολογισμούς.

ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ

—Τ' αγάπησα, άλλοτε κόμησα, απάντησε ο γιατρός.

—Και θάταν άδικαίσις να σάς ρωτήσω γιατί δεν παίζετε πια;

—Καθόλου, κυρία.

Και δείχνοντας ένα μικρό, κομψό παλτό κλειδάκι, ο γιατρός έφρόνησε:

—Αυτό εδώ με προφυλάγει όταν με πιάει ο πειρασμός να παίζω, έγώ ζω το κλειδί αυτό και ή ανανήσεις που μου φέρνει, μου κόβουν εύθους κάθε όρεξη να παίζω.

—Αλήθεια! φώναξε γελώντας ή μικροκαμωμένη μακροχίτα γν' 'Ορ. Μήπως είνε μαγευμένο το κλειδί σας, γιατρέ;

—Μην άστεινέστε, κυρία, ή ιστορία του κλειδιού μου δεν είνε καθόλου άσπεια.

—Έμπρός, γιατρέ, είπατε μας την ιστορία σας, σάς άκούω, είπα ή κόμησα Ρενού.

Συγχρόνως όλοι μαζεύτηκαν γύρω από τον γιατρό, κι' εκείνος, χωρίς να περιμένει περισσότερες παρακαλίσεις, άρχισε τη διήγησή του.

«Στον Άγιο Λουδοβίκο της Σενεγάλης έπαιξα χαρτιά για τελευταία φορά. Ένα καλοκαιρινό βράδυ, στη Γαλλική Λέσχη, γινόνταν μια επίσημη δεξίωση προς τιμήν του δικαίου, ο όποιος θάφεινε την έπομένη για τη Γαλλία. Στη δεξίωση παρευρίσκοντο όλοι οι αξιωματικοί και όλοι οι σημανόντες έμποροι της άποικίας.

Ένας από τους τελευταίους ατόους, ο κ. Δ... , μου ήταν ιδιαίτερος γνωστός. Τρείς μήνες πριν με είχε καλέσει στη βίλλα του για να εξετάσω την άρρωστη γυναίκα του.

Η «όραία κυρία Δ...» — έτσι την έλεγαν στον Άγιο Λουδοβίκο — ήταν τότε είκοσι χρόνων. Όλοι οι αξιωματικοί ξετρελλανόντουσαν με τα πρόσωπα σαν τη θάλασσα μάτια της, τα άθωα και προκλητικά συγχρόνως, με τις μακριές, μαύρες βλέφαρες της, με τα πικρά της όλογρασα μαλλιά και με το χοώμα του δέρματός της, που είχε μείνει λευκό, κάτω από τον όλόθερμο ήλιο των τροπικών.

Ήταν μια άληπτη σειράνα ή γυναίκα αυτή, και — γιατί να το πω; — έπεσα κι' εγώ άμέσως θύμα της όμορφιάς της. Τη βρήκα στο κρεβάτι με λίγο πυρετό, ο όποιος μεγάλωνε άκόμα περισσότερη την όμορφιά της. Τι να σάς πω, ό έρωσ που μου ένέντευσε ήταν τόσο κεραυνοβόλος, ώστε μου φαίνεται ότι έτρεμα λιγάκι όταν έπιασα το χέρι της για να ιδώ το σφυγμό της. Κι' όταν έφυγα, ήμουν γεμάτος από την ταχύτη ή κείνη του πρώτου έρωτος που μάς δίνει την πιο γλυκιά μέθη.

Όταν έγινε καλά ή κυρία Δ... , την ξαναείδα, και τότε, από τις κουβέντες που κάναμε, μου δόθηκε ή εύκαιρία να διαπιστώσω ότι δεν ήταν μόνον όραία, αλλά και έξαι-

ρετικά μορφωμένη. Ο έρωτάς μου γι' αυτή μεγάλωνε, με τον κρατούσαν παραπολύ γυναίκα και τον μάντευε. Άνταποκρινόνταν στο αίσθημά μου; Δεν ξέρω. Από όρισμένες ματιές που έριχνε στον άντρα της, από όρισμένους τόνους της φωνής της, καθώς του μιλούσε, καταλάβαινα κανείς ότι, αν δεν έννοιωθε γι' αυτόν πάθος σφοδρό, τον άγαπούσε όμως άρκετά ώστε να του μένη πιστή.

Όστόσο στον Άγιο Λουδοβίκο κυκλοφορούσαν ή πιο παράξενες φήμες για τον κ. Δ... Έλεγαν δηλαδή ότι λίγον καιρό πριν, άνα πρωί, ο κ. Δ... γύρισε σπίτι του χλωμός, άπελπισμένος, κλαίγοντας σαν τρελλός. Είχε παίζει και είχε χάσει όλη του την περιουσία στα χαρτιά. Κι' από εκείνη την ήμερα δεν είχε ξαναπατήσει πια στη Γαλλική Λέσχη».

«Φαντάζεσθε λοιπόν, κυρίες και κύριοι — εξακολούθησε ο γιατρός Ρενού, — πόση ήταν ή έκκλησή μου όταν είδα το βράδυ ή κείνη που δειώσους τον κ. Δ... στη Γαλλική Λέσχη».

Φανόνταν ευδιάθετος. Πληροφόρηθηκα ότι έντομεταξύ είχε άναγκήσει το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του. Γι' αυτό και δεν

ξαφνίστρια καθόλου όταν μου πρότεινε να παίζουμε μαζί ένα γουίστ. (*) Στην άρχή τα ποσά που παίζαμε ήσαν μικρά. Σιγά-σιγά όμως το παιχνίδι μεγάλωσε. Ο κ. Δ... ήταν τρομερός παίκτης. Στο παιχνίδι ένανω δεν λογάριζε τίποτε. Κατάλαβα τότε πως μέσα σε μια βραδεία είχε χάσει όλη του την περιουσία.

Και τη βραδεία ή κείνη είχε έξαιρετική άτυγία. Έχανε διαρκώς. Στις δώδεκα τα μεσάνυχτα είχε άδειάσει όλο το πορτοφόλι του.

Στις τρεις το πρωί μου πρόσταξε ένατο χιλιάδες φράγκα!... Όλη την περιουσία του δηλαδή που την είχε άκόμα μια φορά. Σήκωσα τα μάτια μου και τον κύτταξα. Προσπαθώσε να φαίνεται ψύχραιμος, μα ή φοβερή του χλωμάδα φανέρονε την άγωνία που τον κατείχε. Δίχως άλλο συλλογιζόταν τη νεαρή γυναίκα του, ποιος ξέρει, με τι άγωνία».

Έξαρνα ο κ. Δ... έβγαλε απ' την τσέπη του γυλέκον του, ένα μικροσκοπικό άνακείμενο, έσκυψε κοντά μου, και με μια φωνή πολύ σιγανή, ή όποια όμως άκούστηκε καθαρά απ' όλους που παρακολούθουσαν το παιχνίδι μας, μες στην

(*) Παλιό παιχνίδι που τσπαίζουν δυο παίχτες μονάχα.

Μονομάς ένα όραμα μέθυσε το νου μου: Είδα εμπρός μου μια γυναίκα με βαθιά θαλασιά μάτια, άθωα και προκλητικά, με πικρά όλογρασα μαλλιά, μ' ένα δέσμα άπαλότητας και όλόλευκο, τη γυναίκα του Δ... να μου άνοιγη την άγκαλιά της.

Ήταν δική μου!

Ο άνδρας της μου την παρέδιδε...

Ένας άέρος τοέλλας φύσηξε μέσα μου. Άρπαξα το κλειδί, χωρίς να τολμήσω να καττάξω κανένα, και όγνηκα ξεσκούφωτος από τη Γαλλική Λέσχη.

Ναι, έκανα αυτή την άνανδρία. Κρατώντας στο χέρι μου το κλειδί που θα μου άνοιγε τον πιο όνειρμένο παράδεισο του κόσμου, έτρεχα προς την βίλλα του Δ... άπασφισμένος να κάνω χοήσων όλων των δικαιωμάτων μου.

Χαϊδεύτην, έφάισα, με σκέπαζε ή καταγάλανη λαμπράδα της νυχτιάς του Τροπικού. Τα μεγάλα λουλούδια της Σενεγάλης, σκορπούσαν άνάμυχτα στον άέρα τα μεθυστικά τους άρώματα. Απ' τον ούρανο, τον άράνταστα καθαρό, έπαιναν τα λαμπρά άστρα έστρέμζαν σαν προστατευτικές κανδήλες, μια ήρεμία χινόταν στο φλογερό μου μέτωπο και άπλωνόταν σε όλο το είναι μου. Υπό την ευεργετική αυτήν επίδραση, ο παροξυσμός του πάθους μου λιγόστεψε. Τότε μετρίασα το ήθιμα μου και πρώτη φορά τη βραδεία ή κείνη έννοιωσα πως ήμουν έκανός να σκεφθώ λιγάκι.

—Μά ήταν, λοιπόν, καμιά σκέψη, κανένα έμπόρευμα ή γυναίκα αυτή, που την είχε παίζει ο άνδρας της στο χαρτιά;

Τώρα ή άτιμία μου μου άπεκαλύπτετο όλόκληρη σ' όλη την όμότητά της. Μια άρδια μ' έπιασε για τον ίαυτό μου και παίρνοντας άντίθεση κατεβήκα, — άρχισα να τρέχω σόν λαοπόδητος που τον πιάουν επ' αυτοφώρφ. Έπιασα, τρέχοντας πάντα, στην προκυμαία και

τρομακτική σιγή που άπλωνόταν γύρω, μου είπε αυτά άκριβώς τα λόγια:

—Ίδου το κλειδί της κάμαρας, όπου κοιμάται ή γυναίκα μου. Άν κερδίσετε, το κλειδί είνε δικό σας. Άν χάσετε, δεν σάς όφείλω τίποτε...».

Επίθετα καθόλου κολακευτικά, ψύθριοι, διαμαρτυρία κι' άποδοκιμασίες άκούστηκαν από παντού για την άπιστευτη πρόταση του έμπόρου. Αυτός όμως άρρησε το κλειδί πάνω στο τραπέζι του παιχνιδιού, και μου είπα:

—Δέξεστε, κύριε;

Ήμουν τόσο έκνευρισμένος από το παιχνίδι ή κείνη τη στιγμή, σε τέτοιο βαθμό δεν μπορούσα να κερισαρχήσω στον έναντο μου, ώστε δίχως να καλοκαταλαβαίνω τί λέω, άποκρίθηκα:

—Ναι, δέχομαι!

Είπε άπεφύρατο ή κείνη που έπηκολούθησε. Σε βάλαμο νεκρού δεν βασίλευε τέτοια σιγή. Ώση άπλώθηκε ή κείνη τη στιγμή γύρω μας. Παίζαμε δυό ώρες άκόμη. Στην άρχή ο Δ... κέρδιζε, μα ύστερα ή κακοτυχία τον βόηκε πάλι. Στις

πέντε το πρωί — δεν θα ξεχάσω ποτέ ή κείνη τη στιγμή — καθώς άκριβώς σήμανε πέντε χτυπήματα, το μεγάλο έκκερμές της λέσχης, ο Δ... έδειξε το τελευταίο του χαρτιά: Είχε χάσει!...

Μονομάς ένα όραμα μέθυσε το νου μου: Είδα εμπρός μου μια γυναίκα με βαθιά θαλασιά μάτια, άθωα και προκλητικά, με πικρά όλογρασα μαλλιά, μ' ένα δέσμα άπαλότητας και όλόλευκο, τη γυναίκα του Δ... να μου άνοιγη την άγκαλιά της.

Ήταν δική μου!

Ο άνδρας της μου την παρέδιδε...

Ένας άέρος τοέλλας φύσηξε μέσα μου. Άρπαξα το κλειδί, χωρίς να τολμήσω να καττάξω κανένα, και όγνηκα ξεσκούφωτος από τη Γαλλική Λέσχη.

Ναι, έκανα αυτή την άνανδρία. Κρατώντας στο χέρι μου το κλειδί που θα μου άνοιγε τον πιο όνειρμένο παράδεισο του κόσμου, έτρεχα προς την βίλλα του Δ... άπασφισμένος να κάνω χοήσων όλων των δικαιωμάτων μου.

Χαϊδεύτην, έφάισα, με σκέπαζε ή καταγάλανη λαμπράδα της νυχτιάς του Τροπικού. Τα μεγάλα λουλούδια της Σενεγάλης, σκορπούσαν άνάμυχτα στον άέρα τα μεθυστικά τους άρώματα. Απ' τον ούρανο, τον άράνταστα καθαρό, έπαιναν τα λαμπρά άστρα έστρέμζαν σαν προστατευτικές κανδήλες, μια ήρεμία χινόταν στο φλογερό μου μέτωπο και άπλωνόταν σε όλο το είναι μου. Υπό την ευεργετική αυτήν επίδραση, ο παροξυσμός του πάθους μου λιγόστεψε. Τότε μετρίασα το ήθιμα μου και πρώτη φορά τη βραδεία ή κείνη έννοιωσα πως ήμουν έκανός να σκεφθώ λιγάκι.

—Μά ήταν, λοιπόν, καμιά σκέψη, κανένα έμπόρευμα ή γυναίκα αυτή, που την είχε παίζει ο άνδρας της στο χαρτιά;

Τώρα ή άτιμία μου μου άπεκαλύπτετο όλόκληρη σ' όλη την όμότητά της. Μια άρδια μ' έπιασε για τον ίαυτό μου και παίρνοντας άντίθεση κατεβήκα, — άρχισα να τρέχω σόν λαοπόδητος που τον πιάουν επ' αυτοφώρφ. Έπιασα, τρέχοντας πάντα, στην προκυμαία και

τρομακτική σιγή που άπλωνόταν γύρω, μου είπε αυτά άκριβώς τα λόγια:

—Ίδου το κλειδί της κάμαρας, όπου κοιμάται ή γυναίκα μου. Άν κερδίσετε, το κλειδί είνε δικό σας. Άν χάσετε, δεν σάς όφείλω τίποτε...».

Επίθετα καθόλου κολακευτικά, ψύθριοι, διαμαρτυρία κι' άποδοκιμασίες άκούστηκαν από παντού για την άπιστευτη πρόταση του έμπόρου. Αυτός όμως άρρησε το κλειδί πάνω στο τραπέζι του παιχνιδιού, και μου είπα:

—Δέξεστε, κύριε;

Ήμουν τόσο έκνευρισμένος από το παιχνίδι ή κείνη τη στιγμή, σε τέτοιο βαθμό δεν μπορούσα να κερισαρχήσω στον έναντο μου, ώστε δίχως να καλοκαταλαβαίνω τί λέω, άποκρίθηκα:

—Ναι, δέχομαι!

Είπε άπεφύρατο ή κείνη που έπηκολούθησε. Σε βάλαμο νεκρού δεν βασίλευε τέτοια σιγή. Ώση άπλώθηκε ή κείνη τη στιγμή γύρω μας. Παίζαμε δυό ώρες άκόμη. Στην άρχή ο Δ... κέρδιζε, μα ύστερα ή κακοτυχία τον βόηκε πάλι. Στις

πέντε το πρωί — δεν θα ξεχάσω ποτέ ή κείνη τη στιγμή — καθώς άκριβώς σήμανε πέντε χτυπήματα, το μεγάλο έκκερμές της λέσχης, ο Δ... έδειξε το τελευταίο του χαρτιά: Είχε χάσει!...

Μονομάς ένα όραμα μέθυσε το νου μου: Είδα εμπρός μου μια γυναίκα με βαθιά θαλασιά μάτια, άθωα και προκλητικά, με πικρά όλογρασα μαλλιά, μ' ένα δέσμα άπαλότητας και όλόλευκο, τη γυναίκα του Δ... να μου άνοιγη την άγκαλιά της.

Ήταν δική μου!

Ο άνδρας της μου την παρέδιδε...

Ένας άέρος τοέλλας φύσηξε μέσα μου. Άρπαξα το κλειδί, χωρίς να τολμήσω να καττάξω κανένα, και όγνηκα ξεσκούφωτος από τη Γαλλική Λέσχη.

Ναι, έκανα αυτή την άνανδρία. Κρατώντας στο χέρι μου το κλειδί που θα μου άνοιγε τον πιο όνειρμένο παράδεισο του κόσμου, έτρεχα προς την βίλλα του Δ... άπασφισμένος να κάνω χοήσων όλων των δικαιωμάτων μου.

Χαϊδεύτην, έφάισα, με σκέπαζε ή καταγάλανη λαμπράδα της νυχτιάς του Τροπικού. Τα μεγάλα λουλούδια της Σενεγάλης, σκορπούσαν άνάμυχτα στον άέρα τα μεθυστικά τους άρώματα. Απ' τον ούρανο, τον άράνταστα καθαρό, έπαιναν τα λαμπρά άστρα έστρέμζαν σαν προστατευτικές κανδήλες, μια ήρεμία χινόταν στο φλογερό μου μέτωπο και άπλωνόταν σε όλο το είναι μου. Υπό την ευεργετική αυτήν επίδραση, ο παροξυσμός του πάθους μου λιγόστεψε. Τότε μετρίασα το ήθιμα μου και πρώτη φορά τη βραδεία ή κείνη έννοιωσα πως ήμουν έκανός να σκεφθώ λιγάκι.

—Μά ήταν, λοιπόν, καμιά σκέψη, κανένα έμπόρευμα ή γυναίκα αυτή, που την είχε παίζει ο άνδρας της στο χαρτιά;

Τώρα ή άτιμία μου μου άπεκαλύπτετο όλόκληρη σ' όλη την όμότητά της. Μια άρδια μ' έπιασε για τον ίαυτό μου και παίρνοντας άντίθεση κατεβήκα, — άρχισα να τρέχω σόν λαοπόδητος που τον πιάουν επ' αυτοφώρφ. Έπιασα, τρέχοντας πάντα, στην προκυμαία και

ΟΙ ΜΑΓΟΙ ΠΟΥ ΚΛΕΒΟΥΝ ΤΙΣ ΨΥΧΕΣ

(Τι πιστεύουν οι ίθαγενείς της Άφρικής και της Αυστραλίας)

ας, πιστεύουν ότι ή ψυχή δεν άφίνει το σώμα παρά μονάχα όταν έξαναγκαστεί σ' αυτό από τους μάγους.

Κατά τη γνώμη τους, φτάνει ένας μάγος να ρίξη τυχαία όθεν μια ματιά σ' ένα κομμένο άνθρωπο, για να «εκλαβώσ» άμέσως την ψυχή του που ένα όνειρο την έχει προς στιγμή άπομακρύνει. Από το σώμα του κομμένου. Έτσι, όταν έπιπνισει ο κομμένος, δεν έχει πια όντε του, ούτε θέληση, και άν ό μάγος, για να του κάνει μεγαλύτερο άκόμη κακό, φτεψει στο σώμα του, τότε το θύμα κινείται από μανία και παραλήρημα.

Οι «ψηφοκρίστες» μάγοι, έπωφελούνται κάθε εύκαιρίας για να κάνουν τα μάγια τους.

Ένας άποφροστος μαύρος, π. χ., πέταξε κατ'ής ένα όντιο του που πόλις ξεριζώθηκε, ένα κομμάτι από το νύχι του ή και μια τριχα του άκόμα. Ο μάγος το άρπάζει άμέσως και το χρησιμοποιεί για να κάνει μ' αυτό ένα επίτηρο. Με το φίλτρο αυτό, όταν βάλει, μπορεί να άνατώσει το θύμα του, ή να το ρίξη σε μιά άπέλειωτη άγωνία.

Μά τη νύχτα ίδιος είνε οι μάγοι έκκινδύνο. Ένώ το σώμα τους άνασταίνει, μες στην καλύβα τους, ή ψυχή τους ταξιδεύει. Σάβουν τα κύματα με τους καρχαρίες, έξερυννούν τους γεμάτους δορυρο βάλτους μαζί με τους κροκοδείλους, τρέχουν μες στα πικνά δάση με τα θύρια και μπαίνουν στα σπείτα με τα νυγποούλια. Οι μάγοι κάνουν τους βαρκάρηδες να χάνουν το δρόμο τους και να πνίγονται, κι' αυτοί άρπάζουν κι' έξαφανίζονται τους άργοπορημένους ταξιδιώτες. Οι μάγοι, τέλος, περιπλανώνται γύρω στα χωριά κάνουν τα σκυλιά ν' άλνυχουν κλαυθάρια και τα κοπάδια να το βάζουν έξαφνα στα πόδια άλαφιασμένα.

Οι ίθαγενείς της Δυτικής Άφρικής και της Αυστραλίας πιστεύουν σε τέτοιο βαθμό ότι όλα τα κακά προέρχονται από τους μάγους, ώστε και το πιο εύκολόξηγγο πράγμα και αν σιγμεί, το άποδίδουν άμέσως στους καταθλιβένους αυτούς ανθρώπους. Η ύποψια αυτή κυριεύει όλους άνεξαιρέτως τους συμπατριώτες του μάγου. Και με την πιο άόριστη ένδειξη, με την πιο άόστατη κατηγορία, την ύπαγορευμένη συχνά από έλθρα ή αντίληξη, το πλήθος όομαί έναντιόν του μάγου και τον υποβάλλει στα πιο σκληρά βασανιστήρια. Είνε δέ τόσο ή μαπία του πλήθους, ώστε και οι στενωτέρω συγγενείς μετακαρίστικα στο άτιμόπλιμο που θάφεινε ύστερα από λίγες ώρες, με τον δικαστή, για τη Γαλλία, «ήθελε έτσι ν' άφαιρέσω κάθε πιθανότητα να πέσω στον πειρασμό».

Υστερα από μια ώρα το βατόρι σαλπάρησε. Ποτέ δεν είχα νοιώσει, όντε θα νοιώσω φαντάζομαι, τον σπαρασμό που αισθάνθηκα ή κείνη τη στιγμή. Έκει κάτω διαδράματο ή κομική σιλουέτα της βίλλας του Δ... Και μέσα στη βίλλα αυτή κοιμόταν ίσως άκόμα άναποπτη για την τραγωδία που είχε παχθεί. Ή κείνη. Στη θέα αυτή, δεν μπόρεσα να κρατήσω τα δάκρυά μου. Κατέβηκα βιαστικά στην καμπίνα μου για να κλάρω πιο έλεύθερα μόνος, με την άνάμνηση της γυναίκας, που δεν έβλεπα να την ξαναίδω ποτέ, που την άγαπούσα με το πιο φοβερό πάθος, που ήταν δική μου, έντελως δική μου κι' εμείς την έγκατέλειπα, για να μη διατρέξω μια άτιμία, μια άνανδρία.

Να πως διηγείται ένας Γάλλος γιατρός και περιηγητής τον θάνατο ενός ίθαγενούς της Δυτικής Άφρικής, ο όποιος έδωσε άρροση στους συντοπίτες του πεθαμένον να δείξουν όλο τον φόβο και το μίσος που τους έμπνέουν οι μάγοι.

«Μου άνήγγειλαν χθές τη νύχτα, διηγείται ο γιατρός, τον θάνατο του γέροντ 'Ακά, το «πρώτου» του χωριού Έφόν. Ήταν ο μεγαλύτερος μεκρέτης όλης της περιοχής και ο θάνατός του όφείλεται στον άλκοολισμό. Μά άν το πιστέω εγώ αυτό, δεν το πιστεύουν και οι ίθαγενείς που βάλλθηκαν να βρουν ποιος προκάλεσε τον θάνατο του άρχηγού των και να εκδικηθούν άμέσως τον δολοφόνο με τον πιο σκληρό τρόπο».

Από την άνατολή του ήλιου, συνεχίζει ο γιατρός, το πτώμα του 'Ακά είνε έπιτειμμέ-

γενείς του θύματος, απ' το φόβο μήπως θεωρηθούνε συνένοχοι του, γίνονται οι πιο άλπητοι δήμιοι του.

Το πιο περίεργο όμως απ' όλα είνε ότι πολύ συχνά, χάρις σ' ένα φοβερό φαινόμενο αθητοβολής, ο άθώος καταντά ν' άναγνωρίσει κι' ο ίδιος ότι διέπραξε πραγματικά τα έγκλήματα που του άποδίδουν!

Παρ' όλα, όστόσο, τα τρομερά αυτά βασανιστήρια, ύπάρχουν πολλοί ίθαγενείς που πιστεύουν πως είνε άληθινοί μάγοι και μεταχειρίζονται όλα τα παράξενα μυστικά της «μαγικής» μαγείας και μαζύ μ' αυτά και διάφορα διλητήρια που τους παρέχει σε άφθονία ή πλουσιαιτή βλάστηση των τροπικών χωριών.

Ανέκαθεν οι πρωτόγονοι και άγριοι λαοί κατέβαλαν όλες τις δυνατός προσπάθειες για να προσφυλαχτούν από τους μάγους. Ίδιατέρως ο θάνατος τους δίνει πάντα την εύκαιρία να κάνουν τελετές που έχουν σκοπό να ξεκαθάρουν τα μυστήρια της τέχνης των μάγων και να τους άφαιρούν κάθε δύναμη κακού. Η τελετή αυτής

νο μπροστά στην πόρτα της καλύβας του. Η γυναίκα του και ή κόρη του, άφού πασάλεψαν, όπως γίνεται πάντα σε τέτοιες περιστάσεις, με άσπρο άσέστη τα πρόσωπα των, έσώριασαν δλόγυρα στο νεκρό όπλα, ύφασματα και στολίδια. Οι φίλοι του φέρνουν άφθονα τρόφιμα διαφόρων ειδών: ρίζι, πάπιες, κότες, άλογα και ένα πελώριο ψάρι. Πάλι στο κεφάλι του νεκρού τοποθετήθηκε ένα παλούκι, στην κορυφή του όποιου δέθηκε ένας κόμπος μαγικός με φύλλα «ραφιά» (δέντρον της Άφρικής). Το δέσιμο αυτό βαστά προσωρινώς ένωμένη την ψυχή του 'Ακά με το νεκρό του σαρκί».

Εντομεταξύ ο «ξορκιστής» κάνει διάφορα έξορκια. Άν έχουν άρκετη δύναμη, άπόφευκνός ο 'Ακά θα ξανακαλήσει στο τραπέζι, άνάμεσα στους δικούς του και θα ξαναπλήσει «δαφνόκρασο» με τους φίλους του, όπως τότε κανε κάθε βράδυ άνελιπώς εδώ και πενήντα χρόνια. Για να πετύχη όμως το έξορκι, πρέπει το «κακό» πνεύμα που τριγυρίζει στο χωριό να διωχτεί άλύπητα.

Οι νέοι των γειτονικών χωριών, είδοποιημένοι από τις άναριθμητες τουφεκιές που ρίχνονται από το πρωί, έτρεξαν με τα άκόντιά τους. Φόρεσαν όλοι την πολεμική τους στολή, ή όποια δεν άποτελείται από ποτα πολλά πράγματα: ένα μικρό παντελόνι και μπροσύντζινα βραχιόλια. Σχηματίζονταν πικνές ομάδες και πηγαινόεχονταν με βήμα γοργό στη μεγάλη πλατεία του χωριού. Σ' όλο αυτό το διάστημα τραγουδούν ένα μονότονο τραγούδι που το διακόπτουν κάθε τόσο πολεμικές κραυγές και φοβερές προκλήσεις άπευθυνόμενες στον άόρατο έχθρο. Σκονισμένοι και μουσκεμένοι στον ιδρώτα, οι πένθιμοι αυτοί τραγουδιστάι ξανατονώνουν τις δυνάμεις των πινοντας κάθε τόσο δαφνόκρασο.

Εντομεταξύ, ή χίρα και ή συντροφισές της ρωτούν έναγωνίως τον νεκρό γιατί άφηκε έτσι έξαφνα μιάν ευδύπληκτη οικογένεια και τους γενναίους του γιουζ. Άπλώνουν μπροστά του όλα τ' άντικείμενα που άποτελούν τον πλούτο ενός εύπορου ίθαγενούς και τον ίκετεύουν να διαλέξει ότι θέλει. Μαζύ με τις γυναίκες παρακαλούν και οι άνδρες. Υπερα από λίγο όμως, ή έπιμονη... σιωπή του νεκρού προκαλεί την άγανάκτηση τους. Τον βρίζουν, τον άπειλούν, φτάνουν και στο σημείο να τον μαπατίσουν, μα ο νεκρός όστόσο... δεν άπαντά! Απ' την άγκαλιά τους τότε διακόπτεται. Τότε ο ξορκιστής προχωρεί στη μέση όλων και δηλώνει έπισημα ότι κατάλαβε τη σημασία της σιωπής του νεκρού. Ο 'Ακά δεν άπαντά γιατί ένας μάγος κακοποιός έγινε κύριος της ψυχής του και θέλει να την υποδουλώσει για ν' άδέχη τη δύναμή του.

Κι' ο ξορκιστής, χωρίς να κάνει καιρό, έποδεικνύει κάποιον έχθρο του, λέγοντας πως αυτός έκανε τα μάγια στον πεθαμένο. Τότε όλο εκείνο το πλήθος όρησε μαγισμένο ένα πνέον του δυστυχημένου μάγου και τον έκανε κομμάτι».

Αναφαν κατόπιν μια μεγάλη φωτιά, κι' εκεί έκαψαν το πτώμα του για να καθαρίσει ο τόπος».

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Η ΑΜΑΘΕΙΑ

Η άμάθεια είνε θρασύτητα, ή γνώσις όμως είνε έπιφύλακτική.

Θουκυδίδης

Ο γνωστός άνθρωπος γνωρίζει τον άμαθι, γιατί ότρηξε κι' ο ίδιος άμάθεια. Τον κινύνει, ή άμάθης δεν γνωρίζει τον γνωστό, γιατί δεν όπρηξε ποτέ γνωστός».

Σενέκας

Στη φίλη, καθώς και στον έρωτα, πολλές φορές είμαστε ευτυχέστεροι με την άγνοια, παρά με τη γνώση.

Σαίεπη

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΛΕΟΝ, τραπεζίτης—τοκογλύφος, πενήντα χρόνων, αλλά φαίνεται νεώτερος. ΓΚΑΜΠΥ, πολύ νέα και πολύ όμορφη.

(Στο ιδιαίτερο γραφείο του τραπεζίτη. Ο Λέων κάθεται μόνος και μονολογεί).

ΛΕΟΝ. — Ωραία πέρασε και η σημερινή ή μέρα!... Δάνεια, με μεγάλο τόκο!... Πήρα τόσα πολύτιμα ένέχυρα!... Χωρίς άλλα, κι αυτά θα γίνουν δικά μου με τον καιρό. Δεν θα μπορέσουν να τα πάρουν πίσω αυτοί που μου τα έφεραν. Έτσι γίνεται σχεδόν πάντοτε. Τι φταίω εγώ; Ας μου φέρνουν τα χρήματα που τους δίνω, για να τους επιστρέφω τα χρεωστικά τους. Πώς μπορώ να δανειστώ δεξιά κι αριστερά τα χρήματά μου, χωρίς να παίρνω ένέχυρα; Έχω μαζέψει, τόσα χρόνια τώρα, ένα σωρό χρήματα και κοσμήματα. Δεν είμαι όμως φίλαργος, όπως με ποριστάνουν. Απεναντίας μ' αρέσει να ξεδεύω τα χρήματά μου σε γένετα. Έπίσης δεν είμαι και τόσο γέρος ακόμα. Μου φαίνεται μάλιστα πως μπορώ να ξαναπαντρευτώ. Καθώς είμαι πλούσιος, θα με ήθελαν πολλά κορίτσια. Μά δεν βρήκα ακόμα μια νέα τόσο όμορφη, τόσο χαριτωμένη, όσο θα την ήθελα. Στα νεύατά μου είχα γνωρίσει μια τέτοια νέα, μα τότε δεν ήμουν ακόμα τόσο πλούσιος. Την εγκατέλειπα όμως για να πάρω μια άλλη με μεγάλη προίκα. Έτσι μπορέσα ν' ανοίξω δική μου Τράπεζα ένέχυρων και δανείων. Είπε τώρα ένας χρόνος που η γυναίκα μου πέθανε. Και θα ήθελα τόσο να ξαναχάσω μια καπουρνιά ξωστή!

(Μπαίνει μέσα η Γκάμπυ, ντυμένη πολύ απλά και φτωχικά).

ΓΚΑΜΠΥ. — Καλησπέρα σας, κύριε!

ΛΕΟΝ. — Καλησπέρα σας, δεσποινίς! (Από μέσα του). Τι όμορφη!

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα ήθελα...

ΛΕΟΝ. — Καθήστε, καθήστε, δεσποινίς...

ΓΚΑΜΠΥ. — Είμαι πολύ βιαστική.

ΛΕΟΝ. — Καθήστε, σάς παρακαλώ, κι ύστερα μου λέτε τι θέλετε.

ΓΚΑΜΠΥ, (κάθεται). — Θα ήθελα, κύριε, να ένεχυριάσω κάτι...

ΛΕΟΝ. — Ήρθατε όμως πολύ αργά. Δεν είναι τώρα εδώ κανένας υπάλληλος.

ΓΚΑΜΠΥ. — Όστε πρέπει να φύγω και να ξαναβρω αργότερα;

ΛΕΟΝ. — Όχι, όχι, δεσποινίς! Τόσο το καλύτερο που δεν είναι εδώ κανένας άλλος αυτή τη στιγμή...

ΓΚΑΜΠΥ. — Όχι, κύριε!... Είστε πολύ καλός!... (Ανοίγει την τσάντα της). Σας έφερα λοιπόν...

ΛΕΟΝ, (διακόποντάς την). — Έχετε ανάγκη από χρήματα;

ΓΚΑΜΠΥ. — Έτσι φαίνεται, κύριε... Αφού ήρθα εδώ...

ΛΕΟΝ. — Είμαι πρόθυμος να σάς δώσω όσα χρήματα θέλετε.

ΓΚΑΜΠΥ. — Δεν ξέρω αν αυτό που σάς αρέσει για ένέχυρο, έχει τόσο αξία.

ΛΕΟΝ. — Δεν μ' ενδιαφέρει τί μου φέρετε.

ΓΚΑΜΠΥ. — Δεν καταλαβαίνω τι θέλετε να πείτε.

ΛΕΟΝ. — Θέλω να πω ότι είμαι πρόθυμος να σάς δώσω όσα χρήματα θέλετε, χωρίς να έχω την απαίτηση να μου αφήσετε ένέχυρο...

ΓΚΑΜΠΥ. — Μά, κύριε, δεν σάς ζητώ έλεησύννηση.

ΛΕΟΝ. — Δεν θέλω να πω αυτό, δεσποινίς. Δεν ζητώ να σάς έλεησω. Έπιθυμώ μόνο να σάς δώσω ένα μικρό δώρο.

ΓΚΑΜΠΥ. — Μά, κύριε, δεν είμαι από τις γυναίκες που δέχονται δώρα...

ΛΕΟΝ. — Θεέ μου!... Δεν ξέρω πως να πω μιλώ χωρίς να σάς προσβάλλω. Μά...

Πώς να σάς το πω... Καταλαβαίνω ότι έχετε

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

ανάγκη από χρήματα και θέλω να σάς φανώ χρήσιμος...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θα μου δώσετε κάποιο ποσό, απέναντι αυτού του δαχτυλιδιού.

ΛΕΟΝ. — Φιλάξτε το δαχτυλίδι σας. Δεν θέλω ούτε να το ιδω...

Θα έχετε ακούσει τόσους κι' εσείς, ότι είμαι ένας απάιστος τοκογλύφος, ο οποίος δεν δίνει ούτε μια πεντάρα, αν δεν του αφήσουν ένα πολύτιμο κόσμημα. Λοιπόν, θα σάς αποδείξω ότι είμαι κι' εγώ άνθρωπος με καρδιά και πως μπορώ να εξυπηρετήσω χωρίς κανένα συμφέρον μια όμορφη νέα, όπως εσείς.

ΓΚΑΜΠΥ. — Κύριε, δεν ήρθα εδώ για ν' ακούσω κομπλιμέντα. Θέλετε να ιδήτε το δαχτυλίδι μου, ή όχι;

ΛΕΟΝ. — Το δαχτυλίδι σας... Έγώ, αν θέλετε, θα σάς δώσω το πιο πολύτιμο διαμάντι του κόσμου... (Η Γκάμπυ σηκώνεται για να φύγει). Μη φεύγετε, δεσποινίς...

Σας εκτελώ. Συχωρέστε με. Μπορεί να σάς φανώμαι τρελλός. Αλλά τρελλάδιχα, μόλις αντίκρισα την όμορφή σας!... Είστε η γυναίκα που όνειρεύομαι, ύψηλή, λεπτή με

δύο σελήνες σηκώνεται απότομα, και ξεσπάει σε λυγμούς).

ΛΕΟΝ. — Γιατί κλαίτε; Γιατί κλαίτε;

ΓΚΑΜΠΥ. — Θεέ μου!... Θεέ μου!...

ΛΕΟΝ. — Γιατί κλαίτε; Μήπως σάς πρόσβαλα; Συχωρέστε με. Αλλά είστε τόσο όμορφη. Είστε τόσο γοητευτική!...

Μοιάζετε πολύ με μια γυναίκα που αγάπησα κάποτε. Μην κλαίτε! Μην κλαίτε!... Ξερετε, στην εποχή μας, είναι σπάνιο, μα τόσο νέα κι' όμορφη γυναίκα να είναι τόσο φτωχή. Είναι κάτι απίστευτο!...

Αν όμως σάς αρέσει, τότε σάς προσβάλλω, σάς ζητώ συνώμιση... Καί... Αξιόμ... Νά... Σας ζητώ σε γάμο... Μάλιστα... (Η Γκάμπυ γελάει νευρικά). Γιατί γελάτε; Σας φανώμαι μάλιστα, γέρος; Μά για σκεφθήτε, πόσο πλούσια θα γίνετε αν με πάρτε. Θα εγώ σε παίτην φτωχή μητέρα σας. Κι' εγώ θα σάς άγατω τόσο, τόσο...

ΓΚΑΜΠΥ. — Σας ευχαριστώ πολύ για την τιμή που μου κάνετε κύριε...

ΛΕΟΝ. — Δέχστε λοιπόν, δέχστε;

ΓΚΑΜΠΥ. — Σας ευχαριστώ, κύριε, αλλά δεν μου είναι δυνατόν να δεχτώ.

ΛΕΟΝ. — Σας φανώμαι τόσο αποκρουστικός, λοιπόν;

ΓΚΑΜΠΥ. — Δεν μπορώ...

ΛΕΟΝ. — Μήπως δεν είστε ελεύθερη... Μήπως η καρδιά σας είναι σκληρομένη;

ΓΚΑΜΠΥ. — Ναι... άγαστώ...

ΛΕΟΝ. — Κι' αυτός σάς αφήνει σε τόσο δυστυχία;

ΓΚΑΜΠΥ. — Είναι φτωχός, αλλοίμονο!... κι' άνεργος σαν έμένα. Μου υποσχέθηκε όμως ότι μόλις βρει εργασία θα παντρευτούμε.

ΛΕΟΝ. — Εύτυχισμένος θνητός. Κι' εσείς προτιμάτε έναν φτωχό. Καλά... Καλά... Για να το ιδω επί τέλους το δαχτυλίδι σας.

(Η Γκάμπυ του δίνει το δαχτυλίδι. Ο Λέων το παίρνει και το κοιτάζει. Δεν λέει τίποτα, αλλά βλέπει πότε το δαχτυλίδι και πότε την Γκάμπυ, για μερικές στιγμές).

ΛΕΟΝ. — Πού το βρήκατε αυτό το δαχτυλίδι;

ΓΚΑΜΠΥ. — Δεν σάς αρέσει;

ΛΕΟΝ. — Πού το βρήκατε;

ΓΚΑΜΠΥ. — Σας είπα, είναι της μητέρας μου, το φορούσε σε όλη της τη ζωή.

ΛΕΟΝ. — Πώς της το έδωσε;

ΓΚΑΜΠΥ, (χαμηλώνοντας τα μάτια της). — Ο μόνος άνθρωπος που αγάπησε κι' ο οποίος καθώς μου λέει ήταν ο πατέρας μου.

ΛΕΟΝ. — Δεν τον γνώρισατε εσείς;

ΓΚΑΜΠΥ. — Φαίνεται ότι εγκατέλειψε τη μητέρα μου, λίγο πριν γεννηθώ εγώ.

ΛΕΟΝ. — Πώς λέγεται η μητέρα σας;

ΓΚΑΜΠΥ. — Αδελίνα...

ΛΕΟΝ. — Κι' εσείς;

ΓΚΑΜΠΥ. — Έγώ λέγομαι Γκάμπυ. Έτσι λεγόταν κι' η γιαγιά μου.

ΛΕΟΝ. — Θεέ μου!... Γκάμπυ!... Παιδί μου!... (Η Γκάμπυ τον κοιτάζει έκπληκτη). Ναι... Είμαι κόρη μου. Είμαι κόρη μου, άκουξ, Γκάμπυ; Είμαι ο άνθρωπος που αγάπησε η μητέρα σου, κι' ύστερα την εγκατέλειψε άναυδος. Είμαι έκτενος που της έδωσα το δαχτυλίδι. Είμαι ο πατέρας σου!...

ΓΚΑΜΠΥ. — Θεέ μου!... Μου φαίνεται πως όνειρεύομαι!...

ΛΕΟΝ. — Συχωρέσε με... Μη με μισείς! Αφού έχω μια κόρη σαν εσένα, πρέπει να γίνω πια καλός!... Δεν θ' άδικώσω πια κανένα!... Κι' εγώ την περιουσία θα την δώσω σ' εσένα, για να πάρης αυτόν που αγάπησες. (Ίκετευτικά). Πές μου λοιπόν, πές μου μια λέξη που να με κάνει να ξεχάσω τι ήμουν ως τώρα, που να μ' εξαρτήσει, που να με συγχωρή!... Πές την αλήτη την λέξη!...

ΓΚΑΜΠΥ. — Πατέρα...

ΛΕΟΝ. — Εύχαριστώ, παιδί μου... (Πέφτει στην άγκαλιά της, κλαίοντας με λυγμούς).

Η ΜΟΔΑ

Το κόκκινο χρώμα είναι πολύ της μόδας έφ'ετος και φαίνεται ότι θα φορεθί πολύ και κατά την ντεμί-σαζόν, όπως και το κίτρινο και το κόκκινο-νεοανθ, ιδίως αυτό το τελευταίο.

Θα φορεθούν ακόμα την άνοιξη κόκκινες μακριές βέστες και φουόστες μακριές.

Πολύ θα φορεθούν επίσης και η βέστη από δέρμα κόκκινο.

Θα ιδούμε και πολλά καπέλλα κόκκινα και τσάντες άσορτί, καθώς και ζώνες και παπούτσια κόκκινα.

Αν δεν σάς αρέσει το κόκκινο, μπορείτε να προτιμήσετε το κίτρινο, το πράσινο ή το μπλε.

Με φορέματα άνοιχτόχρωμα θα φορέσουμε καλύτερα χρώματος εκάστη άνοιξη.

Με φορέματα σκούρα θα φορέσουμε καλύτερα γκριζες σκούρες, ή τσέ-ντε-νέγκρο.

Θα γαργάρουμε επίσης τα κορσάκια μας στην άνω ή στη ζώνη, με τσιγγές από λουλούδια βελούδινα, χωρίς φύλλα, τυλίστες, ύακινθους, γαρύφαλα κλπ.

Κατά την ντεμί-σαζόν, θα φορέσουμε χαριτωμένες πελερίνες, από ύφασμα λεπτό, πλισέ, έτσι, ώστε να μοιάζουν σαν μεγάλες βεντάγιες.

Το μπερέ, το άποτελούμενο από τρία κομμάτια, είναι και πάλι της μόδας. Η ραπές που συνδέουν τα τρία κομμάτια, θα σκεπάζονται με σιφές από χάνδρες, καθώς και το μπερέ.

Εκτός από τα μουντέ, θα φορέσουμε για πολλή καιρό ακόμα και τα μπερέ, ντραπέ, και τραβηγμένα προς το πρόσωπο, ή με το πρόσωπο προς όλο, ριγμένο προς τα πίσω.

Μερικοί μεγάλοι Παρισίοι Οίκοι Μόδας εκθέτουν ήδη άνοιξιάτικα φορέματα και καπέλλα.

Οι χαρακτηριστικές την άνοιξιάτικη μόδα, είναι το «φουλό» το κίτρινο, το άγέρινο.

Θα φορεθούν επίσης πολλά ντραπέ, βολάν, παννύ, πλισέ και ζώνες με πάν.

Θα φορεθούν και ώμοιότατα καπέλλα, σκεπασμένα διόλκην με λουλούδια, και μονότον άσορτί, ά-νάλφαρα και χαριτωμένα, καθώς και μακριές βέστες και μπουφάν, για το βράδυ, κεντημένα με πούλιες άσημένες ή χρυσές, και τυμπάν και τσάντες άσορτί.

Η πούλιες, προσαρμύζονται σε τοίχι ή σε μοναξίνα.

Θα είναι της μόδας και μεγάλα δαντελλίνα σάλια, άσπρα, μαύρα και χρωματιστά, προπάντων κίτρινα και κόκκινα.

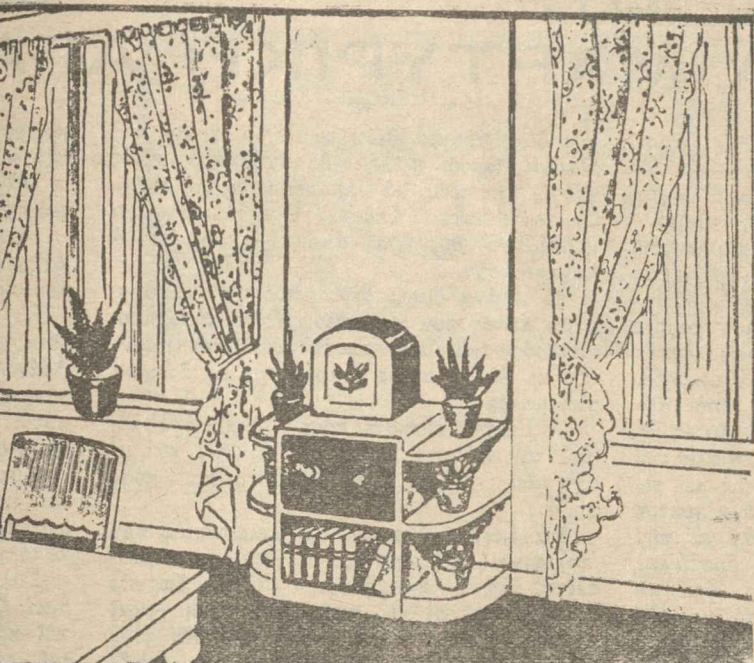
Εκτός από τις άνισες φουόστες, θα ιδούμε άσύμμετρα άμπρεσιάν και ντεκολτέ και βολάν άπια.

Ένα φορέμα άνοιξιάτικο, μοντέλο του Παρισίου Οίκου Ουόρντ, είναι κωμωμένο από κρέπ-μπλέ, έμπρι με λουλούδια κίτρινα και ροζ.

Η φούστα άποτελείται από τρία άλληλάλληλα λοξά βολάν και το κορσάκι έχει άνισο άμπρεσιάν, ώστε έναρμύζονται με τη λοξή γαμαμή της φουόστες. Τα μανίκια άποτελούνται από δύο μικρά βολάν. Μία ζώνη από σατέν μπλέ, συμπληρώνει την τουαλέτα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ ΣΑΣ

Λίγα χρόνια πριν ήταν της μόδας το ίσιο έντελως σώμα, με τις έφηβικές γραμμές. Και τα φορέματα ήταν έτσι κωμωμένα, ώστε να κρύβουν κάθε καμπυλότητα του σώματος. Τώρα όμως η Μόδα είναι πιο γυναικεία, μπορεί να πη κανείς, και άπαιτεί γραμμές, όχι μόνον ύπερόχονα κωμωμένες, αλλά άπαλά κυμα-

Η εικόνα αυτή δείχνει πως μπορούμε να στολίσουμε το μεταξύ δύο παραθύρων διάστημα μ' ένα κάρφει και μ' ένα μικρό μοντέρνο έπιπλο, το όποιο χρησιμοποιεί για έταξέρα μαζί.

ΠΡΟΣ ΧΑΡΙΝ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ...

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Τά καλλυντικά, ή μόδα το σπίτι, ή κουζίνα, κλπ.)

τιστές και άρμονικές.

Γι' αυτό, το όμορφο εύγραμμο στήθος είναι άπαραίτητο και πάλι για μια κυρία.

Δυστυχώς, το όμορφο στήθος είναι κάτι σπάνιο. Γι' αυτό, όταν το στήθος χαλαρώσει, μόνον ένα ειδικό μασάζ μπορεί να το δυναμώσει.

Πρέπει από την εποχή της άναπτυξέως της να περιποιηθεί μία γυναικωνίγγα μουσκεμένο σε κρύο νε-

ναίκα το στήθος της, το όποιο και μεγάλο αν είναι θα μένει κρουστό.

Πρωί και βράδυ, βρέχετε το στήθος σας με κρύο νερό, ή στην άρχη βρέχετε το με χλιαρό νερό και κατόπιν με κρύο.

Οι χαλαρωμένοι ίσιοι του στήθους σφιγγουν επίσης, αν κάνετε τακτικά έλαφρες φριξίον, μ' ένα πτυξέως της να περιποιηθεί μία γυναικωνίγγα μουσκεμένο σε κρύο νε-

Χτένισμα βραδυό, με χωρίστρα στο πλάι και με όντυλασιόν και μπούκλες.

ρό, μέσα στο όποιο θα έχετε λυώσει άλάτι, ή με μία λουσόν καμφορόχο ή όινόπνευματόδη.

ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ

Τώρα τελευταία, θεωρείται πολύ καλαίσθητο, να στολίζουν τα σαλόνια με λουλούδια άμοιόχρωμα με την έπιπλωσι, ή με λουλούδια, των όποιων ο χρωματισμός άποτελεί μια χτυπητή αντίθεση με το χρώμα του δωματίου.

Π.χ. σ' ένα σαλόνι μούβ, βάψετε λουλούδια κίτρινα, σ' ένα σαλόνι μπλέ, λουλούδια κόκκινα, κι' ένα δωματίο πράσινο, το στολίζετε με άνηθ ροζ.

Τα μοντέρνα βάζα για λουλούδια είναι άπλά και χαμηλά, δηλαδή ρηχά.

Και μία συμβουλή: Μην πετάτε τα μικρά γυάλινα σωληνάκια της άσπρινης.

Μπορείτε να τα μεταβάλετε σε χαριτωμένα μικροσκοπικά κρεμαστά βαζάκια για λουλούδια, σε σχήμα πεταλούδας.

Και ιδού πώς:

Τυλίγετε το σωληνάριο με λίγο χρωματιστό ύφασμα, επάνω στο όποιο κεντάτε όριζόντιες γραμμές.

Από το ίδιο ύφασμα σχεδιάζετε και φτερά πεταλούδας, τα όποια προσαρμύζετε στα πλάγια του σωληναρίου.

Από λίγο χρυσό σύρμα σχηματίζετε κατόπιν και τις κεφαίες της πεταλούδας, και τις βάψετε για μάτια, δύο χαντρούλες. Γεμίστε με νερό το σωληνάριο, βάψετε σ' αυτό ένα λουλούδι και το κρεμά

ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

Η Λιάνα δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί οι γονείς της θυμόντουσαν ακόμα τα παρασμένα. Τόσο κακοί, λοιπόν, ήταν όλοι τους; Είχαν περάσει πέντε δολοκλήρα χρόνια από τότε! Κι όμως εξακολουθούσαν να μιλούσαν με τη γνήνη φωνή και με χαμηλωμένα μάτια για την «παλιά» της ιστορία, σαν να της είχε συμβεί κανένα τρομακτικό δυστύχημα... Ο πατέρας της το έλεγε «δράμα» κι η μητέρα της κουνούσε το κεφάλι της απειλημένα και συμφωνούσε μαζί του. Δράμα; Τι υπερβολή! Μά ποτέ ήταν, λοιπόν, το περίστροφο, το αίμα, το δικαστήριο, η φύλαξη; Κι ο εγκληματίας; Ποιός ήταν ο εγκληματίας; Τι είχε απογίνει;

— Έγραψε πώς θάρη. Θάρη αβριο... Της είπε ο πατέρας της, την ημέρα αυτή, όταν την είδε να κάθεται στην άκρη του καναπέ και να κυττάζει έξω, λυπημένη, τον ερημικό δρόμο.

Η Λιάνα τότε, με ραγισμένη φωνή, γύρισε και τον ρώτησε:

— Και τι έρχεται να κάνει;

— Ο πατέρας της έσκυψε το κεφάλι και δεν της απάντησε. Οι άλλοι σήκωσαν αδιάφορα τους ώμους σαν να ήθελαν να ειπουν: «Είπε τρελή!»...

Η μητέρα της σε λίγο, άφησε το κίνημα της και της έριξε μια αυστηρή ματιά:

— Δεν είναι ανάγκη νάρθης κι' εσύ στο σταθμό!... Της είπε απότομα.

Κι' έπειτα, σηκώθηκαν όλοι τους και βγήκαν από την τραπεζαρία, σαν να πηγαίνανε να κάνουν κάποια μυστική συνεδρίαση...

Η Λιάνα, έμεινε τώρα μόνη, σαν μια ξένη, με τον αγιάτρευτο πόνο της... «Ω! πόσον ήταν δυστυχισμένη!... Μά ποιά, λοιπόν, ήταν αυτό το φοβερό «δράμα» της. Ήταν τρελή, επειδή είχε αγαπήσει μ' όλη τη δύναμη της καρδιάς της; Ήταν εγκληματία αυτό;...

Εδώ και πέντε χρόνια ήταν ένα άθωο κοριτσάκι. Ο Παύλος, ήταν κι' αυτός ακόμη παιδί. Μόλις είχε γραφτεί στο Πανεπιστήμιο. Είχαν, λοιπόν, αγαπηθεί μ' ένα φιλογερό έρωτα. Η Λιάνα του έδωσε τα πάντα. Συναντιόντουσαν κρυφά και πήγαιναν μακρινούς περιπάτους, γράφανε δ' ένας το άλλο τρυφερά γράμματα και δεν περνούσε μια ημέρα δίχως να βρεθούν κάπου για να μιλήσουν, αγκαλιασμένοι, ώρες δολοκλήρες, για την αγάπη τους και τα όνειρά τους. Έπρεπε, φυσικά, να παντρευτούν. Δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς πια...

Έξαφνα μια μέρα η οικογένειάς τους έμαθαν τις κρυφές σχέσεις τους. Κι' από τότε άρχισε το «δράμα», όπως έλεγε ο πατέρας της... Μά η Λιάνα καταλάβαινε πως δεν ήταν δράμα, δεν ήταν τίποτ' άλλο παρά μια κωμωδία!... Ναι!... Μια κωμωδία που την έπαιζαν τόσο άσχημα η δυο οικογένειες!...

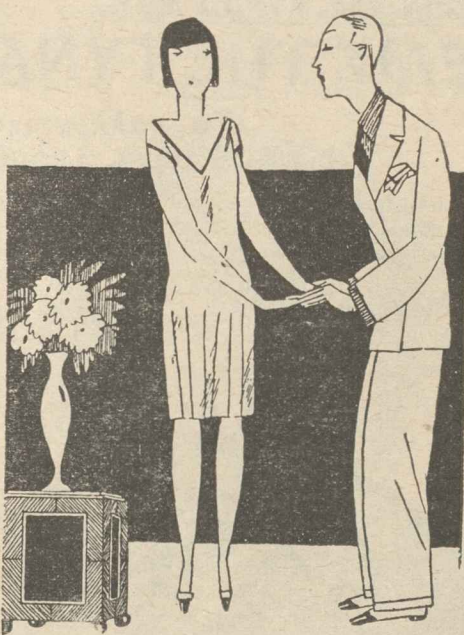
Ο Παύλος, δίχως να την αποχαιρετήσει, έφυγε ύστερ' από λίγες ημέρες για το εξωτερικό. Τον έστειλαν οι δικοί του δια-

της bias σε μια θεία του που έμενε στο Παρίσι, αφού πρώτα υποσχέθηκαν στους γονείς της πως θα «επανώρθων» το σφάλμα του, ύστερ' από λίγα χρόνια, γιατί κι' οι δυο τους ήταν ακόμη μικροί για να παντρευτούν...

Η Λιάνα όμως δεν μπορούσε να υποφέρει αυτόν τον χωρισμό. Κάθε τόσο προσπαθούσε να υπερασπίσει τον αγαπημένο της κι' έλεγε στους δικούς της με δάκρυα στα μάτια:

— Γιατί είσατε τόσο κακοί; Γιατί μου τον πήρατε, αφού τον αγαπώ και μ' αγαπάει; Γιατί μάς ξεθρεύετε τόσο πολύ;

Μά εκείνοι έκαναν μια χειρονομία που έσημαινε: «Περίμενε, κι' όταν παντρευτείτε, όλα θ' αλλάξουν...» Τώρα έπρεπε να είναι φυγροί κι' αυστηροί, ακόμη και με τους γονείς του Παύλου που δεν τους γαριτούσαν πια. Ο πατέρας της μόνο έβλεπε κάποτε-κάποτε τον πατέρα του, για να μαθαίνει τι κάνει στην Εύρωπη. Ήταν καλά; Είχε πάντα στο νου του να...

— Σας ευχαριστώ που ήρθατε! του είπε η Λιάνα...

επανορθώση το «σφάλμα» του;... Η Λιάνα, η κόρη του, τον περίμενε άनुπονοια, κι' όταν θα γύριζε, θα την εδρίσκε όπως πρώτα...

Έπειτα, έρχότανε στο σπίτι σοβαρός κι' έλεγε στη μητέρα της και στους άλλους μ' επισημότητα ότι είχε μάθει για τον Παύλο...

Τι κωμωδία. Θεέ μου, πέντε δολοκλήρα χρόνια! Η Λιάνα δεν έλκλαιγε πια. Η καρδιά της ήταν κοιά τούρα, γιατί δεν περιέμενε τίποτα από τη ζωή. Μήπως με το γάμο, θα ξανάδοικε την παλιά της αγάπη; Με την έγθορα τους και τα πικρά τους λόγια, είχαν σκοτώσει μέσα της κάθε χαρά, κάθε έλπίδα... Η αγάπη της ήταν σαν ένα όμορφο τριαντάφυλλο που το άφησαν να μααραθή, λησμονημένο, σ' ένα στεγνό ανθογυάλι.

Μά να που ο Παύλος γύριζε τώρα για να επανορθώση το σφάλμα του, ύστερ' από πέντε χρόνια άπουσία.

Οι φίλοι του, που είχαν μάθει την ιστορία του, δεν μπορούσαν να ξεγηήσουν γιατί δεν έγραφε στην «άραβωνιαστική» του οβτε ένα γράμμα και γιατί δεν του έ-

γραφε κι' εκείνη. Τι περίεργη αγάπη ήταν αυτή!

Μά εκείνος χαμογελούσε πικρά και τους έλεγε:

— Δεν είναι καμιά ανάγκη. Την ξέρω καλά... Έπειτα, την προσέχουν οι δικοί μου κι' οι δικοί της...

Κι' αυτό ακριβώς ήταν εκείνο που του έσφιγγε την καρδιά. Συλλογίζονταν τη Λιάνα που τον περιέμενε, ανάμεσα σε τόσους εχθρούς της αγάπης τους, γιατί κι' αυτοί ακόμη οι γονείς της του φαινόταντουσαν τώρα πια σαν ξένοι...

Αυτοί κι' οι δικοί του είχαν σταυρώσει τον έρωτά τους. Γιατί είχαν κάνει τόσες ιστορίες; Μήπως η αγάπη τους δεν θα κατέληγε μια μέρα στο γάμο;

Συλλογίζονταν, λοιπόν, όλη τη μαρτυρική ζωή εκείνης που είχε απομείνει εκεί κάτω, κι' έρχόντουσαν στιγμές που του φαινόταν πως δεν θα μπορούσε πια να τον αγαπάει, ύστερα από την έγθορα και την φυγρότητα που έδειχμούργησαν μόνες τους η δυο οικογένειες.

Κι' ένοιωθε, μάλιστα, να τον θαράινει μια άδωστανη ντροπή. Ήταν τόσο ματωμένη η καρδιά του!... Είχαν τόσο ταπεινώσει την αγάπη τους!...

Στο σταθμό, το άγκυλισμα της μητέρας του και τα φίλια των δικών του, δεν του έκαναν καμιά έντύπωση. Ένοιωθε μια στενοχώρια, σαν να είχε κάνει κάτι που δεν μπορούσαν να του το συγχωρήσουν ποτέ. Του φαινόταν πως ήταν ένας ξένος... Κύτταζε έπειτα μ' αγωνία, μέσα στο πλήθος ξεχωρίζοντας το πρόσωπο της αγαπημένης του, μά δεν το είδε πουθενά. Δεν είχε έρθει στο σταθμό η Λιάνα!...

Μά για ποιά λόγο να έρχότανε; Μήπως τον άγαπούσε πια; Πηγαίνει κανείς στο σταθμό από άனுπονοησία, από την άκατανίκητη επιθυμία να ιδεί πια νοήγγορα ένα αγαπημένο του πρόσωπο... Έκείνη όμως για ποιά λόγο να χάσει την ήσυχία της;... Εκείνος έπρεπε να πάει να την συναντήσει. Αυτό ήταν το καθήκον του. Τώρα πια είχε γίνει άνδρας.

Ήταν καθήκον να παρουσιάσει μπροστά της, όχι για να της πη ένα τρυφερό λόγο, αλλά την κοινή κι' ανήσυχη αυτή φράση: — Έρθα να επανορθώσω το σφάλμα μου!...

Όταν, λοιπόν, καθόρθωσε να έλευθερωθεί πια από τις στενόνομες έρωτικές των δικών του, πήγε με θάρρος στο σπίτι της, σαν να έκανε κάποιο επίσημο διάδημα... Μά οι γονείς του το μυρίστηκαν κι' έτρεξαν κατόπιν του.

Την βρήκε—ή του φάνηκε—πιά όμορφη από πρώτα. Είχε κλάψει, ποιός ξέρει γιατί, και τα μάτια της που ήταν ακόμη διογκωμένα, έλαμπαν πιά πολύ...

Εσφίζαν τα χέρια τους σιωπηλά, σαν ένοχοι, κι' εκείνος έγειρε λίγο, κάνοντας μια μικρή υπόκλησι σαν να ήθελε να της πη:

— Νάμαι! Έρθα...

Και στο πρόσωπό του είχε ένα πικρό και αποθαρρυνμένο χαμόγελο, που το είδε άμέσως και το κατάλαβε η Λιάνα.

Ο πατέρας του κι' οι δικοί της, μιλούσαν στο διπλανό δωμάτιο. Η μητέρας τους όμως ήταν εκεί κοντά τους κι' έκλαιγαν και φαινότανσαν σαν να περιμένανε κάτι...

Μά και η Λιάνα φαινόταν πως περίμενε να βρη την κατάλληλη στιγμή για να του ειπή κάτι που το είχε σκεφτεί

πολλές φορές και το είχε τώρα πια αποφασίσει... Με άδωναν, λοιπόν, φωνή, που έτρεπε από την ταραχή της, του είπε άργά, κυττάζοντας τον θαθεία στα μάτια:

— Σας ευχαριστώ που ήρθατε. Μαντεύω τον σκοπό της επισκέφειάς σας... Η μητέρα τους κι' οι άλλοι σαστίσανε από το φυγρό και πονεμένο νόνο της φωνής της. Ο Παύλος, όμως, έμεινε άτάραχος και χαμογέλασε με πιά πολλή πίκρα:

— Ήταν καθήκον μου! της απάντησε. Ένα καθήκον που μου το έπέβαλαν τα πράγματα.

Η Λιάνα τον κυττάζε μια στιγμή κι' έπειτα σαν να πήρε πια την απόφασή της, τον άναίεπε με τη ραγισμένη φωνή της:

— Όχι. Τώρα πια δεν έχεις κανένα τέτοιο καθήκον... Είμαι έλευθερη και υπορνή να κάνω ότι θέλω τη ζωή μου. Καλείς δεν μπορεί να μου έτιθέλιν την θέλησή του... Είσαι έλευθερος. Ναι, ναι: δεν ήλιν να σε παντρευτώ...

«Οι τριήτοι της νόμισαν πως είχε πειλάθει. Ρέβαινα, είχε πια την νόμιμη ήλινια και ήταν κάπως έλευθερη, μά καλείς τους δεν φαντάστηκε πως θα μπορούσε να πάρη μια τέτοια άπόφαση. Ένας όμως άπ' όλους, ο Παύλος, κατάλαβε πως δεν ήταν τρελή και της είπε:

— Φτωχή μου Λιάνα!... Τι μεγάλο κακό που μάς έκαναν!...

Έπειτα γονάτισε μπροστά της κι' έπρόσθεσε με τρυφερότητα, γιατί είχε καταλάβει πια πόσες αγωνίες και πόσα μαρτύρια είχε τραβήσει κι' εκείνη:

— Δεν θα σε ξεγάσω ποτέ, Λιάνα... — Ούτ' εγώ. Ποτέ... ποτέ...

Κι' απογοηρίστηκαν. Έχοντας ο καθένας στην καρδιά του από ένα νεκρό. Τό νεκρό έρωτά τους, το μεγάλο τους έρωτα, τον πρώτο και τελευταίο της ζωής του, που τόσον σκληρά τους τον είχαν σκοτώσει οι γονείς των...

ΜΙΝΟ ΝΤΟΛΕΤΤΙ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Ο ΕΥΥΠΝΟΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ

Στο ίδιο καράβι με το όποιο ταξίδευε κάποτε ο κόμης του Έσσεξ, επέβαινε κι' ένας κατουστίας μοναχός, ο όποιος πλησίασε κάποια στιγμή τον ευπατριδή κι' άρχισε να του ζητά βοήθεια για τους φτωχούς.

Ο κόμης όμως, γνωστός για την ταγκωνιά του, του γύρισε τις πλάτες. Άλλά ο μοναχός δεν ένοιωσε να απομακρυνθή. Έξακολούθησε την έκτεντική του φλυαρία, έχοντας ίσως υπ όψη του ότι εό έπιμένον νικός.

Τέλος ο κόμης, μιλν μπορόντας να κρατηθή πια, γύρισε και του είπε απότομα:

— Έτσι μου έρχεται να σε πετάξω στη θάλασσα!...

— Κάμειτε το!... απάντησε χαμογελώντας ο μοναχός. Ο δρόμος του σφαιρού είχε έξισον σίντμος για μένα, είτε διά ξηράς, είτε διά θάλασσας πάω!...

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΟ ΔΕΡΜΑ ΤΟΥ ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΥ

Πολλοί άπορούν γιατί ή σφαίρες και των τελευταίων άκόμα όπλων δεν κατορθώνουν να πληγώσουν θανατώσως τους ίπποποτάμους, άν δεν τους χτυπήσουν στα μάτια ή στα ρουθούνια. Στη ράχη και στα πλευρά του ίπποποτάμου είναι άδύνατο να μη ή σφαίρα.

Άλλά το πρόβλημα δεν φαίνεται και τόσο παράδοξο, όταν ιδεί κανείς το δέμα του τεραστίου αϊτού θηρίου. Είναι αληθινός θόρος, ο όποιος θα μπορούσε να προστατεύει το ζωό κι' από όδία άκόμη, γιατί το πάχος του φτάνει τα πέντε ή έξη εκατοστά. Έτσι ή άντοχή την όποια παρουσιάζει είναι άνότερη από την τελευτήτητα των όπλων.

ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΕΧΕΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΙ ΤΡΩΜΕ

ΤΑ ΚΑΡΥΔΑΦΥΛΛΑ. — Τα φύλλα της καρυδιάς έχουν πολλές ούσεις ωφέλιμες για την όργανισμó του άνθρώπου και αλλιστα των παιδιών. Καθαρίζεται το αίμα και τρέφονται καλύτερα και δυναμώνουν οι άδένες (ό λαός τους όνομάζει «ελιές»). Δύο ή τρία φύλλα τη ζευατάτε με ένα μεγάλο φλυτζάνι του τσαϊού νερό, τα αφήνετε ένα τέταρτο της ώρας, τα σουρώνετε και πίνετε αυτό το ζεστό έπωε το τσάι, αφού προσθέσετε ένα ή δύο κουταλάκια ζάχαρη και λίγες σταλαγματιές βόυμα ιωδίου. Για τα πολύ μικρά παιδιά από 2—5 χρόνων, δύο σταλαγματιές, από 5—10 χρόνων, τέσσερες σταλαγματιές, από 10—15 χρόνων, έξη σταλαγματιές και για τους μεγάλους δέκα σταλαγματιές. Τό πίνετε το πρωί και ύστερα από λίγη ώρα, πίνετε τον καφέ σας.

Με αυτό δεν έχετε ανάγκη να παίρνετε ούτε τα διάφορα Sirops iodotanniques, ούτε τα διάφορα λάδια της μουρούνας.

ΤΑ ΚΑΡΟΤΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΥΚΙΑ. — Ένε εύκολόγινου χροταρικά και πολύ θεσπτικά γιατί έχουν ζάχαρη. Τρώγονται βραστά με ωρεσκο ή αλατισμένο βούτυρο και με τυρί. Τόσο πολύ εύχριστο είναι το πιάτο αυτό, ώστε οι Γάλλοι λένε si l'estomac pouvait parler il dirait tout le temps carottes carottes carottes. Άηλαδή: «Άν το στομάχι μπορούσε να μιλήσει, θα φώναζε διαρκώς: Καρόττα, καρόττα, καρόττα!...»

ΟΙ ΒΟΛΒΟΙ. — Αυτούς που τρώμε τσολι, ες πολύ θεσπτικά, γιατί έχουν άμυλον και πικρές ούσεις που άνοίγουν την όρεξη, δυναμώνουν πολύ τα νεύρα και κάνουν την άνθρωπο να είναι εύχριστος. Τους άναφέρει και ο Άθήνας εις τους δειπνοσοφιστάς.

ΤΑ ΚΡΕΜΥΔΙΑ. — Ίδιως τα ξερά δεν δίνουν μόνον νοστιμάδα εις το μαγειρείο των φαγιών αλλά και άρζάνουν τα όδρα.

ΤΟ ΣΕΛΙΝΟ. — Έχουν έν λάδι τα φύλλα που δίνει ωρία μυρωδιά στο σάι. Άλλά και δυναμώνουν πολύ την όργανισμó όταν είναι άδύνατοι.

Εις τους άρχαίους οι βολβοί και το σέλινο ήταν τα καλύτερα δυναμωτικά για τους γέροντες και πλόν εύχριστα.

ΤΟ ΣΠΑΝΑΚΙ. — Πολύ δυναμωτικό χόρτο, γιατί έχει σίδηρο. Δεν είναι ωφέλιμο μόνον στους αρθριτικούς.

Η ΦΑΚΗ. — Από όλα τα όσπρια ή φακή είναι το θεσπικότερο. Έγες τα καλύτερα θεσπτικά συστατικά. Έγες πολύ σίδηρο, ώστε όνι μόνον τρέφει άλλα και δυναώνει.

ΤΑ ΔΑΕΥΡΑ. — Από όλα τα έλνερα, ή βοίξα έχει τον πρσιότιστο σίδηρο, που κάνουν το μαύρο φαι, ύστερα έρχεται το κριό και ύστερα το στάρι. Γι' αυτό και το μαύρο φαι των γαιώνων που έχει και κριό είναι θεσπικότερο από το άσπρο.

ΤΑ ΚΡΕΑΤΑ. — Όλοι οι αρθριτικοί φοβόνται να τρώνε κρέας ίδιως το βωδινό και

προτιμούν τα πουλερικά και το άρνάκι. Άλλά πρέπει να προσέχουν όχι το είδος του ζώου, αλλά το μέρος του κρέατος. Πρέπει να μη τρώνε όσα μέρος του κρέατος έχουν πολλές κόλλες που κάνουν την πηκτή, όπως τα ποδαράκια του άρνιού, την πατά, το μικρό μοσχάκι, τα πόδια των πουλιών, το κερλάκι του άρνιού, το γόφρο και έν γένει όλες τις κόλλες, γιατί αυτές προκαλούν τα ούρικά άλατα, τα όποια φέρουν την ψαμμίασι. Όποτε οι αρθριτικοί μπορούν να τρώνε και βωδινό κρέας, σήναι να μη έγη κόλλες, να είνε φαινό και στεγνό.

ΤΟ ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙ. — Πολλά χροταρικά έχουν θεία, όπως το κουνουπίδι, τα μπρόκολα, τα λάχανα, τα ραπανάκια και άλλα. Ένε λίγνο δυσκολόγινου, αλλά πολύ ωφέλιμα για τους δυσκοιλιούς.

Ο Δόκτωρ ΣΙΑ

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΕΒΡΑΙΟΙ

Δύο Έβραίοι κάποτε, ο Άβραμ κι' ο Σολομών, περνούσαν ένα γεφύρι πάνω από ένα πλατύ ποτάμι. Έξαφνα στην άλλη άκρη του γεφυριού είδαν μια πινακίδα, ή όποια έγραφε: «Ός ελίνε αμύρο ή έγει έκαίνος πιά θα σώσει την άνθρωπο που κινδυνεύει όντα να πνιγθή».

Οι δυο πεισιπόνροι Έβραίοι συμφώνησαν τότε να πείη ό ένας στο νερό και να κάνει πως πνίγεται. Να πείη κατόπιν κι' ο άλλος για να τον σώσει τάχα κι' ύστερα να μοιραστούν τα 5 σελίνια.

Έπειτα λοιπόν πρώτος ο Σολομών στη νερό κι' άρχισε να εωνάει πως τάχα πνίγεται.

— Βοήθεια, βοήθεια, Άβραμ! φωνάζε τότε. Σώσε με γιατί κινδυνεύω σ' αλήθεια.

— Τι όρεξη τα πρσισταίνεις!

— Βρε δεν παραστράτη έπστα. Θά πνιγώ σ' αλήθεια! Άναγκάστηκε άπεννοώμενα ο δούτολης Σολομών.

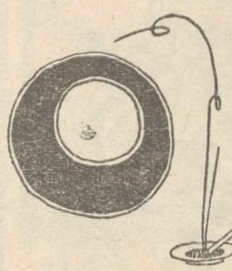
— Οραίν!... οραίν!... Πρσιέμενε όμως λιγάκι να παύει κανένας άπότομα να νη πιστοποίηση το νερό. Μη διάζεσαι. Θά πείω. Κανένας διαβάτης όμως δεν περνούσε κι' ο Σολομών παραδέχονε κι' εύλόγως μέσα στο νερό, απ' υποχώνας ν' άπαχτή απ' την έλπη.

Έπστα από λίνο ο Άβραμ πρόβαλε πάλι πάνω απ' το γεφύρι.

— Έρεεις, Σολομών, τι σκέπτομαι; είπε. — Σώσε με!... Δώσε μου ένα εύλο να πασώ!... του φώναξε ο Σολομών. Χρόσος σου τα πέντε σελίνια.

— Έρεεις, λέω, τι σκέπτομαι. Να υπ σε δώλω απ' το νερό. Η πινακίδα νόσκει παρακάτω ότι έκείνος που θ' άνασθαι απ' τα νερά ένα πρσιό, παίρνει 10 σελίνια. Πνίζου λοιπόν γιατί διάζομαι!...

Ο ΧΟΤΖΑΣ ΚΑΙ Η ΑΓΕΛΑΔΑ ΤΟΥ

Ο χότζας Μουσταφάς δεν είχε πια τη δύναμη να σταθεί όρθιος. Τα γόνατά του έλυναν, οι δυνάμεις του καίτανε, η καρδιά του βαρύνετο και το άσπρο του μανταλάκι του τον έφτανε. Ο χότζας ξαναβρήκε στο μυαλό του τον ήρωα του ένα βλέμμα. Έφερε γύρω του ένα βλέμμα και αντίκρισε το σκοτάδι της νύχτας. Κάπου-κάπου, μερικά αστέρια αναβάνε ξαφνικά, σαν μάτια που ανοίγουν για μια στιγμή μέσα στον ύπνο. Και το βλέμμα εκείνο το μυστηριώδες, ήταν βλέμμα παρηγορίας για τον χότζα.

Όστόσο, ξαφνικά, μέσα στη νυχτερινή σιωπή και προς το μέρος του σπατιού του χότζα, ακούστηκε ένα υπάκουο μουγκρητό. Μια παράξενη μεταβολή έγινε τότε στην ψυχή του Μουσταφά Μεχμέτ. Ο πόνος του ξαναβρήκε, πάλι δυνατός και από πρώτα. Τα λόγια του εισπράκτορος έπεσαν και πάλι στην καρδιά του σαν σταγόνες από αναλωμένο μολύβι:

«Δεν υπάρχει πια τραγικό θέμα από ένα γέρο που υποφέρει... Σιγά-σιγά άρχισε να βραδυώνει. Τα λεπτά δάχτυλα του χότζα φαινόταν τώρα πιο άσπρα, πιο κρύα πάνω στο μαύρο καφτανί του και στο πελιδνό πρόσωπό του, πλασμένο από τη λευκότητα του τουρμπανού και της γενειάδας του, μονάχα τα μάτια, θωρα με φωτιά σκεπασμένη από στάχτη, μαρτυρούσαν πως η ζωή εξακολουθούσε να πάλλει σ' αυτό τον άνθρωπο.

Κάπου-κάπου ο χότζας κοινούσε το κεφάλι του κι' έπαυε να μιλάει με φωνή που έμοιαζε με λυγμό:

«Δεν χωράει καμιά αναβολή... Πρέπει αργία του προί για να μη με τρώσει τον παρά στο χέρι... Ει-δεμή...».

Τα λόγια αυτά του εισπράκτορα τον φέρουν αντιμέτωπο ακόμα σ' αυτά του χότζα. Έπεσαν στην καρδιά του σαν σταγόνες από αναλωμένο μολύβι. Και όταν ο χότζας έφτασε στην απελιγμένη λέξη «ειδεμή...», ανατριχίλασε από την άπειρη αγένεια που έννοιζε... «Έξερ-ρε καλό τί τον περίμενε, μα δεν πολίμοσε ούτε ο ίδιος να το αναλογισθώ...».

«Βαφνά βρήθηκε όρθιος με μια κίνηση του σώματός του. Ο ήλιος είχε σκοτεινιάσει και ο χότζας λησμονήσε να πη τη βραδυνη προσευχή! Πρώτη φορά του συνέβαινε αυτό! Η πίστι του έδωσε άμεσες δυνάμεις. Ένοιωσε τότε περισσότερο από κάθε άλλη φορά, πόσον ευεργετική είχε η επίδοσή της θρησκείας. Διευνύνθηκε, με γοργό βήμα, προς το τζαμί, ανέθηκε δυο-δυο τα στενά σκαλοπάτια του κι' έφτασε στον εξώστη του μικρού μιναρέ.

Και ο χότζας, απλώνοντας τα χέρια του, σήκωσε τα μάτια του ψηλά κι' εξαπέλυσε στις τέσσερες γωνίες της γης το ίδιο ιερό κήρυγμα: —Λά ήλ λαχ ήλ. 'Αλλάχ, βέ Μωχαμέτ ρεσούλ ούλ λαχ! ("Ένας είναι ο Θεός και ο Μωάμεντ είναι ο μόνος προφήτης του").

Πνοή θλιμμένης νοσταλγίας σκέπαζε τα λόγια του χότζα που τα έπαινε το βραδυνό αέρα και τα σκόρπιζε στα χαμηλά και φωτεινά του κοιλάκια που ήταν απλωμένα σε κείνη την περιφέρεια του μαυρινού ρουμανικού χωριού. Και ο τόνος της φωνής αυτής ήταν τόσο πονεμένος και τόσο απασπαστικός συγχρόνως, ώστε κανείς παστός δεν έλειπε εκείνο το βράδυ από το τζαμί...

Όταν τελείωσαν ή προσευχές, οι μωαμεθανοί βγήκαν ένας-ένας από το τζαμί, σιωπηλοί, με το μέτωπο σκεπασμένο, όμοιοι με φαντάσματα ενός χαμένου κόσμου. 'Η ίδια ελπίδα θρόνασε σ' όλων τις καρδιές, ή τυφή και βουβή ελπίδα που δεν απογοητεύεται ποτέ, μολοντί ποτέ δεν πραγματοποιείται.

Ο χότζας ξαναβρήκε στο μυαλό του τον ήρωα του ένα βλέμμα. Έφερε γύρω του ένα βλέμμα και αντίκρισε το σκοτάδι της νύχτας. Κάπου-κάπου, μερικά αστέρια αναβάνε ξαφνικά, σαν μάτια που ανοίγουν για μια στιγμή μέσα στον ύπνο. Και το βλέμμα εκείνο το μυστηριώδες, ήταν βλέμμα παρηγορίας για τον χότζα.

Όστόσο, ξαφνικά, μέσα στη νυχτερινή σιωπή και προς το μέρος του σπατιού του χότζα, ακούστηκε ένα υπάκουο μουγκρητό. Μια παράξενη μεταβολή έγινε τότε στην ψυχή του Μουσταφά Μεχμέτ. Ο πόνος του ξαναβρήκε, πάλι δυνατός και από πρώτα. Τα λόγια του εισπράκτορος έπεσαν και πάλι στην καρδιά του σαν σταγόνες από αναλωμένο μολύβι:

Ο χότζας σηκώθηκε κι' ύψωσε το χέρι του.

«—Δεν χωράει καμιά αναβολή... Πρέπει αργία του προί για να μη με τρώσει τον παρά στο χέρι... Ει-δεμή...».

Ο χότζας κατέβηκε τρέχοντας τα σκαλιά του μιναρέ και διευνύνθηκε, χωρίς να καθοδέχεται το πατά, στο σταύλο που βρισκόταν δίπλα στην καλύβα του. Άλλωστε το χέρι του μες στο σκοτάδι και όταν έπαισε το μουσούδι της γελιάδας του, χαμογέλασε από χαρά κι' ευχαρίστησι...

Αγαπούσε τη γελιάδα εκείνη σαν παιδί του. Την αγόρασε από μικρή και τη μεγάλωσε με πατρικές φροντίδες. 'Ηταν γι' αυτόν ή αόμοιενή του και δολιχέρος ο κόσμος. Κάθε πρωί την πήγαινε μόνος του στο βουκουλάκι και ήταν περήφανος όταν οι συγχωριανοί της έβρισκαν βλέμματα θαυμασμού. Και το βράδυ, πριν πέσει να κοιμηθεί, ο χότζας συνήθιζε να κάθεται λίγο στο σταύλο του μαζί με τη γελιάδα του, λέγοντάς της τρυφερά λόγια...

Μά ή χαρά του χότζα δεν βάσταξε πολύ. 'Η απειλητική λέξη του εισπράκτορος: «Ει-δεμή...», αντήχησε για μια ακόμη φορά σαν καμπίνα σ' αυτά του... Τα χέρια του άρχισαν να τρέμουν από φόβο...

Και άγγαλίσαν με πάθος τον χοντρό λαμό της γελιάδας, σαν να ήθελαν να την προστατεύσουν από ένα μεγάλο κίνδυνο... «Όχι! Όχι! Δεν ήταν δυνατό να του πάρουν τη γελιάδα του, τον μοναδικό θησαυρό του!... Ο 'Αλλάχ δεν θα επέτρεπε ποτέ να γίνει αυτό το εγκλημα! Και ο εισπράκτορας των φόρων, ο σκληρόκαρδος κι' όν ήτακ, δεν θα τολμούσε να στερήσει τον χότζα του μόνου φίλου του, του μόνου συντρόφου του...

Και με τη σκέψη αυτή, ο χότζας αποκοιμήθηκε εκείνο το βράδυ στο σταύλο, με το κεφάλι ακουμπισμένο στη ζεστή κοιλιά της γελιάδας του...

Την άλλη μέρα ο χότζας, με τα γένετα άχρυστα και με το καφτανί του τσαλακωμένο, γεμάτο σπασί και χαστάκια, καθισμένος στην πόρτα του σταύλου του, έβλεπε από απολακωμένους δυο ανθρώπους να προσπούν και να χάνονται στην καμιά του δρόμου, μαζί με τη γελιάδα του. Ένας δολιχέρος κόσμος είχε γκρεμιστεί στην καρδιά του χότζα. Καταλάβαινε άοριστα πως έ-

της γελιάδας.

Είχε δει την αγαπημένη του γελιάδα, το μοναδικό σύντροφο της ζωής του, ξαλωμένη στο γρασίδι, με τα μαύρα πόδια της να κινούνται, σαν να ήταν ζωντανή. Μια βαθιά πληγή ήταν ανοιγμένη στο λαμό και από την πληγή εκείνη έσταζε πικρό αίμα...

Η γελιάδα είχε στηρίξει το κεφάλι της στο χώμα και προσπαθούσε ν' ανασπρωθεί...

Ο χότζας βρήκε τη δύναμη να σταθεί στα πόδια του. Πλησίασε, παρασπώντας, το έτοιμο βουκουλάκι, γονάτισε δίπλα του, μέσα στο έλμα του αίματος, αδιαφορώντας αν θα λείονε το καφτανί του, και χάιδεψε το κεφάλι της γελιάδας... Τα μάτια της γελιάδας, πεταγμένα έξω από τις κόγχες, γυάλινα και δοκροκίνητα, κοίταζαν τον άφρον της... «Ω! τί άνθρωπο που ήται εκείνο το βλέμμα!...

Ο χότζας άρχισε να της ψιθυρίζει διάφορα τρυφερά λόγια... Δυνατά αναπληρώσε έκδοαν κάθε τόσο τη φωνή του. Η γελιάδα δεν σπαταρούσε πια τόσο δυνατά. 'Η μαντισμένη γλώσσα της είχε βγει ψηλά από το στόμα της και κρεμότανε πλάγια, κοντά στο μάγουλό του γέροντος, που φιλούσε το ματωμένο μέτωπο του ζώου του... Τέλος, η γελιάδα, αφού πίνανε για τελευταία φορά τα πόδια της, έμεινε ακίνητη, μέσα σε μια μικρή λίμνη από ζεστό, άχριστο αίμα... Και ο Μουσταφά Μεχμέτ εξακολούθησε να κλαίει...

—Πάρτε τον χότζα από δω! Ακούστηκε ξαφνικά ή τραχεία φωνή του εισπράκτορα των φόρων.

Δυο χωρικοί σηκώσαν τον χότζα από τις μασχάλες και τον μετέφεραν λίγο παραπέρα. Ένας από τους ανθρώπους του εισπράκτορος, πλησίασε τη γελιάδα κρατώντας ένα γιαταγάνι στο χέρι. Σήκωσε τα μάτια του ψηλά, ψιθύρισε μια προσευχή και βύθησε βύθησε το γιαταγάνι στο λαμό του ζώου και τόνισε με δύναμη προς τα κάτω, σπάζοντας το στήθος, την κοιλιά, τα μαστάκια. Τέσσερες άντρες, δυο δεξιά και δυο αριστερά, βύθησαν τα χέρια τους στο ανοίγμα της πληγής και τραβήξαν τα εντόσθια.

Την κομμάτιασαν για να την πουλήσουν στους χασάπιδες.

Ο χότζας έκλαιγε τώρα, βογγούσε και σπασόχε. Ξαφνικά όμως, παράξενη γαλήνη χύθηκε στο πρόσωπό του. Σηκώθηκε, ύψωσε το χέρι του κι' έδειξε ένα άοριστο σημείο στον ορίζοντα. Κάποιο εσωτερικό βήμα είχε φωτίσει τη μορφή του. Ένα χαμόγελο φάνηκε στα χείλη του... «Ο χότζας άκουγε ένα παρανοητικό μουγκρητό που τον καλούσε από μακριά...

Και άρχισε να περπατά, με το κορμί διόρθο, με απλωμένο πάντοτε το χέρι, με το ίδιο έκστατικό βλέμμα. Κανείς από τους παριστάμενους δεν τόλμησε να τον συγχωρήσει. Όλοι άποδοχόφωσαν φοβισμένοι, σαν να βρισκότουσαν μπροστά σ' ένα υπερφυσικό όν.

Και ο χότζας, προχωρώντας πάντοτε, βγήκε έξω από το χωριό κι' έφτασε σε μια λίμνη που βρισκόταν στα πόδια ενός βουνού. Εκεί στάθηκε για μια στιγμή... Σήκωσε ψηλά το κεφάλι του, άγγαλίσαν μ' ένα κυκλικό βλέμμα τον οθρανό και χαμογελώντας πάντοτε από άνεκλήλητη ευσυχία, έκανε ένα βήμα...

Τα απόκρυφα της 'Αμερικανικής Κινηματογραφουπόλεως

Τρείς μυστηριώδεις Βασιλείς του Χόλλυγουντ

(Η μασσέζ και οι μάντιες των 'Αστέρων)

ΜΕΙΣ χιλιάδες εκατόν δέκα δ' χιλ' (8118) άνθρωποι του Τύπου άσχυλονται στις 'Ηνωμένες Πολιτείες, αποκλειστικά και μόνο με τους άστέρους της δόξης και τις κινηματογραφικές επιχειρήσεις.

Σε χιλιάδες στήλες ή αμερικανικές έφημερίδες αναγράφουν, κάθε μέρα, πληροφορίες και λεπτομέρειες για τις διασημότητες του Χόλλυγουντ. Και όμως, ένα τόσος λόγος γίνεται για τη ζωή και τη δράση των άστέρων του κινηματογράφου, ποτέ δεν γράφτηκε τίποτε για τη Σιλιβία Ουάιτ.

Και όμως ή Ουάιτ είναι ή γυναίκα, στην οποία όλοι οι άστέρους έινε ίσχυρομένο ή ύποτασση, ή γυναίκα, στην οποία και οι περιφιλοτάτοι ήθοιοι της δόξης, ή χρωστών συχνά την αίγλη τους. Είναι καλλιτέχνης κι' αυτή, όπως και ή συμπατριώτισσά της ή Γκρέτα Γκάμπο.

Σε άλλο όμως επίπεδο. Έχει μια θεατρική έπαυλη και τα εισοδήματά της δεν είναι καθόλου μικρότερα από τα κέρδη οποιούδήποτε άστέρου. Είναι 50 χρόνων, βεβαίως, στο γέρο, ένα δεύτερο βήμα... κι' ένα άλλο. Τα γαλήνια νερά της λίμνης του άφρασαν στο γόνατά, στη μέση στο στήθος, στο λαμό. Μονάχα το κεφάλι κι' ένα σπρωμένο χέρι με τα μαύρα δάχτυλά ήταν άκμα έξω από τη λίμνη.

Ο χότζας ένοιωσε την όνατο-χίλα ενός ουράνιου χαδιού. Μιά άκατανίκητη δύναμη τον πρόσ, το βάθος της λίμνης. Σ' αυτά τον άντηρούσε άόμοιο το μονοκόμης της γελιάδας, μα πιο γλυκό τώρα, πιο ήμερομένο... 'Εμοίως σαν συζύγοι...

—Λά ήλ λαχ, ήλ 'Αλλάχ... Το νερό φίλησε τα χείλη, τα μάτια, το μέτωπο του χότζα. Και όταν εξαφανίστηκε και το τεκτονικό δάχτυλό του, ή επιφάνεια της λίμνης ρυτίωνθηκε ελαφρά. Ένα κύμα απλώθηκε παρμένο στο φως τρυφερό, στο μέρος όπου βυθίστηκε το σώμα. Και ο φωτισμός έαυτος άλώθηκε, άπλώθηκε, όσο που έστασε στις όχθες...

Στην επιφάνεια της λίμνης κοιμήονταν τώρα μονάχα το τουρμπάνι του Μουσταφά Μεχμέτ, όμοιο με τα τουρμπάνια που ήινε τοποθετημένα στις ταφόετες των Τούρκων, στα μνημεία...

Η περιφημη βεντέτα Μπέμπη Ντάνιελς, ζητεί τις συμβουλές της κυρίας Βάντα.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΡΕΛΖΗ

νουν όσους την ξέρουν καλά κι' όμως δεν φαίνεται επάνω από 20. Το έπαγγέλμά της; Μασσέζ. Στο πολυτελές και πλούσιο σπίτι της υπάρχει ένας ξύλινος πάγκος, πάνω απ' τον οποίο έχουν περάσει όλοι οι καλλιτέχνες του Χόλλυγουντ. Δεκαεφτά γυναίκες ξαπλώνονται κάθε μέρα ολόγυμνες στον πάγκο αυτόν και ή Σιλιβία τους κάνει μασσέζ, προστά στο άνωχτό παράθυρο. Με το μασσάζ δέ αυτό, χάνουν λίπος ή κερδίζουν σάρκα σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες των κινηματογραφικών επιχειρήσεων που ή ζουν, στα συμβολικά τους με τους άστέρους, το άνωχτό και κατώτατο βάρος που μπορούν να έχουν.

Η Σιλιβία Ουάιτ είναι στη δουλειά της άφραση καλλιτέχνης. Για να κατορθώσει μια βεντέτα στο Χόλλυγουντ να γίνει πελάτις της, χρειάζονται όχι μόνον πολλά χρήματα, αλλά και μέσα τεράστια.

Η Γαλβρία Σβάνσον, κάτω από τα μακριά χέρια της Ουάιτ, ξαναβρίσκει διαρκώς την εύλιγισία και τη χάρη της. Η Κλόρα Μπλου, που για μια περίοδο είχε φανεύσει πολύ άδύνατη στην εταιρεία της, στη Σιλιβία κατέφυγε για να ανακτήσει το πάθος που χρειάζόταν. Η Νόρμα Σμιθ, λίγες μέρες μετά τον τοκετό της, μα και μόνη επιθυμία είχε: Να της κάνει μασσάζ ή Σιλιβία.

Η Σιλιβία είναι ο φύλακας άγγελος των άστέρων, που ύποφρον από υπερβολικό πάθος ή από υπερβολική αδυναμία. Η Σιλιβία ξέρει τα προτερήματα και τα ελαττώματα των άστέρων, όσο κανένας άλλος άνθρωπος στον κόσμο. Τραγουδάει ενώ εργάζεται ή διηγείται άνεκδοτά. Ξέρει όλο το Χόλλυγουντ, όπως πραγματικά είναι, χωρίς προσωπία. Και είναι ο μόνος άνθρωπος στον κόσμο που δεν μπορεί να της κάνουν ιδιοτροπίες, ή Γκαρ-

νι, ή Νητς, ή Γέριτα, ή Πίκοφοντ, ή Ντόβ, ή Κρόουφορντ, ή Λέντα, ή Νταμιά. Όλες την σέβονται, την αγαπούν, μα και τη φοβούνται, γιατί απ' τα μαγικά της χέρια βγαίνει ή σωματική τους έμορφιά...

Δύο άλλες κυριαρχούσες προσο-πικότητες του Χόλλυγουντ είναι έπίσης άγνωστες στο πολύ Κοινό, ό-μοια και ή Σιλιβία Ουάιτ: ο Ντάρεος και ή κυρία Βάντα. Είναι κι' οι δύο μάντιες. Οι άνθρωποι του θεάτρου ήθελαν πάντοτε δεισιδαι-μονίες και προληπτικά. Όλοι λοι-πόν όσους έχουν κάποια δέσι και κά-ποιο όνομα στο Χόλλυγουντ, τρέ-χουν να συμβουλευτούν τους δύο αυτούς μάντιες, οι οποίοι ξέρουν και τα πιο προσεκτικά φυλαγμένα μυστικά της κινηματογραφουπόλεως και ίσως κι' αυτό ή προφητεία των σχεδόν πάντα βγαίνουν αληθινές.

Οι δύο αυτοί μάντιες χρησιμο-ποούν για τις μαντείες των, μια χρυσόβιλη σφαίρα, και τα υπο-λείμματα του καφέ ή του τσαγιού. Κι' αυτοί ακόμα οι περιφιλοτάτοι διανοητές της 'Αμερικής, τους συμβουλεύονται κάθε έβδομάδα. Και οι δύο μάντιες σκοπίζουν τις συμβου-λές τους στους άστέρους, τον κινη-ματογράφου και τους προτρέπουν ή τους έμποδίζουν να κάνουν ή να μ' κάνουν κάτι.

Η Νατάσα Ράμποβα, που πάν-τοτε έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις άποψεις έποστητες, έ-στειλε συχνά στις δύσκολες περι-στάσεις των άστέρων, τον έλλη-νοήτο Ροδόλφο Βαλεντίνο στο Ντάρεος. Φαίνεται δε ότι ο μάν-τις αυτός έδινε στο Βαλεντίνο και στη γυναίκα του πολυτιμότες συμ-βουλές. Η Γαλβρία Σβάνσον και ή Μαίρη Μούρρεϊ, τακτικές κι' αυτές πελάτισσες του Ντάρεος, έρχόν-ται στο όνομά του.

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΑΝΤΙΣΣΑΣ

Η περιφημη βεντέτα Μπέμπη Ντάνιελς, ζητεί τις συμβουλές της κυρίας Βάντα.

Η Ντολорές ντέλ Ρίο έχει έπι-σκεφθεί τους περιφιλοτάτους μάν-τιες και τις γνωστότερες χαρτορί-χτες του Παρισιού, της Ρώμης, της Μαρτίτης και της Νέας Υό-ρκης. Μολαταύτα τρέχει τυφλή έμ-πιστοσύνη στα λόγια του Ντάρεος. 'Η προφητείες του ανθρώπου αυτού είναι συχνά καταληπτικές.

Ήμουν μάρτυς όταν ο Ντάρεος προειδοποίησε, με τραγική έπιση-νότητα, τον ήθοιο Κλάιν. 'Αλλοτε να μ' ή ανέβη σε αεροπλάνο. 'Ο 'Αλλι-στερ γελούσε... Δεν ήθελε να πισ-τέψη τα λόγια του μάντιος. Τρείς μήνες άργότερα συναντήσαμε με-τόν 'Αλλιστερ στο αεροδρόμιο της Φόξ, όταν γυριόταν ή ταξία 'Τέ-τοι οι άνθρωποι είναι επικίνδυνοι. 'Ο 'Αλλιστερ έπρόκειτο να πετάξη μ' ένα αεροπλάνο. Την τελευταία ό-μως στιγμή έμποδίστηκε.

—Τόσο το καλύτερο, τον είπα. Μην έρχεσαι τα λόγια του μάντιος. 'Ο 'Αλλιστερ χαμογέλασε περι-φρονητικά.

Κι' όμως την άλλη μέρα, το αε-ροπλάνο, στο οποίο έπρόκειτο να έ-λθει, συνεκρούσθη μ' ένα άλλο στον αέρα και άναφλέγη. 'Ετσι έγλύτω-σε ο 'Αλλιστερ.

Είπε λοιπόν να μην πιστεύω κα-νείς τους μάντιες;

Η άλλη μάντις του Χόλλυγουντ, ή κυρία Βάντα, παρέχει έπίσης στους άστέρους σοφές και σωτήριες συμβουλές.

Η έπικροή των δύο αυτών μάν-τιων έπ' των άστέρων της δόξης, είναι τόσο μεγάλη στο Χόλλυγουντ, ώστε οι διευθυντές των κινηματο-γραφικών εταιρειών έκριναν τρυφε-ρό αγάπια για να τους απομακρύνουν εκείθεν. Δεν το κατορθώσαν όμως.

Οι δύο αυτοί μάντιες είναι άραγε άτακτοι ή έχουν μαν έπεφτασση-κή ικανότητα να βλέπουν το μέ-λλον; Αυτό δεν το ξέρει κανείς. 'Η αλήθεια είναι πάντως ότι οι μαν-τιές αυτοί κινηματογρα-φικοί επιχειρηματίες και οι μεγαλύτεροι άστέρους δεν ύποτασσονται συμβού-λαια, δεν δέχονται κα-νοήματα, όλοους, αν δεν συμβουλευτούν προ-ηγουμένως τον Ντάρεος ή την κυρία Βάντα...

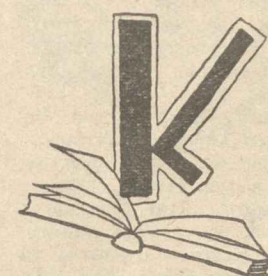
Ο Ντάρεος και ή κυ-ρία Βάντα δεν δίνουν καμιά σημασία στην ε-λπίδα. Αποφύγουν το δημοσιογραφικό θάνατο. Μά και οι άστέρους του Χόλλυγουντ δεν μιλούν ή εύχαριστούν για την άδυναμία τους, απ' ή να συμβουλευτούν το ό-νο μάντιος...

Κι' έτσι οι δύο αυτοί κύριοι των φωνών, των άστέρων του κινηματο-γράφου, ο Ντάρεος και ή κυρία Βάντα, καθώς και ή κυρία των σοφών, ή Σιλιβία Ουάιτ, ή καλλιτέχνης του μασσάζ, είναι γνωστοί μόνο σ' ένα μικρό κύ-κλο.

Είπε οι άγνωστοι κύ-ριοι του Χόλλυγουντ. Οι άγνωστοί βασίλεις του. ANTON E. ZISCHKA

Οἱ Δαίμονες τοῦ Ὁκεανοῦ

Τοῦ Γουσταύου Αἰμάρ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)
Αἱ τί θά τοὺς κάμετε ; ρώτησε ὁ ντὲ Λαρτίγκ.
— Θὰ τοὺς πουλήσουμε φρικὰ ὡς δούλους, ἀπάντησε ὁ καπετὰν Λαπάντας.
— Μὰ σεῖς θέλατε νὰ τοὺς κρεμάσετε.
— Χμ... Αὐτὸ διαφέρει.
— Δὲν σὰς καταλαβαίνω καθόλου, καπετὰν Λαπάντα.
— Μισοῦμε τόσο τοὺς Ἰσπανοὺς, πλοίαρχε, ὥστε προκειμένου νὰ τοὺς δοῦμε κρεμασμένους, περιφρονῶμε τὸ κέρδος τῆς πωλήσεώς των ὡς δούλων.

— Ὁ ντὲ Λαρτίγκ ἔσκασε στὰ γέλια.
— Διάβολε ! φώναξε, αὐτὸ εἶνε ὥραϊο !...
— Τί νὰ γίνῃ, πλοίαρχέ μου ; Διασκεδάσουμε τόσο λίγο στὰ μέρη αὐτά, ὥστε ἡ κρεμὰ τῶσων γκαβάρως θὰ μᾶς γλεντοῦσε ἀρετὰ.

— Τέλος πάντων, εἰτε ὁ ντὲ Λαρτίγκ. Ἄς ἀφήσουμε νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ ὁ κ. ντ' Ὁρεγιόν. Συμφωνεῖτε, καπετὰν Λαπάντα ;
— Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.
Τὴν στιγμή πού οἱ δύο ἄνδρες ἐτοιμάζοντο ν' ἀποχωριστοῦν, ἀνοῖξε ἡ πόρτα τῆς καμπίνας καὶ παρουσιάστηκε ἕνας ἀξιωματικός.
— Τί συμβαίνει, κ. Πομερώ ; ρώτησε ὁ κυβερνήτης.
— Κύριε κυβερνήτα, ἀπάντησε ὁ ἀξιωματικός, τὸ μεγάλο ἰσπανικὸ πολεμικὸ πλοῖ στέκεται ἀντίκρου μᾶς, κάνει ἀρετὴ ὥρα τώρα, παράξενα σινιάλα.

— Παράξενα σινιάλα !
— Θὰ εἶνε γιὰ μένα, πλοίαρχε, εἰτε ὁ καπετὰν Λαπάντας. Εἶνε ἀσφαλῶς σινιάλα τῶν ἀνθρώπων μου, τὰ ὁποῖα διαφέρουν ἐντελῶς ἀπ' τὰ σινιάλα τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ.

— Ἄς ἀνεβοῦμε τότε στὸ κατὰστρωμα, νὰ δοῦμε τί τρέχει.
— Αὐτῆς τῆς γνώμης εἶμαι κ' ἐγώ, πλοίαρχέ μου.
Ἀνέβηκαν γρήγορα-γρήγορα στὸ κατὰστρωμα τοῦ «Ρωμάλεου».

Εἶχε φρέζε περὶ. Τὰ δύο πλοῖα ἀντίκρου στὸ γαλλικὸ πολεμικὸ διακρινόντουσαν καθαρά.

Ὁ καπετὰν Λαπάντας παρακολούθησε προσεκτικὰ τὰ σινιάλα πού ἔκαναν οἱ σύντροφοί του ἀπ' τὸ «Σαντιάγο» καὶ ἡ ὄψις του σκοτείνισε.

— Τί συμβαίνει, καπετάνιε ; τὸν ρώτησε ὁ ντὲ Λαρτίγκ.

— Πρέπει νὰ φύγω ἀμέσως, πλοίαρχε. Οἱ σύντροφοί μου μὲ καλοῦν στὸ «Σαντιάγο» ἐπειγόντως.

— Συμβαίνει τίποτε τὸ ἔκτακτο ;
— Ναί, πλοίαρχε, κάτι τὸ τρομερὸ ἂν δὲν κάνω λάθος, καὶ ἀσφαλῶς ὅτε οἱ σύντροφοί μου εἶνε ὑπερβολικοὶ στὰ σινιάλα τους, ὅτε κ' ἐγὼ πέφτω ἔξω.

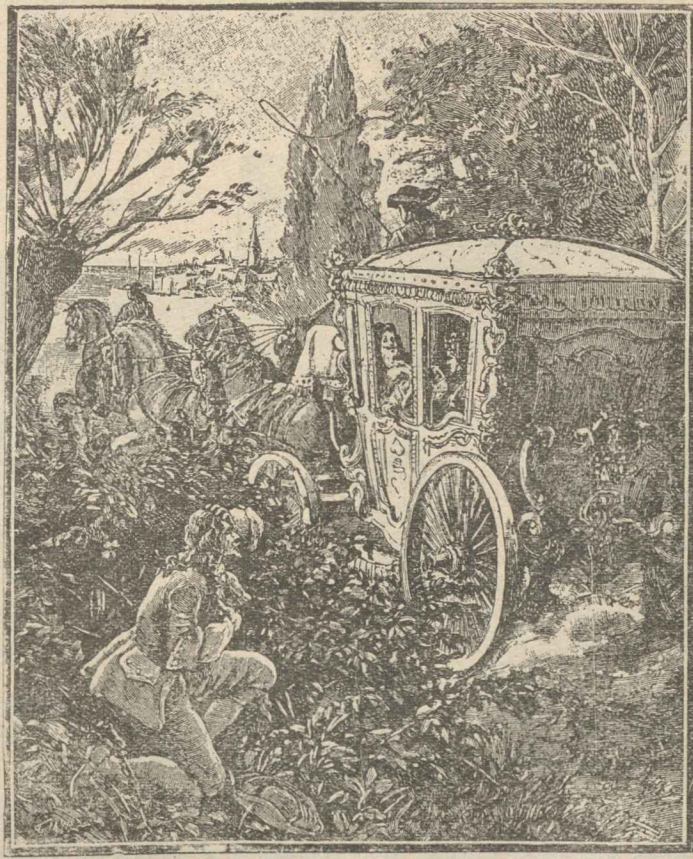
— Κάτι τὸ τρομερὸ λέτε ;
Καμμιὰ στάσις ; Μήπως οἱ Ἰσπανοὶ αἰχμαλωτοὶ σας ἔστασίασαν ;

— Ὁχι. Κάτι ἄλλο συμβαίνει, κάτι ἔξ ἴσου σοβαρὸ. Πάντως ἐγύθηκε αἷμα στὸ πλοῖο αὐτὸ, ἐνὼ ἐγὼ βρισκόμουν μαζί σας. Μὰ μὴν ἀνησυγεῖτε. Θὰ τρέξω ἀμέσως ἐκεῖ καὶ θὰ βάλω τὰ πράγματα στὴ θέσι τους.

— Ἄν χρειασθεῖτε τὴ βοήθειά μου, καπετὰν Λαπάντα, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ μὲ εἰδοποιήσετε.

— Εὐχαριστῶ πλοίαρχε.
Ὁ ἀοικειοπατὴς ἔβγαλε τώρα μὰ ἀσμένια σφουρίχτρα πού κρεμότανε στὸ λαμπρὸν καὶ σφύριξε δύο φορές δυνατὰ. Ἀμέσως οἱ τρομεροὶ μπουκανιέροι τῆς Ἀκτῆς, οἱ ὁποῖοι τὸν συνόδευαν κ' οἱ ὁποῖοι ἔσαν στὸ μεταξὺ τὸ κρασί τους μὲ τοὺς ναῦτες τοῦ «Ρωμάλεου», ἔτρεξαν νὰ παρουσιασθοῦν μπροστά του.

— Εἰσάστε ἔτοιμοι ; τοὺς ρώτησε ὁ καπετὰν Λαπάντας.

— Τὴν εἶδα ! Πόσον εἶνε ὥραϊα, Θεέ μου !...

— Ἔτοιμοι, καπετάνιε, ἀπάντησαν πρόθυμοι οἱ πειραταί.
— Ἐμπρός τότε... Ἄς φύγουμε τὸ ταχύτερο.
Μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα, ἡ πύργος τῶν πειρατῶν ἦταν ἔτοιμη. Ὁ καπετὰν Λαπάντας χαρτίστηκε τὸν ντὲ Λαρτίγκ, πῆδησε μέσῳ σ' αὐτὴ κ' ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

Τὶ εἶχε συμβεῖ ἐπάνω στὸ ἰσπανικὸ πολεμικὸ «Σαντιάγο», τὸ ὁποῖο εἶχε αἰχμαλωτίσει τόσο γενναῖα καὶ ἡρωϊκὰ ὁ καπετὰν Λαπάντας κατὰ τὸ διάστημα πού εὕρισκετο ἐπὶ τοῦ «Ρωμάλεου» καὶ συζητοῦσε μὲ τὸν κυβερνήτη του ντὲ Λαρτίγκ ;

Θὰ σὰς τὸ ἐξηγήσουμε ἀμέσως, γιὰ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος αὐτοῦ πρόκειται νὰ παίξουν σπουδαῖο ρόλο στὴν ἱστορία μας.

Ὅπως γράψαμε σὲ προηγούμενο κεφάλαιο, τὸ ἰσπανικὸ πολεμικὸ «Σαντιάγο» εἶχε αἰχμαλωτίσει, πρὶν τὸ καταλάβει ὁ καπετὰν Λαπάντας, τὸ γαλλικὸ πλοῖο «Ἀλέκτορας».

Κυβερνήτης τοῦ «Ἀλέκτορος» ἦταν ὁ καπετὰν Γισιάρ, τίμιος καὶ γενναῖος ναυτικός. Ἄν καὶ εἶχε κληρονομήσει τὸν ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἰσπανικὸν πόλεμον, ἐπὶ τοῦ «Ἀλέκτορος» ἐπέβαινε μετὰ τῆς οἰκονομίας του ὁ ἰσπανὸς μεγιστὴν δὸν Μιλάς Σαλλάξερ, κόμης Μοδένα Κάμπο καὶ δούξ ντὲ λὰ Τόρρε, προσωπικὸς φίλος τοῦ βασιλεῦς τῆς Γαλλίας, ὁ ὁποῖος καὶ διέταξε τὸν Γισιάρ νὰ τὸν παραλάβῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου του καὶ νὰ τὸν μεταφέρει τιμητικῶς στὴν Παριεὺβ, στὴν ὁποία εἶχε διορισθεῖ ἀντιβασιλεὺς ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας.

Ὁ δούξ ντὲ λὰ Τόρρε συνοδεύετο ἀπὸ τὴν σύζυγό του καὶ τὴν κόρη του, τὴν ὁμοιωτὴ Βιολέντα ντὲ λὰ Τόρρε.

Ὀλίγον πρὶν ξεκινήσει ὁ «Ἀλέκτορας» ἀπ' τὴ Διέπτη, παρουσιάστηκε στὸν κυβερνήτη Γισιάρ καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τὸν προσλάβῃ στὸ πλοῖόμα του ἕνας νέος, μὲ συμπληρωτικὴ καὶ τίμα φυσιογνωμία, λυγρὸ ἀνάστημα καὶ εὐρωστο σῶμα.

Γεννήθηκε στὸ Σάμπλ ντ' Ὀλάν, εἰτε ὁ νέος αὐτὸς στὸν καπετὰν Γισιάρ. Δὲν γνόρισα τοὺς γονεῖς μου. Μ' ἀνέθρεψε κάποιος ἀγαθὸς καὶ καλὸκαρδὸς ψαράς. Μὰ τελευταίᾳ, ὁ φτωχὸς θετός μου πατέρας πνίγηκε. Ἡ μάνα μου πέθανε ἀπ' τὸν καύμὸ τῆς. Ἐμείνα ἐρημὸς στὸν κόσμον. Δὲν ἔχω οὔτε γονεῖς περὶ, οὔτε ὄνομα. Μὲ φωνάζουν Ὁλαναῖο, ἀπ' τ' ὄνομα τοῦ χωριοῦ, στὸ ὁποῖο ἀνατράφηκα. Ὅλ' αὐτὰ ὅμως δὲν μ' ἐμποδίζουν νὰ θέλω νὰ γίνω, νὰ δράσω, ν' ἀναδειχθῶ. Πάρτε με στὸ πλοῖο σας, καπετάνιε, καὶ δὲν θὰ μετανοήσετε. Θὰ σὰς εἶμαι τιφλά ἀφροσυμένος, δεξί σας χέρι.

Ὁ καπετὰν Γισιάρ συγκινήθηκε ἀπ' τὰ λόγια τοῦ νέου. Καὶ δὲν ἐδίστασε οὔτε στιγμή. Τὸν προσέλαβε στὸ πλοῖόμα του καὶ αὐτὸν καὶ τὸν φίλο του Πιτριάν, ἕνα γνήσιο θαλασσοπόλο, συνομήλικον τοῦ Ὁλαναῖου, μὲ σῶμα γιγαντικόν, ἱκανὸν νὰ σκοτώσῃ καὶ ταῦρον μὲ μὴν γροθιά.

Ὁ Ὁλαναῖος πῆγαινε νὰ πετάξῃ ἀπ' τὴ χαρὰ του. Ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ Πιτριάν, μάλιστα ἔφτυσε ἀπ' τὴν καμπίνα τοῦ καπετὰν Γισιάρ, κ' ἄρχισε νὰ τὸν γεμίζει φιλία.

— Τί διάβολο κάνεις ἔτσι, ζουρλέ τοῦ διαβόλου ; τὸν ρώτησε ὁ Πιτριάν. Τόσο πολὺ λοιπὸν σὲ τραβάει ἡ θάλασσα ;

— Ἐσὺ δὲν εἶσαι ἐρωτευμένος μὲ τὴ θάλασσα, Πιτριάν ;

— Καὶ βέβαια εἶμαι.

— Δὲν δεικνύονται πάντα νὰ πᾶς στὸν Ἄη Δομῖγκο καὶ νὰ γίνῃς Ἀδελφὸς τῆς Ἀκτῆς, πειρατῆς, δηλαδή φλιμπονιστιέρος, μπουκανιέρος φοβερός καὶ τρομερός ;

— Αὐτὸ ν' ἀκούγεται. Μὴν ξεχνᾷς ἔξ ἄλλου τὸ μυστικὸ πού σοῦ εἶπα ἄλλοτε. Ὁ ἀδελφός μου ὁ μεγαλύτερος, ὁ ξενιττεινός χρόνια καὶ χρόνια τώρα, βρίσκεται μετὰ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἀκτῆς καὶ εἶνε ἕνας ἀπ' τοὺς πρὸ ξακουσμένους φλιμπονιστιέρους. Ἔχω λόγον

λοιπὸν νὰ θέλω ν' ἀρμενίσω κατὰ τὰ νερὰ τοῦ Ἄη Δομῖγκου.

— Ἄν ἔχεις ἐνὶ ἑνὶ λόγον, Πιτριάν, ἐγὼ ἔχω δύο.

— Δυό !

— Καὶ βέβαια. Θέλω νὰ γίνω κ' ἐγὼ μπουκανιέρος κ' ἀκόμα

θέλω νὰ κερδίσω μὰ καρδιά.

— Καρδιά ! Τί σοῦ τσαμπουνᾷς, Ὁλαναῖε, τρελλάθηκες ;

— Τὸ ἴδιον κάνει.

— Δηλαδή ; Εἶσαι τρελλός ;

— Ὁχι, ἀλλὰ εἶμαι ἐρωτευμένος.

— Ἐρωτευμένος ! Ἐσὺ !... Ἀπὸ πότε ; Πῶς τῶπαθες, βρὲ σύντροφε ;

— Μὴν ἀστειεύεσαι, Πιτριάν. Εἶμαι τρελλὰ ἐρωτευμένος. Ἄγαπῶ γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορά στὴ ζωὴ μου. Ἄγαπῶ ὅσο δὲν ἀγάπησε κανένας ποτὶ, στὸν κόσμον ὁλόκληρον. Μά, ἀλλοῖμονο !...

— Τί τρέχει ;

— Ἡ νέα πού ἀγαπῶ, στέκεται πολὺ ψηλά. Δὲν εἶμαι μπροστά της παρὰ ἕνα σκουλήρι, ἕνα τίποτα. Αὐτὴ εἶνε ἀγγελὸς ὁμορφιάς. Ἐνὰ νόθος !... Ἐνὰς ἄσημος νέος...

Τὰ μάτια τοῦ ἀγαθοῦ Πιτριάν εἶχαν γουρλώσει καὶ βουρκώσει μαζί. Τὰ λόγια τοῦ φίλου του Ὁλαναῖου, πού τὸν ἀγαποῦσε σὰν ἀδελφόν, τὸν εἶχαν συγκινήσει βαθειά.

— Θάρρος, σύντροφε ! τοῦ εἶπε, Κουράγιο !... Εἶσαι νέος, εἶσαι τίμιος κ' ἐργατικός. Μὴν ἀπελπίεσαι λοιπὸν. Σφίξε τὴν καρδιά σου καὶ πᾶς μου ποῖα εἶν' αὐτὴ π' ἀγαπάς τόσο ;

Μὲ λίγα λόγια, ὁ Ὁλαναῖος ἐξηγήσε στὸν Πιτριάν πῶς ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὴν κόρη τοῦ ἀρχοντοῦ ντὲ λὰ Τόρρε, τὴν ὁποία παρακολούθησε ἀπὸ μακρὸ στοὺς περιπάτους της.

— Τὴν εἶδα !... Τὴν εἶδα καὶ σήμερα ! συνέχισε ὁ νέος. Ἦταν ὥραϊα σὰν ἀγγελοῦ ! Θεέ μου, ἂν δὲν τὴν ἔβλεπα ἐκεῖ, θὰ σκοτώθην !...

— Ἐρεῖ ὅτι τὴν ἀγαπᾷς ; ρώτησε ὁ Πιτριάν.

— Ὁχι, ἀπάντησε ὁ Ὁλαναῖος ἀκαταντάοντας.

— Πρέπει νὰ τῆς δώσῃς νὰ τὸ καταλάβῃ.

— Δὲν τοῖμω, Πιτριάν.

— Δὲν τοῖμωσ' σήμερα. Ἀἴριο ὅμως πῶς ἔχει τί γίνεται, ἀπὸ θὰ συνταξιδεύουμε μὲ τὴν οἰκονομία τοῦ ἰσπανικοῦ ἀρχοντοῦ...

Τὰ λόγια τοῦ Πιτριάν ἦσαν προφητεία, θαρρεῖς. Γιατὶ κατὰ τὸ ταξίδι τοῦ «Ἀλέκτορος» συνέβησαν τρομακτικὰ γεγονότα στὸ πλοῖο.

Στὸ καράβι αὐτὸ ἦταν δεύτερος πλοίαρχος ὁ Ὁράτιος ντὲ Βιλνιμπλά, νέος ἀπὸ ἀριστοκρατικὴ οἰκονομία. Μὲ τὴν χαρτοπαίξια ὅμως καὶ τὴς καταχρήσεως εἶχε κατασπαταλήσει τὴν περιουσία του καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ τὴ θέσι τοῦ δευτέρου πλοίαρχου ἐπὶ τοῦ «Ἀλέκτορος».

Ὁ Ὁράτιος ἦταν περήφανος, ἀπότομος, ἱππὸς καὶ ἀρχεῖος. Οἱ ναῦτες τοῦ πλοίου τὸν μισοῦσαν. Μὰ κ' αὐτὸς ὁ καπετάνιος, ὁ καλὸκαρδὸς Γισιάρ, δὲν τοῦ εἶχε καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. Ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ καμμιὰ ἐμπιστευτικὴ ἔμπροσθα, ἀπειθυνόταν πάντα στὸν Ὁλαναῖο.

Ὁ Ὁράτιος, περιφρονώντας κ' αὐτὸν τὸν Γισιάρ, φερνόταν μέσα στὸ πλοῖο σὰν ἀπλότος κύριος, βασιζόμενος στὴν καταγωγή του καὶ στοὺς πανισχυροὺς συγγενεῖς του.

Πρώτῃ δουλειὰ τοῦ Ὁρατίου μάλιστα ἀπέπλεσαν ἀπ' τὴ Διέπτη, ἦταν νὰ σχετισθῇ μὲ τὸν ἰσπανὸ ἀρχοντα, τὸν δούκα ντὲ λὰ Τόρρε. Τὸ ἐπέτινε δὲ αὐτὸ πολὺ εὐκολα, μεταχειρισθεῖς ὅλη του τὴν πονηρία, τοὺς καλοὺς του τρόπους, τὴν ψεύτικη εὐγένειά του.

Ὁ δούξ, νομιζοντας πῶς ἔχει νὰ κἀμὲ μ' ἕναν τίμιον εὐπατρίδη, τὸν δεχόταν στὴν καμπίνα του καὶ τὸν εἶχε συστήσει στὴ γυναῖκα καὶ τὴν κόρη του.

Αὐτὸ ἤθελε κ' ὁ Ὁράτιος. Οἱ σκοποὶ του ἦσαν καταχθόνιοι. Ἦθελε νὰ μιλήσῃ στὰ δίκτυα τὴν ὥρα καὶ τὸν δούκα, νὰ τῆς πουλήσῃ αἰσθημάτων, νὰ προσποιηθῇ τὸν ἐρωτευμένο καὶ νὰ κατορθώσῃ ἔτσι νὰ τὴν κἀμὲ γυναῖκα του.

Ὁχι, γιὰ τὴν ἀγαπῶμεν πραγματικὰ. Τὸν ἐθάψανε βέβαια ἡ ὁμορφιά τῆς, ἀλλὰ κυρίως ἀπέβλεπε στὴ μεγάλη τῆς πρῶτα.

Ὁ Ὁλαναῖος δὲν ἄργησε νὰ μαντέψῃ τὸ σατανικὸ σχέδιον τοῦ Ὁρατίου. Ἦξερε καλὰ πόσο ἀνήθικος ἦταν ὁ νεαρὸς αὐτὸς εἰσαγρῆς καὶ φοβήθηκε γιὰ τὴ νέα πού τόσο θερμὰ ἀγαποῦσε. Τὶ μπορούσε ὅμως νὰ κἀμὲ ; Εἰδοποίησε ὥστόσο τὸ φίλο του Πιτριάν κ' ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιβλέπων τὸν Ὁράτιον, ἐν ἀνάγκῃ δὲ νὰ εἰδοποιήσουν τὸν ἰσπανὸ δούκα γιὰ τὸν κίνδυνον πού διέτρεχε ἡ κόρη του.

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ συνέβη καὶ ἡ αἰχμαλωσία τοῦ «Ἀλέκτορος» ἀπὸ τὸ ἰσπανικὸ πολεμικὸ «Σαντιάγο».

Ὁ Ὁλαναῖος, ὁ ὁποῖος ἀγρυπνοῦσε τὴ νύχτα αὐτὴ ἐπὶ τοῦ πλοίου, εἶδε ἀπὸ μακρὰν τὸ «Σαντιάγο» κ' ἀνησύχησε. Ἐπειδὴ δὲ κοιμόταν τὴν ὥρα αὐτὴ ὁ καπετὰν Γισιάρ, εἰδοποίησε γιὰ τὸν κίνδυνον πού διέτρεχαν τὸν Ὁράτιον.

Ὁ Ὁράτιος, μοχθηρὸς καὶ πεισματάρης καθὼς ἦταν, γέλασε μὲ λίγες ἀκουσε τὰ λόγια τοῦ Ὁλαναῖου.

— Βλέπεις δυνεῖς, νεαρό μου, τοῦ εἶπε. Δὲν ὑπάρχει κανένα πλοῖο καὶ μάλιστα ἐχθρικό, στὴ δρόμο μας.

— Διατρέχουμε τὸν κίνδυνον νὰ αἰχμαλωτισθοῦμε, ἐπέμεινε ὁ Ὁλαναῖος. Πρέπει ν' ἀλλάξουμε δρόμον.

— Ἀναλαμβάνω ὅλη τὴν εὐθύνη ἐπάνω μου, ἀπάντησε ὁ Ὁράτιος. Ἡ βάρδια σας πέρασε, πηγαίνετε νὰ κοιμηθῆτε.

Μὲ βαρεὶά τὴν καρδιά, ὁ Ὁλαναῖος πῆγε καὶ συνάντησε τὸν Πιτριάν. Τὸν διηγήθηκε τί συνέβη καὶ τοῦ εἰδείξε τὴ σιλουέτα τοῦ «Σαντιάγο» στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος.

— Αὐτὸ εἶνε πολεμικὸ καράβι, μὰ τὰ κέρατα τοῦ διαβόλου ! φώναξε ὁ Πιτριάν.

— Κι' ὅμως, εἰτε ὁ Ὁλαναῖος, ὁ Ὁράτιος δὲν μού ἐπέτρεψε νὰ ζυγνήσω τὸν καπετάνιο.

— Τί σοῦ εἶπε ;

— Μοῦ εἰδήλωσε πῶς ἀναλαμβάνει αὐτὸς κάθε εὐθύνη καὶ μ' ἔστειλε νὰ κοιμηθῶ.

— Τὸν ἀρεῖτε ! Ἄς ἀφήσουμε ὅμως νὰ δοῦμε τί θὰ γίνῃ ὡς τὸ πρῶτ.

Τὸ πρῶτ ὅμως, μολὶς ξημέρωσε, ἦταν περὶ ἀργὰ γιὰ νὰ σωθοῦν. Τὸ «Σαντιάγο» πλησίασε τὸν «Ἀλέκτορα» καὶ τὸν αἰχμαλωτίσεν.

Μόλις ὁ κυβερνήτης τοῦ «Σαντιάγο» πληροφορήθηκε, διὰ ἐπὶ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος πλοίου βρισκόταν ὁ δούξ ντὲ λὰ Τόρρε μὲ τὴν οἰκογένειά του, τοῦ ἐπρότεινε νὰ τὸν πάρῃ στὸ πολεμικὸ του. Ὁ δούξ ὅμως ἀρνήθηκε.

Ὁ καπετὰν Γισιάρ ἦταν ἔξω φρενῶν μ' αὐτὸ πού τοὺς συνέβη. Ἐλίσσασθε δὲ κυριολεκτικῶς, διὰν εἶπατε πῶς αἰχμαλωτίστηκαν ἐξ αἰτίας τοῦ Ὁρατίου καὶ δὲν ἀπέκρουσε πλέον οὔτε σ' αὐτὸν τὸν ἰσπανὸν μεγιστάνα πῶς ἦταν ὁ νέος, τὸν ὁποῖο τιμοῦσε μὲ τὴν φιλία του.

Μόλις ὁ δούξ ντὲ λὰ Τόρρε ἔμαθε τὴ διαγωγή καὶ τὸ παρελθόν τοῦ Ὁρατίου, διέκοψε κάθε σχέσι μαζί του. Δὲν τὸν δεχόταν στὰ διαμερίσματά του, ἀπαγόρευσε στὴ σύζυγό του καὶ στὴν κόρη του καὶ νὰ τὸν χαιρετοῦν ἀκόμα.

Ὁ Ὁράτιος δὲν εἶχε ἰδέαν ὅλων αὐτῶν. Κατὰ τὸ μεσημέρι μάλιστα, ἀδιαφοροῦντας γιὰ τὸ κακὸ πού τοὺς συνέβη ἐξ αἰτίας τοῦ κατεβήκε, διὰς συνήθειας, νὰ κρατήσῃ συντροφιά στὸ δούκα καὶ τὴν οἰκογένειά του. Ἀλλὰ βόηκε τὴν πόρτα τῆς καμπίνας καὶ εἰσῆλθε. Χτύπησε, μὰ δὲν τοῦ ἀνοῖξαν. Σαναγνίστηκε τότε πῶς δυνατὰ καὶ περιέμενε.

Σὲ λίγο ἡ πόρτα ἀνοῖξε. Εἰσῆλθε ἡ θαλαμηπόλος τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ εἶπε δοθα-κοστὰ νὰ μὴ ἔξανα ἐνταλίσῃ τὸν δούκα.

Ὁ Ὁράτιος ἀπέμεινε σὰν κεταστρεφόμενος περὶ δριμυτικῶς.

Γεμάτος λύσσα καὶ πόθον ἐκδικήσεως, ἀνέβηκε στὸ κατὰστρωμα καὶ ἄρχισε νὰ βηματίζει ἐπάνω-κάτω.

Καταλάβαινε πῶς αἰτία τῆς ντροπῆς του ἦταν ὁ Γισιάρ. Καὶ ποθοῦσε νὰ τὸν ἐκδικήσῃ, ἀγρία, ἀπαύσθητα. Νὰ τὸν σκοτώσῃ σὰν σκύλον καὶ νὰ ἐκδικήσῃ συγγενεῖς καὶ τὸν δούκα ντὲ λὰ Τόρρε γιὰ τὴν ἀσυνέτησιν πού τοῦ εἰδείξε.

Τὸ πάθημα τοῦ Ὁρατίου εἰσαχρίστηκε τὸν Ὁλαναῖο. Μὰ ἡ καρδιά του ἦταν συγχρόνως βαρεὴ σὰν μολύβι γιὰ τὸ κακὸ πού πάθανε.

Εἶχε κάμει τόσα ὥραϊα ὄνειρα ! Καὶ νὰ πῶ ἡ ἐλπίδες του διεψεύδοντο. Ἦταν περὶ αἰχμαλωσίας τῶν ἰσπανῶν. Θὰ τὸν πωλοῦσαν ὡς σκλάβον κ' ὁ Θεὸς ἦτορ πού θ' ἔφαινε τὰ κλέκαλά του !...

Μὰ ἡ νύχτα παῖξε καμμιὰ φορά περίεργα παιχνίδια. Κι' ἐκεῖ πού δὲν τὸν περιέμενε, ὁ Ὁλαναῖος βρέθηκε πάλι ξανά ἐλευθερὸς, μετὰ τὴν ἥρωικήν κατάληξη τοῦ «Σαντιάγο» ἀπ' τὸν καπετάν Λαπάντα καὶ τοὺς πειρατῆς του.

Καταγορεύοντας κ' ὁ καπετὰν Γισιάρ γιὰ τὸν ἀσφαλτοῦ αὐτὸν λυτρωμὸν, ἐκάλισε ἀμέσως τὸν Ὁράτιον καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε, διὰ τὸν καθάριε τὸ ἀξιωματικὸν του κατὰ τὴν τῆς διαγωγῆς, τὴν ὁποία εἶδε τὴ νύχτα, κατὰ τὴν ὁποία τὸν εἰδοποίησε ὁ Ὁλαναῖος περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἰσπανικοῦ πολεμικοῦ.

— Ὅταν φτάσουμε στὸ Λεογάν, συνέχισε ὁ καπετὰν Γισιάρ, θὰ κληθῆτε ν' ἀπολογηθῆτε γιὰ τὴ διαγωγή σας αὐτὴ, ἐνώπιον ἐλδικτοῦ συμβουλίου.

Οι παραχαράκται τών γραμματοσήμων

Πώς την έπαθε ο Ρότσχιλδ. Πώς ένας άπατεών γέλασε τόν 'Αλφόνσο της 'Ισπανίας. Τά πλαστά γραμματόσημα της Μαδαγασκάρης που κυκλοφόρησαν πριν από τά αληθινά. Ένα διπλωματικό έπεισόδιο, κτλ.

Νι, αγαπητέ άναγνωστα, δεν είσαι γραμματοσημοσυλλέκτης, οι αριθμοί που θά σου αναφέρουμε, θά σου φανούν άπίστευτοι. Τό εϋχχημα, όμως, είναι πως υπάρχει και ή στατιστική, ή ό ποία μπορεί νά τους πιστοποιήση. Βρίσκουνται, λοιπόν, στόν κόσμο δεκάδες εκατομμύρια συλλεκτών γραμματοσήμων. Και όλες αυτές ή... στρατιές ξεδεσμών διακατουμένων δοξαριών τό χρόνο για νά ίκανοποιήσουν την άδωκα μονομανία τους.

Η αλήθεια τώρα είναι πως απ' όλες τίς συλλογές, ή πιο πρακτική είναι τών γραμματοσήμων. Τί κέρδος μπορεί νά έχη ό άνθρωπος που συλλέγει πράγματα άχρηστα, κομπιλά λόγου γάνι ή άδεια υποκαλάκια ζουμάτων ή κουτιά από τσιγάρα. Έκείνος όμως που μαζεύει γραμματόσημα, μπορεί μιά μέρα νά τό πουλήση, και με κέρδος μάλιστα. Τά γραμματόσημα έχουν αξία. Και όταν σάς πούμε ότι υπάρχουν ώριμα γραμματόσημα που στοιχίζουν εξακόσιες και εφτακόσιες γιλιάνες φράγκα—πολλαπλασιάζετε τόν αριθμό αυτό επί επτά νά δώτε πόσα εκατομμύρια ελληνικές δοχαμές κάνουν—τότε δεν θά δυσκολευθήτε διόλου νά καταλάβετε γιατί υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που κατασκευάζουν... φεύτικα γραμματόσημα μεγάλης αξίας.

Έννοείται πως κανένας παραχαράκτης δεν θά διαπείσει την ήλιότητα νά παραποιήση ένα γραμματόσημο της Μαυρικίου νήσου, γιατί ξέρει πως... θά συλληφθή μόλις άποπειραθεί νά τό πουλήση. Από αυτά τά γραμματόσημα—που στοιχίζουν σήμερα τριάντισι εκατομμύρια δοχαμών τό ένα—υπάρχουν είκοσι μονάχα σ' όλο τόν κόσμο. Και οι κάτοχοί των είναι γνωστοί: ό πρώην βασιλεύς της 'Ισπανίας, ό βασιλεύς της 'Αγγλίας, ό Κάρολος της Ρουμανίας, ό πρίγκιπ τού Μονακό και άλλοι, μανιώδες όλοι γραμματοσημοσυλλέκται. Όταν λοιπόν παρουσιάζει κανείς νά πούληρα ένα τέτοιο γραμματόσημο, οι ειδικοί θά καταλάβουν πως είναι ή κλειμμένο ή φεύτικο. Και θά ειδοποιήσουν την 'Αστυνομία νά τόν συλλάβη.

Οι παραχαράκται, λοιπόν, περιορίζονται στην παραποίησι γραμματοσήμων άξιας μόν, άλλ' όχι και τόσο σπανίων, σε χείνα δηλαδή που στοιχίζουν από τά 1000 ως τίς 20 γιλιάνες φράγκα και που μπορούν νά κυκλοφορήσουν εύκολότερα, χωρίς νά προκλήσουν ύπονοις.

Η άξια ώρισμένων γραμματοσήμων διαφέρει πολύ μεταξύ των καινονομιών και των παλιών. Τό 1853, έτέθη σε κυκλοφορία στην Πίεμια ένα γραμματόσημο των 9 λεπτών. Τό γραμματόσημο αυτό στοιχίζει σήμερα καινούριο 75 φράγκα και μεταχειρισμένο... 60.000 φράγκα. Καταλαβαίνετε βέβαια ότι δεν χρειάζεται νά έχη προικισθεί κανείς από τη φύσι υ, εξαιρετική όσκι ευφυίας νά νά σκεφθή ν' αγοράση πάντα—έξή καινούργια τέτοια γραμματόσημα και νά τά μεταβάλει σε παλιά! Έχουν όμως την γνώση οι φύλακες, οι έμποροι των γραμματοσήμων έχουν ειδικοί σκακός και ειδικά μηχανήματα, που τους επιτρέπουν ν' ανακαλύψουν κάθε παραποίηση ή μεταβολή. Δεν τους είναι δύσκολο νά καταλάβουν άν ένα γραμματόσημο πάλιωσε από τόν καιρό ή "τεγγητά", άν έχει κανέναν φεύτικο δόντι, άν μιά σφαγίδα προστεθή

εκ των ύστερων ή άν τό χρώμα τού χαρτιού είναι άλλαγμένο επίτηδες...

Όσο, βέβαια, βρίσκεται παραχαράκται τίσον επίδεξι, ώστε κατορθώνουν νά ξεγελάσουν και τό πιο έμπειρο μάτι. Θά σάς αναφέρουμε μερικά τέτοια χαρακτηριστικά ανέκδοτα:

Κάποτε, ό βαρώνος Ρότσχιλδ τού Βιεννέζικου Οίκου, μανιώδης γραμματοσημοσυλλέκτης, ζητούσε ν' αγοράση σ' οποιαδήποτε τιμή ένα αναμνηστικό γραμματόσημο που έξεδόθη στη Γαλλία επί εύκαιρία της άναρχίας σεις τού Ναπολέοντος Γ'. στό θρόνο, και τό όποιο είχε κυκλοφορήσει για λίγες μονάχα ώρες. Τού κάκου, όμως, άπεσάνθη σ' όλα τά είδικά γραφεία πώλησεως γραμματοσήμων, τού κάκου διμοσιεύσε επί ατμός ολοκλήρους χτυπητές άγγελίες στά σχετικά περιοδικά που έκδίδονται στην Εύρώπη. Κανείς δεν άπαντούσε στην άγγελία του.

Και ό Ρότσχιλδ είχε άπελπισθεί πειά, όταν ένα πρωί, τόν έπεσάνθη ένας καλοντυμένος κύριος τού παρουσίασε τό γραμματόσημο που ζητούσε. Η γαλή τού θαυματούτου τσαπίζτου όπότε άποείραπτε.

—Τοίαντα γιλιάνες αξία, παρακαλώ!

τού είπε ό άγνωστος.

Ό βαρώνος στραδομουσουίνιασε. "Όσο πλούσιος κι άν ήταν, όσο κι άν έπιθυμούσε ν' άποκτήνη τό γραμματόσημο αυτό, ή ύπέροχη όμως τιμή που τού ζητούσε ό κάτοχός του έκανε τόν ένθουσιασμό του νά ψυχρανθή κάπως. 'Έλεος, ύστερ' από πολλές συζητήσεις, ό άγνωστος δέχτηκε νά κατέβηκε την τιμή τού γραμματοσήμου σε 25.000 μάχα. Ό βαρώνος δέχτηκε νά τό αγοράση. Προηγούμενος ζήτησε νά βεβαιωθή άν τό γραμματόσημο ήταν εν τάξει. Ό άγνωστος τό θεώρησε αυτό φυσικότατο. "Ο Ρότσχιλδ έδειξε τότε τό πολύτιμο γραμματόσημο σε πολλούς ειδικούς, οι όποιοι άποφάνθησαν ομοφώνως ότι ήταν αληθινό... "Υστερ' από την κατηγορηματική αυτή διαβεβαίωσι τους, ό Ρότσχιλδ πλήρωσε στόν κάτοχο τό συμφωνημένη τιμή.

Όταν όμως εξέτασε μιά μέρα τό γραμματόσημο αυτό κι' ένας γημικός, άνεκάλυψε αμέσως πως ήταν... ζωγραφισμένο με λιθογραφική μελάνη πάνω στό χαρτί!... Ό άγνωστος τό είχε αντιγράψει από ένα είκονογραφημένο καπλίνο γραμματόσημο, με τόση όμως τέχνη, με τόσο έλαφρό κι' επίδεξι χέ-

ρι, ώστε γελάστηκαν και οι πιο έμπειροι παραματογνώμονες!...

Τό γραμματόσημο αυτό βρίσκεται σήμερα μεταξύ των κειμηλίων της οικογενείας Ρότσχιλδ, στό πατρωνικό τους σπίτι που σώζεται ακόμα. Και δίπλα στό γραμματόσημο υπάρχει ή εξής έπιγραφή:

Είς άμνησιν τού ανθρώπου που κατώρθωσε νά εξαπατήση ένα Ρότσχιλδ!

Ό έχθροισθείς βασιλεύς της 'Ισπανίας 'Αλφόνσος έχει διαθέσει τεράστια ποσά για νά σχηματίση μιά συλλογή γραμματοσήμων που θεωρείται από τίς καλύτερες τού κόσμου. Τόν καιρό που ήταν ακόμα βασιλεύς, είχε σ' ανάγκη τού ένα ιδιαίτερο διαμέρισμα με πολλά δωμάτια, γεμάτα μεγάλα άλμπουμ για τά γραμματόσημα. Όλοκληρη προσοχή τό απησολοίετο με την ταξινόμησι και περιποίησι των γραμματοσήμων αυτών.

Παρ' όλα όμως την πείρα του, ό 'Αλφόνσος γελούσε κάποτε κατά τρόπον άπιστευτο από έναν παραχαράκτη. Ζητούσε ένα άποσπασμένο της κυκλοφορίας γραμματόσημο της Σεβρίας, με την εικόνα τού βασιλέως της, για νά συμπληρώση τό σειρά του. Τό γραμματόσημο αυτό λοιπόν τού τό πήγε μιά μέρα ένας άγνωστος. Και ό βασιλεύς τόν αντήριξε ήγεμονικώτατα, άσοφ προηγούμενος έπέσειθ ότι τό γραμματόσημο ήταν αληθινό. Φανταστήτε τώρα την κατάληξι τού όταν, ύστερ' από λίγο καιρό, ένας συλλέκτης, ειδικώτερος απ' αυτόν, τού υπέδειξε ότι τό οειδικό γραμματόσημο ήταν... ισπανικό! Ό παραχαράκτης έπωφελήθη της σχετικής άμοιότητος που ύπήρχε μεταξύ τού 'Αλεξάνδρου της Σεβρίας και τού 'Αλφόνσου της 'Ισπανίας, καθώς και τού γεγονότος ότι κυκλοφορούσε ισπανικό γραμματόσημο που ήταν όμοιο σγαδόν με τό σεβικό. Και τό παραποίησε με τόση τέχνη, ώστε ό 'Αλφόνσος δεν άνεγνώρισε τά χαρακτηριστικά τού προσώπου του!...

Ίδού τώρα και μερικές άλλες περιπτώσεις παραχαράξεως γραμματοσήμων... σ' εύρύτερα κλίμακα:

Τό 1896 έτέθη σε κυκλοφορία στη Μαδαγασκάρη ένα νέο γραμματόσημο, για ώρισμένο όμως χρονικό διάστημα. Ήταν, λοιπόν, έπίμενο νά πώρη μιά μέρα κάποια αξία. Άίνες ήμέρες ύστερ' από την έκδοσή του, τό γραμματόσημο αυτό κυκλοφόρησε και στή Παρίσι. Σε λίγο καιρό, όμως, κατέφθινε στην παρισινή αγορά και άλλο στίχ από τό ίδιο γραμματόσημο, που είχαν μιά μικρή διαφορά από τά πρώτα. Δεν ήταν δύσκολο νά καταλάβη κανείς ότι τά δεύτερα ήταν φεύτικά. Και ή 'Αστυνομία έκανε κατάσχεσι στό καινούργιο στίχ.

Φανταστήτε τώρα την κατάληξι των αρμοδίων όταν έπληροφόρησαν μιά μέρα πώς κάποιος παραχαράκτης έκυκλοφόρησε στή παρισινή αγορά τά πρώτα γραμματόσημα πριν ώθείσε έστω και ένα άπ' τά νήματα. Τά γνήσια λοιπόν γραμματόσημα ήταν εκείνα που έφταναν αργότερα, κι' επειδή θεωρήθηκαν φεύτικά, κατασχέθηκαν!

Θά σάς αναφέρουμε τώρα μιά από τίς σοβαρότερες ύποθέσεις παραποιήσεως γραμματοσήμων, μιά ύπόθεσι ή όποια λίγο έλειψε νά προκληθή έπεισόδιο μεταξύ δυό Κράτων.

Πριν από τρία περίπου χρόνια, ένεφανίσθησαν στην εύρωπαϊκή αγορά πολλά ελληνικά γραμματόσημα τών δέκα "αρχάντων" τιμολογημένα διακόσια πενήντα φράγκα τό ένα. Συγγρόνως κυκλοφόρησαν και άλλα ελληνικά γραμματόσημα μικρότερα: αξίας, άλλα τεσεύσσης γρόφρας. Οι Γάλλοι δεν κατάλα-

βαν τίποτα ως τη μέρα που ή κυβέρνηση έπρεπε ένα έγγραφο διαμαρτυρίας εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης. Τά γραμματόσημα αυτά ήταν φεύτικά, κατασκευάζονταν στή Παρίσι και κυκλοφορούσαν εύρύτατα σ' όλη τή Γαλλία και τή Γερμανία. Καταλαβαίνετε βέβαια τί καν άνοιξε αυτό στόν ελληνικό προϋπολογισμό!...

Η γαλλική 'Αστυνομία έδωσε στούς άμύονες την πληροφορία πως ήταν άδύνατον τά φεύτικά γραμματόσημα νά κατασκευάζονται στή Παρίσι... γιατί θά είχαν ανακαλύψει τους παραχαράκται. Η κυβέρνηση τότε, βασιζόμενη στην κατηγορηματική διαβεβαίωσι της γενικής ασφάλειας, άπάντησε με ύφος λιγυό θυμωμένο στό έγγραφο τού ελληνικού Κράτους. Η κυβέρνηση έμισε τών Κότω Χωρών έστειλε νέα διακρίνωσι, συνταγμένη, τίς κλίσεις έντονότερες... και ό Θεός ξέρει πού θά κατέληξε αυτή ή αλληλογραφία μεταξύ των δυό κρατών άν στή μεταξύ δεν άπεσάνητε πως ή 'Ολλανδία είχε δικήν.

Ήτληε πράγματι στή Νίκια ένα όλοκληρο έργοστάσιο παραχαράξεως ελληνικών γραμματοσήμων. Άλογητός της συμμορίας ήταν ένας Πολωνός, Σιδωνίνι έννομα. Και ένας από τους κυριότερους συνεργάτες του ήταν κάποιος Ρουζός!

Πεντακόσια και ό ελληνικών γραμματοσήμων βρεθήκανε στίς άποθήκες αυτού τού έργοστασίου, που κατασκευάζε τό μέσα... κομμάτια γυαλισμένα. Και άν ακόμα συλλογισθείτε τό "όραμα" κάθε γραμματοσήμου, πάλι δεν θά μπορούσατε ν' άνωμεύσετε την άξία που άντιπροσώπευαν αυτά τά πεντακόσια και γραμματόσημα!...

Οι παραχαράκται δοχάινε την τιμωρία που τους ήζει. Ό πιο κερδοσίμος απ' όλην αυτή την ύπόθεσι βήκαε ό... Άγγλοέλληνας θαυματοποιός Μπαζιλ Ζαχάφωφ, ό κυριώτερος μέσος τού Μόντε Κέαλο. Γιατί, καθώς άπειρή από τίς ανακρίσεις, ό Σιδωνίνι έγινε στή ρουλέττα, μέσα σ' ένα χρόνο, πάνω από δεκαπέντε εκατομμύρια φράγκα—έλα τό κέρδη δηλαδή από τό έμπόριο των πλαστών γραμματοσήμων!

ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΠΕΝΝΑΣ

Μικρά ανέκδοτα

Ρώτησαν κάποτε τόν διάσημο συγγραφέα Κομπίγιον, γιατί έβγαζε στή δομάτ' του τόσες πολλές σκηνές φρίκης.

—Νά σάς πώ, άπάντησε ό πνευματώδης συγγραφέας. Καθώς ξέρετε, ό Κορνέλιος έξεμεταλλεύθη... τόν ούρανό και ό Ρακίνας τή γη. Σε μένα, λοιπόν, δεν έμεινε τίποτ' άλλο παρά ή Κόλασι!

Μιά μέρα ό Βολταίρος έδωκινε από ένα θεάτρο, όπου είχε παηγεί μιά άνηρή τραγωδία. Ό συγγραφέας της τραγωδίας αυτής, έλθόντάς τον σε κάποια στιγμή νά δώξη τό μαντήλι του και νά σκουπίξη τά μάτια του, τόν πλησίασε και τού είπε:

—Ω, κύριε Βολταίρε, σάς συνεχίνετε λοιπόν τόσο πολύ τό έργο μου; Εκλάβατε βέβαια.

—Καθόλου, αγαπητέ μου, άπάντησε ό Βολταίρος. Ίδρωσα μόνον!

Όταν ό στρατάρχης Δελαφερταί κατέλαβε τή Λωρραίν, οι 'Εβραίοι κάτοικοι της πόλεως έστειλαν μιά έπιτοχή για νά χαιρετήση και νά συγχωρή εκ μέρους των τών στρατηγών. Έκείνος όμως δεν τούς δέχτηκε.

Δέν μπορώ νά τους άπενίσω χωρίς φρίκη, είπε, γιατί αυτοί έστρώσαν τόν Κύριο και Σωτήρα μας.

Όταν όμως τόν πληροφορήσαν ότι οι 'Εβραίοι τού προσέβαλιν συγγρόνως και ένα πολύτιμο δώρο, ήζισε πολλών γιλιάνων δοχαμών, ό στρατηγός έπρόσθεσε:

—Α! έξέλακα... Βέβαια δεν είχαν συνείδησι τού τί κάνανε όταν τόν σταυρώνανε γ' αυτό κι' ό ίδιος ό Χριστός είπε: "Ού γάρ οίδασι τί ποιοΰσι"... Δεγθήτε τους, λοιπόν, άμέσως!...

ΟΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΩΝ ΣΗΜΕΡΙΝΩΝ «ΚΑΙΚΣΤΕΡ»

Η ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΤΩΝ "ΛΕΥΚΩΝ ΣΚΛΑΒΩΝ",

(Μιά μυστηριώδης έγκληματική όργάνωσις)

Οι "αγκάχκστερ" της 'Αμερικής, οι στυγέροι αυτοί δολοφόνοι που τρομοκρατούν σήμερα μιά όλόκληρη χώρα—βίβρα δημιουργήματα τού ήλιθίου νόμου της παταπαγορεύσεως—έχουν τούς προδρόμους των στην ώργανωμένη έγκληματική τους δράσι.

Οι πρόγονοι των παλληκαριών τού "Αλ Καπόνε άποτελούσανε τή συμμορία των "Λευκών Σκλάβων", ή όποια είχε έναπείρει, κατά τά 1912, τόν τρούμο και τόν πανικό σ' όλη την 'Αμερική. Και κείνο που περιόριζε, και σήμερα ακόμα με αστήσιο τή συμμορία αυτή, είναι πως, υλονούν πέρασαν 20 περίπου χρόνια από τότε, δεν κατορθώθηκε νά εξαλειφθή ή πραγματική ταυτότης των μελών της, καθώς και ό σκοπός που έπιδίωκαν.

Άναρχικοί ήταν ή λήστα: Σκότωναν και λήστευαν για νά χρησιμοποίησουν τά κέρδη της έπιχειρήσεως για ένα ώρισμένο σκοπό: έδολοφονούσαν άπλως για νά άισθανθούν την "ήδονή" τού έγκληματος.

Κανείς δεν ξέρει. Τό γεγονός είναι ότι οι "Λευκοί Σκλάβοι" έπράξαν μέσα σ' όλην τή χρονική διάστημα περί τούς είκοσι φόνους, που προέβηνσαν κατά πληρη για την άγριότητά και τόν παράξενό τρόπο τής έκτελέσεως των.

Οι συμμορίται αυτοί διάλεγαν για περίο της δράσεως των τά πιο κοσμικά μέρη, τό κέντρο διασκεδάσεως, τούς άριστοκρατικούς δώμους. Και τά θύματα των συγκατέλεγοντο, πάντοτε μεταξύ των ισχυρών της ήμερας, των πλουσίων και των άνωτόνων που διέβησαν μεγάλη ισχύ, είτε στην πολιτική, είτε στην οικονομική ζωή των 'Ηνωμένων Πολιτειών.

Τού κάκου ή άμερικανική 'Αστυνομία άγνοήζεταν ν' ανακαλύψη κανμιά ένδειξι για την ταυτότητα των έγκληματιών. Χαμένες πήγαινε όλες ή προσπάθειές της. Ένας έφιλότης έδωκινε τά στήθη των σημανόντων προσώπων της Νέας Υόρκης, γιατί κανείς απ' αυτούς δεν ήξερε ή ήπιας δεν έβλη από στιγμή σε στιγμή και ή δική του σειρά.

Τό πιο φοιητό έγκλημα των Λευκών Σκλάβων έδιοράθη στό "Λευκό Θέατρο" της Νέας Υόρκης στις άρχές τού 1913. Τά όμα τους, αυτή τή σορά, ήταν μιά νεαρή και όραία εκατομμυριούχος, ήλικίας είκοσι έξη μόλις έτών, ή κυρία Μάρζορι Γκραφ. Ένώ καθόταν δίπλα στό σύζυγό της, σ' ένα θεωαείο, και παρακολούθουσε μιά μεγάλο ένδιαφέρον την παράστασι, έννοιωσε έαυονικά νά την κυριεύει μιά παροξύν ένδιαβησι, που όλοένα μεγάλωνε.

Τά αυτά τή έβούζαν, κύριος ιδρώς περιέλουσε τή σωμα της, πυκνή διήγλη είχε πέσει μέρως στή μάτια της. Ό σύζυγός της κατάλαβε την άγωνία της. Τήν άπαψε σάν τοσέλλος στην άγκαλιά του και την μετέφερε στό φουαγιέ τού θεάτρου. Ένας γιατρός έ-

τρεξε νά περιποιηθή τή νεαρή γυναίκα. Με την πρώτη ματιά που έβριξε της κυρίας Γκραφ, διέγινωσε δηλητηρίασι τού αίματος από ένα δραστικότατο δηλητήριο, άμέσως ένεσείας.

Μά πως είχε πάρε; τό δηλητήριο αυτό κυρία Γκραφ, άφού από τότε που έφαγε, πού δυό ώρών δηλαδή, δεν ξανάβλεπε τίποτ' άλλο στό στόμα της!...

Όταν ή δηλητηριασθείσα μετεφέρθη στό σπίτι της, ό γιατρός μπόρεσε νά την εξετάση καλύτερα. Και πούσεξε στην άγκαλία της νεαράς γυναίκας ένα παράξενο κοκκινόδι, πλάτους δυό εκατοστών. Στο μέσο τού σημειδίου αυτού, ύπήρχε ένα μικρό κέντημα. Δεν ύπήρχε, λοιπόν, κανμιά άμφισβόλια πως ή κυρία Μάρζορι Γκραφ είχε τοιμηπεί με δηλητηριασμένη καρτίτσα. Άρσισιμένη όλόκληρη στό θέαμα, δεν έννοιωσε τό έλαφρό κέντημα της καρτίτσας. "Υστερ' από λίγες ώρες, ή δυστοχισμένη γυναίκα πέθανε, μέσα σε φρικτούς σπασμούς και άπειράποτους πόνους.

Ό ιατροδικαστής που έκανε αυτόματι επί τού πτώματος της άπεφάνθη ότι μονάχα ένα δηλητήριο όπως τό "κουράρε", τό τρομερό δηλητήριο στό όποιο οι 'Ινδοί βασίζοντο την αίμη των βελών τους, μπορούσε νά έπιφέρει τόσο γοργά και με τέτοιους πόνους τό θάνατο.

Όταν ή 'Αστυνομία άρχισε τίς ανακρίσεις, όλα τά πρόσωπα που έτυχε νά βρεθούν στό θέατρο κοντά στην κυρία Γκραφ, έσπευσαν νά τερθούν στή διάθεσι της άμυνας για τήν έγκληματιών. Και μόνον δυό νεοί, που καθόντουσαν στό διπλανό θεωαείο, δεν άνεφανίσθησαν στή γραφεί του ανακριτού... "Υστερ' από λίγες μέρες, ό σύζυγός της νεκράς έπαυσε ένα υπηλιέτο με την εξής στήμωσι:

«Οι Λευκοί Σκλάβοι τού έμεινε τού έμεινε»

Η τρομερή όργάνωσις των δολοφόνων, που είχαν προσέθει άρχη μιά μονάχα στήν κατάλογο των θυμάτων τους, έρωσινώτατος τώρα τόν πόνό τού σύζυγου. Γιατί όμως έκότωσαν τή γυναίκα αυτή, που δεν είχε ίσχυαι γθεί σε κανμιά δράσι; Μυστήριο!...

Όλα αυτά τά έγκλήματα προσεμιναν ή τιμωρηται. Και εκείνα που κλήστη την ύπόθεσι αυτή πιο μυστηριώδη, είναι τό γεγονός ότι οι δολοφόνοι σταμάτησαν έαυονικά τή δράσι τους. Για ποιό λόγο; Έξήγηθησαν τήν κατάλαβε τήν άγωνία της. Τήν άπαψε σάν τοσέλλος στην άγκαλιά του και την μετέφερε στό φουαγιέ τού θεάτρου. Ένας γιατρός έ-

(“Ανδρωποι που πούλησαν την ψυχή τους στο Διάβολο)

Ποιητής του είναι ο πορφύρεος Γάλλος τρεβδόρογος Ρομπιντέφ. Ήσαν ένας από τους πιο σημαντικούς στιχογράφοι της εποχής του. Γεννήθηκε ανάμεσα στα 1235 και 1240 και πέθανε, καθώς νομίζεται γενικά, στα 1286. Είπε ο μόνος από τους τρεβδόρογους της εποχής του, που κράτησε ψηλά την τέχνη του δεν έγινε ούτε σαλτιμπάγκος, ούτε φρεντερίκος, ούτε κλέρτζης, ούτε ληστής των μεγάλων δρόμων, όπως οι περισσότεροι συνάδελφοί του. Αυτή είχε βέβαια κι' αυτός στη ζωή του μ' όλες τις πολλές και καλές γνωριμιές, που είχε με άρχοντες και πλούσιους, όπως διατυπώσαν όλοι οι διωγτές του, μα και τη διατύχη του την βάσταξε περήφανα. Τό πορτίο στο ποιητικό έργο του είναι, ότι δεν έγραψε καθόλου έρωτικά ποιήματα και δεν ανατίεψε σ' αυτό τους άρχοντες Έλληνες και Λατίνους, μ' όλο που ήταν πολύ μορφωμένος. Έτσι ο πιο μορφωμένος από όλους τους τρεβδόρογους. Έγασε από τό θάνατό του χρησιμοποιήσε για πολλούς αιώνας, ενώ άλλους και κατόπιν, τον δεν τους έβγαλαν ή ιστορία της λογοτεχνίας. Μα νεώτεροι σοφοί και μορφωτοί τότε θυμήθηκαν και

Πρέπει να προσέξουμε ξεχωριστά στο θρη-

Μπαγκαμπι λαχά μπακαχέ,
Λαμάκ καχί ακαμπαχέ.
Καρρενλούς.
Λαμάκ, λαμέκ μπακαλνός
Καμπαχαγκι σαμπαλνός.
Μπαρνολάς.
Αγκοζάβα, καμπνολάς

ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

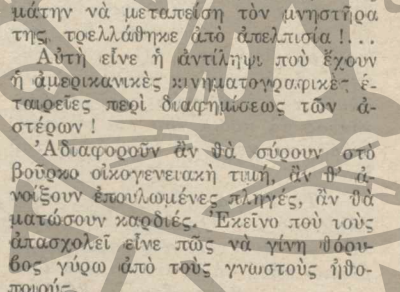

Θὰ σᾶς παραθέσουμε τώρα μερικ-
τές ἀπὸ τῆς πρὸ ἐξωφρενικῆς ψευ-
δεῖς εἰδήσεως πού ἔθσαν τελευταί-
α σὲ κυκλοφορία τ' ἀμερικανικὰ δια-
φημιστικὰ πρακτορεῖα καὶ ἡ ὁποίη,
ἀφοῦ ἔχοναν τὸν γυρὸ ὕλης τῆς Ἀ-
μερικῆς, ἔφτασαν καὶ στὴν Εὐρώ-
πῃ, γιὰ νὰ καταλήξουν καὶ τοὺς
κατοίκους τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου.

Πώς ή Νόρμα Σηρερ παρουσιάζεται ως έκφυλος. Οί ανύπαρκτοι έρωτες της Μπεμπέ Ντάνιελς. Πώς όργιασε ή τερατολογία γύρω άπ' τό μεγάλο σκηνοθετη Άϊζενστάϊν. Γιατί έπαδε νευρικό κλωνισμό ή Κλάρα Μποου. Γιατί τρελλαθηκε ή Έστελλα Ταϊηλορ, κτλ.

περιούσιον ἐπέθηκε ὁ κορυμὸς τὰ ἰστέφιν πῶς ἡ Μεσολαβία, ἡ Μεγάλη Δικατορική τῆς Ρωσσίας καὶ ὅλες ἡ δίκαιαι ἐρωτοταξίαι γυναικῶν τῶν αἰώνων ἦσαν σεμνὲς καὶ μαθητρικῆς μορφῆς. Ἄλλ' ἡ τελευταία ἡ Μπερτὴ περὶ αὐτὰν καὶ ἐπὶ ἐντέλει ἦτοχε καὶ ἀποτραβηγμένη ὡς ἐν μὲ τῇ γυναικὶ ὑπερέτα της. Ὁ μόνος ἕως τῆς ζωῆς της. ἦταν ἕνα σευνὸ καὶ πρόσχαρο εἰδύλλιον μετὰ τὸν Κάρωλ Λούδ, τὸν κορυφὸς ἦσαν καὶ ὁ διὰ πρῶτον ὄγκον τὸν νηπιονισμὸν.

Ὁ Ἀμερικανὸς πῦρ σὲν Ἀμε-
ρική, οὐκ ἐπειθὶ τὸν τοῦ ἔχοντος
τοῦ δολλὰρ, μὴ ἐπειθὶ ἵδμεν τὰ ἐκ-
μυστηριώδη φιλμ μὴ ἀνθρωπιστικὰ
ἀργὲς καὶ μὴ τὰ μεγάλᾳ μέσῳ ποῦ
διαθέτουν ἡ ἀμερικανικὴ ἐταιρεία.
Ὑποτάξας ὅμως ἀπὸ βῆμα ἡμῶς ἐκ-
γε ἀπακτος ἀπὸ τὸ Χόλλυγουντ,
αὐτὸ ἐνὸς γιὰτὶ δὲν θέλουν τὰ ἐκ-
ταραχὴ σὲς ἀξιώσεις τῶν Ἀμερικαν-
ῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ τὰ γινώσκει
φιλμ ἀπερὸ τὸν νοῦτον. καὶ αὐτὸ ἔ-

Περίεργα φαινόμενα ομαδικής τρέλλας

Οι παλαιοί και οι νέοι "Μαραθώνιοι,, του χορού

Οι χοροί άντοχης των 'Αμερικανών. 400 ώρες χορού στο «Μάντισον Σκούαρ» της Νέας 'Υόρκης. 'Η χορομανία κατά τον Μεσαίωνα. Οί τρελλοί κάτοικοι της Αϊξ-λά-Σαπέλ. 'Οργια και εγκλήματα στο Μέτς και στην Κολωνία. Οί μαγικοί χοροί των χωρικών της Βεσσαραβίας, κλπ.

ΜΟΛΙΣ άνοιξε το Τριώδιο, άρχισαν άμέσως στην 'Αμερική οι διάφοροι «Μαραθώνιοι» του χορού. Στη Νέα 'Υόρκη, στο Σικάγο, στο Πίττσμπουργκ, στον 'Αγιο Φραγκίσκο και στις άλλες μεγάλες πόλεις του Νέου Κόσμου δίνονται κάθε τόσο οι εξαντλητικοί αυτοί διαγωνισμοί άντοχης στο χορό, για τους όποιους ξετρελλαίνονται κυριολεκτικά ή 'Αμερικανίδες και οι φίλοι τους νεαροί «εγγάγγηδες». 'Ο ποιος όμως δεν παρενβή σ' ένα τέτοιο «Μαραθώνιο», δεν μπορεί να φαντασθεί ότι εφιαλτικό θέαμα παρουσιάζει. Νομίζει κανείς ότι όνειρεύεται ή ότι βρίσκεται έξω από ένα άγνωστο σέ άνθρώπους που τρελλάθηκαν και δεν έχουν τί κάνουν. Σας φαντάζει μήπως άπίστευτο; Νά πως περιγράφει έναν τέτοιο χορευτικό διαγωνισμό άντοχης σ' ένα άρθρο του ο Γάλλος μυθιστοριογράφος Μωρίς Ντεκουμπρά:

«'Η αίσθηση του χορού είνε κατάφορτη από πολύχρονα λαμπρόνια. 'Η πίστα διαγράφει σαν ένας τεράστιος καθρέπτης. Δύο μεγάλες τζάξ-μπάντ Νέγκρον ξενοφάνουν αδιάκοπα τους θεατές και τή χορευτικά ζευγάρια. Είνε ξημερώματα μ' όμως όλα τή θεωρεία και τή μισοφύλαξη είνε γεμάτα από κόσμο ξεσηκωμένο που παρακολουθεί με άγωνία τους χορευτές. Οί δυστυχισμένοι αυτοί έχουν κυριολεκτικά χάλια. Τά πρόσωπά τους είνε κατάχλωμα, τή μάτια τους θολά, τή χαρακτηριστικά τους παραμορφωμένα από τήν προσπάθεια που καταβάλουν για ν' άνθίσουν. Οί ώμοι τους γέρνουν προς τή μέση και τή γόνατά τους λυγίζουν από τήν κόπωση. Χορεύουν σέρνοντας τή μασχάλη πάνω τους και γέρνοντας τή μέση επάνω στον άλλο. Τά φορέματα των γυναικών είνε τσαλακωμένα, ή κιάτσες τους κρέμονται και τή μαλλιά τους κολλούν στο ιδρωμένο μέτωπό τους. Οί «καθαλιόροι» τους είνε άκόμη πιο άξιοθρήνητοι... Οί περισσότεροι απ' αυτούς έχουν άναστικασίσει τή μανία του πονακισμού τους και παραπατούν σαν μεθυμένους, έτοιμοι από στιγμή σέ στιγμή νά σωριαστούν από τήν κόπωση. Κάθε τόσο, οί θεατοί βγάζουν τρομαγμένες κραυγές... Κάποια χορεύτρια δεν μπόρεσε ν' άνθίστη πειά κι' έπεσε βαρειά σαν πεθαμένη επάνω στη γυναικότερη πίστα. 'Η νοσοκόμος τρέχουν άμέσως νά τή σηκώσουν και νά τή μεταφέρουν εις τή βάση της αίθουσας, όπου έχει εγκατασταθεί ένα πρόχειρο «ταξίδιο» για τής πρώτες βοήθειες. 'Ο χορευτής της, μόνος πειά, εγκαταλείπει κι' αυτός τόν άγώνα και φεύγει σέρνοντας τή πόδια του για νά πάη, τέλος, νά χαρή τή θεο δώρο του ύπνου...»

» Τό θέμα αυτό είνε καταπληκτικό!... 'Ομολογώ ότι ούτε κι' εγώ άντέχω περισσότερο νά βλέπω αυτά τή δυστυχισμένα ζευγάρια που βασανίζονται 300 ώ-

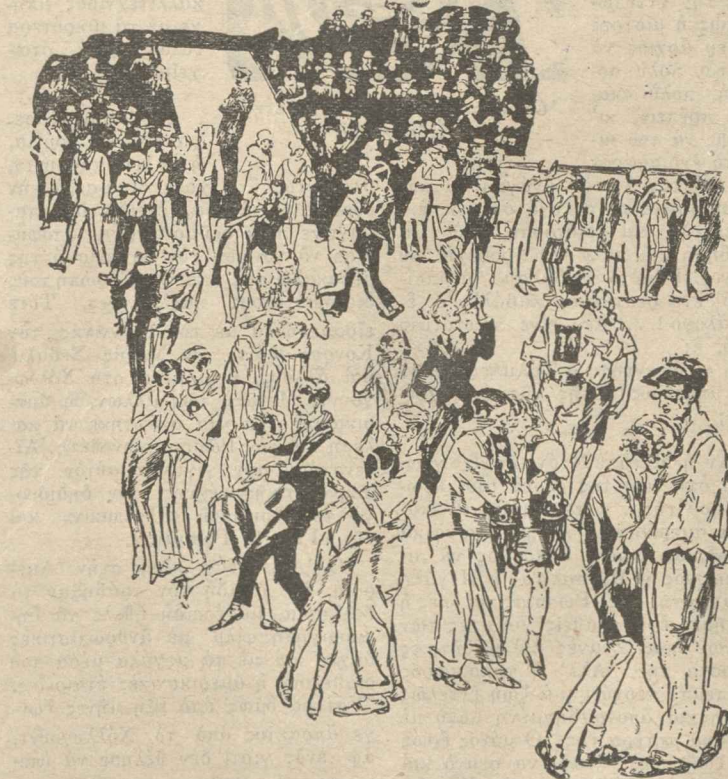
λόκληρες ώρες για νά καταρτίσουν ένα ρεκόρ και νά πάρουν ένα βραβείο από 1000 δολάρια... Τέτοια θέματα μόνο στην 'Αμερική μπορεί νά τή συναντήσει κανείς...»

Ο Μωρίς Ντεκουμπρά δεν είνε διόλου υπερβολικός, γιατί οί διαγωνισμοί αυτοί άντοχης στο χορό δεν διαρκούν μόνο μερικές ημέρες, αλλά ολόκληρες εβδομάδες, με πολύ μικρά διαλείμματα. Τά ζευγάρια δεν χορεύουν πειά, αλλά κάνουν σπασμωδικές κινήσεις σαν ξεκολλημένα άνδρεια.

Ο «Μαραθώνιος» του χορού πέφτει στο Σικάγο έκράτησε 400 ώλόκληρες ώρες και οι νικητή του, ή μίς Βιρτζίνια Ρόλσον και ο Τζάιμς Χάρλεϊ αναγκάστηκαν νά ξεδύσουν όλα σχεδόν τή δολάρια του βραβείου τους σέ μιά κλινική για νά γιατρέψουν τή κορυφαία νευρία τους και τήν εξάντληση του οργανισμού τους...

Σ' έναν άλλο «Μαραθώνιο» που έγινε στον 'Αγιο Φραγκίσκο, άναγκάστηκε νά επέμβη ή αστυνομία και νά συλλάβη όσα ζευγάρια ξεκολλούσαν άκόμη νά χορεύουν στην πίστα, γιατί όλα τ' άλλα όσα είχαν εγκαταλείψει τον άγώνα, είχαν μεταφερθεί άναστικασί τή πλησιέστερα νοσοκομεία!

Στη Νέα 'Υόρκη, όταν έγινε πέρας διαγωνισμού άντοχης χορού στον περίφημο κήπο του Μάντισον Σκούαρ, ή εφημερίδες άρχισαν νά διαμαρτυρούνται από τήν πρώτη ημέρα με τόν ζωηρότερο τρόπο. 'Επενέθη πάλι ή αστυνομία, με κιάτσες άγνά, γιατί οί ύποπτοι του «Μαραθωνίου» που χορεύαν 400 ώρες συνεχώς, είχαν σχεδόν τρελλαθεί

Ένας διαγωνισμός άντοχης χορού στο Μάντισον Σκούαρ της Νέας 'Υόρκης

από τήν κόπωση κι' από τόν αδιάκοπο και έκκωφαντικό θόρυβο της τζάξ-μπάντ!... Στην πίστα του χορού δεν είχαν άπομείνει πειά παρά μόνο έννιά ζεύγη, τή όποια όδηγήσαν άμέσως στο αστυνομικό ταμείο κι' από εκεί σ' ένα σταθμό πρώτων βοηθειών...»

Αυτούς τους χορούς μόνο ως ομαδική τρέλλα μπορεί νά τους χαρακτηρίσει κανείς γιατί, όπως λένε κάθε τόσο οί γιατροί, οδηγούν πάντα στο θάνατο ή στο φρενοκομείο τους άμυαλούς χορευτές.

Ένας άμερικανός γιατρός μάλιστα, ο καθήγητής Σάμουελ Σμιθ, ό όποιος άσχολήθηκε κάπως ειδικότερα με τόν φαινόμενο αυτό της χορομανίας, διαπίστωσε ότι παρόμοιοι εξωφρενικοί χοροί με όλα τή άξιοθρήνητα χαρακτηριστικά τους, γίνονταν και στην 'Ισπανία εκεί, κι' ότι αυτή ή τρέλλα του χορού είχε άρχισι εδώ και 5.000 χρόνια! Κατά τήν εποχή μάλιστα του σιτοκομικής της Ρώμης Διοκλητιανού ή χορομανία προσέβαλε σαν τρομακτική επιδημία ολόκληρους πληθυσμούς.

Έκείνη όμως τή χρόνια δεν ύπάρχον βραδεία... Οί χωρικοί, σαν νά τους είχε πάσει ξαφνικά μία διαβολική λύσσα, έδιναν δογμάδες γιορτές κατά τής όποιες έχορευαν αδιάκοπα ολόκληρες ημέρες ως τή στιγμή που θά έπεφταν πειά καταγής εξαναγκασμένοι και άναστικασί.

Έπίσης κατά τή 1418, τή Σταυροφορία είχε άναστασθεί από μία τέτοια χορομανία. Ήταν ένα είδος άρρώστιας που είχε πάσει σιγά-σιγά όλους τους κατοίκους της πό-

λεως. Τά όργια λοιπόν αυτά άνομαστηκαν για πρώτη φορά «χορός του Σάν-Βίτο», γιατί έπίστευαν ότι ό άγιος αυτός προστάτευε από τήν κόπωση εκείνους, οί όποιοι τήν ημέρα της γιορτής του έχορευαν νηστικοί από τή πρωί ως τή βράδυ!...

Τό ίδιο περιεργό φαινόμενο παρουσιάστηκε κατά τή 1439 και στην Αϊξ-λά-Σαπέλ της Γαλλίας. Οί κάτοικοι αυτής της πόλεως, σαν νά τους έπαινε ξαφνικά διαβολική παρωροσύνη, έτρεχαν στίς πλατιές της κι' άρχιζαν νά σέρνουν τήν πόρρο ξεφωνίζοντας και τραγουδώντας σαν τρελλοί όποιοι σωραξάδες καταγής εξαναγκασμένοι... «Όταν νά χάνον, άνασταν τεράστιες φωτιές και χοροπηδούσαν πάνω ολόκληρη σαν δαμονομένοι ως τή πρωί.

Μερικοί απ' αυτούς, όταν περνούσε ή ύστερηκή αυτή κρίση τους, δηλούσαν ότι τήν ώρα που χορεύαν τους φανότανε πώς πνιγόντουσαν μέσα σ' έναν τρομακτικό ποταμό άματας, από τόν όποιον προσπαθούσαν νά βγούν με άπελπισμένες κινήσεις. 'Αλλοι πάλι έλεγαν ότι είχαν δει ν' άνοιξη ο οδρανός κι' ότι άκούγαν παράξενες μελωδίες από άγγελικές άρρες!... Γι' αυτό λοιπόν πνιγόνταν πνικά, δίχως κι' αυτό νά τή θέλουν, νομίζοντας ότι είχε άνοιξει ο Παράδεισος για νά τους δεχτεί!...

Στό Μέτς και στην Κολωνία αυτές ή χορομανίες, όπως ήταν επόμενο, είχαν καταστρεπτικά αποτελέσματα... Οί χωρικοί εγκατέλειψαν τή άγορά τους, οί τεχνίτες τή μαγαζιά τους, οί ύπηρετές τους κινήσεις τους και τή κορότσια τής οικογένειάς τους. 'Ολος ο κόσμος ήταν ξετρελλαμένος με τή χορό.

Η άξιοθρήνητη αυτή κατάσταση έφτασε σέ τέτοιο σημείο, ώστε μέσα στη γενική εκείνη σύγχυση και στην τρέλλα του κόσμου, γινόντουσαν τή πιο φρικαστικά και τή πιο άποτρόπαια εγκλήματα...

Οί εξωφρενικοί αυτοί χοροί διεδόθησαν έπειτα στην 'Ιταλία κι' έφτασαν άκόμη και στην 'Αραβία. Οί 'Αραβες, αυτό τό άνεξήγητο φαινόμενο, τή δνόμασαν «χορό του ταρανδό», γιατί έπίστευαν ότι ήταν μία άρρώστια που είχε έρθει από τής βορεινές χώρες. Μόλις λοιπόν τό «βίμα» έπαρουσιάζε τή πρώτη συμπτώματα της άρρώστιας, ζητούσε άμέσως με άγωνία νά τή παίζουν μοναχική κι' όταν έφταναν σ' τή αία του οί πρώτοι ήχοι, άρχιζε νά κάνει σπασμωδικές κινήσεις, ή όποιες σιγά-σιγά γινόντουσαν πιο ύστερικές και πιο δίαιες ως ότου είχαν πειά τής αίσθησής του κι' έπεφτε κατά γής σαν πτώμα...

Πολλές φορές όμως οί χοροί αυτοί έπαιναν έναν χαρακτηριστικό καθάρως θρησκευτικό. Στη Γαλλία, καθώς και στίς άλλες χώρες της Ευρώπης, ιδρύθηκαν τότε απόκριες θρησκευτικές αλφειές με παράξενα όνόματα, όπως ήταν ή αλφειά των χορευτών του 'Αγίου Μοδέστου, του 'Αγίου 'Αντωνίου, και του 'Αγίου 'Ιωάννου. Τότε ιδρύθηκε και ή περίφημη θρησκευτική αλφειά των «Σταυρωμένων», οί όποιοι χορεύαν

φανετα ότι οί άστέρες του κινηματογράφου έχουν άνεπτυγμένο μέσα τους, σέ μεγαλύτερο βαθμό από τους άλλους αυτό που όνομάζουμε «αίσθηση», τήν ικανότητα δηλαδή νά προσπαθώνται τους κινήσεις που τους άπειλούν, τή σπουδαία γεγονός που πρόκειται νά τους πάουν ή τή ότι κάποιος που βασίζεται μερικά τους τους θημάται και τους άναστικασί.

Ένα άμερικανικό κινηματογραφικό περιοδικό έπέβαλε πρό όλίγων καιρού στίς γνωστότερες «στίες» τήν ερώτηση:

— Έχετε προσειδήσεις; Και σάς βγαίνουν συχνά όληνητες;

Οί περισσότεροι λοιπόν από τους ερωτηθέντες απάντησαν καταφατικά.

— Πρώ δέκα έτών περίπου, άπήντησε ή Μπαμπ Νάιελς, έώσω τή ζωή μου χωρίς σ' ένα όνειρο. Τό όνειρο αυτό ήταν πραγματικά φορητικό, όχι μόνον για μένα, αλλά και για άλλες δύο συνάδελφους μου και τώρα άκόμη άναστικασί όταν τή θυμάμαι.

Έκείνη τήν εποχή γυρίζαμε τή ταινία «Τό βασικό κορίτσι». Μία βραδεία λοιπόν άνειρεύτηκα πως βρέθηκα άπέναντί σ' ένα μεγάλο άσπρο σπίτι άποικιακού ρυθμού, περιτριγυρισμένο από έναν μεγάλο φράχτη. Τό σπίτι αυτό ήταν γεμάτο από μία λιγνυώδη άδυσσο και καθώς στεκόμουν και τό κινιόμουν, βγήκαν από μέσα ένα πλήθος ήθλοποιό του κινηματογράφου που είχαν ήδη πεθάνει. Μεταξύ αυτών ήταν και ή Βαρθάρα Λά-Μάρ και ο Τζόν Μπρίννι. Οί μόνο ζωντανό μέσα σ' αυτούς τους πεθαμένους ήταν ο Ροδόλφος Βαλεντίνο και ή Μάμπι Νόρμαν που κι' αυτοί, άλλόμοιο, πέθαναν ύστερα από λίγους καιρού. Αυτοί οί δύο τελευταίοι ήρθαν σ' τήν ώρα που φώναζα—εις προειληψίς μου και με έκάλεισαν νά μιά μέσα στο σπίτι, αλλά' εγώ τους άποκρίθηκα πως δυστυχώς ήμουν πολύ δισσιτική.

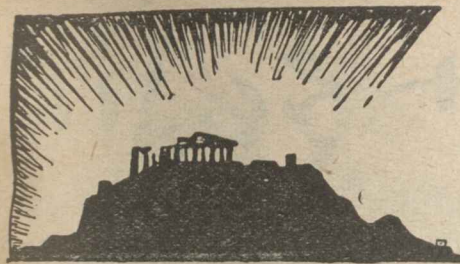
Τό όνειρο αυτό μου έκανε τέτοια έντύπωση, ώστε τή επομένη όπου κι' άν έγυριζα τή μάτια μου νόμιζα πως έβλεπα μπροστά μου τό άσπρο έκείνο σπίτι. Μετά τό πρόγευμα όπόσος μπήκα στο ατοκίνητό μου και πήγα στην εργασία μου.

Έκείνη τήν ημέρα θά γυρίζαμε μία σκληρή μέρα σ' ένα ατοκίνητο και για τόν σκοπό αυτό

κρυφά τή νύχτα μέσα σ' τή δάση, γύρω από μεγάλες φωτιές, στίς όποιες έκαγαν άρωματικά φυτά και ζυμίζονταν από τόν καπνό τους. 'Η νυχτερινές αυτές ιεροτελεστίες κατέληγαν πάντα σέ όργια που διαρκούσαν ως τήν ανατολή του ήλιου...

Οί παρξένοι αυτοί χοροί κατέληξαν σιγά-σιγά νά πάρουν έναν μαγικό χαρακτήρα και ή παράδοσι τους διατηρείται άκόμη και στην εποχή μας. Σέ πολλά μέρη της Κεντρικής Ευρώπης οί χωρικοί εξακολουθούν άκόμη και σήμερα νά άνήκουν σέ μυθιστορικές όργανώσεις, νά συγκεντρώνονται τή νύχτες σ' άπόκρυφες έρημες και νά παραδίδονται με φρενιτάδα σέ όργιακές χορούς... 'Εδώ και λίγο καιρό μάλιστα σ' ένα χωριό της Βεσσαραβίας οί Ρουμάνοι χοροπηδούσαν άναγκάστηκαν μία νύχτα σέ μία μεγάλη σπηλιά έδωμηντα όπαδούς μιας τέτοιας αλφειας, στην όποια τή περισσότερα σχεδόν μέλη ήσαν γυναίκες. Οί έδωμηντα αυτοί λάτρεις του χορού ήσαν ολόγυμνοι κι' έχορευαν γύρω από μία μεγάλη φωτιά πνέοντας τους μαγικούς ύμνους των. 'Η ιεροτελεστίες τους τέλειωναν πάντα με άφάνταστα όργια, πράγμα που άναγκασε τους χοροπηδούσαν νά τους σιλλάβουν από τήν στείλουν στο Κιτίνιό, όπου δικάστηκαν και πέσαν ελοι τους άκίετες ημέρες σ' τή φυλάκη...

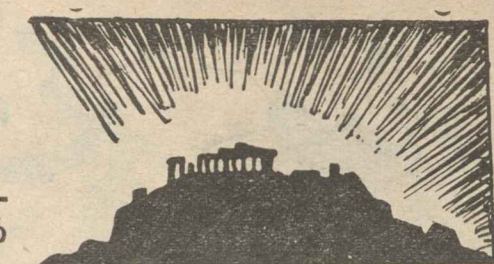
Οί «Μαραθώνιοι» λοιπόν χοροί της εποχής μας, κατά τόν καθήγητή Σάμουελ Σμιθ δεν είνε τίποτ' άλλο παρά ή συνέχεια μιας παλαιάς κι' εξωφρενικής παραδόσεως.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΗ ΤΡΙ ΑΣΤΕΡΩΝ

ΜΥΣΤΗΡΙΟΔΕΙΣ ΠΡΟΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΙΚΑ ΟΝΕΙΡΑ

(Τί διηγούνται ή Μπεμπέ Ντά-νιελς, ή Μπέν Λάϊον, και ή Τζοέλ Μάκ Κρή)

τον είχαμε πάει έξω από τή Λός 'Αντζελες, σέ μία περιοχή τελείως άγνωστη σέ μένα. Στή σκηνή του ατοκινήτου έπρόκειτο νά με άντικαταστήση— όπως γίνεται συχνά— ή σωσίας μου, για νά μη διατρέξω εγώ ή ίδια κανένα κίνδυνο, αλλά ο διεθυντής μου μ' έληθορόφρησε άξαρνα ότι ή μίς που θά μ' άντικαθιστούσε ήταν άρρωστη κι' έτσι έπρεπε νά παίζω ή ίδια.

Κάθησα λοιπόν θέλοντας και μη στο βολάν και δίπλα μου έκάθισε ο «άγάρτερος» μου Θεόδωρος Ρόμπερτς. Πίσω μας έρχονταν ένα άλλο ατοκίνητο με τόν «καμωραμάν». Έτρεχα με ταχύτητα ένενηντα χιλιόμετραν, όταν έλθθηκε άξαρνα ή έσάρτα μου και σκέπασε τό πρόσωπό μου. Έκανα νόημα σ' τόν Ρόμπερτς νά τήν κατεβάση κι' εκείνος άδελά του έχωσε τό δελτύλιό του στο μάτι μου. Τό μάτι μου άρχισε τότε νά διακρίνι άλλο... από συμπύκνωση τή μνήμη και τή καιρό. Μέσα σ' ένα δευτερόλεπτο δηλαδή και τή δύο μου μάτια είχαν έξεριστοι τόσο πολύ, ώστε με δυσκολία μπορούσα νά ίδω.

Ο δρόμος ήταν πολύ άνηφορικός και από τό ένα μέρος έβλεπε σ' ένα βράδυ έκείνο μέτρον. 'Αξαρνα έκει που πήγαινα σχεδόν σέ τυφλά, άντίκρισα μπροστά μου ένα άσπρο σπίτι, άπαράλληλο με έκείνο του όνειρου μου, άποικιακού ρυθμού, μ' ένα φράχτη γύρω. Μοί φάνηκε τότε πως έβλεπα άπέναντί μου τόν ίδιο τό θάνατο!

Κι' εγώ δεν ξέρω πως έκείνη τή στιγμή έσπρησα τό τμήνι προς τό μέσον του δρόμου, ενώ συγχρόνως τραβούσα μ' ήλ μου τήν δύναμη τό φρένο. Όταν τό ατοκίνητο σταμάτησε, έλασθήμουν. Τό όνειρό μου μούχε σώσει τή ζωή. Πέντε μέτρα παρακάτω ο δρόμος έστοιβε άπότομα και με τή ταχύτητα που είχα άναπτύξει, καθώς δεν έβλεπα και καλά, θά γράμμιζα τό ατοκίνητό στο βάραθρο!

Μία παρομοία περίπτωση έτυχε και στον σί-

«ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ», Εβδομαδιαία Φιλολογική 'Επιθεώρησις

Γραφεία: ΣΤΟΑ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Διευθυντής: Ν. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, δόκτ.
'Αλκαμάχος 127.
'Υπεύθυνος συντάξης: ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, Στόα Δημητρακοπούλου.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΚΩΝΣΤ. ΔΕΜΕΝΑΓΑΣ, δόκτ. Γοργίου 17.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 4
'Όροι συνδρεμών

Εσωτερικού: 'Ετήσια Δρχ. 200
'Εξωτερικού: 'Εξάμηνος » 100
'Εξωτερικού: Δολάρια 6

Αί έπιστολάι και τή ευβόματα πρέπει νά στέλλονται ως έξης: Διεύθυνσιν περιοδικού «Παναθηναία», 'Αθήνας.

Τά «Παναθηναία» άντιπροσωπεύονται καθ' όλην τήν 'Αμερικήν διά τήν κατά φύλλον πώλησιν υπό τής 'Εταιρίας Α-THENS NEWS AGENCY.
(308—310 West 58 th, Street)
NEW YORK CITY

εις τήν όποιαν δέον ν' άπευθύνονται οί ενδιαφερόμενοι.

«Ετος Α'. 'Αριθμ. φύλλου 9
Κυριακή 19 Φεβρουαρίου 1933

ζυγο της Μπεμπέ, στον Μπέν Λάϊον.

«Γυρίζαμε, διηγείται ή Λάϊον, τούς «Αγγέλους της Κολάσεως». Τό μεγαλύτερο μέρος της ταινίας αυτής διαδραματίζεται στίς αίθουσες, άπάντι σ' έσροπλάνα. Είχα κάνει επαγγελματικές πτήσεις ως τότε, μα ποτέ μου δεν είχα όνειρευθεί ότι πετούσα. 'Αξαρνα όμως μία βραδεία έπαθα έναν τρομερό εφιάλτη. 'Ονειρεύτηκα δηλαδή ότι πήδησα από τό έσροπλάνο μου και τό άλεξίστητο μου δεν άνοιγε. Χιλιάδες άλεξίστητα πετούσαν άνοιγμένα γύρω μου κι' εγώ προσπαθούσα άπεγνωσμένα νά πιάσω ένα απ' αυτά, αλλά κάθε φορά που νόμιζα πως τό έπιασα, μου έξέφευγε μέσα από τή χέρια μου.

Σύνηψα έτσι πλημμυρισμένος από κρίση ιδρώτα. Έννοιωθα τό σώμα μου τόσο τσαλασμένο σαν νά είχα πέσει πραγματικά από τό έσροπλάνο. Συγχρόνως θυμήθηκα ότι τήν επομένη έπρόκειτο νά γυρίσουμε διάφορες σκηνές, πετώντας με τό μεγάλο έσροπλάνο μας Γκότα. Μά τό όνειρο που είχα ίδει ήταν τόσο φοβερό, ώστε αποφάσισα νά είχα ιδεί ήταν τόσο

κακή, τό έσροπλάνο μας άπεγειώθη κι' άρχισαν νά γυρίζουν τις σκηνές όπου δεν ήταν άπαράλληλη ή παρουσία μου. Σέ λίγη ώρα είδαμ άξαρνα μία μεγάλη λάμψη νά κατέγεται από τό Γκότα και τό έσροπλάνο νά κάνει γύρους στίς τόν άέρα και νά πέφτη. 'Ο πιλότος του σκοτώθηκε και οί άλλοι έπιβάτες του πληγώθηκαν σοβαρά. Από τότε δεν περφορνώ ποτέ ούτε τις προσειδήσεις, ούτε τό όνειρόν.

Ο Τζοέλ Μάκ-Κρή δεν βλέπει όνειρα. Έχει άπόλυς προσειδήσεις, ή όποιες δύο φορές του έωσαν τήν ζωή.

«Όταν ήμουν άκόμη ναντικός και άγνωστος στον κινηματογράφο, διηγείται, ύπηρετούσα σ' ένα από τ' ατιμολοία της γραμμής του Παναμά. Μία μέρα που είχαμε σταθμεύσει στο Κολόν έτυχε νά κάνει φορετή έστρη, από τήν άφορητή εκείνη έστρη των τροπικών. 'Εγώ και δύο άλλοι συνάδελφοί μου άπομαρμαίκαμε ύστε νά κοιμηθούμε. Βοήθαμε λοιπόν μια άπέρρη γαλήνια άερομαχία και γδυθήκαμε. Οί φίλοι μου έπασαν πριν από μένα. Έγώ ήμουν έτοιμος νά βοηθήσω όταν άξαρνα, έκτοσθεν και νά μου λη μέσα μου: — Σ τ ά σ ο υ β. 'Η φωνή αυτή ήταν τόσο δυνατή που δεν τόμνησα νά πέσω στη θάλασσα και γύρισα άμέσως πίσω στο μέρος που είχα βάλλει τή ρούχα μου. Οί συνάδελφοί μου παραξενεύτηκαν.

— «Τί έπαθες;» μου φώναζε ή ένας.

— «Τρελλάθηκα!...», είπα οί άλλοι.

Τήν ίδια αυτή στιγμή άκούσα μία διαπεραστική φωνή και είδα τόν ένα από τούς φίλους μου νά σπαραχθή στο νερό, παλεύοντας μ' ένα καρχαρία. Τρέξαμε άμέσως και κατορθώσαμε νά τόν σώσουμε, αλλά ο καρχαρίας τού είχε πει τό ένα χέρι ως τόν άγκώνα!...

Πρώ ενός έτους πάλι είχα πάει νά περάσω ένα Σαββατοκύριακο σ' τήν γημά ενός φίλου μου στή Βόρειο Καλιφορνια. Έσοκώμην νά γυρίσω πίσω μαζί με τούς άλλους, με τή συνηθισμένη τήν τελευταία στιγμή άλλάξα γνώμη. 'Αλλά νά νιώσω χωρίς κι' εγώ νά ξέρω τό γιατί. Όταν δόλωσα στίς φίλους μου ότι θά έγυριζα με τό τραίνο, έπέλασαν μαζί μου, αλλά δεν κατάφεραν νά με πείσουν. Τό βράδυ όταν έφτασα στο Λός 'Αντζελες, οί εφημεριδοπώλητες έφώνησαν στίς δρόμους τόν τρομακτικό θάνατο μου! Τό ατοκίνητό με τό όποιον έπορεύετο νά ταξιδεύω είχε συγκρούσει μ' ένα τραίνο και όλοι του οί έπιβάτες είχαν σκοτώθει και παραμορφωθεί σέ σημείο που είχαν καταντήσει άγνωριστο. Φυσικά όσοι έγγυώσαν πως όρισόμουν μαζί τους νόσαν πως ένα απ' αυτά τή πτώματα ήμουν κι' εγώ και άπορήσαν πολύ όταν με είδαν ζωντανό.

Σατυρικά Σελίδες

Η ΔΙΑΡΡΟΗ

Μέσα στο κόμμα σπαραγμός
(και γίλα
σκορπούν οί φίλοι, πέφτουν
(σαν τὰ φύλλα
Κι' έμεινε ό Τσολδάρης είς
(και μόνος
έν τῷ μέσῳ τοῦ λαϊκοῦ νυμφώνος.
"Άλλοι λακάνε από δῶ κι' άλλοι ἀ-
(πέκει,
πάνε τοῦ Παναγιῆ τὰ παλληκάρια,
ἀφανισμός, φωτιά κι' ἀστροπελέκι,
δέν εἶνε πειά διαρροή αὐτή, ἀλλά...
(διάρροια...

ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΑΣ

Δέν πρέπει νάχετε καί τόση δά σφο-
(τούρα
πού θά βοήτε για τίς "Αποκρήες
(μυτιζούρα.
Μέ τό μαῦρο πού θά φάτε είς τās
(ἐκλογάς
θά γίνη ό καθείς σας... μασκαράς!

ΣΤΟΝ Κ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

"Ανθη από τόν "Υ-μητιόν
ἄς ρεῦσουν αὐθορ-μήτως
καί μέ αὐτά ἄς στολισθεῖ
ό κλασικός σου μῦθος!

ΣΤΟΝ Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ

Αὐτός ό Βενιζέλος τί σοῦ κάνει,
Σοῦ ρήμαξε, κύρ Παναγιῆ, τή στάνη
καί μοναχά τό μούργω σοῦχει ἀφή-
(κει
τό Χαβαλάμπη ἤγουν τό Βοζίκι.

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥΚΑΡΡΟΥ

ΣΤΟ ΣΠΥΡΟ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

Πῶς ἔτσι φιλομειδής καί μόνος
στέκεις ἔξω τοῦ βενιζελικοῦ νυμ-
(φώνος,
για ξήγησέ μου,
"Ερδε, κοιμπάρε καί δήμορχέ μου.
Ποῦναι τ' ἀντιβενιζελικά σου τὰ
(φόντα,
τί θές ἐσὺ καί κάνεις γλῆνες στή
(Τζοκόντα,
τσέ θούα, ρέ πατριώτη,
παμπόνηρε Κρανιδιώτη;
Τὰ σοῦρτα-φέρτα σου μέ κάνουν ν'
(ἀπορῶ
καί μέ τὰ κάρδαμα, νά καταλάβω
(δέν μπορῶ
καί μέ καίει φωτιά καί λάβα
τί είδους λάκκο ἔχει αὐτή ἡ φάβα,
τό ὁποῖον
κοντεύει νά μοῦ στοίψη πειά ἡ βίδα
γιατί μυρίζομαι παλαμίδα,
μαγειρευμένη είς βενιζελικόν μαγει-
(ρεῖον!

ΣΤΟΝ ΠΑΝΑΓΗ

"Ενα-ένα σοῦ μαδάνε τὰ φτερά
καί σοῦ παίρνουνε τοὺς φίλους, φου-
(καρά,
πού στό τέλος πειά θά μείνης χω-
(ρίς πῖλον,
τί κακόν!
χωρίς ὀπαδόν καί φίλον
καί χωρίς προσεδριόν
χαρτοφυλάκιον, ἀλλοίμονο καί πῖλον!

ΤΟ ΣΤΑΦΙΔΟΨΩΜΟ

"Ενθάδε κείται ἀτυχής πολίτης "Α-
(θηναίος
ποῦταν κακό καί θλιβερό τό ροῦμα
(του,
ἀπέθανε, ό τάλας, πολὺ νέος
γιατί τό σταφιδόψωμο ἐστάθη σί-
(ἀντερό του...
Θρηνηστε τον τό δυστυχῆ για τή
(κατάστασί του
τέσσερες τόν ἐσήκωσαν καί τότε
(πάν' ἐπ' αἶμα
στή μαύρη γῇ τόν πάν' νά βρῇ πῶς
(τήν ἀνάτασι του
θῦμα οἰκτρόν, θῦμα φρικτόν, σὺ
(τοῦ σταφιδοψώμου!

ΣΤΟΝ Γ. ΜΕΡΚΟΥΡΗ

"Εφυγε ἀπ' τοὺς λαϊκοὺς
ἄχ, τὰ χάλια του...
παίρνοντας μαζί του μερικὸς
φίλους του φανατικούς,
ὡς τόν Τσουνκαλά καί τὰ... τὸν
(χάλια του!

ΣΤΟ ΣΚΙΠΗ

Πήγαινες κι' ἐρχόσουν
φρόντιζες, χανόσουν
ὡς νά σοῦ χαρίσουν δρόμο
ὡς πού τέλος τὰ κατάρφες
μέ παντός εἵδους σκαλέτα
κι' ἐνῶ ἦσουν ἀπλῶς λόγιος
μέ τὰ τόσα σοῦρτα-φέρτα
νάσαι... δ ρ ο μ ο λ ο γ ι ο ς...

Ο ΑΤΙΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΙΜΙΟΣ

"Εκανε μιὰ διάρρηξι καί τόν ἐπρο-
(βιβάσανε,
διέπραξε κατάχρησιν καί λῆρε τό
(παράσημο,
στον τύπο ὡς διάνοια σοφή τόν ἐ-
(περάσανε
καί τόν ἀνακηρύξαν οἱ "Ελληνες
(διάσημο.

"Ο ἄλλος ἦταν τίμιος καί εἶχε χα-
(ρακτήρα
καί μέ ἰδρωτά ἔτρωγε, ό μαῦρος,
(τό ψαμί του
σκληρά πολὺ κι' ἀπάνθρακα τοῦ
(φέρθηκε ἡ μοῖρα
καί τέλος τόν ἐπάψανε για τήν πολ-
(λή τιμή του.

"Ετσι τόν ξεφορτώθηκαν τόν τίμιο
(τό φίλο
καί μιὰ ὅπου στίς τσέπες του δέν
(εἶχε οὔτε δεκάρα
ἐψόφησε στὰ τρίστρατα πού λένε
(σαν τό σκύλο,
γιατ' ἡ τιμή στον τόπο μας εἶνε μιὰ
(κουταμάρα.

"Ο ἄλλος ό διάσημος προώδην ἀ-
(κόμω
σπίτια κι' ὠτό ἀπόχτησε, πού λέτε,
(ό κοιμπάρος
γιατ' ἦτανε ἀρούρωτο τό τρομερό
(του στόμα
κι' ἔχαφτε ὅ,τι εὔρισκε, ἀχόρταγα
(σαν γλάρος.

Η ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Γυρίζει-γυρίζει τό σιτάρι καί στό μύλο κατασταλάζει....

(Γελοιογρ. τοῦ κ. Φ. Δημητριάδη)

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ